A. H. van KAMPEN

BESCHAVING zonder MASKER

I

BESCHAVING ZONDER MASKER.

INZICHT EN STRIJDWIL

tezamen zullen de arbeiders de toekomst doen veroveren

A. H. VAN KAMPEN

BESCHAVING ZONDER MASKER

I. NATIONALISME, EEN GEVAARLIJKE ZIELSZIEKTE

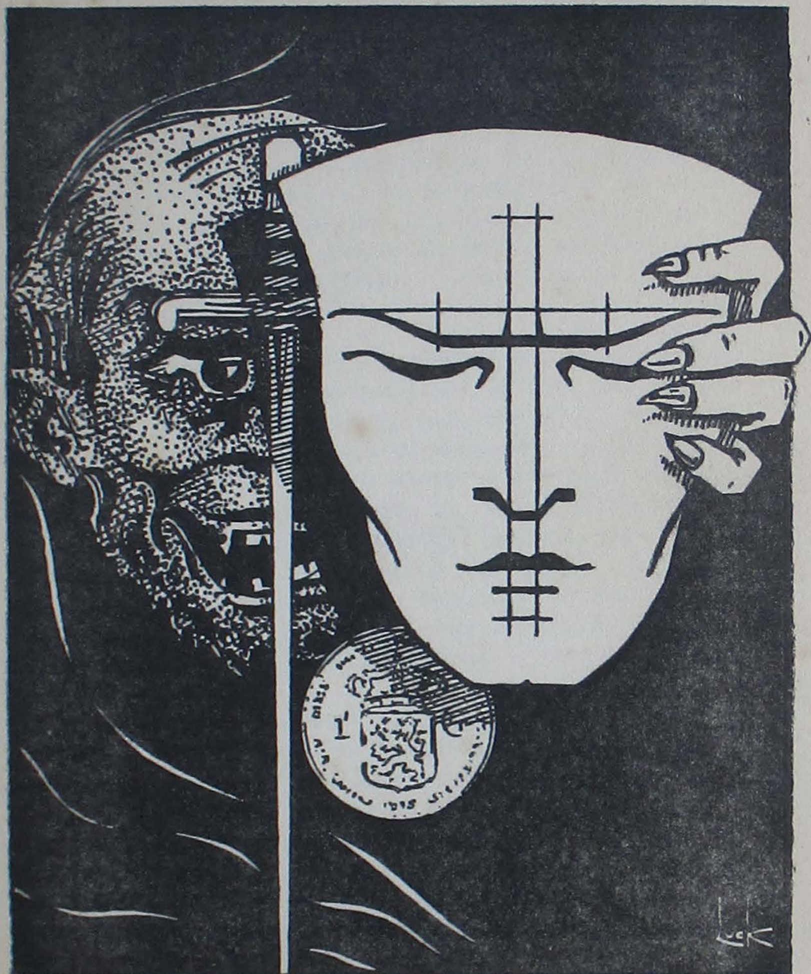

II. DE BLANKE PARASIET

BANDTEKENING - FRONTESPICE VAN LUC KISJES

VERENIGING ANARCHISTISCHE UITGEVERIJ
AMSTERDAM 1936 POSTBUS C 320

Beschaving

„Wie tegenwoordig leugen en onwetendheid bestrijden wil en de waarheid wenst te schrijven, moet minstens vijf moeilijkheden overwinnen: hij moet de moed hebben de waarheid te verkondigen, de bekwaamheid er een wapen van te maken, het oordeel om te bepalen in wier handen dit wapen nut heeft en de list het de betreffende mensen te doen bezitten."

(Bert Brecht in Unsere Zeit.)

De „spraakmakende gemeente", die men zo graag naar voren schuift als *het* instituut voor de taal*vorming*, heeft veeleer de taal*misvorming* op haar geweten. Vanuit haar gevoelsoverwegingen gradeert of dégradeert ze een woord, al naar het in haar zinnige kraam te pas komt, en heeft daardoor talloos vele woorden tot onherkenbaar wordens verminkt en van hun oorspronkelijke betekenis beroofd.

Ook het woord „beschaving" is aan het geknuffel dezer spraakmakende gemeente niet ontkomen en mag zich in zijn huidige verschijning in de vrijwel algemene sympathie verheugen. De grote kinderen sabbelen er op als de kleinen op een toverbal.

„Beschaven" is bewerken met de schaaf, de ruwe spaanders er doen afvliegen tot het gladde hout aan de oppervlakte verschijnt en een streling voor des timmermans ogen en handen wordt. Zo is dan de mens „beschaafd", die door een „deskundige" opvoeding is gepolijst tot een wellevend, welgemanierd mens, gevormd is tot „een mens van de wereld", tot 'n gentleman.

Doch zo min als de houtsoort bepaald wordt door het schaven, maar vóór en nà de bewerking onveranderd zijn kenmerkende eigenschappen, die tevens zijn waarde bepalen, blijft dragen, zo min bepaalt de uiterlijk architecto-

nische bewerking de waarde van den mens. Sparrenhout — meer algemeen bekend als vurenhout — is nà het schaven nog sparrenhout, palisanderhout blijft na elke bewerking palisanderhout. Zo is het met den mens: onverschillig welke adonisatie*) men hem doet ondergaan of wat er aan zijn wetenschappelijke opleiding wordt ten koste gelegd, zijn geest — *het* kenmerk van den meens — blijft dezelfde en bepaalt zijn waarde als mens.

Technisch onjuist is de veel gebezigde uitdrukking: dat de beschaving maar een dun vernisje is en de eigenlijke structuur van den z.g. beschaafde te voorschijn komt, zodra dit vernisje er afgekrabd wordt, of zoals Jer. Gotthelf het in zijn „Uli den Knecht" (1841) uitdrukt: „Het is een wonderlijke geschiedenis met die z.g. beschaving; ze is dikwijls niet meer dan een simpele pleister op een ruwe natuur."

Iets wat geschaafd is, heeft geen vernisje, geen pleister gekregen, integendeel: er is juist wat blootgelegd. Doch deze — overigens goedbedoelde — taalzonde wordt overtroffen door een veel ergere.

Er is in de loop der jaren rond het woord „beschaving" een ideologie geweven, die er net zo min bijpast als Mechelse kant bij de schutting van een bouwwerk. De spraakmakende gemeente, die reeds zo dikwijls de taalklok heeft horen luiden zonder recht te weten waar de begripsklepel hangt, heeft dit woord „beschaving" opgehemeld tot een zaak van innerlijke waardij en blijft het nu permanent verwarren met „geestes-adel", met cultivering van de geest. Zelfs de besten onder ons op taalkundig gebied bezondigen er zich aan, voelen innerlijk de begripsverwarring, doch trachten deze door allerhande definities en formules te bezweren.

Zo bijv. prof. Bolkestein, als hij in een rede over „Oosterse en Westerse beschaving in de oudheid" zegt, dat: „beschaving is het geestelijk kunnen van den mens, kenbaar aan zijn uitingen", of zoals Arthur Stahl in zijn „Eine weiblicher Arzt" (1863) zegt: „Beschaving bestaat in de

*) Adonis, mythol. type van den knappen jongen man.

verheffing en verfijning van het gehele wezen, in de vereniging van alle geestelijke- en gevoelskrachten tot één harmonisch geheel."

„Beschaving" en „geestesadel" zijn verre van identiek. „Beschaving" is het wetenschappelijk verstandelijk kunnen; beschaafd is de mens die „in de wereld mag gezien worden."

Daarom kan de grootste ploert beschaafd zijn, is dit vaak ook, omdat „beschaving", d.i. verstandelijk overwicht, naast „welgemanierdheid" vrijwel steeds gepaard gaat met overheersing.

Volkomen terecht merkt Multatuli in zijn 206e idee aan het adres van enige studenten, die het hem kwalijk namen dat hij de zijde van het recht gekozen had, op: „Hoe, ge leert onze jongelingschap preken en bidden, pleiten en ontleden, taalknoeien en prosodie, wetuitleggingen en schriftgeleerdheid.... en bij dat alles — neen, dóór dat alles — vergeet ge hun te leeren wat *'n mens* is?"

In een zeer leerzaam artikel over „Cultuur en Civilisatie" in „De Nieuwe Cultuur" schreef S. J. Schapper over de vraag wat *civilisatie* of *beschaving* is:

„Het is de sfeer van organisatie en techniek, van kantoor en vakvereniging, van conventie en mode, van partij en militarisme, van parlementarisme en volkenbond, van mooie kleren en slechte opvoeding, van autoriteit en slavendienst, in één woord: de geciviliseerde mens is de mens die nooit zichzelf is, het is de typische burger van onze tijd. De hoogste waarden in onze burgerlijke samenleving zijn de best betaalde baantjes. Niet hoedanig de mens is, doch hoever hij het brengt in de wedloop naar succes, hoe hoog hij klimt op de maatschappelijke ladder. Helden in het burgerlijk milieu zijn: een huiseigenaar en een directeur, een sergeant-majoor en een notaris, een pastoor en een leider van een vakvereniging, een chef de bureau en een kroegbaas, een dominee en een koloniaal, een rentenier en een zendeling, een burgemeester en een groothandelaar in vis, hij, die een rijke vrouw getrouwd heeft en zij, die een dagmeisje kan houden en tenslotte een partijleider en een bokser

— zij allen tezamen en nog veel van dat soort vormen de bloem van onze samenleving. Let in dit milieu op de kerken, waar kleine luiden troost zoeken in de schone leer van beloning in het hiernamaals en gij zult begrijpen hoe ziek dit geheel is. Alleen slechte instincten proberen tot uiting te komen, voor ware menselijkheid is in deze omgeving geen plaats.

Civilisatie is niet gelijk te stellen met de staat der wildheid, maar tot cultuur kan het niet reiken. Voor cultuurverwerkelijking in de engere zin van menswording en wereldwording is er binnen dit raam geen sprake. Elke strijder voor ware cultuur staat buiten het maatschappelijk verband, of heeft noodgedwongen in deze beperking een ondergeschikte werkkring. De nieuwe cultuur wordt verwezenlijkt temidden van het bestaande, in felle strijd met de weerzinwekkende lelijkheid van een schijncultuur. De schijnbare orde der burgerlijke samenleving is bij dieper inzicht de grootste wanorde. Het militarisme zit den braven in het bloed, opvoeding bestaat in het aanleren van handigheden om er te komen. Religie, persoonlijke daad, wordt fanatiek geweerd uit de verstandelijke belangensfeer. Alleen godsdienst is nodig om de enge zieltjes nog benepener te maken, maar vooral om de massa dienstbaar te houden voor god, Nederland, de Mammon en Oranje. De bestaande samenleving is niet meer dan civilisatie, het type, dat zij oplevert, de brave burger, is hoogstens beschaafd, in geen geval gecultiveerd.

Op hem is van toepassing 't woord van Goethe: geen mens wil iets worden, een ieder wil reeds iets zijn. Om iets te zijn steekt hij zich in een of ander uniform, met zijn kleed en met zijn pet regeert hij dan de wereld. Of er waarden zijn te verwerkelijken, of het leven zin kan hebben, of een mens zijn omgeving ten goede, maar ook ten kwade kan beinvloeden, hierover bekommert hij zich ten enenmale niet. Alleen in zijn kleed voelt hij zich machtig. Dit kleed behoeft niet uitsluitend een militair uniform of een toga te zijn. Wanneer een werkman tot chef verheven wordt, doet een confectiepakje vaak dezelfde dienst, ter onderscheiding

van de werkers, die een blauwe of witte kiel dragen. Zolang de wereld nog geregeerd wordt uit deze mentaliteit, zolang dit onkruid nog welig tiert, zolang zal er van zuivere cultuur voor de grote massa weinig terecht komen. Eerst wanneer die massa zich niet meer laat tiranniseren door leiders, wanneer haar ideaal niet meer zal zijn gelijkheid met de ordinaire bourgeois, eerst dan krijgt zij deel aan ware cultuur."

Tot de „beschaafden" behoren ook zij, die onze luxe badplaatsen afstropen en onveilig maken en waarvan een Frans blad — als het over Deauville schrijft — zegt:

„Het seizoen van Deauville is afgelopen en men mag zeggen, dat het niet te vroeg is. Zonder te behoren tot hen, die gauw iets „erg" vinden, ben ik toch van mening, dat de buitensporigheden, die op sensationele wijze worden aangekondigd, ieder jaar deze heerlijke Normandische badplaats, die haar weerga niet zou hebben, als ze niet de fortuinzoekers, en de vlegels uit de hele wereld tot zich trok, ongenietbaar maken.

Gelooft u maar, dat er andere spelers zijn, dan zij, wier verliezen en winsten rond de groene tafel van het Casino worden besproken. Gelooft u maar, dat er andere sportsmen zijn dan zij, die te Deauville jonge paarden kopen.

Er zijn andere baadsters dan zij, die kletsnat op een bar-tabouret gaan zitten, of juwelen aansteken om te water te gaan; dan zij, die zich spiernaakt op het zand uitstrekken om de kroon te zetten op de music-hall-apotheose, die deze laatste maand van het seizoen te Deauville is geweest.

Men moet heus niet gaan denken dat dit samenraapsel van min of meer vergulde vreemdelingen, van min of meer uit Smyrna stammende oosterlingen en hindoe's, van mallotige en onzedelijke Amerikaansen, van Engelse dames, die in Engeland niet zouden worden ontvangen, dat het syndicaat van Grieken, die de speelzaal exploiteren, dat al die slaven, die aan de zakken van een goedgeefsen patroon hangen, de maatschappij van thans vertegenwoordigen, en zelfs, dat heel dit janhagel van fuivers, van zenuwzieke

spelers, van vrouwen, van negerboksers en min of meer blauwe dansers ook maar iets vertegenwoordigt.

Het is niets dan een staaltje van wat de hele wereld aan laags en nutteloos bevat. Het duurt maar een kleine maand; de laatste trein heeft gisteren den laatsten buitenlander weggevoerd, die misschien zijn hotel-rekening niet heeft betaald..."

Tussen „Cultuur" (het lat. *cultura,* dat zowel ontginning en bebouwing van de bodem als verzorging en veredeling betekent) en „civilisatie" (van lat. *civis,* dat burger betekent en de verhouding aangeeft van een volk, dat niet meer in de toestand der wildheid leeft) gaapt een diepe kloof, die door slechts weinigen overbrugd wordt.

De civilisatie komt van buiten tot ons, wordt ons opgelegd, de cultuur moeten we van ons zelven hebben. En in een wereld waarin het *zelf* (zelf-vertrouwen, zelf-tucht, zelf-standigheid, zelf-inkeer, e.d.) steeds meer en meer in onbruik raakt, ligt het voor de hand, dat de cultuur daarmede dezelfde kreeften-tred houdt.

„Geestes-adel", *het* hoogste menselijk goed, bezitten slechts weinigen. En nu is dit het eigenaardige van deze hele zaak: geestesadel behoeft geen bescherming, omdat men deze niet aan kan vallen, wijl ze onaantastbaar, voor het natuurlijk oog onzichtbaar is. Daarom is elke vervolging om geestelijke overtuiging dan ook krankzinnigheid in het kwadraat, een vechten tegen windmolens.

Met de beschaving is het evenwel anders gesteld. De beschaving, die in werkelijkheid het materiële, het technisch tastbare in ons leven vertegenwoordigt, kan het niet stellen buiten de meest barbaarse, tot onze beschaving behorende geweldsmiddelen.

Terecht schreef enige jaren geleden de Franse „Ere nouvelle": „Wij zullen niet de stichting van een Rifsen vazalstaat (onder Abd-el-Krim) dulden, die een aanfluiting zou zijn van de beschaving", om hierop onmiddellijk te laten volgen, dat „alle (Franse) troepen worden voorzien van krachtige wapenen, met name van een nieuw model machi-

negeweer van een geduchte werkzaamheid."*)

Deze beschaving brengt ook mede, handelwijzen als die van een Amerikaanse missionaris in Korea, welke een jongentje, dat bij het stelen van appels op heterdaad werd betrapt, in Koreaanse lettertekens het woord „dief" op de wangen deed branden**). Ook het vermoorden van Sacco en Vanzetti en millioenen soortgelijke dingen liggen in de lijn van deze beschaving.

„Er bestaat — aldus Dr. P. H. v.d. Hoog in een medische beschouwing in Het Vaderland van 16-12-'34 — een zielsziekte, waaraan vele mensen lijden, maar waarover men in de leesboeken zo buitengewoon weinig geschreven vindt. Waaruit dus blijkt, dat de geneeskunde nog niet voldoende aandacht aan dit vraagstuk geschonken heeft. En toch is het een aandoening, die over de gehele beschaafde wereld voorkomt, een echte neurose, die misschien wel juist voor een deel aan die civilisatie haar ontstaan te danken heeft: de verveling."

Overigens bestaat er ook nog zoiets als een „zelfmoordstatistiek", die ons inlicht omtrent de „zegeningen" van onze „beschaving", terwijl onze huidige sportverdwazing het pandemonium onzer „beschaving", waarin de gekkenhuizen en zenuwinrichtingen bloeien als een wijnstok, vervolmaakt.

Wie over beschaving spreekt, weet dat er wetten, politie, justitie, gevangenissen, legers met de meest geperfectioneerde verdelgingsmiddelen — die satan zelfs niet zou hebben uitgedacht — en al dergelijke „culturele" zegeningen inhaerent aan zijn, en dat „beschaving" zich het best laat definieren met het woord: prikkeldraad.

Het is deze beschaving, die — naar de gangbare mening — tot onze hoogste goederen behoort en waarvoor we: goed en bloed moeten veil hebben.

Ja, ja! Steek er om zo te zeggen de brand maar in met het beschavingsproduct bij uitnemendheid: de petroleum; ze is geen droppel bloed waard. De mensheid als verzameling

*) Telegraaf 12-8-1925.
**) Telegraaf 13-7-1926.

van stoffelijke wezens zal er niets bij verliezen, als deze beschaving ten onder gaat! Integendeel! Wellicht zal de geestesadel te schoner uit de as der ondergegane beschaving herrijzen.

* * *

„De beschaving is als een ijskorst, die zich in de loop der eeuwen gevormd heeft op de wilde stroom der ongebreidelde menselijke hartstochten" — zo ongeveer drukte de Engelse schrijver Baldwin zich uit. In werkelijkheid is de beschaving een pantser, dat de volle ontplooiïng der menselijke geestesgaven omkneld houdt: Wat beschaving heet is niet meer dan een beetje vooruitgang op wetenschappelijk en technisch gebied, halfgare kost door even halfgare mensen geslikt, of kostbaar speelgoed in de handen van kinderen.

De z.g. blanke beschaving is gebouwd op de slavernij van een millioenen blank- tot zwartgekleurd proletariaat.

Hoe weinig deze z.g. beschaving met ideologie te maken heeft, blijkt wel hieruit, dat vrijwel heel dit wetenschappelijk gedoe en technisch geknutsel wordt aangewend tot meerdere onderdrukking, uitbuiting, uitmoording en treitering van de medemensheid.

De ware ideologie, de zuivere geestes- of zielenadel, is ook niet arrogant, maar deze dusgenaamde beschaving, protserig als een O.W.er, die het monopolie is van het blanke ras, verbeeldt zich superieur te zijn aan die van alle andere rassen en daaraan het recht te mogen ontlenen tot allerlei rechtsinbreuken, perversiteiten en gewelddaden. Ware geestesadel matigt zich geen superioriteitsallures aan tegenover anderen.

„De ware maatstaf voor de hoogte van een cultuur zijn niet de technische dingen, als gebouwen en spoorwegen, *maar het type mens*, dat de cultuur voortbrengt", aldus onze Chinese kameraad T'ang Leang Li in zijn „China in Aufruhr".

In die zin kunnen wij „De (eventuele) ondergang van het Avondland" dan ook met droge ogen aanzien, wijl

de menselijkheid naar haar idealiteit er niets bij zal verliezen, mits we maar dit ene weten, dat geestesadel boven dit alles uit is en zich, dwars door alle stormen, „rein weet te bewaren".

* * *

Hoe zat een mens kan zijn van het aanschouwen van of leven in deze, onze beschaving, vinden we nog eens weer duidelijk gedemonstreerd in het bericht dat we in een der bladen van 11-1-'35 aantroffen, en dat het volgende inhield:

„Zes-en-twintig jaar geleden is Benjamin Ullmo, een Frans marine-officier, wegens landverraad naar het Duivelseiland verbannen. Hij was tot 15 jaar eenzame opsluiting, gevolgd door 11 jaar dwangarbeid, veroordeeld. Volgens Paris Soir heeft Ullmo besloten naar Cayenne terug te keren omdat hij walgt van de beschaving, die hij in West-Europa heeft teruggevonden. Aan een redacteur van het Parijse blad heeft hij gezegd, dat, wat een mens treft, die 26 jaar buiten aanraking met de beschaving is geweest, de onmetelijke domheid van de mensheid is, die zichzelf zo superieur waant. Men verwart, zeide hij, hoeveelheid met hoedanigheid, afmeting met grootheid. Zelfs van materiële dingen heeft men zo zeer het besef van hetgeen van waarde is verloren, dat men zelfs niet inziet hoe dom en eentonig het verlangen is om groter te bouwen, sneller te gaan — niet om beter te doen. De mensheid, zo meent Ullmo, is tragisch omdat zij niet langer het licht bezit; de oude toortsen zijn gedoofd, maar waar zijn de nieuwe?"

En zo is het inderdaad.

Beschaving is het verguldsel van een rotte appel. Beschaving is de koningsmantel, geworpen over een bedelaarscostuum. Beschaving is het schone uiterlijk van graven, van binnen vol rotting en doodsbeenderen. Beschaving is het Aprilzonnetje, dat spoedig weer schuil gaat achter zware wolken, die regen, sneeuw en hagel neerwerpen op de kille aarde. Beschaving is de bedriegelijke, lachende en kalme zee, die rotsen onder hare oppervlakte verbergt, waarop

het vaartuig van den zeeman te pletter loopt. Beschaving is het minzame lachje van den held die met een sierlijk handgebaar de huldebewijzen in ontvangst neemt van de hem toejuichende schare, van den held, die door plassen mensenbloed heeft gewaad. Beschaving is het vriendelijk lachje van de rijks-groten, die millioenen laten omkomen op de slagvelden, die millioenen laten verkommeren in ellende. Beschaving is de welgemanierdheid van de vorsten, die zwaaien met de olijftak, het zinnebeeld van de vrede, maar een zwaard verborgen houden onder hun mantels. Beschaving is het gezang van de Sirenen, die ons in de afgrond lokken.

Wanneer de heks Mephisto ontmoet in een gedaante, waarin zij hem nimmer gezien heeft, zegt de laatste: „Auch die Kultur, die alle Welt beleckt, Hat auf den Teufel sich erstreckt!"*)

En zo verstaan wij het hoe Peter Rosegger zijn boek kon schrijven over: „Het gif der beschaving"

Dat deze decadente uitdragerswinkel, deze permanente belediging voor hogere gevoelens en idealen, die men met een vreemd woord betitelt als „beschaafde samenleving", *gedoemd* is om ten onder te gaan, voelt ieder mens die nog bij zinnen is.

„Slechts hij die dronken is van optimisme, kan ontkennen, dat de wereld ziek is, dood ziek zelfs", is de opinie van een Sir Phillip Gibbs, en de bekende schrijver Brailsford is zelfs van mening: „De toekomst is donker; wij zijn de vooravond der civilisatie genaderd." In zijn rede over „Loopt de beschaving gevaar?" sprak Prof. J. Huizinga o.a. als zijn mening uit:

„De vraag zou dertig jaar geleden met een ongelovige glimlach ontvangen zijn. Nu is zij op ieders lippen. Wel haast algemeen is de overtuiging, dat de Westerse beschaving een nieuwe algemene oorlog niet zou doorstaan, en het is een klein lichtpunt in deze duistere tijd, dat althans dit bewustzijn meer en meer schijnt door

*) De beschaving, die de gehele wereld besmet, heeft zich zelfs over de duivel uitgestrekt. (Goethe Faust I).

te dringen. Doch ook afgescheiden van de kans op oorlog blijft er reden tot de vraag. Beschaving heeft tot voorwaarde een zekere gewichtsverhouding tussen geestelijke waarden en technisch-economische volmaking, altijd zó, dat het geestelijk volstrekt predomineert. Is die voorwaarde nog vervuld? In de technocratie zelve schijnt het hoofdgevaar gelegen. De middelen en werktuigen zijn te machtig geworden, de mens beheerst ze niet meer, maar wordt er door beheerst. Nauw verbonden aan de technocratie is het gevaar der over-organisatie. In elke organisatie raakt een stuk persoonlijke verantwoordelijkheid zoek. In de zucht tot corporatieve aaneensluiting mechaniseert zich het sociale leven. Het gevolg is verzwakking van het oordeel en verval van moraal. Een algemeen puerilisme*) viert hoogtij, en de maatstaven in de beoordeling van recht en onrecht zijn zwak geworden."

In een latere rede over „Crisis en cultuur" definieerde Prof. Huizinga zijn standpunt nog nader, o.a. met de woorden:

„De economische en de culturele crises zijn onverbrekelijk aan elkaar verbonden, ofschoon de gemiddelde man zich eigenlijk alleen maar over de economische crisis ongerust maakt. Deze toch voelt men aan den lijve, de culturele crisis aan de geest en het is een feit, dat de meeste mensen gevoeliger aan hun lijf dan aan hun geest zijn. Het besef, dat er met onze cultuur iets niet in orde is, dateert al van Nietzsches optreden, maar het werd pas algemener na de oorlog en wel voornamelijk door het verschijnen van Spenglers grote werk „Untergang des Abendlandes", dat als een S.O.S.-kreet klonk en aldus ook begrepen werd. Wij zien thans duidelijker dan ooit, dat de oorlog een geweldige kloof in de beschaving heeft gegraven. Tussen de periode welke gaat van 1890 tot 1910 en het tijdperk, dat wij thans beleven, ligt een essentieel verschil, dat waarschijnlijk groter is dan wij zelf nu vermoeden. In de vooroorlogse periode hadden wij ongetwijfeld onze moeilijkheden van

*) Verkindsing.

economische, sociale en intellectuele aard, maar zij werden tenslotte alle opgeheven in het absolute vertrouwen op de vooruitgang.

Men was er van overtuigd, dat alle bezwaren en alle strubbelingen van voorbijgaande aard zouden zijn en dat de mensheid langzaam maar zeker een heerlijke toekomst tegemoet ging. Thans is het woord vooruitgang vrijwel uit de omloop verdwenen en als men het nog eens een enkele maal hoort gebruiken, klinkt het als een hoon. Alles wat vroeger vertrouwd en geloofd werd, is thans afgebroken en wordt geloochend."

Spreker legde grote nadruk op het feit, dat het algemeen gebruikte woord crisis, dat inderdaad het enig juiste is, aan de pathologie ontleend werd. Wij hebben te doen met een ziekte van de cultuur en wij behoeven slechts een dagblad ter hand te nemen om ijlende koorts te constateren, nu en dan afgewisseld door een korte verdoving. Wij horen de mensheid delireren, lijdende aan permanente waanvoorstellingen, welke weer het gevolg zijn van ernstig letsel in de centrale organen. Vrijheid, gerechtigheid, naastenliefde, verdraagzaamheid, onbaatzuchtigheid, het zijn alle verouderde begrippen, of, zoals een vriend van spreker ze noemde: „divinités perimées". De enige maatstaf, welke nog overgebleven is,is het succes, dat in alle mogelijke vormen ook in de belachelijke, aangebeden wordt. Het typisch verschijnsel van totaal verval van zede en rede zien wij, als mensen verdrukking, geweld, onrecht en wreedheid goedpraten met het motief, dat de treinen op tijd aankomen. Zo kunnen wij honderd verschijnselen aanhalen, waaruit steeds blijkt, dat de hogere geestesgesteldheid overwoekerd wordt door de lagere, of m.a.w. de mythos verduistert de logos, welk verschijnsel men met het woord barbarisering kenmerkt."

Dit alles is volkomen in overeenstemming met hetgeen onze kameraad Reijndorp reeds jaren geleden bedoelde met zijn: „In de greep van het barbarisme".

Hoe diep wij met onze beschaving en cultuur reeds

gezonken zijn, blijkt uit het feit dat de mensheid thans in een staat van geestelijke en materiele slavernij verkeert, die denken doet aan de donkere middeleeuwen en die de zwarte slavernij soms nabij is, soms reeds voorbij heeft gestreefd. In elk geval laat men zich zonder verzet uitbuiten, africhten, censureren, en zo voorts. De mate van onze beschaving blijkt almee uit de stroom van ingezonden stukken in onze dagbladen, even zovele klachten over alles en nog wat. Overigens beamen wij de woorden enige jaren door Rockefeller Jr. gesproken: „De vooruitgang op technisch en materieel gebied heeft gedurende de laatste generaties in zoveel sneller tempo plaats gehad dan de geestelijke ontwikkeling, dat de huidige beschaving, zo doorgaande, op vernietiging moet uitlopen."

Het is dan ook meer dan louter toeval, dat wij met een korte tussenruimte telkens ontboezemingen van de volgende aard onder de ogen kregen:

„Dat de wereld, en vooral Europa, meer en meer op een *gekkenhuis* gaat lijken, is natuurlijk in de eerste plaats te wijten aan de wereldoorlog en in de twede plaats aan deszelfs voornaamste uitvloeisel: de wereldvrede". Zo schrijft de Haagsche Post in haar hoofdartikel van 21 Februari 1931.

In een hoofdartikel van de Rooms-katholieke „Maasbode" lazen wij niet lang daarna: „W a a n z i n, om niet te willen of te kunnen inzien, dat heel de democratie, wil zij zegenrijk zijn, en helpend werken in de zin van volksliefde, moet gebouwd zijn op stevige, onwrikbare financiele grondslag, waanzin om niet in te zien dat juist de meest conservatieve beheerder der geldmiddelen de krachtigste steun is voor een levende democratie, waanzin tenslotte om niet te kunnen, te willen begrijpen, dat volslagen wanorde der geldmiddelen, allereerst, allerergst en blijvend de niet contribuabelen, den kleinen man, treft."

Het Maart-1931 nummer van „De Wapens Neder" bevat een hoofdartikel, dat tot titel draagt: „De w a a n-

zinnige wereld: wereldcrisis — werkloosheid —wereldoorlog".

In „De Telegraaf" heeft de bekende prof. R. Casimir een samenvatting geschreven van een reeks artikelen, welke dat blad van zijn hand afkomstig heeft opgenomen. Dit overzicht begint hij als volgt:

„De wereld is als *waanzinnig*. Het economische leven biedt deze schrikkelijke tegenstelling: Een goed functionerend productie-apparaat, dat in alle behoeften kan voorzien; genoeg, ja te grote voorraden van de meest gevraagde stapelartikelen: koren, suiker, olie, rubber, koffie, thee, tabak, steenkool. Geoefende en werkwillige werklieden, veel technisch intellect. Geen epidemische ziekten, een net van uitnemende verkeers- en vervoermiddelen te land en zee over de hele wereld bijna. En ondanks dit alles: grote ontbering, armoede, crisis! Geneesmiddelen worden in groot aantal aangeraden: wat het juiste is of de juiste zijn, weet niemand en naar geen wordt gehandeld."

In de voorjaarsvergadering te Enschede van het R.K. Werkliedenverbond noemde de voorzitter, de heer De Bruijn: „arbeiders de dupe van een volkshuishouding, die niet ten onrechte krankzinnig is genoemd."

De sociaal-democraat Mr. v. d. Bergh verklaarde in de Amsterdamse Gemeenteraad (17-11 '31):

„We beleven geen armoedecrisis, maar veeleer het tegendeel: een crisis van 's werelds rijkdom. Waarlijk verbijsterend is sedert de oorlog het productievermogen en ook het totale product toegenomen. In beginsel is dus een stijging van het welvaartspeil mogelijk. Maar wij *leven in een krankzinnige wereld:* ten gevolge van een overvloed beleven wij een daling van ons welvaartspeil. Had men tijdig voor verhoging van de koopkracht gezorgd, dan zou de wereld er nu anders uitzien. Men doet echter het tegendeel en poogt het welvaartspeil nog te doen dalen. Het is het domste wat we doen kunnen."

Een boek van den Amsterdamsen arts E. van Dieren draagt eveneens tot titel „De *waanzinnige* waereld", een

bestrijding van het communisme bevattend, en toen wij ons onlangs op een der Haagse kerkhoven bevonden, werd ons oog getroffen door een opschrift op het graf van den eminenten letterkundige Marcellus Emants, dat aldus luidt: „Beklaag nooit den verloste uit de *krankzinnigheid*, die leven heet."

Een recente bespreking van F. M. Huebner in „Het Vaderland" over Duitse literatuur vangt aldus aan: „De geestelijke situatie in Duitsland wordt gekenmerkt door een grote *radeloosheid*", terwijl de door zijn „Im Westen nichts Neues" beroemd geworden schrijver Remarque in een interview verklaart, „dat de jongste generatie, die de oorlogsjaren heeft doorgemaakt, ontwricht is; de persoonlijke ervaringen werken door en uiten zich in gedruktheid, onrust, scepticisme, verhardheid en doelloosheid."

Het weener blad „Die Börse" levert ons het volgende:

„Toen we nog op school gingen, vertelde men ons in de aardrijkskundeles, dat er in verscheiden landen overproductie van zekere waren bestond, die dan ook bijzonder goedkoop waren: melk en boter in Zwitserland, kaas in Holland, enz. Onjuist, absoluut onjuist! Wij moeten onze les opnieuw leren, want een kort geleden verschenen statistiek van de Volkenbond leert ons het tegendeel: in Zwitserland vindt men de duurste boter ter wereld en ook het duurste rundvlees, in Holland is de kaas driemaal zo duur als in Engeland, dat, zoals bekend, geen kaas produceert. Suiker is juist daar niet te bekomen, waar de productie ervan het bloeiendst is. Als er ooit in *waanzin* systeem heeft gezeten, dan is het in deze!"

Tenslotte — om daarmede de rij van aanhalingen over dit onderwerp te sluiten — lezen we in het sociaal-democratische oppositieblad „De Socialist" van 28 Augustus 1931 in een artikel „Jammerende bankiers" nog deze opmerking: „Waaruit de aandachtige lezer de conclusie mag trekken, dat in sommige zeer gewichtige vergaderingen (het betrof hier een vergadering van duitse bankiers, waarin men het verwijt afwees als zou de rationa-

lisatie schuld aan de werkloosheid hebben) de wijsheid van een *gekkenhuis* tamelijk dicht benaderd wordt".

Met deze bloemlezing van aanhalingen is voldoende gekenschetst het karakter onzer „samenleving". Inderdaad is het een gekkenhuis, waarin nog volkomen past het woord van Achis, den koning van Gath, wanneer hij den kwijlenden, zich als bezeten aanstellenden Israëlitischen koning David ziet: „Heb ik razenden gebrek?"*)

Het moet er dan ook wel buitengewoon wanordelijk uitzien in de hersens van al diegenen die spreken van „maatschappelijke orde".

Het is dan ook naïef van een blad als de „Echo de Paris", wanneer het in een zijner nummers met cijfers aan komt tonen, dat het aantal verpleegden in de Franse krankzinnigengestichten gestadig toeneemt, een verschijnsel dat wij trouwens ook in ons land en in andere landen kunnen waarnemen. De bewering van dit blad is daarom naief, omdat het blijkbaar van de veronderstelling uitgaat, dat alle niet-toerekenbaren in gestichten worden opgeborgen en alles wat daarbuiten is in geestelijk, redelijk, verstandelijk opzicht kerngezond is. Wanneer van verschillende zijden wordt beweerd, dat we in een waanzinnige wereld leven, dan ligt het voor de hand dat deze waanzinnig is geworden door de buiten de krankzinnigengestichten levende mensheid. De juistheid van de bewering, dat we in een waanzinnige wereld leven, de waanzin in het quadraat, wordt het beste gedemonstreerd door het feit, dat ieder vanuit zijn eigen wereldbeschouwing haar als waanzinnig qualificeert. Onze aanhalingen hierboven zijn van een liberaal-bourgeoisblad, van een katholiek dagblad, van een anti-militaristisch maandblad, van een in elk opzicht oppositionelen arts-schrijver, van een oppositioneel socialistisch orgaan en van andere mensen met de meest uiteenlopende wereldbeschouwing. Ook wij veroorloofden en veroorloven ons zo voor en na te spreken van „een waanzinnige bende" of gebruiken woorden in die geest. Den communisten wordt verweten „dat hun niets te dol is", maar van de christenen die het meest ongerijmde

*) 1 Samuël 21 : 15.

geloven of beweren te geloven, geldt dit in niet mindere mate. Vraagt men zich tenslotte af waarmede de hersenen van al die mensen hier op aarde zich toch bezig houden en let men op de resultaten, dan moeten het in het algemeen wel vervloekte onbenulligheden zijn.

Wie in alle redelijkheid probeert zijn weg te gaan, krijgt het gevoel, te leven te midden van een troep zenuwlijders of hyena's.

In de nu volgende bladzijden zullen wij aan de hand van twee belangrijke „cultuur"-verschijnselen bij het blanke ras, t.w. het *nationalisme* en het *koloniaal imperialisme*, aantonen om welke redenen het blanke mensdom — behoudens het bekende wonder — *moet* kelderen.

De lezer zal dan bevestigd vinden de woorden van den duitsen dichter Grillparzer in een zijner gedichten uit het midden der vorige eeuw — woorden die wij gaarne zijn tegenwoordige landgenoten, de nationaal-socialistische beesten*) (wier reeks van culturele prestaties, als wij dit schrijven, vermeerderd is met het verbieden van het Esperanto **) en hun fascistische mede-proleten uit andere landen gaarne ter overdenking (voor zover ze nog denken kunnen) aanbevelen — en die aldus luiden:

„De weg van de nieuwe beschaving loopt van de menselijkheid door de nationaliteit naar de beestachtigheid."

---

*) Welke fascistische leider men ook neemt, bij allen is de hoogste wijsheid welke men ze hoort verkondigen „in te zullen slaan en te hakken op allen die het wagen, met hun van mening te verschillen."

**) „Voor het onderwijs in kunstmatig geschapen wereldhulptalen zoals het Esperanto is in de Nationaal-Socialistische staat geen plaats; het gebruik daarvan leidt tot de verzwakking van wezenlijke waarden in de volkse eigenaard." *(Mededeling van den Rijksminister van opvoeding in het Derde Rijk).*

Nationalisme, een gevaarlijke zielsziekte

„De proletariërs hebben geen vaderland". *Marx.*
„Wij hebben hier geen blijvende stad maar zoeken de toekomende". *Hebreeën 11.*
„Ubi bene, ibi patria" d.i. waar ik het goed heb, daar is 't mijn vaderland.

Het woord *natie* is de vervorming van het latijnse woord *natio*, dat *geboorte* betekent en afgeleid is van *nasci*, dat *geboren worden* wil zeggen.

In de loop der eeuwen heeft dit woord burgerrecht verkregen als uitdrukking voor *geboortegrond* of *vaderland*, bij welk laatste woord men gelieve te bedenken dat in de oudheid de vader als een noodzakelijk goed, de moeder als een noodzakelijk kwaad gold; verstandige, redelijke taalvormers zouden van *ouderland* gesproken hebben. Alleen wanneer men de koloniale gapperij met een ethisch sausje moet overdekken, de goegemeente voor de zoveelste maal een rad voor de ogen moet draaien, spreekt men van *„Moederland en Koloniën"*.

Nationaal is iemand, voor wien zijn natie, zijn geboortegrond zoveel reëele waarde heeft, dat ze voor hem ver verheven is boven alle andere naties, alle andere geboortegronden.

De uitgang *isme* in het woord *nationalisme* wil zeggen, dat men dit *nationaal gevoel* tot principe, tot beginsel heeft verheven. En waar dit nationalisme — hetgeen we straks nader hopen aan te tonen — in strijd is met het *redelijk begrip* en derhalve aan de redeloosheid is prijsgegeven, spreekt het wel vanzelf dat, evenals bij soortgelijke fetisjen, rond de aangebeden natie een eredienst is ontstaan, die concurreren kan

met de meest perfecte gods-verering en elk vereringsobject van geringere waarde verre in de schaduw stelt.

Hoewel er aan het dusgenaamde vaderland geen asempje heiligs of ideëels is, de geboortegrond van den één volmaakt gelijk is aan dien van den ander, heeft men kans gezien rond het begrip natie of vaderland een eredienst te vormen die niet meer aan het krankzinnige grenst, maar de grenzen van het krankzinnige ver overschrijdt.

Of is het geen krankzinnigheid als bijv. de schrijver Ernst Raupsch (1837) zegt: „Meer dan het leven, meer dan have en goed, meer dan de wereld is het Vaderland". Of wanneer de zinspreuk van Castillië is: „Het loon van het leven is voor het vaderland te sterven."

Geldt dit ook niet voor de woorden van een Zschokke in „Stunden des Andacht" waar het heet: „De dood voor het vaderland is een verlossersdood. Het is een dood, even glorierijk als die, welke de martelaars voor het Christendom stierven. De laatsten vielen onder de vanen des geloofs, wij onder de bloedige banier van het vaderland"?

Geldt dit tenslotte ook niet van de woorden van von Gerhardt-Amyntos in „Der Plauderer an die Jahrhundertwende" (1900) „Het woord „ubi bene, ibi patria" d.i. waar het mij goed gaat, is 't mijn vaderland.... is de treurige bekentenis van een ideaalloos brutaal materialisme; brood en zout, in het vaderland genoten, smaakt beter als marsepain in de vreemde"?

Met deze en dergelijke uitspraken zouden wij vele bladzijden kunnen vullen. Maar voor wie deze weinige niet voldoende zijn, zeggen ook vele niets.

Doch met deze en dergelijke machtswoorden, tracht men het licht- en goedgelovige deel der mensheid in zijn nationalistische netten te vangen, en tot dusverre met succes, zeer tot schade en schande der menselijkheid en der mensheid in haar geheel.

Het is met het begrip natie al net zo gegaan als met talloze andere abstracte begrippen: er behoeft maar één gek, hystericus, geëxalteerde te zijn die kans ziet met autoriteit de een of andere stelling te poneren, en het ene deel der mensheid haast zich, hetzij uit mede geëxalteerdheid, hetzij

uit lafheid of gemakzucht, deze stelling als juist te erkennen en er zich aan te onderwerpen, terwijl een ander deel der mensheid, de nuchteren, de realisten, de redelijken, alle moeite hebben het verdwaasde deel der medemensen van het dwaze, onhoudbare, onredelijke van dergelijke stellingen te overtuigen om ze voor ondergang te behoeden.

Wanneer wij hier dan ook zullen trachten aan te tonen dat het nationalisme een ziekte, een kwaadaardige vorm van zielsziekte is, dan komen we hier niet met iets nieuws aandragen, maar dan herhalen we — misschien in iets andere vorm — slechts hetgeen door anderen en misschien veel beter is gezegd doch waarbij steeds de ondertoon is het waarachtig belang der mensheid, dat culmineert in deze woorden: boven de landen en volken en talen staat de menselijkheid naar haar idealiteit, staat de mensheid op haar best en alles wat zich daartoe niet kan opwerken leeft nog in het stinkend riool van niet overwonnen oer-begrippen, met alle benauwenissen van dien.

En nu kan men natuurlijk naar deze onze woorden luisteren met een agressief: „Klets maar raak! Je hebt toch ongelijk!" Men heeft daar zelfs het recht toe voor zover men meent in alles zichzelf te kunnen zijn. Maar ook dan zijt ge uzelf niet, want dan hebt ge reeds gekozen vóór Nationaal Socialisme, Nationaal Herstel, Nationaal fabricaat, enz., d.i. vóór de nieuwe wereldoorlog.

Maar laten wij — om met dien Advocaat uit een van Molière's blijspelen te spreken — tot onze schapen terugkeren.

* * *

Ieder mens heeft — voor zover hij niet geheel gespeend is aan verstandelijke of technisch vaardige kennis — de bekwaamheid om iets te produceren, iets voort te brengen.

En nu is er natuurlijk een gradueel verschil tussen een kindertekening en een ets van Rembrandt, tussen een gelegenheidsgedicht en een treurspel van Vondel, tussen een schoolopstel en een literair werk van wereldvermaardheid, maar meer dan gradueel is dit verschil toch niet, en zo is alles wat we zelf gemaakt hebben een schepping waarop we — en terecht — in meerdere of mindere mate trots zijn, omdat

daarmede het volkomen natuurlijk en noodzakelijk gevoel van eigenwaarde aangekweekt en gesterkt wordt. En het is een goede vorm van altruïsme wanneer men anderen van zijn schepping — hetzij tot lering of verpozing — laat genieten, en men heeft recht op waardering omdat elke activiteit die gericht is op de vooruitgang, op het welzijn der mensheid, recht heeft op waardering.

Maar het getuigt van volslagen zinneloosheid zich te verhovaardigen over iets, waaraan men part noch deel heeft gehad. En zoals het zinneloos is zich te beroemen over het als overwinning gequalificeerde succes van het huis-elftal bij een interland-voetbalwedstrijd, omdat men zelf aan dit succes part noch deel heeft gehad, zo is het even zinneloos zich er op voor te staan dat men in het beste aller landen, of liever in het enig goede, door God uitverkoren land geboren is, omdat men aan dit geboren worden eveneens part noch deel heeft gehad.

Het er zich op beroemen dat men in een bepaald land geboren is en het verwijten van een ander dat hij in een ander land is geboren is dan ook een vorm van krankzinnigheid die door de officieele medische wetenschap nog niet als zodanig is erkend maar door het gezond verstand reeds lang tot een der gevaarlijkste vormen van verstandsverbijstering wordt gerekend, omdat er millioenen aan ten offer zijn gevallen, vallen, en voorlopig nog wel zullen vallen.

Dat de nationalist zijn land ver verheven acht boven elk ander, komt tot uiting in elke nationalistische zang.

Neem bijv. dit Hollands liedje:

Kind van Holland.

Kind van Holland, zing je lied,
Lied van land en zee.
Draag dat ook, waarheen je gaat
In je harte mee.
Breng het heel de wereld rond;
Maak je lied bekend,
Trotsch en blij, omdat je zelf
Kind van Holland bent.

Kind van Holland, zing je lied.
Lied van duin en strand.
Lied waaruit je liefde spreekt
Voor je Vaderland.
In de Oost, of in de West
Waar je schreê zich wendt,
Toon, dat je in woord en daad
Kind van Holland bent.

Neem vervolgens dit liedje der Zuid-Afrikaners:

Een ieder nasie het sijn land;
Ons woon op Afrikaanse strand,
Ver ons is daar geen beter grond
Op al die wije wereldrond.
Trots is ons om di naam te dra',
Van kinders van Suid-Afrika.

Als men bij dit liedje bedenkt dat hier geëmigreerde Hollanders en Duitsers en gevluchte Franse Hugenoten in eigen persoon of in hun nazaten aan het woord zijn, dan weet men dat de nationalist even gemakkelijk van Vaderland als van kleren verwisselt.

Begeven we ons voorts naar onze Duitse buren, dan schettert het in onze oren „Deutschland, Deutschland über Alles, über Alles in die Welt."

De Italianen leggen het er al even dik op. In hun nieuwe volkslied Giovinezza heet het:

Salve, o popolo d'Eroï
Salve, o Patria immortale! d.i.

Wees gegroet, o volk van helden, o onsterflijk Vaderland.

Gaan we naar Lithauen, dan vernemen we daar:

Kut tavo, Vilniau, tie spinduliai
Kurions skleidei
Lietuvai, musu tevynei?

Laikai jau mainos: buro pikti,
Uzsvis kiti
Lietuvai, musu tevynei! d.i.

„Waar, Wilna, bleef het aureool, dat eens schitterde over Litauen, ons vaderland?

Het heden is droevig, maar de tijden van droefheid verdwijnen; een andere tijd breekt aan voor Litauen, ons vaderland."

Voor den Amerikaan is zijn land: „God's own country", d.i. God's eigen land, terwijl de Japanees zijn land zo belangrijk acht, dat hij in zijn nationale lied zingt:

„Moge uw heerschappij duizenden eeuwen, ja achtduizend eeuwen duren; moge zij zo lang duren, dat een kiezelsteen van het strand een met mos begroeide rots geworden is."

Deze nationalistische bombast vindt men terug in alle nationale liederen en zijn even zovele bewijzen van het gemis aan gezond verstand, aan redelijk inzicht bij de bekrompen nationalisten.

Het getuigt daarom ook van gemis aan psychologisch inzicht omdat de toestanden in de verschillende landen nu eenmaal zijn zoals ze zijn en dat met wat men in een ander land afkeurt de bewoners van dit land hoogstwaarschijnlijk dolblij zijn. Alle nationalistisch gezwets is gebaseerd op het bekrompen inzicht van den zwetsenden nationalist, op diens beperkte visie op eens anders zieleleven.

* * *

Dat het nationalisme inderdaad de cultus der bekrompenheid in de perfectie is, merkt men wel daaraan, dat dit **nationalisme** geleidelijk ontaardt in **provincialisme**, d.i. verering voor de provincie waarin men geboren is, en zo afzakt naar het **communalisme**, d.i. de verering van zijn geboorteplaats.

Heeft Nauta niet gedicht zijn „Wij hâlde it mei us Fryslân" en Halbertsma zijn „Bliuw altiid Fries"? Zingen de Limburgers niet van hun „Limburg, dierbaar oord", terwijl de Zeeuwen er van maken:

Gij, Zeeland, zijt ons eigen land,
We dulden hier geen vreemde hand,
Die over ons regeren zou,
Aan onze vrijheid zijn we trouw.
We hebben slechts één enkle keus:

„Oranje en Zeeland!" da's de leus!
Zo blijven wij met hart en mond,
Met lijf en ziel: goed Zeeuwsch, goed rond..!

Ook de Groningers blijven in deze niet achter en roemen:

Van Lauwerzee tot Dollard tou,
Van Drente tot aan 't Wad,
Daar gruit, daar bluit ain wonderland
Rondom ain wondre stad:
Ain Pronkjewail in golden raand
Is Grönnen, Stad en Ommelaand.

Dat er ook zoiets als een **communalisme**, een aanbidding van de geboorteplaats is, merkt men het beste als men een Amsterdammer, een Hagenaar of een Rotterdammer met stralende blik de goede eigenschappen van „zijn" stad hoort opsommen.

* * *

Bezien we thans een andere kant van deze zaak, en bespreken we nu de vraag, hoe we aan die verschillende **naties**, die **vaderlanden** gekomen zijn.

Toen uit de ziedende chaos zich na eindeloze stuiptrekkingen en barensweeën de Kosmos had geëvolueerd, was daar ook een ongerepte aarde, gastvrijheid biedend aan al wat tot het leven kwam, in uitbundige, onuitputtelijke overvloed en nimmer eindigende vrijgevigheid.

Wie zich een goed denkbeeld wil vormen over het ontstaan en de ontwikkeling van de eerste menselijke samenleving op deze aarde, vindt dat in Edmond Haraucourt's „Daâh, de oermensch", een der vele mooie uitgaven van de bekende Wereldbibliotheek.

We lezen daar hoe uit de los rondlopende individuen van het mensengeslacht eerst de horden en zo vervolgens de stammen ontstaan, grote families, waarvan de leden door stoffelijke, zedelijke en geestelijke banden nauw aan elkaar zijn verbonden en een bevestiging worden van het bekende: „als één lid lijdt, lijden alle leden" en „gedeelde

vreugde is dubbele vreugde."

Natuurrampen e.d. zijn oorzaak, dat soms stammen noodlijdend worden en om zich van de noodzakelijke levensbehoeften te voorzien, in conflict komen met andere stammen, die zich nog in een zekere welvaart mogen verheugen.

De verschillende stamleden sluiten zich nauwer aaneen, bondgenootschappen worden met andere stammen gesloten, en zo groeien de stammen uit tot **vaderlanden** en de conflicten tot **oorlogen.**

Tot zover is er een min of meer natuurlijke loop in de gang der dingen, een wetmatige strijd om het materieele bestaan, die volkomen aanpast bij de nog min of meer dierlijke staat van de toenmalige mens.

Een andere natuurwet is intussen die der evolutie, die der zedelijke, morele en verstandelijke verheffing, die der veredeling van de mens, en zo wil het deze evolutie dat de mens deze onderlinge strijd om de materie te boven komt en men gezamenlijk gaat arbeiden aan de verdere op- en uitbouw der menselijke **samenleving.**

Er zijn echter remmende en tegenwerkende factoren in deze drang naar de veredeling van het menselijke geslacht. De grote fout — voor zover men van een fout kan spreken omdat niemand er voor aansprakelijk is te stellen — bij de creatie van de mensheid is geweest, dat, hoewel ieder deel uitmaakt van het geheel en de ene mens, behoudens enkele ondergeschikte rassen —, al dan niet gepaard gaande met lichamelijke verschillen, wat het uiterlijke betreft volkomen gelijk is aan de ander, het denken, het begrip, dat de opvattingen en handelingen beheerst, bij elk individu anders is ontwikkeld en, wat erger is, bij de een deze ontwikkelıng — zelfs op latere leeftijd — nog in het beginstadium verkeert, bij de ander daarentegen tot zo goed als volledige groei is gekomen.

Dit verklaart de chaotische toestand in de menselijke denkwereld, met al de aankleve van dien, waarbij tenslotte het meest gedupeerd zijn degenen, die min of meer tot de begripsvolwaardigen behoren en tengevolge van het nog of weder dominerend onverstand vaak een wei-

nig benijdenswaardige positie innemen. Vooral in deze tijd van terugval in het barbarisme door grote mensengroepen blijkt dat maar al te duidelijk.

Nemen wij — om tot ons onderwerp terug te keren — dit nationalisme nog eens onder de loupe.

De vroegere stammen bezondigden zich in geen enkel opzicht aan verering van hun geboortegrond. Zwervers als ze waren, wisten de meesten waarschijnlijk niet eens precies waar ze geboren waren. In hun onderlinge strijd ging het dan ook niet om de aanranding van hun geboortegrond, maar om de meest simpele levensvraag: eten voor zich en het vee.

Dank zij de toenemende ontwikkeling, de uitbreiding van het verkeer, de intensieve bebouwing van het land, e.d., nijpte de broodvraag tenslotte veel minder, zodat de mensheid, redelijkerwijze gesproken, meer en meer onderlinge vrede en vriendschap gezamenlijk had kunnen voortleven en voortarbeiden.

Het menselijk onverstand heeft dit echter tot op dit ogenblik nog verhinderd. De verschillende stammen hadden als gevolg van de oplossing van het voedselvraagstuk tot liquidatie moeten overgaan, om zich op te lossen in een universele mensheid, en ze zouden dit ongetwijfeld ook hebben gedaan, indien er niet drie groepen van mensen waren, die dit tot op dit ogenblik hebben weten tegen te gaan. Deze drie groepen zijn: de wapenfabrikanten, de functionarissen van de natie en de beroepsgeweldenaren of vechtersbazen. *)

---

*) Het behoeft waarlijk geen verwondering te baren, dat ook de Russische machthebbers bij het reactionnairder worden hunner jaren, in dit koor gaan meezingen en daarvoor ook al weer hun eigen argumenten gereed hebben liggen. Zo lezen we in Het Vaderland van 27-3-1935: De „Prawda", het orgaan der communistische partij, dat reeds vroeger de vaderlandsliefde in ere hersteld heeft, bevat thans bepaald een lofzang op de Sowjetistische vaderlandsliefde.

Het blad beijvert zich om aan te tonen, dat dit gevoel volkomen nieuw is en volstrekt verschilt van de vaderlandsliefde der bourgeoisie. Het maakt slechts een uitzondering voor „de gevoelens, die de Jacobijnen tijdens de Franse Revolutie inspireerden en welke eveneens in staat waren, bergen te verzetten."

De Sowjetschool moet patriotten vormen, die de belangen van het vaderland plaatsen boven die van hun leven. „Het is de taak van den

Nu zouden deze drie groepen het nooit klaar hebben gespeeld het bestiale in de menselijke samenleving in stand te houden, ware het niet dat er nog z.g. machtswoorden bestaan, woorden waarmede men onnozele halzen kan overdonderen en vangen, of goede, natuurlijke sentimenten bij anderen weet uit te buiten voor eigen sinistere doeleinden.

In een fantasie, getiteld: „Rede, gehouden Anno 3977 in de Plato-Universiteit te Marxstad" van zekeren Alexan en opgenomen in „Mit uns die Sintflut", lezen we deze ware woorden:

„Het zou ons te ver voeren, dit net van gedwongen vrijheden, waarvan de mazen zeer klein waren, geheel op te noemen. Doch geen twijfel bestaat er, dat het kapitalisme op dit fundament der leugen zijn gouden troon had opgericht. Tot bevestiging van zijn macht had hij bovendien massa-organisaties gevormd, z.g. Vaderlanden, waarvan ieder mens levenslang en onherroepelijk lid moest zijn. Dit lidmaatschap van deze vereniging was erfelijk, d.w.z. de zoon werd met zijn geboorte geregistreerd in dezelfde vereniging, waarvan zijn vader lid was.

Het was dezelfde methode van misbruik, die voordien door andere reuzenverenigingen, zoals de kerk, beoefend werd.

---

onderwijzer, wat betreft het onderwijs in onderwerpen als de taal, de geschiedenis, de geografie, de structuur van de staat, kinderen te vormen, hun grote vaderland waardig. Elke verjaardag, die herinnert aan historische gebeurtenissen, elke heldhaftige of roemrijke herinnering, verbonden met het rode leger, moet een gelegenheid zijn om onze kinderen te leren, hun ogen niet van onze grenzen af te wenden en elke beweging van onze vijanden te volgen.

„Het Duitse fascisme zal er niet in slagen, het lijk van de burgerlijke vaderlandsliefde weder tot leven te wekken. De Duitse arbeiders, door Hitler onder de wapens geplaatst om zijn imperialistische avonturen te dienen, zullen, volgens de lessen van de grote klassenstrijd, met waardigheid hun wapens weten te gebruiken. En indien de vijand ons overvalt, zullen de patriotten der Sowjets de wapenen opnemen en met een in de geschiedenis der mensheid weergaloze heldhaftigheid de fascistische rovers van de oppervlakte der aarde wegvagen."

Bepaalt verbijsterend is het als we bij dit alles bedenken, dat de Russische regering eerst met nazi-Duitsland heeft aangepapt maar toen het voordeel problematiek werd, de vriendschap verbrak. Wij vestigen hierbij tevens de aandacht op de woorden van Oeboriwietsj, de commandant van de legerdivisie Minsk:

„De kapitalistische regeringen kunnen er zich niet op beroemen tegenover ons rode leger iets gelijkwaardigs te bezitten."

Ook daar werd de zoon als levenslang gedwongen lid der kerkvereniging, waarbij zijn vader was aangesloten, of beter: was ingeboren, ingeschreven. Het schijnt, dat de mensen van die tijd deze vaderlandse plaag zagen als een ongeneesbaar, zich van geslacht tot geslacht voortwoekerend, kwaad. Of als een beproeving gods, zoals voor enige eeuwen terug voor hun voorvaderen de pest en de cholera.

Hoe hadden deze mensen, zoals wij kinderen der 40e eeuw, kunnen weten, dat deze „Vaderlanderijen" alleen maar een andere paapse demagogie was? Zoals de kerkverenigingen ieder wegens hekserij aanklaagden en als ketter verbrandden, die niet hekserij geloofde, zo verachtte en verstootte die vaderlandse kapitalistische verenigingen ieder, als vaderlandsloos, die dapper genoeg was, zijn levenslang lidmaatschap op te zeggen. Het enige onderscheid was, dat zij zich niet meer van de offerblokken der kerk bedienden, om de mensen het laatste dubbeltje uit de zak te kloppen. Ook hier werd de kunst der leugen aangewend. Met behulp van een geraffineerde oplichterstruc, inflatie genoemd, brachten de kapitalisten de massa's onopvallend tot de bedelstaf, zodat deze, arme duivels geworden, nauwelijks wisten, wat met hun gebeurd was.

In kritieke momenten, als de slachtoffers begonnen te morren en het waagden, van roof en diefstal te spreken, werden zij met patriotische drank dronken gevoerd. Een sterk bedwelmingsmiddel, nu zo goed als vergeten, door medici alleen nog maar gebruikt in buitengewone gevallen als hersenverweking, epilepsie en razernij. Zelfs bij een kleine dosis ingenomen, vervreet het 't organisme. Bij de door ondervoeding geprepareerde offers, moest het dubbel schadelijk werken. De eerste gevolgen waren al verschrikkelijk. Vreedzame mensen kregen bloedrode gezichten, wierpen elkaar scheldwoorden en voorwerpen naar het hoofd, verdraaiden de ogen, sloegen met handen en voeten om zich heen en vielen tenslotte in de krampen, nationale St. Vitus genaamd. Schuim stond op de lippen als zij in koortsbedwelming

van kleuren — landskleuren — fantaseerden, in zeldzame geluiden los barstten als „grande nation ueber alles in the world". Enige geleerden in de oude talen dachten daaruit bezweringsspreuken te kunnen halen, andere brokstukken van oude ceremoniën. Doch het is tot vandaag de dag niet gelukt, deze mysterieuze woorden geloofwaardig te vertalen.

Meer en meer namen de vergiftigingsverschijnselen gevaarlijke vormen aan. Zij ontaardden tenslotte in een „delirium patridioticum" een soort van collectieve razernij, in welke toestand zich de willoos gemaakte dwangleden met millioenen tegelijk op de oorlogsvelden lieten slepen. Men jaagde ze onder hels lawaai op elkander af, totdat zij, als wilde dieren, elkaar naar de keel vlogen. Veldslagen noemde men deze monstrueuze gladiatorenkampen, die zich op de slagvelden afspeelden. Kapitalistische organisatoren hadden deze gearrangeerd; in het geheim verdeelden zij onder elkaar de winnaar en de overwonnene, de beurs. In de graftomben der millioenen onbekende soldaten werden de millioenen offers, door onbekende vaderlanders vermoord, symbolisch bijgezet.

Bij iedere nieuwe generatie herhaalde zich deze duivelse manoeuvre. Alleen daardoor was het mogelijk, dat een kleine bende roofzuchtige geesteszieken in staat was, de mensen uit te plunderen en tot vijandschap op te hitsen; totdat zij op een kwade dag aangevreten door de crisiskanker een verschrikkelijke dood stierf, niet door verhongering, maar door verstikking in overvloed". *)

In wezen is het Vaderland niets meer dan een geografisch, politiek, staatkundig begrip zonder enige idealiteit, door machtbelusten in het leven geroepen en door geweldenaren in het leven behouden.

Indien het werkelijk waar was dat het Vaderland een reële inhoud heeft, dat dus de landsgrenzen een bepaald soort mensen omsluiten, die als soort bij elkander behoren en in die zin, gebonden door één band, dol op elkander zijn, zou er binnen die landsgrenzen heilige har-

*) Vert. M. Sch. Overgenomen uit „De Nieuwe Fakkel" van 12-7-'35.

monie moeten heersen. De practijk leert echter wel iets anders.

Het is — om ons bij Nederland te bepalen — een leugen of een fictie, dat een Groninger meer voelt voor een Zeeuw dan voor een Engelsman, dat een Fries meer voelt voor een Limburger dan voor een Deen, dat een Amsterdammer meer voelt voor een Hagenaar dan voor een Brusselaar, dat ze van de grootste sympathie voor elkaar vervuld zijn. De practijk leert, dat ze qua landgenoten niets voor elkaar voelen en „als los zand aan elkander hangen", naast elkaar voort leven. Persoonlijk moet ons van het hart dat een Franse socialist, een Russische communist, een Bulgaarse Tolstoyaan, een Spaanse anarchist ons duizendmaal nader staan dan een Nederlandse fascist. De dorpeling scheldt op de stedeling en deze weer lacht om de dorpeling, ook als ze eigen landgenoten zijn. Ze staan vreemd tegenover elkander, alleen de nederlandse grondwet houdt ze bij elkaar. Hoe roerend oneens de landgenoten onderling het zijn, komt het best tot uiting in dagen van verkiezing, wanneer men over en weer de modderspuiten op elkaar loslaat en men elkaar wel kan doodkijken. In sommige landen komt het dan zelfs tot doodslag.

En zo is de toestand overal. Als we in België zien hoe lief de Vlamingen en Walen elkaar hebben, dan worden we tot tranen toe geroerd; maar dat zijn dan tranen van het lachen. Was het niet in Spanje, dat de Spanjaarden en Cataloniërs elkaar onlangs van louter saamhorigheid in puin schoten?

Is er enige jaren geleden in een der Friese studieclubs door een Fries niet gesproken over „de betekenis der Friese vraagstukken en de toekomst der Friese zaak"*), terwijl er toch alleen maar Nederlandse vraagstukken en een Nederlandse zaak volgens onze Nationalisten bestaan?

Zeker, er is een soort saamhorigheidsgevoel onder de mensen. Daarvoor zijn ze in biologische zin: kuddedieren, in wijsgerige zin: sociaal aangelegd. Men hangt aan zijn fa-

*) Het Vaderland, 3-1-1930.

milie, vrienden, bekenden en geestverwanten; bij die voelt men zich „thuis". En hoe minder zelfstandig de mens is, hoe meer zal hij aan zijn lichamelijke en geestelijke familie „hangen". Maar het is ten enenmale onjuist te beweren, dat deze relaties moeten uitgebreid worden tot alle mensen die binnen de door toevallige omstandigheden afgebakende grenzen wonen.

De uitdrukking „Oost West-thuis best" wordt dan ook niet alleen gebezigd door degenen, die in het buitenland hebben vertoefd, maar ook door den handelsreiziger, die een gehele week binnenlands van huis is geweest en aan het eind der week in zijn woning terugkeert.

De machthebbers hebben intussen — zoals zij dit met elk ideaal doen — kans gezien deze drang naar gezelligheid en onderling verkeer te exploiteren ten behoeve van hun „natie" waarvoor zij de aangenaam klinkende naam van „Vaderland" hebben uitgevonden en daarmede de goedgelovige scharen bereid gevonden alles te offeren voor hun niet nader te qualificeren standje.

De nationalist is op zijn best een farizeëer, als hij beweert dat geen land beter is dan het zijne, en op zijn slechtst een beest wanneer hij beweert dat elk middel geoorloofd is om dit vaderland te verdedigen. De nationalist kent geen zedelijke moed, hoogstens physieke (lichamelijke) moed. Er op inslaan, hakken, snijden, vergassen enz. is bij hem de hoogst denkbare vorm van moed.

Aan het begrip *Vaderland* zijn onmiddellijk vast te denken: bloeddorst, hysterie, schurkerij en huichelarij. In 't begrip *Vaderland* culmineert alles wat aan primitieve of misdadige instincten, aan zedeloosheid in de mens leeft, culmineert de waanzin onzer dusgenaamde samenleving. Wie vaderland zegt, zegt oorlog, haat, tweedracht, naijver, idiotisme. Wanneer men over „vaderland" spreekt, krijgt de redelijke mens een kerkhoflucht in de neus.

Alle dusgenaamde vaderlanden danken hun vroeger, tegenwoordig en toekomend aanzien aan een reeks van geweldenaren en geweldenarijen, van oorlogen en politieke en diplomatieke zwendelarijen, die geen van alle

ook zelfs maar een ideologisch vijgeblad hebben om de naaktheid hunner perversiteit, onmenselijkheid en onzedelijkheid te bedekken.

Alle nationale liederen druipen van bloed, glimmen van door numerieke sterkte of door gemener trucs of middelen verkregen overwinningen en stinken van eigenwaan.

Om u dit te bewijzen laten wij hier nog enkele der meest bekende volksliederen volgen.

Laat ik maar eens beginnen met een bekend vaderlandslied in Nederland:

> Wilt heden nu treden voor god den here
> Hem bovenal loven van harte zeer;
> Wilt maken groot zijns namen's ere
> Die daar nu onzen vijand slaat ter neêr!

Een eveneens veel gezongen lied, waarin de jeugd tot de broedermoord wordt opgehitst, is het volgende:

> 't Is plicht, dat ied're jongen
> Aan d'onafhank'lijkheid,
> Van zijn geliefde Vaderland
> Zijn beste krachten wijdt! *)

In Duitsland is het een en al krijgsgehuil dat er in de vaderlandse liederen weerklinkt. Uit het meest bekende licht ik de volgende regels:

---

*) Waarvoor moeders haar kinderen ter wereld brengen blijkt o.m. uit de volgende woorden van den Duitsen stafchef Lutze:

„De carrière van een jongen Duitser stel ik me als volgt voor: eerst de primaire opvoeding bij het Jungvolk en bij de Hitlerjugend, dan direct naar de S.A. en wel vóór de vervulling van de arbeidsplicht, daarna en na de vervulling van de militaire dienstplicht naar de S.A. terug."

Het blijkt ook uit de woorden van Mussolini:

„Wij zijn bezig te worden en wij zullen, omdat wij het willen, steeds meer worden: een militaire natie."

Het blijkt ook uit de woorden van den Turksen Minister van Onderwijs:

„In de toekomst zullen scholieren van beiderlei kunne, die geen getuigschrift van militaire vooroefeningen kunnen overleggen, niet tot de universiteit worden toegelaten."

Het blijkt ook uit de woorden in het Berliner Tageblatt:

„In het belang van een ongestoord werken der Hitler-jeugd moet men een zekere beperking van de *ouderlijke macht* over het kind in de H.J. erkennen, zij het geen volledige uitschakeling van die macht."

Es braust ein Ruf wie Donnerhall,
Wie Schwertgeklirr und Wogenprall:
„Zum Rhein, zum Deutschen Rhein
Wer will des Stromes Hüter sein?"

(Er klinkt een roep als een donderslag,
Als zwaardgekletter en golfgeklots:
„Naar de Rijn, naar de Duitse Rijn
Wie wil des stromen hoeder zijn?")

De Belgen hoor je op gelijke wijze zingen:

O Belgique! ô mère cherie!
A toi nos coeurs, à toi nos bras!
A toi nôtre sang, ô Patrie!
Nous le jurons tous, tu vivras!
Tu vivras, toujours grande et belle
Et ton invincible unité
Aura pour devise immortelle
Le Roi, la loi, la liberté!

(O, dierbaar land der Belgen uitverkoren
Wiens naam ons hart van liefd' en trots doet slaan
De eed getrouw, door 't voorgeslacht gezworen
Blijft in ons bloed een borg voor 't vrij bestaan
O Belgenland, steeds schoner zult gij stralen,
In eendracht sterk, door geen geweld geknecht,
Met d'oude leus van Vlamingen en Walen:
Voor vorst, voor vrijheid en voor recht!)

De Fransen doen het in deze vorm:

Allons, enfants de la patrie
le jour de gloire et arrivé;
contre nous le tyrannie
l'etendart sanglant est levé
Entendez vous dans les campagnes
Mugir les feroces soldats?
Ils viennent jusques dans vos bras
égorger vos fils, vos compagnes.
Aux armes, citoyens

Formez vos bataillons!
Marchons! qu'un sang impur
abreuve vos sillons!

(Vooruit, kinderen van het Vaderland!
de dag van de roem is gekomen.
tegen ons is de bloedige vaan der dwingelandij
opgeheven!

Hoort gij in onze velden de wrede soldaten brullen? Zij komen tot in Uwe armen Uwe zonen en gezellinnen ombrengen.
Te wapen, burgers! Formeert Uwe strijdbenden!
Laat hun onrein bloed onze voren drenken!)

Het tsaristische Rusland zong aldus:

Gott sei des Czaaren Schutz!
Kraftvoll und weise
herrsch' er zum Segen uns
zu unserm Ruhm!
Furchtbar den Feinden
und Hüter des Glaubens!

(God zij de beschermer van den Tsaar.
Krachtig en wijs heerse hij, ons ten zegen;
vreesaanjagend voor de vijanden en beschermer van het geloof.)

Het keizerlijk Oostenrijk deed het in deze vorm:

Gott erhalte Franz den Kaiser,
Unsern guten Kaiser Franz!
Hoch als Herrscher, hoch als Weiser
Steht er in des Ruhmes Glanz.

(God beware Franz den keizer,
onze goede keizer Franz!
Hoog als heerser, hoog als wijze
Staat hij in de glans van de roem.)

De Oost-friezen in Duitsland zingen hun:

(Boven Tatra weerlicht het,
de donder rolt onstuimig.
Sta, broeders
tot het voorbij is en
de Slowaken zullen zijn herleefd.)

De Bulgaren zingen:

Ŝumi Marica, okarvavéna
Pláĉé vdovíca lüto ranéna
Marŝ, marŝ s'generala naŝ
V'boj da letím vrag da pobedím.

(Rood gekleurd bruist de Maritza
En der vrouwen tranen stromen beken.
Op, vooruit! met den generaal;
om te overwinnen snellen wij ten oorlog!)

In een van de Spaanse „Coplas" (volksliederen) heet het:

Hoera voor het Spaanse volk!
Zo edel is geen tweede:
Zo trouw in zijn oorlogsmoed,
Zo waardig in de vrede.

Laat ik deze bloemlezing besluiten met de krijgszang van het fascistisch Italië:

Salve, o popolo d'Eroï,
Salve, o Patria immortale!
Son rinati i figli tuoi
Con la fé nell' ideale.
Il valor de tuoi guerrieri,
La virtù dei pionieri
La vision de l'Alighieri
Oggi brilla in tutti i cuor.

(Wees gegroet, o volk van helden
Wees gegroet onsterflijk vaderland.
Uw zonen zijn herboren
Met geloof in 't ideaal.

De moed van Uw krijgers
De deugden van Uw voorlopers,
Het visioen van Dante
Schittert heden in aller harten.)

Wij zullen het bij deze bloemlezing laten, omdat het in alle overige landen precies hetzelfde is, en de moraal in deze volksliederen altijd weer neerkomt op deze axioma:

a. er is geen beter land dan het onze en

b. ons land wordt omringd door vijanden, maar die zullen we de hersens wel inslaan.

Zeiden wij teveel toen wij beweerden, dat de mens die een beetje redelijk inzicht in deze dingen heeft, wanneer men het over „Vaderland" heeft, vrijwel als onmiddellijke reactie een kerkhoflucht in zijn neus krijgt? Elke nationale hymne is de hymne van haat en bloeddorst, die weliswaar kwijlt van „goed en bloed veil hebben", maar die bedoelt, goed en bloed aan den dusgenaamden tegenstander te ontnemen, wijl men met die bedoeling ten oorlog trekt en deze belijdt in het bekende overmoedige „overwinnen of sterven".

De wereld heeft geen vijanden, maar de „Vaderlanden" schijnen er omringd van te zijn, en ze volgen alle de misdadige straatjongens gewoonte, die elkaar bij gebrek aan redelijke argumenten een bloedneus of schedelbreuk slaan.

De godsdienst werkt ook hier motorisch. Zoals bij alles doet en belijdt de dusgenaamde christenheid steeds precies het tegengestelde van wat het christendom, d.i. dan natuurlijk de leer van Christus, betekent of wenst. Als de bijbel u vertelt „dat wij hier geen blijvende stad hebben, doch de toekomende zoeken", dan zijn het juist de dusgenaamde volgelingen van Christus, die geregeld rond de vaderlandse moloch staan te huilebalken en in tijden van oorlog, als het gaat om het z.g. behoud van dit vaderland (deze volgens de bijbel niet blijvende stad) het monopolie van de bloeddorst voor zich opeisen.

Zij zeggen dan, dat het god is die de historie maakt, en dat deze god duivels wordt als men probeert gewelddadig in zijn historie in te grijpen, en daarom aan zijn kinderen

hier op aarde opdraagt, de traditie en de historie te handhaven „het koste wat het kost" (zie de oorlogsbegrotingen) en de „bestaande" grenzen met alle middelen te verdedigen. Welke middelen deze christenen aanvaarden om deze goddelijke opdracht te volvoeren, wij menen goed te doen dit hier nog kort te bespreken. Wij zullen daarbij buiten aanmerking laten de meer zachtaardige middelen als: hongerblokkade, cholera-bacillen, gifgassen, e.d., welke iemand nog „vrij" zacht en kalm in de hope des eeuwigen levens doen ontslapen.*) Wij bedoelen meer nog de militaire voorschriften, die de 20-jarige staatsburgers geleerd worden ten dienste van de verdediging van hun vaderland.

Zo citeren we dan uit een der Belgische militaire leerboeken: Art. 31. Alvorens tot de aanvalsoefeningen over te gaan, zal de militaire onderrichter de manschappen tonen, welke de lichaamsdelen van den tegenstander zijn, die moeten gekwetst worden. Die lichaamsdelen zijn: de keel, de borst, de onderbuik, de zijde, en, wanneer de vijand vluchten wil, de flank en de rug tussen de schouders.

Om den tegenstander neer te slaan zonder dat hij schreeuwt, grijpt men hem bij de keel, of treffe hem in de borst tussen de schouderbladen wanneer men hem langsachter verrast. Een steek van 10—15 c.M. diep volstaat om iemand buiten gevecht te stellen en laat bovendien het snelle terugtrekken van het wapen mogelijk.

---

*) De nationaal-socialistische Duitse professor Banse heeft een boek over „Wehrwissenschaft" geschreven, dat vrijwel dienst doet als officiële leiddraad bij de Duitse bewapening.

Dat daarin „elk middel geoorloofd is om den vijand te vernietigen en te verbrijzelen" behoeft nauwelijks betoog. Uitvoerig beschrijft Banse hoe dit moet geschieden (p. 37):

Vooral biologische hulpmiddelen leveren prachtige resultaten op en zijn daarom boven andere te verkiezen. In aanmerking komt hier vooral besmetting van drinkwater met typhusbacillen en het veroorzaken van typhus- en pest-epidemiën door middel van kunstmatig besmette vlooien en ratten. Deze kunnen door vliegtuigen worden vervoerd en in het vijandelijke land worden losgelaten; hiervoor is slechts een korte landing noodzakelijk."

Wij citeren hier geen gruwelverhaal uit de tijd der inquisitie — de folteraars uit die tijd waren onschuldige kinderen in vergelijking met den heer Banse — maar een betoog woordelijk ontleend aan het standaardwerk van een nationaal-socialistisch hoogleraar, geschreven in het jaar 1932 en thans reeds in vele drukken in Duitsland verspreid!

Art. 44. De doelmatigste slagen zijn:

Een voetstamp gegeven met de hiel of de binnenzijde van de voet tegen de ruggegraat (de puntschop in de onderbuik); de voetstamp met volle geweld en met het plat van de voet tegen de ruggegraat, de knie of onderbuik; de slag met de kolf die de vijand een ogenblik van streek brengt en die dan ook onmiddellijk gevolgd moet zijn van een bajonetsteek; de stomp met de knie in de onderbuik.

De Jiu-Jitsu volbrengt men door de twee vingers bij wijze van vork in de ogen van den vijand te steken.

Tenslotte het vastnemen en verpletteren der teeltballen."

Uit het nieuwe Oostenrijkse „Handboek voor militaire vorming" citeren we: „Verwondbare lichaamsdelen: De punt van de bajonet moet vooral bij de strijd van man tegen man gericht zijn op de keel van den vijand, zodat de punt gemakkelijk indringen kan en reeds bij een diepte van enige duimen een dodelijke wonde veroorzaakt. Andere gevoelige en vaak blootgestelde lichaamsdelen zijn: gezicht, borst, onderlijf, dijen en — bij toegewende rug — de nieren. De arm-oksels, waarin men stoten kan wanneer de keel beschermd is, zijn eveneens zeer gevoelig, wijl zij grote bloedvaten en zenuwcentra herbergen...."

Ook dit handboek beveelt aan: iemand met voet of knie voor de schenen te schoppen en diens ogen met de duimen in te drukken.

Opdat de Nederlandse kristenheid niet te vroeg juiche, dat hier, in dit door God zo bijzonder gezegende landje, dergelijke voorschriften — die wij maar niet nader zullen kwalificeren — niet bestaan, zij dan nog medegedeeld, dat het „Pioniervoorschrift voor de (Nederlandse) infanterie" o.m. dit artikel kent: „Wolfskuilen zijn kuilen, waarin puntige palen zijn geslagen, met de punt naar boven. Om hen aan het gezicht te onttrekken worden zij met takken belegd, en daarna met dunne zoden bedekt."

Het gekerm en gevloek van door deze wolfskuilen gefopte „vijanden" moet inderdaad aandoenlijk zijn.

Men realisere zich deze voorschriften goed: die zijn maar niet zo in het heetst van de strijd, wanneer men zijn bezinning kwijt is, in elkaar gegooid, doch door militaire

legerleiders in vredestijd achter hunne bureaux in kalme overdenking in elkaar gezet. Is het wonder dat de eminente, onlangs overleden schrijfster Carry van Bruggen in een harer geschriften zegt: „Wanneer ik een officier zie, dan gruw ik en dan huiver ik.”

Een zaak, die met dergelijke middelen moet worden verdedigd, is dan ook bij voorbaat reeds gebrandmerkt als een in hoge mate perverse zaak, voor welke elk offer onzedelijk is.

Om dan ook een einde te maken aan alle misverstanden, aan elke verdere begripsverwarring, herhalen we hier, dat het begrip *vaderland* een fictie is omdat de dusgenaamde „saamhorigheid” in engere zin zich alleen beperkt tot bloed- en geestverwantschap, doch dat wat men „Vaderland” noemt een politiek begrip is, dat juister wordt aangeduid met de naam „Staat”. Wat deze *Staat* is leren we al aanstonds uit wat Nietzsche in zijn „Also sprach Zarathustra” er van zegt: „Staat heet het koudste van alle koude monsters. Koud liegt hij ook, en koud kruipt de leuze uit zijn mond: „Ik, de Staat, ben het volk”*).

De Staat is het apparaat, waarin heerszuchtige, hebzuchtige en eerzuchtige hyena's in mensengedaante hun perverse lusten en wellusten botvieren en waaraan alles wordt opgeofferd en waaraan alles, tot zelfs de heiligste idealen, worden dienstbaar gemaakt. Dat deze Staat niet kieskeurig is in de middelen om zich in stand te houden en zich daarmede reeds direct karakteriseert, blijkt reeds hieruit, dat hij zijn inkomsten put, behalve uit de gewone directe belastingen — waarmee men tot op zekere hoogte vrede kan hebben —, uit drank, opium, loterijen en soortgelijke onzedelijke zaken.

Dat deze Staat uiteraard gespeend is van alle moraal, ideaal, kortom van alle hogere begrippen, wordt dagelijks aangetoond. Voor zover hij enige aandacht wijdt aan de

*) „In de oorlog toont zich de Staat het duidelijkst als de ijzeren Moloch, waarin alle menselijkheid tot machinale wreedheid verstard is, alle verantwoordelijkheid van mens tot mens opgeheven. En toch dient de mens zijn fetisj nooit verblinder dan juist in de oorlog. Maar dat is 't kenmerk van afgoden: hoe gruwelijker zij zijn, hoe gedweeër zij worden gediend”. (Nico van Suchtelen „De Stille Lach” pag. 398.)

belangen der economisch zwakken, geschiedt dit uit welbegrepen eigenbelang, nl. om de opstandpredikers de wind uit de zeilen te vangen, of omdat de sociale maatregelen door een sterker opdringende arbeidersbeweging worden afgeperst. In deze tijd van zwarte reactie worden alle deze verbeteringen successievelijk weder ongedaan gemaakt.*)

Als het de Staat inderdaad ernst was met de behartiging van de belangen van alle onderdanen zonder uitzondering, zou hij moeten beginnen met de zorg voor tuberculoselijders en lijders aan andere volksziekten, voor bleekneusjes, ouden van dagen, redders van drenkelingen, slachtoffers van natuurrampen, op zich te nemen en niet langer over te laten aan het gebedel met bloempjes en op liefdadigheidsbazars.

Waar echter de Staat het koudste is van alle koude monsters, bemoeit hij zich niet met dergelijke zaken, maar grijpt wel in bij stakingen en onlusten, doch grijpt dan in ten nadele van degenen die in hun recht staan en ten gunste van de bezitters en mede-heersers, de veroorzakers van de redenen tot opstandigheid.

Wij zouden intussen werkelijk nog in de goede bedoelingen van de Staat gaan geloven, indien hij er toe overging de sociale- en sanitaire misstanden in de samenleving te bestrijden uit de algemene kas en, indien er dan toch zoiets als een landsverdediging moest zijn, de kosten daarvoor te bestrijden met geldinzamelingen door middel van bloempjes, aangeboden door officieren en minderen in uniform.

---

*) In Het Vaderland van 8-3-'31 konden we lezen, dat in verband met bezuinigingen in Griekenland werden opgeheven de ministeries van sociale aangelegenheden en economie. *Natuurlijk* bleef het ministerie van oorlog intact.

In de Vossische Zeitung schreef Dr. W. J. Bloem omstreeks Augustus 1930:

„In 1922 werd de vaderlandlievende burger, door de gewetenloze staat letterlijk van zijn laatste penning beroofd.... Wij hebben de staat niet anders gekend dan als onheilbrenger. Eerst bracht hij ons het tragische en gruwelijke schouwspel van de vierjarige slachtpartij, toen trad hij op als struikrover en sedertdien wordt ons een politieke poppenkasterij vertoond welke de Duitse jeugd verafschuwt en waarvan zij zich met ergernis afkeert."

Volgens een artikel in een der bladen van 15-4-'30 wordt in Frankrijk van staatswege niets gedaan voor de tuberculose-bestrijding. Het militaire apparaat is er intussen uitstekend in orde.

Maar de Staat zou de Staat niet meer zijn, indien hij zich tot een dergelijke morele hoogte had opgewerkt. Zo min als een Moorman zijn huid wit kan wassen, zo min kan de Staat, wiens fundament: heerszucht, hebzucht en eerzucht zijn, zijn beneden-menselijk karakter kunnen afleggen. En dus zuigt de Staat de millioenen en milliarden in naam voor de z.g. landsverdediging, in werkelijkheid voor de belangen van munitie-fabrikanten e.d., uit de lijven en beurzen der onderdanen.

Zo bedroegen in Nederland de militaire uitgaven in de jaren 1909 tot en met 1918 in sommige jaren evenveel, in sommige jaren veel meer als aan Directe Belastingen werd ontvangen*).

Er zijn verschillende landen (o.m. Polen en Japan) waar de militaire uitgaven meer bedragen dan alle andere uitgaven (dus incl. onderwijs, volksgezondheid e.d.) bij elkaar.

In de tijdsduur 1873—1913 is door de grootste Europese landen in totaal 94 milliard voor militaire doeleinden in vredestijd uitgegeven. Nederland gaf er in dat tijdvak 3 milliard voor uit.

De kosten van de wereldoorlog hebben 845 milliard bedragen, hetgeen per uur berekend wil zeggen 50.000 gulden sinds de al dan niet effectieve geboorte van Christus, de vredekoning der christelijke huichelaars.

---

*) Dat de Nederlandse militairisten ook nu nog hun best doen om de militaire uitgaven steeds hoger op te drijven, blijkt uit een rede van den Luitenant-Generaal H. A. Seyffardt voor een vergadering van het Verbond voor Nationaal Herstel te Voorburg op 16-4-'35.

In een verslag van die vergadering lezen we:

„Vervolgens gaf spr. een beschouwing over de goede zijde van ons leger, doch daar staat tegenover dat ons vertrouwen niet volkomen kan zijn. Dit is het gevolg van de achterstand, welke door bezuinigingen op de begroting van Defensie ontstaat, terwijl in verschillende landen een extra bedrag boven het budget voor het leger beschikbaar wordt gesteld

De kwaliteit van het leger is goed, doch versterking is dringend nodig."

In de Engelse „Observer" schreef zekere J. L. Garvin onlangs:

„Er zal vrede zijn, als Groot-Brittannië sterk is en het weet; er zal ten slotte oorlog komen, als Groot-Brittannië zwak is of daarvoor doorgaat."

In elk geval geldt bij de bewapening het bekende: „Zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten." De ene schurk vertrouwt de andere niet.

China had tot voor kort circa 2 millioen soldaten. Ten einde een staatsbankroet te voorkomen, wil men dit leger inkrimpen tot 800.000 man, welk leger dan evenwel nog.... 60 pCt. van de staatsinkomsten zal opslorpen.

En zo lezen we tenslotte in „Het Volk" van 25-7-1931:

„Wanneer we in wéér een goede brochure, in wéér een felle rede, in wéér een treffend artikel de gruwelijke cijfers van de vorige oorlog vinden aangehaald dan proberen wij ons nogmaals de ellende voor ogen te halen. Nogmaals proberen wij ons de cijfers voor te stellen, nogmaals proberen wij door de haast versleten symbolen de werkelijkheid te zien.

Maar het is soms of we afgestompt zijn. Het zijn immers de welbekende cijfers van 1914—1918! Dat wisten we immers al!

Zijn er dan geen nieuwe cijfers? Zeker, hier zijn ze!

Van 1920 tot 1929 werd door de beschaafde naties in het geheel 210 milliard voor directe oorlogstoerusting, voor pensioenen en vestiging van oorlogsindustrieën uitgegeven.

Daarvoor hebben wij bijvoorbeeld 150.000 moderne zware oorlogsmachines, d.w.z. vliegtuigen, tanks, machinegeweren, gifgasverspreiders, zware artillerie, oorlogsschepen.

Om deze apparaten te bedienen zijn in dezelfde jaren opgeleid *zeven-en-dertig millioen* man."

Wij wezen er reeds op, dat dit alles niets te maken heeft

Hoe mateloos redeloos de bewapenaars overigens zijn, blijkt b.v. uit hun argumentaties. Zo lezen we in een ingezonden stuk van het „Centraal Comité tot waarschuwing tegen eenzijdige ontwapening" in „Het Vaderland" van 28-6-'35:

„Onze personele, materiële en geldelijke middelen veroorloven ons zodanige weermacht te onderhouden.

Daarmede zal Nederland de vrede dienen, want *een weerloos Nederland* te midden van zwaar bewapende rijken, die overigens door versterkte grenzen, de wederzijdse strijdkrachten en terreinbezwaren in evenwicht worden gehouden, *zou het uitbreken van een oorlog verhaasten.*"

De cursiveringen zijn van de schrijvers. Wij zouden deze zienswijze willen commentariëren met de woorden: „Moeten wij ook krankzinnig worden omdat we te midden van krankzinnigen leven? Moeten wij beest worden omdat we te midden van beesten leven? Elk redelijk mens zal hierop antwoorden: Liever als redelijk individu ten onder gegaan dan als redeloos kuddedier tegen andere kuddedieren voor het vermaak en de winst van een aantal munitiefabrikanten, officieren en gezagsdragers te vechten.

met het welzijn van het lieve vaderland — integendeel, de meeste vaderlanden gaan er roemloos door naar de verdoemenis — maar ten profijte van H.H. wapenfabrikanten en hun medeschavuiten, voor wie het vaderland geen ideaal, maar een formidabele melkkoe is*).

De wereldoorlog werd door 27 natie's gevoerd. Er werden 37.494.186 (zevenendertigmillioen vierhonderdvierennegentigduizend honderdzesentachtig) *mensen* gedood of gewond.

De kosten, directe en indirecte, waren 73.904.110.273 (drieënzeventig milliard negenhonderdviermillioen honderdtienduizend tweehonderddrieenzeventig) pond.

De wapenfabrikanten hebben aan elke vermoorde arbeider 33.000 gulden verdiend. Alleen aan de vermoorden.

„Ook Holland — aldus de bekende hoogleraar C. G. van Riel — blijft in deze zaak niet ten achter. De Artillerie-inrichtingen aan de Hembrug leverden een hoeveelheid munitie aan een particuliere onderneming, n.l. de Handel- en Industrie-Maatschappij te 's-Gravenhage. Daardoor kon deze laatste een order uitvoeren, welke zij van China had ontvangen. Wij herinneren ons, dat de regering in verband met de laatste vlootuitbreiding gewezen had op het gevaar, dat dreigde van de kant van.... China! Een resolutie in het parlement tegen de directe of indirecte levering van munitie aan vreemde mogendheden werd met meerderheid van stemmen verworpen. Zo werken de christelijke „algemene ontwapenaars" voor de wereldvrede! Terecht

---

*) Van vaderlandsliefde in de practijk getuigt ook het volgende:

Maurice Martin du Gard schrijft in zijn onlangs gepubliceerd boek: Le voyage à Madagascar (Reis naar Madagascar) over een onderhoud dat hij in Réunion had met Abd el Krim, het bekende hoofd uit de opstand der Rif Kabylen, die aldaar in ballingschap leeft. Abd el Krim zei o.a.:

„Men heeft gezegd dat ik een beroep op Duitsland had gedaan voor mijn wapens. Dat is niet waar. Geweren, kanonnen, mitrailleurs, alles heb ik gekocht van Schneider, in Le Creusot, die heel goed wist waar het voor bestemd was."

Nadat de opstand onderdrukt was en Abd el Krim en zijn officieren nog spreken konden, is er in een ministerraad sprake geweest, een onderzoek naar de oorsprong van bewapening en proviandering in te stellen. Men heeft er echter vanaf gezien onder druk van de grote bladen en andere invloedrijke kringen.

Toch is de heer Schneider een goed vaderlander!

mocht de schrijver Lehman-Russbüld spreken van de „bloedige internationale", een internationale bende van gewetenloze geldjagers, die met sanctie der hoge regeringen de vrede saboteren. Daar is bij deze lieden geen sprake van moraal of recht. Bij hen geldt slechts de winst, het dividend,al kost het ook het bloed der eigen landskinderen."

En zo is het dan inderdaad. Voor den wapenfabrikant en diens satellieten bestaan er geen vaderlanden, maar enkel winstobjecten; alleen hebben zij het begrip vaderland nodig voor de massa, om hun bandietenstreken te kunnen uithalen.

In September 1929 werd een tipje van deze sluier des doods opgelicht, toen bleek dat de Amerikaanse afgevaardigde naar de ontwapeningsconferentie te Genève, William Shearer, die zich als een verwoed voorstander van een grotere vloot deed kennen, door Amerikaanse Scheepsbouwwerven was omgekocht.

In 1934 is deze sluier verder opgelicht door een commissie die een onderzoek instelde naar de gedragingen van de wapenfabrikanten e.d. en waarbij bleek dat de internationale uitmergeling door deze gangsters uitstekend was geregeld *).

Welke schurkenstreken door de „Heren" worden uitge-

*) „Bij het begin van de wereldoorlog was Venizelos de machtige man in Athene. Maar het conflict was niet uitgebroken, of zijn eerzucht werd gevaarlijk voor Griekenland. Terwijl koning Konstantijn de neutraliteit bewaren wilde, wenste Venizelos Griekenland naar de zijde der geallieerden te dringen. Hij stelde echter bij voorbaat zulke hoge eisen, dat de Italiaanse diplomaat Graaf Sforza tegen hem zei: „Men kan van honger sterven, maar ook aan gulzigheid!"

Hij bekommerde zich niet om de duizenden, die hij in de dood zou zenden, doch zag in de oorlog enkel een reclamemiddel voor zichzelf. De Grieken der eilanden volgden hem, en met hun hulp stichtte hij in 1916 een afzonderlijke regering in Saloniki. Met behulp van de Franse en Engelse regering dwong hij in 1917 den koning tot afstand. En toen hij met zijn regimenten van Kreta de hoofdstad Athene binnenrukte had hij een haat in de harten gezaaid, die nu nog doorwerkt. Op de vredesconferentie kwam hij natuurlijk zijn beloning halen: Griekenland verkreeg het overwegend Bulgaarse Thracië.

In die tijd was hij reeds schatrijk. Een van zijn beste medewerkers was altijd Basil Zaharoff geweest, de beruchte kanonnenkoning. Men begrijpt nu vanzelf, waarom Venizelos er belang bij had, zijn land in oorlogen te dringen...."

A. den Doolaard, in „Wat gebeurt er in Griekenland", Het Volk 19-3-'35.

haald om hun doel te bereiken, leert ons de geschiedenis van het Panama-kanaal. Om nl. de kanaalzone vrij te maken moest eerst een opstand tegen Columbia — waarvan Panama vroeger een provincie was — geënsceneerd worden.

De schaapachtige, laffe massa blaat de vaderlandse hocuspocus wel na, die haar wordt voorgekauwd. En laat haar profeten nog maar steeds doden, geselen en gevangenzetten, of helpt er nog een handje aan mee.

Zo op kerkelijke feestdagen wordt de in een stal geboren Jezus als een paradepaard van stal gehaald. Maar toen er hier een tentoonstelling van Volkenbond en Vrede werd gehouden, mocht daar niet hangen de doorngekroonde beeltenis van dien Jezus, omdat diens blikken wat al te afkeurend gericht waren op de massale mensenmoord rondom zijn kruis.

Van diezelfde tentoonstelling — die in een regeringsgebouw werd gehouden — werden met behulp van stille en openlijke politie tevens geweerd zij die opwekten tot daadwerkelijke vrede, d.i. tot dienstweigering.

Het zijn vooral deze dienstweigeraars die door de heersers gehaat worden als de pest, omdat zij hun spel doorzien en weigeren er zich voor te lenen. Daarom zijn ze tijdens de oorlog bij duizenden neergeschoten en worden ze nu nog tot zware straffen veroordeeld, zulks tot meerdere glorie van de mensheid en haar verprostitueerde beschaving.

* * *

Met welk een koud cynisme de kapitalisten schrijven en spreken over de oorlog in z'n naakte werkelijkheid, is ons bekend. Dat ze zich, terwille van hun jacht naar winst zelfs niet schamen, lijkenschennis te plegen, leren ons de volgende aanhalingen uit de catalogus van een Amerikaanse firma, die handel drijft in „oorlogsherinneringen".

In die catalogus worden de volgende „artikelen" aanbevolen:

Nr. 891. Een werkelijke herinnering aan de grote oorolg: een been, opgeraapt van het historisch slagveld van op de „Dooden Man" bij Verdun. De echtheid van het been kan

door photografie en getuigschriften bewezen worden. Prijs: 4 dollar.

Nr. 952. Vingerlid, eveneens afkomstig van de „Dooden Man". Een buitengewoon effectvolle reliquie voor halls of tentoonstellingszalen. Prijs per stuk 0,50 dollar, 5 dollar per dozijn.

Nr. 600. Schedels van Duitse soldaten. Opgeraapt van de „Dooden Man". Tezamen met iedere schedel geven we, kosteloos, een grote foto, die de schedel onder duizend andere op de „Dooden Man" toont. Prijs: 7 dollar.

Enz., enz. Aan 't slot:

„De prijzen voor deze herinneringen zijn alle netto berekend. Desgewenst gemak van betaling."

Ja, en waarom eigenlijk niet? Het kapitalisme kent tenslotte maar één wet: winst maken. Hoe, waarop en ten koste waarvan, dat komt er niet op aan.

Zij die bij zo'n onnoemlijke laagheid hun hart zich voelen omkeren in hun lijf, hebben zich alleen maar af te vragen of ze wel het recht hebben er verontwaardigd over te zijn, zolang zij niet al doen wat in hun macht ligt om met het kapitalisme zelf gedaan te maken.

In „De Nieuwe Fakkel" van 23-8-'35 schreef de eminente schrijfster S(tien) d(e) Z(eeuw) een artikel „Oorlogswinst", waaraan we het volgende ontlenen:

„Bijna elke industrie is oorlogsindustrie. Dus haast de gehele industrie heeft belang bij oorlog. Heeft men zich wel goed ingedacht wat dit eigenlijk zeggen wil?

Dat wil zeggen, dat er mensen zijn, die er belang bij hebben, dat er oorlog komt, die er dik aan verdienen en er dus naar verlangen dat de volkeren elkaar weer kapot schieten.

Met bloemen en muziek, gevierd als helden, werden de soldaten door deze lieden ten oorlog gedreven. Op de meest cynische manier werd geld geslagen uit kanonnen, gifgassen, ja uit de lijken van de miljoenen onbekende soldaten.

Gruwelverhalen?

Uit Delft schrijft kameraad W. W. ons:*)

*) De Redactie heeft hiernaar geïnformeerd, en bleken de gegevens betrouwbaar te zijn.

In Delft is een Lijm- en Gelatinefabriek, wat algemeen bekend is door de afschuwelijke stank. De grondstof krijgt de directie door het opkopen van beenderen van abattoirs en slagerijen. Het afval wordt opgeborgen in de smethokken aan de Schie. Dit smetvuil veroorzaakt bij de minste aanraking in een klein wondje beenderenpest.

De arbeiders, die in de oorlogsjaren in deze fabriek gewerkt hebben, vertellen, dat toen duizenden tonnen beenderen opgekocht werden van de slagvelden in België en Frankrijk, terwijl ook uit Duitsland wagonladingen werden aangevoerd.

De directie beweerde dat deze beenderen afkomstig waren van doodgeschoten paarden en van Belgische slachthuizen.

Vol afgrijzen ontdekten de arbeiders dat de ladingen bestonden uit stukgeschoten hoofden, armen en benen. En de „grondstof" moest verwerkt worden tot gelatine, lijmtabletten en balen beenderenmeel!

De directie vond het blijkbaar ook een „onsmakelijk" idee en gaf last om „eventuele mensenbeenderen" bij het lossen te verwijderen.

Bij het lossen vonden de arbeiders nog meer verrassingen. Men vond ontelbare onontplofte geweerpatronen, hulzen, granaatsplinters en zelfs wel onontplofte handgranaten, die men veiligheidshalve in de Schie deponeerde.

Maar men raakte gewend aan de dagelijkse arbeid, die bestond uit het lossen en verwerken van mensenbeenderen. Men trof doodshoofden als versiering in de waslokalen aan!

Het graf van den Onbekenden soldaat.

Eerst werden de proletariërs door imperialistische winzucht de dood ingedreven, en dan weet men zelfs van de lijken nog meer winst te behalen door ze te verwerken tot etens- en handelswaren. En ditzelfde soort „zakenlieden" wordt wit om de neus als ze van kannibalisme horen, en sturen zendelingen naar de „onbeschaafde" streken om de „heidenen" christendom en orde te leren.

Ook thans oorlogsindustrie.

Het gaat de lijm- en gelatinefabrieken slecht op het ogenblik. Verminderde afzet, tekorten, loonsverlagingen. Bij een

volgende oorlog zullen ze ongetwijfeld trachten weer goedkope „grondstoffen" te krijgen. Het moderne vervoer maakt transport over de hele wereld mogelijk.

Maar niet alleen leeft deze industrie van de *afval* van de slachtvelden, ze is ook *oorlogsindustrie* in de letterlijke zin. De wetenschap heeft ontdekt dat gemalen beenderen een uitstekende voedingsbodem is voor bacillen. De beenderensplinters worden geïnfecteerd met cholera en andere bacillen, waarna men er bommen en granaten mee vult.

In de laatste jaren zijn wagonladingen kleine beenderensplinters naar Duitsland vervoerd.

Zo zal dan in de komende oorlog een wonderbaarlijke kringloop zich voltrekken. Met de bewapening wordt geld verdiend. Met dit geld wordt een grootse, bedriegelijke nationale campagne begonnen, waarin gewerkt wordt met vaderlandsliefde, heldendom, roem en eer. Arbeiders, werklozen, boeren krijgen soldatenpakjes aan en trekken ten oorlog. Hun stukgeschoten lijven worden naar de fabrieken vervoerd, bewerkt, fijngemalen, geinfecteerd met vreselijke ziekten om dood en verderf te verspreiden in steden en dorpen, onder soldaten, vrouwen en kinderen.

En de dividenden zullen bliksemsnel stijgen!

* * *

Tot die groep van mensen welke belang heeft bij de instandhouding van de Vaderlanden, behoren ook de beroepsmilitairen. Zij, waarvan Carry van Bruggen, en wij met haar gruwen en huiveren.

Zoals een geestelijke van god een broodkwestie maakt, de rechtsgeleerde van het recht, de vakbondsbestuurder van de arbeidsgeschillen, enz. en zij derhalve voor het behoud van hun positie allen belang hebben bij de instandhouding van de geestelijke, rechterlijke en sociale misstanden, zo maakt de beroepsmilitair van het vaderland een broodkwestie en heeft hij bijgevolg belang bij de instandhouding van de vaderlandse cultus.

Er wordt dan ook nergens zoveel poespas gemaakt met het vaderlandse als in militaire kringen, en een nationale

feestdag is ondenkbaar zonder militaire humbug*).

Maar zoals de wapenfabrikanten alleen waarde hechten aan de fictie Vaderland zolang er wat aan te verdienen valt en overigens geen voorkeur hebben voor een bepaald vaderland, zo zijn ook de beroepsmilitairen meer vaderlands-verdediger krachtens hun broodwinning en hun min of meer sadistische neigingen die hun een dergelijk beroep deden kiezen, dan wel omdat zij aan hun eigen vaderland de voorkeur geven boven een ander. Gevallen dat een officier of mindere zonder gewetensbezwaar van de ene staatsdient in die van een andere overgingen en gaan, zijn in de geschiedenis legio. Men is louter militair voor het vechten; waarvoor men vecht is bijzaak.

Enige jaren geleden heeft een verslaggever van de „Weekly Despatch" een onderhoud gehad met den inmiddels overleden maarschalk Foch. Aan dit verslag ontlenen we o.m. het volgende:

„De oorlog van de toekomst," aldus de maarschalk, „zal nog groter verschrikkingen hebben dan de vorige."

Hij bespreekt dan in de brede de mogelijkheden van de toekomstoorlog:

„Duizenden machtige kanonnen zullen hun projectielen over de strijdende legers uitbraken; granaten zullen gebruikt worden met een vernielingsvermogen zoals men die in de jongste oorlog niet kende; gifgasgranaten zullen springen, en de dodende dampen zullen door de maskers dringen en binnen enkele minuten dood en verderf zaaien; uiteenspattende granaten zullen onblusbare fosfor verspreiden, die in enkele ogenblikken door het vlees zal heenbijten, honderden tanks zullen duizenden schoten per minuut afvuren; mitrailleuses en lichte machinegeweren zullen in de handen van millioenen infanteristen honderden millioenen schoten per minuut lossen; men zal een trommelvuur bereiken, zó alles vernielend, dat geen vogel er ongedeerd door kan komen; de hemel zal verduisterd worden door zwer-

*) Hoe innig nationalisme en militairisme met elkaar verweven zijn, blijkt wel uit de „feestelijkheden" bij jubilerende militaire korpsen. Hoe krankzinnig deze feestelijkheden bij jubilerende moordkorpsen zijn, beseft de redelijke mens alleen.

men vliegtuigen, die een regen van bommen op de aarde zullen doen neerdalen...."

Dit alles wordt met een cynische kalmte door een „vakman" verteld, alsof hier een handelsreiziger een nieuw artikel staat aan te prijzen. Wanneer de verslaggever de mening oppert, dat de taktiek van Napoleon in de jongste oorlog niet veel succes zou hebben gehad, *dan beginnen de ogen van dezen beestmens te glinsteren*, en hij beweert, dat *genieën* als Napoleon en anderen ook in deze oorlog overwinningen zouden behaald hebben. Voor dezen maarschalk was oorlogvoeren „zaken-doen", en reeds toen verheugde hij zich in de gedachte, materiaal te kunnen leveren voor een 2e deel van Ernst Friedrich's „Oorlogsalbum."

Nietwaar, als men het verschrikkelijk vindt, blijft men niet in het leger en glinsteren de ogen niet als men de „heldendaden" van legeraanvoerders hoort of gaat bezingen?

In „Bevrijding" van April 1932 schrijft Mr. Wiessing:

„Mij heeft eens een Vlaming, die in oorlogstijd toevallig als burgerbediende in het Duitse Hoofdkwartier te Kortrijk werkzaam was, verteld, hoe hij in die dagen tot zijn grote tevredenheid zijn moeder een kamer had kunnen bezorgen in het huizenblok, waar de hoge stafofficieren woonden: „want," zei hij, „u begrijpt, daardoor had zij geen of zo goed als geen kans, tijdens een van de onophoudelijke vliegtuig-aanvallen te worden getroffen." Toen ik dit fantastisch vond, dit idee, dat dus de Engelse en Belgische vliegers opzettelijk zouden vermijden de wijk, waar toch het „denkende hoofd" van de vijand zich bevond, te vernietigen, glimlachte de man om mijn onkunde en mijn goed geloof. Zijn zekerheid onthutste mij.

Zo bracht ik vanzelf deze geschiedenis te berde bij een ontmoeting met den bekenden schrijver van België's geschiedenis Henri Pîrenne, die zowel een zeer openhartig karakter is als een honderd procent Belg, en deze gaf den Vlaming gelijk. „Ik ben overtuigd dat wat die man U zei, de volle waarheid is," was Pirenne's antwoord. „Het is mij trouwens zelf in die vier jaar oorlog opgevallen, dat nooit één stafkwartier getroffen is, terwijl men door zijn spionnen zeer nauwkeurig wist, waar die staven zich be-

vonden. Het schijnt mij alleen al daarom niet anders mogelijk, dan dat er een zwijgende afspraak bestaat tussen de legerleidingen, om wel elkanders schaakstukken aan te tasten, maar niet den schaakspeler aan de overzij van het bord."

Ziehier dan het zoveelste bewijs dat de massa niets meer is dan materiaal, waarmede gespeeld en gesold wordt en alleen waarde heeft door zijn massaliteit, ziehier het zoveelste bewijs dat millioenen worden ten offer gebracht voor een fictie en tot vermaak en profijt van enkele grootbandieten*). Ziehier het zoveelste bewijs dat een misdrijf dat massaal bedreven wordt, in zijn tegendeel omslaat en een deugd wordt, waarvoor men beloond en geëerd wordt.

Een bekende zegswijze is: „geen geld, geen Zwitsers," d.w.z. die niet betaalt, krijgt geen waar of geen hulp. De zegswijze is ontleend aan de tijd, toen de Zwitsers zich nog aan de meestbiedende als soldaat verhuurden, v.n.l. aan de Italiaanse of aan de Franse regeringen. Dit zich verkopen is overigens een gewoon verschijnsel bij de koloniale legers. In China werden gehele legercorpsen aan de tegenpartij overgedaan, als deze er maar voldoende voor betaalde. Wie bij dit alles nog denkt aan het leger als instrument ter verdediging van het vaderland, moet wel in hoge mate imbeciel zijn.

Zoals overigens in z.g. vredestijd de onderdaan alleen meetelt als belastingbetaler en — terecht als *onderdaan* aangeduid — als ondergeschikte en slaaf van de machthebbers, zo telt hij in oorlogstijd alleen als kanonnenvoer en als promotor voor de militaire autoriteiten. Na de oorlog kan de Moor, die zijn plicht gedaan heeft, zonder meer gaan en moet maar zien hoe hij zich verder redt.

In het orgaan van de Roemeense Joodse partij „Renastera Noastra", lazen we onlangs:

„Wij hopen, mijnheer de minister-president, dat U maatregelen zult nemen om leven, goed en waardigheid te beschermen van een deel der bevolking, dat zijn bloed

*) Het militairisme is vooral ook een prestigekwestie voor enkele personen. De laatste blijken hiervan zijn o.m. het geschil tussen Italië en Abessinië, dat een prestige-kwestie voor Mussolini is geworden.

heeft gegeven voor de verwezenlijking van groot-Roemenië."

Wie het gescharrel met de mobilisatie-slachtoffers hier te lande heeft gade geslagen, heeft een verheffende kijk op deze dingen kunnen krijgen. In Duitse parken kan (of kon) men opschriften lezen, dat oorlogsinvaliden niet werden toegelaten. Een bericht in de pers van 31 Mei 1932 deelt mede, dat de oorlogsveteranen, die naar Washington optrokken om de hun beloofde uitkering op te eisen, met traangasbommen werden verjaagd, terwijl de Hongaarse correspondent in Het Vaderland van 21 Sept 1929 ons vertelde:

„Tijdens de oorlog waren in het dorp Nogyreve Russische krijgsgevangenen geïnterneerd, die haast in elk huis, waar de man te velde stond, in diens plaats en rechten trad. Toen daarna na de vrede de meestal zieke of invalide echtgenoten terugkeerden, waren ze den vrouwen te lastig en toen ging vrouw Fazekas ijverig aan het werk. De vrouwen wilden haar mannen en vooral ook haar minnaars kwijt en het beeld van psychopathische afdwaling en misdaad, dat nu vertoond wordt, doet denken aan de middeleeuwse vergiftigingen."

Vooral dit laatste bericht werpt al een zeer eigenaardig licht op de bekende leugen, dat men ten oorlog trekt: „om vrouw en kinderen tegen den vijand te verdedigen"*)

Al deze leugens van lager plan culmineren tenslotte in deze grote leugen, dat de burgers van een land ten oorlog trekken voor de zaak van hun Vaderland.

Wij wezen er reeds op, dat de doorsnee burger niets voor zijn Vaderland in staatkundige zin voelt, en dat hij even makkelijk van Vaderland wisselt als van een pak kleren. De millioenen emigranten zijn er om dit te bewijzen en als aanvullend bewijs kan gelden de zucht van bijna elk mensenkind om eens een kijkje in het „buitenland" te nemen,

---

*) Dat het smoesje van de „verdediging der zwakke vrouwen" in deze tijd van sportiviteit ook van het vrouwelijk geslacht, heeft afgedaan, is in de laatste oorlog meermalen aangetoond. Ten overvloede citeren we hier de woorden van zekere Mrs. Dick Burge, de eerste manager voor vrouwelijke beroepsboksers:

„Mijn man en ik hebben vrouwen leren boksen. Nu vallen ze ten minste niet dadelijk in onmacht, als ze bloed zien."

en het buitenlandse te prijzen boven wat het eigen land biedt.

Wanneer de burger dan ook ten oorlog trekt, doet hij dit enerzijds om zijn sadistische oerinstincten uit te kunnen leven, anderzijds uit lafheid, omdat hij niet durft te weigeren aan het mobilisatiebevel gehoor te geven, en eindelijk uit goedgelovigheid om dat hij alles gelooft wat de eerste de beste gek hem poogt wijs te maken. De bekwaamste geleerde tot de onnozelste proletariër kruipen onder dit Caudijnse juk door.

Tot welk een staat van razernij de mens kan vervallen, blijkt voldoende hieruit, dat Gereformeerden, Katholieken, Joden, Heils-soldaten en Socialisten naast elkaar bezig zijn aan het uitmoorden van Gereformeerden, Katholieken, Joden, Heils-soldaten en Socialisten die toevallig op een ander grondgebied geboren zijn en wonen.

En geen van de vechtenden weet waarom hij dit doet. Want men vertelt ze wel, dat daarginds de vijand loert, maar op de vraag waarom dit een vijand is, krijgt hij nimmer antwoord, noch bij de aanvang, noch tijdens, noch bij het einde van de oorlog. Als alles achter de rug is, is men nog even wijs en kijkt men elkaar met wanhopig vragende blikken aan. Alleen hij die zich deze dingen een beetje bewust is, weet dat hij opnieuw het slachtoffer is geworden van de schurkenstreken van een bende... vul maar in.

* * *

Bij het nationalisme is de burger niets; alles wordt buiten hem om behandeld.

Een van de nieuwe duitse machthebbers heeft eens gezegd, „dat het pacifisme georganiseerde lafheid is”. We zullen in het midden laten of dit juist is, al willen we hier wel als onze mening zeggen dat de dienstplichtige uit lafheid dienstneemt en uit moed dienstweigert. Maar in elk geval is zeker, „dat het nationalisme georganiseerde moord is.”

Het nationalisme is de dood voor al het goede, al het redelijke en al het verstandelijke in de mensheid. Met een toenemend nationalisme gaat een toenemende decadentie

gepaard; alle cultuur wordt dan gesmoord. De kunst, de wetenschap, de geest, de handel en de techniek zijn internationaal, verschrompelen zodra men ze aan nationale banden legt.

Karl Andrae begint zijn „Geschichte des Welthandels" met de volgende woorden: „Ik zit aan mijn mahoniehouten tafel, met mijn voeten op een tapijt, een kop thee met suiker te drinken, en rook daarbij een pijp tabak. Op de tafel staat een ijzeren inktkoker, en daarnaast ligt een stapel couranten. De tafel is gemaakt van hout uit Honduras, het tapijt is geweven te Kidderminster in Engeland, van wol aangevoerd van de La Plata-rivier of uit Nieuw-Zuid-Wales. De thee komt uit China of Assam, de suiker uit Neder-Saksen, Brazilië of Cuba. Het porceleinen kopje is gefabriceerd te Berlijn. De tabak is afkomstig uit Portorico. Het roer van mijn pijp is van Weichselhout, dat in Hongarije is gegroeid. Het meerschuim van de in Thüringen gemaakte kop is gegraven in Klein-Azië. Het barnsteen aan het mondstuk is van de Oostzeekust gekomen, het zilver voor het beslag van de pijp komt uit de mijnen van het Ertzgebergte, of wellicht uit die van de Harz of van Potosi in Zuid-Amerika. De couranten zijn verschenen te Londen, Hamburg, Augsburg, Valparaiso, New York, Adelaïde. De inktkoker werd gegoten in Boheme."

En onlangs schreef de „Daily News":

„Met het geld, dat een Braziliaan maakt door in New York koffie te verkopen, koopt hij een electrische motor in Westfalen; de Duitsers, die het geld ontvangen, besteden het aan graan in Roemenië, de Roemeniërs op hun beurt kopen er ijzer en staalwaren voor in Sheffield, en zo gaat het verder, de wereld rond".

In Goethe's Faust zegt een der drinkebroers in de scene in Auerbach's Keller:

„Ein echter deutscher Mann mag keiner Franzen leiden, doch ihre Wein trinkt er gern", d.i. een echte duitser kan geen Fransman uitstaan, maar Franse wijn drinkt hij graag. Overigens zijn „vreemdelingen" steeds een gewaardeerd artikel geweest, vooral als ze veel geld komen verteren.

Wij halen al deze voorbeelden slechts aan om als maar te bewijzen, dat het vaderland en diens superioriteit slechts ficties zijn, die ontstaan en bestaan in de herzenloze hoofden van enkele profiteurs en psychopaten.

„Niet het eigen-leven geeft aan een natie haar waarde, — aldus H. Mispelblom Beyer in „de Wapens Neder" van Maart 1934 — doch haar funktionele werkzaamheid in het verband der naties. Wie het stichten van een volksgemeenschap nastreeft, vóórdat de leden van dit volk, dat tot natie moet worden, het internationale verband hebben leren zien en bevestigen, schept een schijngemeenschap, welke het wezenlijke kenmerk van een ware gemeenschap, n.l. de socialistische gezindheid mist. Deze gezindheid heeft een universeel karakter en kan niet binnen de grenzen van een nationale staat worden aangekweekt zonder deze grenzen voortdurend te boven te gaan.

Onze geestelijke voorouders wonen in de gehele wereld. Alle geestesleven is hiervan al dadelijk een bewijs. „Wie het voorrecht heeft dat hij zijn eigen geestesleven voluit vormen mocht, die dronk immers niet alleen uit nederlandse bronnen: hij las Vondel en hij zag Rembrandt, maar hij filosofeerde ook met de griekse Plato, hij leed met de indische Boeddha, en hij werd aangeraakt door de palestijnse Jezus; hij maakte de wonderbare reis met de italiaanse Dante en hij zat aan bij het schouwtoneel van de engelse Shakespeare; hij dacht met de joodse Spinoza en hij dichtte met de duitse Goethe. Ook geldt dat, meer of minder, voor ieder; ieder heeft, of hij het weet of niet, deel aan wat veel meer is dan het begrensde van eigen land en volk, ieder wortelt tenslotte, stoffelijk en geestelijk, in het internationale en supranationale. Boven ieders hoofd gloeien de sterren, zichtbare en onzichtbare, tekenen van oneindig wereldverband, natuurlijk en geestelijk, waarin alles zijn eigen plaats heeft, verbonden tegelijk met het andere". Deze woorden van Horreus de Haas zijn het behartigen waard."

Men zegt van Holland, dat het zo mooi is; maar wat er mooi aan is is niet zijn eigendom: het zijn de wolken die voorbij trekken, het licht dat er invalt, enz.

Tot welk een misdadig dwaze toestanden het scheppen van „landsgrenzen" aanleiding geeft wordt uit duizend voorbeelden voldoende gedemonstreerd door het volgend artikel uit de Haagse Post van 28 November 1931:

„Men zou het niet geloven, maar het is inderdaad gebeurd: een grote massa koffie, chocolade, thee, sigaren en cigaretten, ter gezamenlijke waarde van meer dan 100.000 mark, is dezer dagen in Duitsland op een hoop gegooid en verbrand. De Frankfurter Zeitung is er verontwaardigd over. Dit in een tijd, waarin millioenen werklozen hongeren naar zulke genotmiddelen! „Maar", zo zegt het blad, „aan de vreugde, die men met zulke dingen vele armen en armsten zou hebben kunnen verschaffen, staat in de weg.... het wetsartikel." Het was n.l. smokkelwaar die, volgens een dwaas wetsvoorschrift, moet vernietigd worden. Pogingen om deze rijke voorraad genotmiddelen voor vernietiging te bewaren, faalden. Het is wel héél gek!"

Afgezien van de massamoord in tijd van oorlog, wordt de krankzinnigheid der grensafscheidingen in ons dusgenaamd beschaafd Europa nog op talloze andere wijzen gedemonstreerd. Zo af en toe dringt de waanzin ervan ook door in de hersens van burgerlijke journalisten en politici, die overigens vanwege de profijten druipen van nationalisme. De waarheid kan dan ook — zelfs met geweld — niet ten eeuwigen dage vermoord worden in de nationalistische heksenketel.

Onder de drang der omstandigheden is aan de middeleeuwse groeperingen in ons land een einde gemaakt en zijn alle provincies en grote steden, die lang een volkomen zelfstandig en onafhankelijk bestaan leidden, opgelost in het „Rijk der Nederlanden". De Staten van Amerika, die aanvankelijk eveneens los naast elkander voortleefden met al de aankleve van dien, t.w. onderlinge naijver en dus vijandschap, zijn opgelost in „de Verenigde Staten van Noord-Amerika". Ook aan het zelfstandig bestaan der rijken in Italië en Duitsland is vroeger of later een einde gemaakt.

En zo hunkeren velen, die nog iets van hun gezond verstand en saamhorigheidsgevoel behouden hebben, naar

een Europese Statenbond, waardoor in een federatief verband de onderlinge geschillen worden opgelost.

Zo lezen we in het Vaderland van 15-1-1929 onder de titel:

Record breken....

„Honderdvijftig uren achtereen heeft een vliegmachine boven Los Angeles gevlogen. Dat is een stuk van belang voor de vliegwereld. Voor de statistici. Voor de cijfer-eters. Dat is een record....

„Record" is toch eigenlijk maar een fictie. Record is niets anders, dan: „erger dan ooit te voren". Zo lang als het duurt. Want dan komt er een recordbreker en er is een nieuw record....

In elk geval is het een prestatie. Maar is het ook nog iets méér dan een prestatie? Ik geloof, dat u en ik eens moesten nadenken over de betekenis van die 150 uren boven Los Angeles. Over de consequenties van dat record.

Duitsland meet van Bazel tot Tilsit 1200 K.M. Da's tien uur vliegen. Dat wil zeggen: *vandaag* is het nog tien uur vliegen. Overmorgen: vijf....

Van New York naar San Francisco is 4000 K.M., vier en een halve dag met de trein en — naar het nieuwste record — vijf en dertig uren in de lucht. Morgen dertig. Overmorgen acht en twintig.

Den Haag—Berlijn per luxetrein: tien en een half uur. Per K.L.M. is het maar een sprongetje. En de records zullen er de gekste dingen mee doen. Vast en zeker!

De enge landsgrenzen van Europa worden elke dag gepasseerd: door reizigers, die netjes gevisiteerd worden. Door bulletins over wetenschappelijke ontdekkingen. Door films, die het wereldgebeuren vastleggen. Door ziekte-epidemieen, die zich aan geen grenspaal storen. En door de radio, die door de internationale aether glijdt.

Handel en industrie.... trekvogels en bacillen.... godsdiensten en modes.... ze breken elke dag een internationaal snelheidsrecord. Vandaag lopen in Berlijn drie verschillende films over Tibet; twee authentieke en één namaak. In Schotland en in Boekarest is het page-haar algemeen. De griep begint in Spanje en vindt haar ergste slachtoffers

in Moskou. In Hamburg maken ze kunstmest, waarmee Turkestan bevrucht wordt. In Italië braden ze leeuweriken, waardoor een leeuweriken-tekort in Oost Pruisen ontstaat. Paul Valery schrijft in Parijs een boek, waarover de Japanners dol van geestdrift worden....

En daartussen staan al de douanes! Over hun geachte hoofden heen kan Italië met kanonnen naar Duitsland schieten, want Tirol is maar 50 K.M. breed. En in anderhalf uur ben je over Tsjecho-Slowakije heengevlogen. Morgen in zeventig minuten....

Het net van tegenstrijdige belangetjes, van Ministeries van Buitenlandse Zaken, van Muider tollen, Agram-contra-Belgrado-ties en Holland-België-Schelde-kwesties.... dat net, dat wij ons in de Middeleeuwen over het hoofd getrokken hebben, wordt elke dag nauwer toegehaald. En we stikken er bijna in.

Nog zijn er in Europa staten, die minder inwoners hebben dan Berlijn:

Zwitserland	4	millioen inw.
Finland	3,5	id.
Denemarken	3.5	id.
Noorwegen	2,8	id.
Letland	2,5	id.
Lithauen	1,9	id.

Ja, er zijn zelfs staten, die nog minder inwoners hebben dan Hamburg:

Estland	1,1	millioen inw.
Albanië	0,8	id.
Luxemburg	0,3	id.

En van dat arme handjevol mensen stellen ze er nog honderden aan, om elkaar een tolboom voor de neus dicht te slaan.

Maar de wetenschap en de griep, de radio en de handel, de mode en het zware geschut, de film en de vliegmachine ....die arbeiden alle even ijverig aan de verwezenlijking der idealen van de Volkenbond, méér nog: aan het Pan-Europa van graaf Coudenhove-Calergi. Is dat wel zo gek?"

Nog in verschillende andere berichten, feiten en verschijnselen zien we de waanzin der grensafbakeningen gedemonstreerd. Wij zullen ons voor dit deel van ons onderwerp nog bepalen tot het volgende.

In een hoofdartikel in het Vaderland van 19 Maart '35 wordt o.m. de nieuwe duitse handelspolitiek besproken. Daarbij komt de schrijver o.m. tot deze conclusie:

„En nu is al het voorgaande weer een illustratie van het grote gevaarsmoment in de ontwikkeling, n.l. dat de gehele situatie is opgebouwd op het stimuleren van een binnenlandse conjunctuur. Met het bijkomende gevaar, dat het maatschappelijk leven zich meer en meer instelt op de eigen markt en daardoor voortdurend aan kracht en, door de financiële ontwikkeling ook voortdurend aan concurrentievermogen verliest."

Een ander voorbeeld van het schaden van het algemeen belang door het krankzinnig eenzijdig nationaal belang is de lijdensgeschiedenis van de aanleg van een Kanaal-tunnel tussen Engeland en Frankrijk. Reeds in 1802 werd het denkbeeld voor deze aanleg geopperd en telkens wordt het herhaald, maar even zovele malen hebben de nationalistische hitsers kans gezien deze plannen de nek om te draaien, of te saboteren. Wel steekt hier tegen af wat wij in het Vaderland van 29-12-'28 lazen in een beschouwing over het vliegwezen in de Verenigde Staten, waarin het o.m. heet:

„In geen land ter wereld is het gebruik der luchtpost zo algemeen en het succes zo groot als in Amerika. Laten wij hier onmiddellijk aan toevoegen, dat nog geen enkel land in zulk een gunstige positie verkeert en er zich zo goed toe leent, wegens de grote afstanden boven één nationaal territorium, terwijl in Europa het aantal verschillende staten evenredig is aan het aantal moeilijkheden aan een behoorlijke luchtpostdienst in de weg gelegd."

* * *

Wij menen hiermede voldoende aandacht aan de nationalistische *waanzin* geschonken te hebben; we willen nu nog

enkele woorden aan het nationalistische *bedrog* wijden.

Vondel heeft eens gezegd: „De liefde tot zijn land is ieder aangeboren". Hoewel deze dichter van onsterfelijke vermaardheid ontzaglijk veel mooie en ware dingen heeft geschreven, moeten wij de juistheid van de hier geciteerde, door Vondel als axioma neergeschreven woorden, ontkennen. Die liefde beperkt zich, zoals wij reeds eerder schreven, tot de eigen huiselijke en familiekring en de normale burger voelt in normale omstandigheden niets voor het staatkundig begrip dat men hem als zijn vaderland serveert.

De proletariër gelooft er in of zegt er in te geloven, zolang de overheid op straffe dit van hem vordert, vnl. als het gaat om de rechten der bourgeoisie te verdedigen. Onderwijl merkt hij in besloten kring schamper op, dat „het vaderland" hem gestolen kan worden, dat hij van dat vaderland nog niet zoveel grond bezit als er in een bloempot gaat, en dat *hij* dus geen „plekje grond" heeft om te verdedigen.

„Het vaderland is onze moeder, onze gemeenschappelijke moeder; het is één grote familie, waarvan de leden allen gemeenschappelijke belangen hebben!" leert men ons.

Natuurlijk is dit de dwaasheid gekroond. Men zou geneigd zijn te geloven, dat de mensen, die zulke koddige dingen schrijven, onkundig zijn van de felle strijd, die gevoerd wordt tussen mededingers in dezelfde industrie, tussen vrijhandelaren en protectionisten; nog minder schijnen zij bekend te zijn met het feit, dat stakingen — om 't even of deze al dan niet gepaard gaan met plundering der werkplaatsen of schieten op stakers, en die steeds weer aantonen de *gescheidenheid* der belangen tussen werkgevers en werknemers — op duidelijke wijze de onhoudbaarheid van deze theoriën demonstreren. In die zonderlinge landen dan, welke „vaderlanden" worden genoemd, is een klein deel van de kinderen om een welvoorziene disch geschaard, een disch, waaraan niets ontbreekt. Zij eten, zij drinken, in één woord: zij hebben geestelijke en materiële genoegens zoveel zij believen; hun ontbreekt niets. Het leven is voor hen één onafgebroken maaltijd. Onderwijl zwoegen de andere leden der familie als lastdieren; zij maken de lekkernijen

opdat ze niet zullen ontbreken op de tafels hunner broeders, de „uitverkorenen"*).

Zo lezen wij het in het blad van onze gevangen kam. Mooney en Billings, en we behoeven er niet veel meer aan toe te voegen. De scheidingslijn loopt niet tussen Hollanders en Duitsers en Belgen en zo meer, de scheidingslijn loopt tussen patroons en arbeiders, uitbuiters en uitgebuiten, of juister gezegd: tussen hen, die hun mede-mensen exploiteren en hen die geëxploiteerd worden, (onverschillig op welk terrein of in welke omvang): zij loopt ook tussen vrijheidlievenden en vrijheidrovenden. Dit verschijnsel is internationaal.

Een ander internationaal verschijnsel is de nationalistische huichelarij, door de bourgeois aan de dag gelegd. Deze gelooft in het vaderland of zegt er in te geloven, zolang het hem voordeel oplevert: regeringsfuncties, officiële erebaantjes, munitie-aanmaak (ja, vooral dit laatste) zijn even zovele banden die hem zogenaamd aan het Vaderland binden. Onderwijl drijft hij naarstig zaken met „het buitenland" (waaraan hij ook zijn munitie levert waarmede zijn eigen dierbare landgenoten t.z.t. worden kapot geschoten), bestelt er zijn concurrerende machinerieën. Het zijn de leiders van de nationalistische bewegingen en talloze hunner gesitueerde volgelingen, die hun vacanties doorbrengen „in de vreemde", die hun geld beleggen „in de vreemde", die hun personeel betrekken „uit de vreemde", die hun handelsconnecties hebben „met de vreemde", die hun instructies ontvangen „uit de vreemde", die hun allures overnemen „uit de vreemde". En zo maar voort.

„De liefde voor en de vergoding van het Frans en Frankrijk is in onze hogere en ontwikkelde standen zo doorgedrongen en ingeworteld, dat er in het gemoed voor het eigen land

*) Geestdrift van het Volk? Het Volk kàn 't Vaderland niet liefhebben, dat alle genot weelderig wegschonk aan de weinig oudere broeders, die gewetenloos misbruik maakten van een gestolen of gehuicheld recht van eerstgeboorte.

(Multatuli, Ideeën, 3e bundel, over Vaderlandsliefde.)

„Hoewel minister-president Gömbös zowel de kartel-baronnen als de werklozen als Magyaarse broeders aanduidt, heeft er in Hongarije nog nooit zodanige nood geheerst als thans."

(Afgevaardigde Farkas in een verkiezingsrede.)

geen plaats kan zijn of het zou moeten zijn om het aan Frankrijk dienstbaar te maken."

Zo lezen we het in „De Dietsche Gedachte", en in een artikel over „Het Oost-Nederlands toneel en nog iets...." schrijft Bernard Canter (Vad. 13-12-'30):

„Buitenlandse successen afkijken en die dan hier imiteren. Daartoe moeten Nederlandse industriëlen duizenden offeren. Er is een tijd geweest, dat de Nederlandse fabrikant in het eigen land niets kon slijten. Het moest Engels of Frans zijn, anders kocht de winkelier het niet, omdat zijn publiek geen Nederlands fabrikaat wenste."

Een laatste kijk op het patriottisme van de bourgeoisie willen wij den lezer gunnen door hier op te nemen de volgende lezenswaardige „Oproerige Krabbel" uit Het Volk van 25 Februari 1933.

Waar werd oprechter trouw....?

Indië is van ons. Dat spreekt vanzelf. Zóó vanzelf, dat wie het niet begrijpt, geen Nederlander meer heten mag. Dat is een landverrader. Al ligt het land, dat hij verraadt, een maand varens weg, en al heeft hij het nooit gezien.

Natuurlijk zijn de mensen, die het land wèl gezien hebben en er een slordige duit mee vandaan hebben gebracht, de zuiverste vaderlanders. Zij verdelen hun hart tussen Moederland en Koloniën.

Daarom is een man als Cramer, die onze verarmde Koloniën leeg eet en zijn vaderland nog verraadt bovendien, een wel zeer-laag-gezonken Nederlander!

Iedereen weet deze dingen. Echter, het „Handelsblad" weet ze wel bijzonder goed, is geconfijt in de zuivere vaderlandsliefde, en spuwt met ware heldenmoed op alle landverraders en vleermuizen.

Is u zover?

Welnu, dan ga ik u enige verrassende regelen voordragen uit het ochtendblad van datzelfde „Handelsblad" (17 Febr.).

Ziehier:

„Er is nog een tweede categorie van lieden, voor wie België het beloofde land is geworden: renteniers en gepensionneerden. Zij hebben in grote getale het vaderland met zijn

onbarmhartige fiscus de rug toegekeerd en zijn uitgeweken naar Brussel, dat niet alleen meer vertier biedt, meer de allure van wereldstad heeft dan b.v. Amsterdam of Rotterdam, maar waar bovendien de belastingdruk veel minder zwaar is. Vandaar dat het hier wemelt van oud-Indischgasten, die, na veelal dertig jaar of langer in de tropen te hebben gezeten, naar Europa zijn teruggekeerd om er rustig van hun pensioen of hun rente te leven, doch in het dikwijls toch wel een tikje bekrompen Nederland niet meer kunnen aarden en er bovendien feestelijk voor bedanken om er zich door de fiscus het vel over de oren te laten halen."

Zie zo, dit zijn nu géén landverraders en géén vleermuizen, deze in Brussel wemelende oud-Indischgasten, geen woekerende Cramers, maar geestdriftige vaderlanders en ware steunpilaren van Moederland en Koloniën, van Gezag en Orde.

En deze brave lieden hebben ondanks hun zuiver idealisme nog een weldoende nuchterheid, wat een Hollandse burgerdeugd is bij uitnemendheid.

Wederom spreke de man van het „Handelsblad" uit de Nederlands-Indische hoofdstad Brussel tot ons:

„Dezer dagen sprak ik een landgenoot, die een inkomen van ongeveer een ton heeft en jarenlang in patria verschrikkelijk had moeten bloeden. Hij vertelde mij, dat hij het met de Belgische fiscus op een accoordje had gegooid. „Hoor 'ns hier", had hij gezegd, „ik ben bereid, mij hier te vestigen en belasting te betalen van een inkomen van dertigduizend gulden. Al wat ik meer heb gaat jullie niet aan en blijft dus vrij van belasting. Sla je toe, dan krijg je er een goeden belastingbetaler bij — zeg je neen, dan vestig ik mij ergens anders, in Moresnet of Montenegro of weet ik waar — en België krijgt geen cent. Je hebt dus maar te kiezen".... En de Belgische fiscus, overwegend dat een half ei beter is dan een lege dop, had ja gezegd!...."

Moresnet, Montenegro, Brussel.... Wie biedt er méér voor?

Voor Insulinde, Oranje, God en Fiscusland, Hoera!" *)

*) Onder het opschrift „Gepensionneerden buitenslands" publiceerde enige tijd geleden de redactie van de Utrechtse Courant de volgende philippica tegen gewezen ambtenaren:

„Een der dingen, die, naast cumulatie, veel aanstoot onder de be-

Nationalisme en leugen zijn synoniem, gaan hand aan hand. Reeds wezen wij er op, dat de nationalisten de legende ingang willen doen vinden, alsof alle mensen die binnen bepaalde landsgrenzen de denkbaarst ideële eenheid vormen, zij zijn overtuigde aanhangers van de rassen- en bloedtheorie, roemen de superioriteit van hun eigen ras, dat volgens hunne opvattingen in hoedanigheid ver verheven is boven dat, wonende binnen andere landsgrenzen.

Ook bij de onhoudbaarheid van deze theorie willen wij nog een ogenblik stilstaan. Zo vragen wij dan: tot welk ras, tot welke natie behoren bijv. de Elzassers en Lotharingers (die periodiek van vaderland verwisselen), de Sleeswijkers en Holsteiners, de onderscheidene Tsjechische en Slovaakse, Zuid-Slavische en andere Balkanstammen? Tot welke natie

---

volking geven, is, dat zoveel ambtenaren, burgerlijke en militaire, Rijks-, provinciale en gemeentelijke, hun woonplaats naar het buitenland verleggen, zodra zij pensioengerechtigd zijn geworden. Bij voorkeur vestigt men zich dan daar, waar de valuta aanmerkelijk lager dan hier te lande is. Brussel b.v. telt honderden gepensionneerde Nederlanders, welke driemaandelijks de hun uit Nederland toekomende som aan guldens in Belgische francs omzetten.

Nu is het begrijpelijk, dat wie zijn inkomen bij de vervanging van salaris door pensioen in voelbare mate verminderd ziet, naar middelen zoekt om aan dat inkomen het hoogst-mogelijk rendement aan koopkracht te bezorgen. Maar tegenover dit persoonlijk voordeel staat een nadeel voor de gemeenschap: het geld toch, dat uit de Nederlandse openbare kassen wordt opgebracht en feitelijk dus door de Nederlandse belastingschuldigen werd betaald, komt niet meer aan deze ten goede maar wordt in de vreemde besteed. Terwijl in de meeste gevallen ook het aandeel, dat de gepensionneerde in 's lands lasten zou hebben bij te dragen, grotendeels, zo niet geheel te loor gaat."

Zo ziet men, dat ook bij de ambtenaren, die over het algemeen van nationalisme druipen, de natuur vaak sterker is dan de leer.

IN HET LAND VAN DE ZONNESCHIJN.

Regen en koude wachten ons. Het is 't seizoen, dat de rijke en aristocratische wereld zich naar de betoverende en zonnige gewesten van de Côte d'Azur begeeft.

Haar weg is bezaaid met de schitterende paleizen van de grote Europese hotels.

In Brussel het Palace Hotel, zo gewaardeerd door de Hollandse clientèle; in Parijs het Claridge's met zijn wereldreputatie; in Lyon het Palace Hotel, het meest moderne der grote caravansérails; in Nice het beroemde Hotel Négresco.

In de restaurants van Claridge's en Négresco, evenals in de Palace Hotels van Lyon en Brussel wordt de goede traditie van de Franse keuken hoog gehouden.

(Advertentie uit een onzer burgerlijke bladen).

behoren de stammen aan de Oostelijke oevers van de Middellandse Zee, waar alle mogelijk bloed doorheen vloeit: Turks, Italiaans, Arabisch, Grieks, Joods, Armeens, en wat niet al ?

De Japanners zijn — als alle huidige volken — een gemengd ras. Behalve het oeraziatische ras, de Aino's, heeft een vermenging van Mongolen, Koreanen en Maleiers het huidige japanse ras gevormd.

Het was tijdens de nu voorbije oorlog, dat een duits Professor over Montenegro (dat nu is opgeslorpt bij Zuid-Slavië) sprak als van een „staatkundige misgeboorte". Is België met zijn vlaamse en waalse volksgedeelten — die in staatkundige zin als water en vuur met elkaar verkeren — niet evenzeer een staatkundige misgeboorte? En Zwitserland, waar drie talen worden gesproken, n.l. Frans, Duits en Italiaans? *) Is Groot-Brittannië en Ierland, een mengeling van Angel-saksen, Kelten, e.a. niet evenzeer een staatkundige misgeboorte?

Welke nationaliteit heeft de blanke Amerikaan, welke de blanke Zuid-Afrikaner, welke de blanke Australiër? Was Amerika, was Afrika, was Australië hun „Vaderland" toen zij in de oorlog trokken tegen de Centrale Mogendheden? Men zegt weleens, dat zij vochten voor hun „nieuwe vaderland", maar dit is natuurlijk „kletskoek", je reinste demagogie. Een mens heeft maar één vaderland, en als hij dat in de steek laat om een nieuw te kiezen, dan is hij noodwendig een verrader van zijn oude vaderland. Als hij tenminste met de andere nationalistische wolven in het bos der nationaliteiten meehuilt.

Zonder de inwoners, die van geboorte buitenlanders zijn of aan buitenlanders verwant, zou Chicago inkrimpen tot een stad van hoogsten enkele duizenden inwoners. Het is

---

*) Der overdenking waard is wat de „Europäische Revue" onlangs over Zwitserland schreef:

„Hieraan ziet men de grootste waarde, de duidelijkste betekenis van Zwitserland in Europa. Dit land bewijst namelijk, dat het mogelijk is om mensen van verschillende, ja strijdige rassen, talen en religies politiek te verenigen en te doen samenwonen. En niet alleen protestanten en katholieken — dat zien we overal — niet enkel verschillende, ja strijdige talen en rassen — ook dat zien we elders — maar juist Duitsers, Fransen en Italianen."

de tweede Tsjecho-Slowaakse stad ter wereld, de derde Zweedse, de vierde Poolse en de vijfde Duitse stad. Boston is de grootste Ierse stad ter wereld. Pittsburg is een groter Servische stad dan de hoofdstad van Joego-Slavië. En New-York, een in hoofdzaak Joodse stad, is ook een groter Italiaanse stad dan Rome.

Het op zichzelf niet bijster belangrijke bericht dat de Verenigde Staten de voor verschillende landen vastgestelde immigranten-quota hebben herzien — zij zullen in het vervolg ongeveer drieduizend landverhuizers uit ons land aannemen, ongeveer dubbel zoveel per jaar als voorheen — vestigt er onze aandacht op dat dit een tijd is van grote Völkerwanderungen zoals waarschijnlijk geen tijdvak te voren. Het is andermaal Azië van waar de mensenmassa's komen; dat is bijna altoos zo geweest, niettegenstaande Duitsland jaren heeft gehad waarin het alléén aan de Verenigde Staten meer dan één millioen zijner staatsburgers afstond, en Ierland jaren met meer dan driehonderdduizend emigranten. Ook vergeten wij niet de trek der Germanen naar de Povlakte in de eerste eeuwen n. C., noch de stroom van Skandinaviërs naar Albion. Maar dat waren betrekkelijk onbeduidende bewegingen, vergeleken met hetgeen wij in onze tijd te zien krijgen. Het voornaamste mensenreservoir dat zijn overloop naar alle richtingen verspreidt is China. Het zendt de laatste jaren telkens een millioen naar Mandsjoerije, maar loost zijn overtollige bevolking ook naar onze Archipel, de Straits, Oost-Afrika, de Westkust van Zuid-Amerika, Canada en de West-Indische eilanden. Op Cuba alleen zijn meer dan honderdduizend dezer Mongolen. Na China komt Japan, dat in verhouding tot zijn bevolking nog meer emigranten uitzendt dan China. Zij gaan in de eerste plaats naar Korea, Formosa, Mandsjoerije en Saghalien. Zij komen veel in onze Archipel, en verspreiden zich in dichte drommen over vrijwel alle eilanden der Stille Zuidzee. In Zuid-Amerika en Centraal-Amerika vatten zij allerwege voet. Er zijn er zeer veel in Mexico, Peru en Chili, en in Brazilië vermengen zij zich op grote schaal met de Portugees-Indiaanse bevolking. In de Staat San Paulo alleen zijn er tachtigduizend; de Staat Amazonas heeft pas een mil-

lioen hectaren land ter beschikking gesteld van emigranten uit Nippon, terwijl de Staat Para dit voorbeeld volgde met een half millioen hectaren. In ons Suriname heten er dertigduizend te zijn. Verder levert Azië elk jaar nog een heir Armeniërs, Syriërs en Arabieren, terwijl ook ons Java zich niet onbetuigd laat. Dat de Voor-Indiërs in Zuid-Afrika een probleem op zichzelf vormen is van algemeene bekendheid; op Mauritius zijn er honderdduizenden. Minder algemeen bekend is dat Frankrijk de laatste tijd zeshonderdduizend immigranten per jaar trekt, vrijwel uit alle landen van de aardbol, doch voornamelijk uit Italië en Noord-Afrika. In Duitsland vindt men een paar millioen Russen.

Een der grote potentiële emigrantenreservoirs, Afrika, is nog nauwelijks begonnen zijn surplus te lozen, doch staat op het punt te beginnen. Verlost van de eeuwenlange jacht op „zwart ivoor" en van de eindeloze reeks oorlogen tussen zijn diverse stammen, door contact met onze beschaving gevoerd naar gezonder levenswijze en betere economische verhoudingen, neemt de bevolking in het gehele Zwarte Werelddeel dermate toe dat het onmogelijk lang kan duren aleer de negers nieuwe millioenen gaan voegen bij de vele die reeds in de Nieuwe Wereld hun ras vertegenwoordigen.

Een berichtje in de „Elsass-Lotharinger Zeitung" kwam onlangs het voorgaande met de volgende beschouwing completeren:

„Langs de Rijn wonen verschillende volkeren, die alle tot de Duitse stam behoren, ofschoon zij van uiteenlopende nationaliteit zijn: — Zwitsers, Liechtensteiners, Oostenrijkers, Duitsers, Fransen en Nederlanders. Ondanks alle verschillen van taal en nationaliteit voelen zij zich nauw verbonden door bloedverwantschap. Zij beschouwen zich allen als leden van één grote germaanse familie, van de Duitse familie. . . ."

Wie na dit alles nog durft vol te houden, dat de landsgrenzen een mensengroep omsluiten, die volkomen los staat van en volkomen anders is dan die groep, wonende binnen andere landsgrenzen, is rijp voor een psychiatrisch onderzoek. Dat ze er zijn ervaren we dagelijks, zien we gedemonstreerd

in de nationalistische heksensabbath temidden waarvan we gedwongen zijn te leven.

Wij zouden nog duizend en één vragen kunnen stellen, waarop ieder redelijk denkend mens een antwoord kan geven, maar waarbij de massa stom-verlegen staat te kijken. Waar nationale grensscheidingen veelal onnatuurlijke grensscheidingen zijn, daar is de theorie van de onvermengdheid, en dus apartheid van het bloed al evenzeer onhoudbaar. Het „Wien Neerlands bloed door d' aderen vloeit, van vreemde smetten vrij", is dan ook dermate een mystificatie, een vervalsing van de waarheid, dat alleen door geheide huichelaars of door onnozele halzen dit „godgevallig feestlied" met volle, onbeklemde borst kan worden gezongen.

Er is geen specifiek Nederlands, Duits, Frans en ander bloed, tenzij men temperatuursverschil neemt, dat door de ligging van een land wordt veroorzaakt. Talrijke Zeeuwen hebben Spaans bloed in hunne aderen, daterend uit de tijd van de tachtigjarige oorlog. (Wij beperken ons hier tot de nieuwere geschiedenis). Voorts is ons land overstroomd geworden door Franse Hugenoten, Portugese joden, Belgische vluchtelingen, Duitse en Oostenrijkse dienstboden, Duitse, Oostenrijkse en Hongaarse kinderen, Engelse en Belgische geïnterneerden, en zo maar meer. Wil men dan nog spreken van bloed, dat van vreemde smetten vrij is? *)

En overigens, welk verschil kan er zijn tussen het bloed van bijv. den (Hollandsen) Enschedéër en den (Duitsen) Bentheimer, die even verder woont? Wie gelooft er nu dat er bij een bloedonderzoek op deze beiden ook maar in enig opzicht verschil in nationaliteit zou worden geconstateerd? Alleen een geschifte Zeeuws-Vlaamse predikant kon tijdens de bekende Belgische annexatie-strubbeling schrijven, dat: „als men hem opensneed van boven naar beneden of omgekeerd, er Oranje-bloed uit hem zou stromen". En zulke

*) „Werkelijk is het Engelse bloed eveneens voor een groot deel Deens, Noors; of liever: in de grond bestaat er tussen Deens en Noors en Saksisch geen, dan een zeer oppervlakkig onderscheid. Over het gehele Britse eiland is men sterk met zuiver Deens bloed vermengd, door de onafgebroken invallen, die er waren, natuurlijk in nog grotere mate langs de Oostkust; en het meest naar mijn bevinding in het Noordelijk deel". (Carlyle, Helden, heldenverering en heldengeest in de geschiedenis).

daverende onzin schrijft men, terwijl ieder weet dat de vorsten, de eerste staatsburgers, allen vreemd bloed in hunne aderen hebben.

* * *

Vaderlandsliefde — liefde tot het vaderland.

Zoals vrijwel bij elke abstractie de grootst mogelijke begripsverwarring heerst, kan het niet anders dan dat ook de liefde deze begripsverwarringsdans niet ontspringt. Overal en steeds verwart men liefde met verliefdheid.

Van deze twee hier een definitie te geven, het essentiële verschil tussen deze twee aan te tonen, het zou ons te ver voeren en overigens vallen buiten het kader van dit geschrift. Wel kunnen we zeggen, dat liefde en verliefdheid elkanders anti-poden, tegenvoeters zijn. Liefde is altruïstisch, liefde is het zich onvoorwaardelijk stellen in dienst der mensheid, is het zichzelf oplossen, wegcijferen ten behoeve van de medemens, onverschlilig wie en wat deze is.

„Al ware het dat ik de tale der mensen en der engelen sprak, en ik had de liefde niet, zo ware ik niets", zegt het Evangelie, en verduidelijkt dit o.a. met deze woorden: „De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig, zij handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen" en zo maar voort *).

Verliefdheid is van dit alles precies het overgestelde. Verliefdheid is, als een Bhartrihari in Strophe 26 van zijn „De liefde" zegt: „Gelukkig degenen, die de honing kussen van de lippen der jonge meisjes, welke in hunne armen liggen met losgeknoopt haar, smachtende en half gesloten ogen en de wangen nog nat van het zweet, veroorzaakt door de vermoeienis van het mingenot".

Van zulk een geval kon een S.O.S.-schrijver in de „Telegraaf" dan ook eens met het hem eigen innig welbehagen zeggen: „Is er iets schoners dan een, aan een wanhopige liefde lijdende, kwijnende schone? Het vochtige oog, de gebroken oogopslag, de trillende mondhoek, de doorzichtige tint en het zwaarmoedig neerzetten van het kleine voetje? Wijs mij den man die voor zulk een wezen niet één dwaasheid — tien romantische dwaasheden per dag zou doen?"

*) 1 Korinthe 13.

Liefde is een moraal — verliefdheid een ziekte en een zuiver zinnelijke aangelegenheid. En wie het gekwijl rond het begrip Vaderland gadeslaat, begrijpt, dat als men spreekt van Vaderlandsliefde, men Vaderlands-verliefdheid bedoelt.

Daarom wordt op het Vaderland dan ook vrijwel uitsluitend gedicht. En heeft niet eens iemand gezegd, dat dichten gelijk staat met liegen?

„O, dierbaar plekje grond,
Waar eens mijn wieg op stond,
Mijn Vaderland.
U die mij woning bood
Mij koesterde in Uw schoot
Zij ook in nood en dood
Mijn trouw verpand!

Zo galmt de vaderlandse schare, tot het ogenblik nadert, waarop ze, door broodsgebrek gedreven, haar geluk gaat beproeven in een ander land; dan galmt het opnieuw, maar nu over de wijde wateren, als de kustlijn meer en meer vervaagt:

„Vaarwel, mijn dierbaar vaderland
Lief vaderland, vaarwel!
Nu de droeve afscheidsstonde slaat,
Voel ik hoe gij mij ter harte gaat,
Lief vaderland vaarwel!" *)

Als dit geen pathologisch geval is, weten wij waarlijk niet meer wat dan wel onder de ziekteverschijnselen gerangschikt moet worden. Men wil — als wij de Vaderlandloosheid prediken — ons zo gaarne tegenwerpen, dat er,

---

*) In de „Haagsche Courant" van 27 April 1931 komt een „oproep tot steun aan noodlijdende Nederlanders in Duitsland" voor. In deze oproep heet het o.a.:

„Is het nog nodig, te zeggen, dat, wie de Nederlandse Bond in Duitsland steunt, een nationale daad verricht?"

Voor de redelijk denkende mens is het echter nodig, dit nader te argumenteren. Wij zien er niets nationaals in landslieden te steunen die eerst hun land de rug hebben toegekeerd en, nu ze in nood verkeren, weer een beroep doen op hun gewezen landgenoten. Het zou eerder anti-nationaal zijn ze te steunen. Hoe men als mens over steunverlening denkt blijft hier natuurlijk buiten het geding.

wanneer we in de vreemde zijn, dan toch maar zoiets in ons rondspookt wat op Vaderlandsliefde gelijkt, en dat er derhalve geen ontkennen aan is, dat het Vaderland maar niet zo een begrip zonder inhoud is.

Maar deze dusgenaamde liefde voor de geboortegrond is (en we bevinden ons als wij dit beweren in goed gezelschap, nl. van den groten bioloog prof. Nicolai, schrijver van het bekende „Die Biologie des Krieges") een overblijfsel van ons dier-zijn. Zij is geboren, ontstaan uit de angst van den wilde voor het onbekende. Het is de veilige plek in een vreemde, gevaarvolle wereld; men verstaat er de mensen, men ziet er bekende gezichten, men ontwaart er bekende zeden en gewoonten, die men in de, daardoor „unheimische", onbehagelijke vreemde mist.

Vaderlandsliefde is hiermede gedefinieerd en verklaard; en er is mede bevestigd dat dit soort liefde is die van den zwakkeling, die in de vreemde alles zo vreemd om zich ziet en hoort en nu maar gauw naar moeder wil. „Oost, west — thuis best" zegt hij, in tegenstelling met den kosmopoliet, die overal zijn weg vindt.

Zoals iemand familieziek kan zijn, kan hij Vaderlandziek zijn; beide gaan ze trouwens meestal gepaard, en niet zonder recht zegt Gustave le Bon ergens „Het internationalisme, dat door de rede is geschapen, zal nooit de strijd kunnen aanbinden tegen het nationalisme, dat voortkomt uit overgeleverde gevoelens, waartegen de rede afstuit."

In het begrip Vaderland culmineert dan ook de sentimentaliteit. Een „vaderlander" en een „waterlander" zijn twee trouwe metgezellen, en zo stemt het den vaderlander dan ook weemoedig, als hij in „De Vaderlander" leest dat „Een volk zonder nationaal bewustzijn is als een vrouw zonder eer". Het is zeer te betreuren, dat het blad geen definitie geeft van wat dan een volk zonder menselijk bewustzijn is; want daar gaat het toch maar om. Was het niet miss Cavell, de door de Duitsers geëxecuteerde Engelse verpleegster, die bij de voltrekking van het vonnis erkende, dat er toch nog iets meer was dan het Vaderland?

Heel dat chauvinistisch, nationalistisch gedoe is in wezen een infantilisme, onmannelijk, door en door absurd; een

waan, waar elk redelijk denkend mens zich zo gauw mogelijk van ontdoet voor zover hem dit in deze waanzinnige, in talloze vaderlanden verdeelde wereld mogelijk is.

Nationalisme is een vorm van verwekeling; de mensen durven niet meer naar de vreemde zoals onze voorouders.

De nationalist is uiteraard enghartig; hij kan niet over de grenzen heenzien. Hij is het prototype van dengene, die niet bij moeders pappot weg kan. Hij ziet in elke vreemdeling een barbaar.

„De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig, zij handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen". Wij haalden deze woorden reeds aan en wij voegen er aan toe, dat het zó juist is gezegd. En deze definitie dus ook zou moeten gelden van de „vaderlandsliefde". 't Mocht wat!

„Wij zijn dan eind'lijk vrij! Wij zijn den ijz'ren band
O dwing'land dan ontrukt, waarin gij Nederland
zo lang gekluisterd hield. De ketens zijn aan stukken
waarvoor de fiere kop van Holland's leeuw moest bukken,
Dien leeuw, te lang door U en door Uw volk veracht,
Die leeuw, die reeds te lang naar wraak, naar vrijheid smacht.

Zo begint de „christen"dichter da Costa als hij met een van Vaderlandsliefde brandend hart zijn opgeblazen lied „De verlossing van Nederland" galmt.

En overigens verwijzen wij den lezer naar de andere vaderlandse liederen, die we reeds vroeger memoreerden.

En dan te bedenken dat al die „vrijgevochten" vaderlanders ('t is inderdaad een vrijgevochten zoodje) om de haverklap weer in de afhankelijkheid zitten, louter door hun eeuwigdurend gemoord om de onafhankelijkheid.

Over de afhankelijkheid van de vaderlanders zelf, die door honderd en één beperkende bepalingen in hun vrijheid zijn geknot, zullen we dan voorts maar een diep zwijgen bewaren.

Er zijn gematigde nationalisten, die beweren willen dat er een gezond en een ziek nationalisme is. Maar zo is de zaak nog te geflatteerd; er is een ziekte, erger dan de

tering, erger dan de kanker, erger dan de pest, en die ziekte is het Nationalisme, in goedaardige vorm farizeïsme en grootheidswaan, in kwaadaardige vorm moord en doodslag in een vlaag van waanzin.

Het is waanzin van de ergste soort, omdat aan deze waan reeds ontelbare millioenen mensenlevens zijn ten offer gevallen, even zovele levens zijn geknakt en geesten zijn verknoeid.

Het graf van den onbekenden soldaat is het graf van de mensheid in haar bloei.

De nationalist is een uit het lood geslagen neurasthenicus, in hoge mate lijdend aan begripsverenging.

„Het is zonderling te constateren, dat we nog steeds de nagedachtenis eren van de grote veroveraars uit de geschiedenis, hoewel zij weinig meer waren dan immorele rovers", aldus de Engelse geestelijke Dean Inge in één zijner philippica's.

Terecht merkte — enige jaren geleden — de Franse „Temps" op, naar aanleiding van het plan der Nederlandse sociaal-democraten om een initiatief-wetsontwerp tot ontwapening in te dienen: „Wij zijn er heilig van overtuigd, dat de vaderlandsliefde der volkeren recht zal laten wedervaren aan de dwalingen van algehele ontwapening".

Dat is juist gezien: een „vaderland" is zonder een leger ondenkbaar. Vaderland en geweld zijn innig samen verweven.

„Breng uwe kinderen niet bij de tomben van „zeehelden", niet in een kerk waar vechtjassen begraven liggen, eist, dat uit de musea de krijgstropheeën, de herinneringen aan hebzucht en geweld, scheepsrompen en vlaggeflarden verwijderd worden en dat men ze opberge bij de martelwerktuigen en folterbanken, bij alle gedachtenissen aan onze oude dwalingen en verblindheden, waartegenover wij, volwassenen, rechtvaardiglijk zullen trachten te oordelen, over het een niet minder en niet anders dan over het andere. Protesteert tegen het domme, leugenachtige, eenzijdige geschiedenis-onderwijs op onze scholen — schaft het voor het lager onderwijs geheel en al af, vervangt het op de middelbare scholen door een zakelijk, objectief en algemeen over-

zicht van de menselijke ontwikkeling en groei, maar zwijgt, zwijgt eindelijk over „ons roemrijk verleden" *).

Met deze eenvoudige woorden is door een redelijk denkend mens als de in onze kringen helaas veel te weinig bekende Carry van Bruggen, de waanzin van het geschiedenisonderwijs getekend. Het feit, dat dit geschiedenis-onderwijs de basis is, waarop de Vaderlandsliefde is gefundeerd, stempelt ook deze Vaderlandsliefde tot waanzin of misdaad.

Het is dan ook met buitengewone instemming dat wij hier deze uitspraak over „Vaderlandsliefde" van Tolstoy overnemen en daarmede recht laten wedervaren aan het oordeel van een tot oordelen ongetwijfeld bevoegd mens:

„Ik weet nu dat alle mensen overal gelijk en broeders zijn. Wanneer ik nu denk aan al het kwaad, dat ik, tengevolge der vijandschappen der volkeren, heb begaan, ondervonden en gezien, dan wordt het mij duidelijk, dat van dat alles de oorzaak was die grote dwaling, die men „patriotisme" en „liefde tot het vaderland" noemt. Een gevoel van vijandschap tegen andere volken ondervind ik nooit; het werd mij kunstmatig door een onverstandige opvoeding ingeprent.

Wat men tegenwoordig vaderlandsliefde noemt, is eensdeels een geestesrichting, die door de school, de godsdienst, de afhankelijke pers, welke voor de regering werkt, onder de volkeren wordt in het leven geroepen en gaande gehouden; anderdeels is zij een tijdelijke opwekking, die door de overheersende klassen met buitengewone middelen onder die volksklassen wordt in het leven geroepen, waarvan het zedelijk en geestelijk peil nog op een lage graad van ontwikkeling staat, en deze opwekking wordt dan aangeduid als de uitdrukking van de wil des volks.

De vaderlandsliefde onzer dagen is een gruwzame erfenis van een overgeleefden tijd; wanneer zij wordt gaande gehouden dan geschiedt dat door de macht van het volhardingsvermogen en ook doordien de regeringen en de overheersende klassen, gevoelende dat haar macht en zelfs haar bestaan daarmede op het spel staan, zich inspannen haar door list en middelen van geweld in het bewustzijn van het

*) Carry van Bruggen: „Vaderlandsliefde, mensenliefde, opvoeding".

volk in stand te houden. De tegenwoordige vaderlandsliefde is gelijk aan een steiger, die gediend heeft om een gebouw op te richten; nu is hij hinderlijk geworden voor het binnengaan in dat gebouw; men neemt hem echter niet weg, omdat hij aan enige lieden nuttig is.

De vaderlandsliefde in haar eenvoudigste en duidelijkste vorm is voor de regeringen niets anders dan een wapen, dat het haar mogelijk maakt, hare eer- en zelfzuchtige oogmerken te bereiken; voor de geregeerden daarentegen is zij het verlies van alle menselijke waarde, alle rede, alle bewustzijn en de slaafse onderwerping aan de machthebbenden. Overal, waar men haar predikt, is zulks de vaderlandsliefde. De vaderlandsliefde is de slavernij."

In een toespraak van Krishnamurti werd hem de volgende vraag gesteld:

„Wat is de toestand van waakzaamheid, waarover ge spreekt? Wilt ge hierover enkele verdere bijzonderheden geven?"

Krishnamurti: „We zijn gewend aan voortdurende inspanning, om iets te doen; denken is een geweldige inspanning. Nu wens ik onder woorden te brengen, wat volgens mij geen inspanning is, maar een nieuwe manier van leven. Als ge weet, dat iets een belemmering is, dat iets een vergif is, dan wordt uw gehele wezen zich bewust van iets vergiftigs, er is geen inspanning om het te verwerpen, ge hebt u er reeds van afgekeerd.

Als ge weet, dat iets gevaarlijk, giftig is en ge zijt er u volkomen bewust van geworden in uw hart, hebt ge er u reeds van bevrijd. Het is alleen als wij niet weten, dat het vergif is of als dat vergif genoegen geeft en terzelfdertijd pijn, dat wij ermee spelen.

Nu hebben we vele hinderpalen geschapen, zoals nationalisme, vaderlandsliefde, het navolgen van gezag, het zich buigen voor traditie, het voortdurend zoeken naar troost en gemak. Al deze dingen hebben we geschapen uit vrees. Maar als we weten met ons gehele wezen, dat vaderlandsliefde iets onwaars is, een vergif, dan behoeft ge er niet tegen te strijden. Ge behoeft er u niet van te bevrijden. Op hetzelfde ogenblik, dat ge weet, dat het vergif is, is het

verdwenen. Hoe zullen we ontdekken, dat het vergif is? Door ons niet te vereenzelvigen met vaderlandsliefde of haar tegendeel. Dat wil zeggen: ge wenst te weten of vaderlandsliefde vergif is, maar als ge u vereenzelvigt met patriottisme of het gevoel van anti-patriottisme, dan kunt ge niet ontdekken wat de waarheid is. Ge wilt ontdekken of vaderlandsliefde een vergif is. Daarom is het van het allereerste belang, u bewust te worden van het feit, dat ge u niet moet vereenzelvigen met een van beide. Als ge dus niet probeert, om u te vereenzelvigen met vaderlandsliefde of met het gevoel van anti-vaderlandsliefde, dan begint ge de ware betekenis te zien van de vaderlandsliefde. Dan wordt ge u bewust van de werkelijke waarde ervan.

Wat is tenslotte vaderlandsliefde? Ik tracht u nu te helpen, u bewust te worden van dit vergif. Dit betekent niet, dat ge moet aanvaarden of verwerpen, wat ik zeg. Laten we het samen beschouwen en zien of het geen vergif is; en vanaf het moment, dat ge ziet dat het vergif is, behoeft ge er niet tegen te vechten. Het is verdwenen. Als ge een vergiftige slang ziet, maakt ge u onmiddellijk uit de voeten. Ge vecht er niet tegen. Terwijl, als ge onzeker zijt of het een vergiftige slang is, ge ermee gaat spelen. Laten we, op dezelfde wijze, proberen uit te vinden, zonder het te aanvaarden of tegen te spreken, of vaderlandsliefde een vergif is of niet.

Ten eerste: wanneer gevoelt u vaderlandsliefde? Ge zijt niet iedere dag vaderlandslievend. Ge houdt die vaderlandsliefde niet levendig. Ge wordt met zorg in vaderlandsliefde getraind, op school door geschiedenisboeken, waarin staat, dat uw land een ander land heeft verslagen, dat uw land beter is dan een ander land. Hoe kwam het, dat uw geest in vaderlandsliefde geoefend werd, terwijl het volgens mij iets onnatuurlijks is? Niet dat ge de schoonheid van één land misschien meer waardeert dan die van andere landen, maar die waardering heeft niets te maken met vaderlandsliefde, het is waardering van schoonheid. Er zijn b.v. streken, waar geen enkele boom staat, waar de zon zengend heet is; maar deze hebben hun eigen schoonheid. Een mens, die meer van schaduw houdt, van het lichte beweeg van

bladeren, is daarom ongetwijfeld niet vaderlandslievend. Vaderlandsliefde is gecultiveerd, men is er in geoefend, als een middel tot uitbuiting. Het is niet iets instinctiefs in de mens. Wat instinctief is in de mens, is de waardering van schoonheid, niet als hij zegt „mijn land". Maar dit laatste is gecultiveerd door degenen, die buitenlandse afzetgebieden zoeken voor hun goederen. Dat betekent, als ik de productie-middelen in handen heb en ik heb dit land verzadigd van mijn producten, dan zoek ik expansie, ik moet gaan naar andere landen. Daarvoor heb ik middelen nodig, om gebied te veroveren. Dus zeg ik „ons land" en ik stimuleer deze hele gedachtengang, dit gevoel van vaderlandsliefde, door de pers, door propaganda, opvoeding, geschiedenisboeken, enz., zodat in een ogenblik van crisistijd, wij allen, als één man klaar staan, om een ander land te bevechten. En dit gevoel van vaderlandsliefde wordt bespeeld door hen, die uitbuiten, tot ge zo warm zijt gemaakt, dat ge klaar staat om voor het land te vechten, de andere barbaren noemt, enzovoort. Dit is duidelijk en zonneklaar, niet een bedenksel van mij. Ge kunt het bestuderen. Het is eenvoudig en duidelijk, als ge het ziet met een onbevooroordeelde geest, met een denken, dat geen partij kiest en tot klaarheid tracht te komen.

Wat gebeurt er, als ge ontdekt, dat vaderlandsliefde werkelijk een belemmering is, om volledig, vol en werkelijk te leven? Ge behoeft het dan niet te bestrijden. Het is geheel verdwenen.

Stem uit het publiek: Maar ge zoudt in strijd komen met de wetten van het land.

Krishnamurti: De wetten van het land? Waarom niet? Zeker, als ge vrij zijt van vaderlandsliefde en de wetten van het land bemoeien zich met u en zenden u in de oorlog en ge gevoelt niet vaderlandslievend, dan zult ge misschien, op grond van gewetensbezwaren, dienstweigeraar worden en in de gevangenis gaan; dan hebt ge de wetten te bevechten. De wetten zijn gemaakt door menselijke wezens en kunnen zeker verbroken worden door mensen."

(Applaus.)

„Klapt u liever niet, dat is tijdverspilling. Wat gebeurt

er dus? Vaderlandsliefde, of ze zich op de Westerse of op de Oosterse wijze uit, is dezelfde, is een gif in de mens, dat het denken verwringt. Vaderlandsliefde is dus een ziekte en als ge begint u er van bewust te worden, als ge begint te realiseren, dat het een ziekte is, dan zult ge zien hoe uw denken reageert op die ziekte. Als in tijden van oorlog de gehele wereld spreekt over vaderlandsliefde dan zult ge de onwaarheid ervan kennen en ge zult handelen als een waarachtig mens."*)

Het meest verbijsterende in de hele vaderland-geschiedenis is steeds weer, dat de beroepshitsers de daden van de internationale misdadigers, alias munitiefabrikanten en hun aanhang, steeds weer schuiven op een geheel volk, en daarmede tussen de volken onderling een voortdurende sfeer van haat en wantrouwen scheppen, terwijl in werkelijkheid het overgrote deel van het volk aan deze wandaden part noch deel heeft, en alleen door de intimidatie niet in verzet komt.

Zo konden we in de bladen van 19 Maart 1935 lezen, hoe generaal Niessel verklaarde, dat de invoering van de algemene dienstplicht de logische consequentie is van de in Duitsland heersende geestestoestand. Hij concludeerde: „Het monster Duitsland heeft thans tanden gekregen."

In het conflict tussen de regering en de (communistische) Tribune, sprak „Het Centrum" van „Russisch riool-vuil", daarmede stemming makend tegen het gehele Russische volk.

Het is de meest perfide demagogie wanneer men, schrijvende over internationale bijeenkomsten van staatslieden en diplomaten, of bij internationale verwikkelingen, spreekt van: „de Duitsers willen zus, de Fransen willen zo, de Engelsen willen dat en de Italianen willen weer wat anders.

De onderdanen willen vrede; het zijn alleen de macht- en belanghebbenden die de verwikkelingen willen, zoeken en aanblazen.

In zijn „Der Atheïsmus" schrijft Fritz Mauthner: „De

---

*) Uit: „Toespraken van Krishnamurti", uitgegeven door de Star Publishing Trust.

vrijdenkers, de anti-christenen, de atheïsten zouden, indien een volkstelling volgens eerlijke conscienties zou kunnen plaats hebben, de meerderheid vormen; maar de algemene huichelarij verwekt de schijn, als zou de meerderheid bij de kerken behoren."

In gelijke geest zouden wij kunnen schrijven, dat indien over de gehele z.g. beschaafde wereld een geheime stemming zou worden gehouden over de vraag: „Ontwapening of bewapening?" de ontwapenaars zeer, zeer vele malen in de meerderheid zouden zijn; alleen de wederzijdse huichelarij houdt de vaderland-fictie en daarmede de oorlog in stand.

Uit vulgair egoïsme zullen de huidige machthebbers zich voor een dergelijke stemming nooit lenen, en de lafheid en kruiperigheid der onderdanen is hierin hunne trouwe bondgenoot.

De vaderland-ideologie, het nationalisme, berust enkel en alleen op intimidatie; het schermen met dikke woorden, met banvloeken, met dreigementen, die vat hebben op de onontwikkelde massa, die zich als een hond laat ophitsen tegen al wie door „den baas" als een aanrander wordt uitgekreten. De grote massa is nationalistisch niet omdat ze zo bijster veel voor het vaderland voelt, maar omdat ze bang is voor enkele grootschreeuwers, die ze gebied nationalistisch te zijn.

Het is geen heldendaad, te vechten voor zijn land (de vechtende soldaten zijn vrijwel steeds helden tegen wil en dank, roekelozen, of benevelde en verdierlijkte individuen) het is een lafheid en een verraad aan de mensheid.

Wie geen landverrader is, is een mensheidsverrader. Men heeft dus maar te kiezen tussen deze twee. Het is de meest perfide leugen, dat mensen uit een ander land die uit het eigen land bedreigen. Dat is een bedriegelijke voorstelling van zaken, gegeven door degenen, die leven van het aas der gevallen soldaten, van de wonden der verminkten, van de psyche der geestelijk door de oorlog geschokten, van de verarming die tijdens en na elke oorlog onder de arbeidende volkslagen optreedt.

De grenzeloze huichelarij van de leidende staatkunde ten

opzichte van de vaderlandse idee, die we als een bloedrode draad door de gehele geschiedenis geweven vinden, moet wel zeer weinig tot de massale kudde doordringen of zeggen, die zich anders uit zelfrespect wel vol diepe ver- en minachting aan deze zwendel zou onttrekken.

Ontelbaar — we wezen er reeds op — zijn de gevallen, waarin officieren, d.z. de mensen, die van de vaderlandsliefde een beroep hebben gemaakt, van de eigen dienst in die van de vijand of van een andere mogendheid overgingen. De oude zowel als de nieuwe geschiedenis kent zoveel van deze gevallen, dat het dwaasheid zou zijn er enkele van uit te pikken *). Hoogstens vermelden we hier dat in alle „achterlijke" legers officieren van meer „moderne" legers als instructeurs optreden. De oorlogvoering in China leert, dat men zelfs gehele legers kan kopen, zoals trouwens ook bij de ronselarij voor koloniale troepen herhaaldelijk is gebleken en blijkt. Dat gehele naties naar de „vijand" overlopen, is ook al geen vreemd verschijnsel. Men vecht **tegen** en **met** wie men wil, al naar de belangen van enkele machthebbers, strevers of belangengroepen het medebrengen. Toen wij hier in Holland — bij wijze van spreken, — nog treurden over de „knechting" van Transvaal en schimpten op de snode Engelsen, streden diezelfde Transvalers al weer zij aan zij met de Engelsen tegen de Duitsers. Nauwelijks was Rusland door Japan verslagen, of samen vochten zij al weer tegen de Centrale

---

*) Toch volge er hier één.

Een sprekend voorbeeld van nationale karakterloosheid en een zuiver vechten om te vechten is de geschiedenis van den „nationalen held" Jan Hendrik van Kinsbergen, die in 1735 geboren werd. Hij was *Nederlands* Admiraal doch ging in 1770 in *Russische* dienst over. In 1775 trad hij weder in *Nederlandse* dienst doch, geërgerd door een bewijs van wantrouwen, dat de regering hem gaf, vroeg hij onbepaald verlof en ging weer *buitenlands*. Bij de oorlog tegen Frankrijk werd van Kinsbergen tot opperbevelhebber der zeemacht benoemd, nam zijn ontslag toen Willem V het land verliet, ging in 1806 in *Deense* dienst over. In 1808 werd hij buitengewoon maarschalk der *Holl. Zeemacht* en graaf van Doggersbank. Napoleon benoemde hem tot graaf van het Keizerrijk en in 1811 tot senator. Ook Willem I overlaadde hem met eerbewijzen en verhief hem in de Nederlandse adelstand met het praedicaat Jonkheer. Tot zover de geschiedenis, waaruit voor de zoveelste maal blijkt, dat in deze maatschappij alleen de karakterloosheid gewaardeerd wordt.

Mogendheden. Amerika, Italië en Roemenië wisten aanvankelijk niet tegen wie en met wie ze zouden vechten, maar toen ze voldoende „de kat uit de boom gekeken hadden", kozen ze partij.

En men kan bezwaarlijk een vloek onderdrukken, als men bij dergelijke zwijnerij hoort van „goed en bloed veil hebben voor het lieve vaderland". Wat hebben de onderdanen der Centrale Mogendheden in Amerika gedaan, toen ze voor de keus geplaatst werden: meevechten of het land verlaten? Wat betekent het ploertig gehuichel van Engeland en Amerika als ze zoiets kwijlen van „vechten voor de kleine naties", en middelerwijl de kleine naties als Egypte, Mexico, Nicaragua, de Philippijnen e.d., door ze versmoord worden? „Principles and ideals of humanity" — principes en idealen van menselijkheid — de angelsakser kan er zo braaf over zwetsen, maar met principes en idealen heeft heel dat vulgaire staatkunde-zoodje niets te maken. Integendeel! De principes en idealen worden er door gewurgd, en zij die ze er inderdaad op na houden en in practijk trachten te brengen, te vuur en te zwaard vervolgd en verdelgd.

Wanneer men in een bijeenkomst te Rotterdam aan Hongaarse gasten toewenst dat Hngarije zich weer „een plaats onder de volkeren mag veroveren", dan is deze wens de basis voor struikroverij, omdat zonder deze een natie zich nu eenmaal geen plaats kan *veroveren* (het is zó juist uitgedrukt) in de volkenrij. Mussolini zeide terecht: 't Is uitzetten of barsten!

En tenslotte schijnt — althans blijkens de gangbare moraal — de vaderlandsliefde het uitsluitend monopolie van het blanke ploertendom te zijn. De geschiedenis is een aaneenschakeling van blanke geweldenarijen tegen gekleurde weer- en argelozen, en zo is dan de wereld feitelijk in de macht van het blanke ras. Doch wanneer dan de onderdrukte kleurlingen in opstand komen en eigen vrijheid trachten te herwinnen of te verdedigen, heten ze rebellen en opstandelingen en bandieten en sloebers en wat dies meer zij. De blanke schoft daarentegen is het toonbeeld van geciviliseerdheid, menselijkheid en meer van dat fraais.

Ja, ja! „Maal Blanda *), 's werelds roe, met verf van gal en bloed".

* * *

Tenslotte volge hier nog een voorbeeld, hoe „onder God's leiding en voorziening bestel", een „vaderland" tot stand kan komen; dit tot meerdere glorie van deze fetisj en zijn dienst: Men weet dat de Staat Liberia, welke onlangs**) tot de Entente is toegetreden, eigenlijk bestaat uit vrijgelaten negers van Amerika in 't begin der vorige eeuw, die onder een blanke hoofdman de tegenwoordige republiek stichtten. Er werd toen een overeenkomst gesloten tussen de stichters en bezitters van het land; deze acte omschreef de totstandkoming van de zwarte republiek en bedoelde een eeuwigdurende verbintenis te zijn. Het document luidde als volgt:

„De hele wereld zij hierbij medegedeeld, dat volgens dit contract, gesloten de 15de December 1821 tussen de Indische hoofdlieden Peter, Georges, Joda en Lange Peter ter eenre, en kapitein Robert Stockton en Eli Ayres ter andere zijde, voor altijd afstaan aan de Amerikaanse Kolonisatie Maatschappij in volle eigendom, voor de vestiging van een Kolonie vrijgelaten Amerikaanse negers, een landstreek van 209 KM² oppervlakte langs de kust en van 64 K.M. diepte rond Kaap Montserrado, op voorwaarde, dat de Kolonisatie Maatschappij zal geven aan genoemde hoofdlieden de volgende artikelen:

6 Musketten, 1 doos groene paarlen, 2 pakken tabak, 1 tonnetje kruit, 6 ijzeren staven, 10 ijzeren potten, 12 messen, 12 vorken, 12 lepels, 4 hoeden, 3 kledingstukken, 3 paar schoenen, 4 paraplules, 3 wandelstokken, 1 doos zeep, 2 stukken katoen, 3 spiegels, 1 bus spijkers, 1 doos pijpen, 1 bus rhum.

Voor dit aldus gekochte „Vaderland" (de historie is toch maar een raar ding) moet de Liberiaan — naar het voorbeeld in andere vaderlanden — in de „ure des gevaars" „als het moet" al evenzeer zijn goed en bloed veil hebben".

---

*) Naar de bekende versregel „Maal Alva, Neerlands' roe, enz. Blanda is in engere zin de Hollander, ruimer opgevat het blanke ras.

**) Wij ontlenen dit aan de Avondpost van 12 October 1917.

Dat dit Vaderland door de andere Vaderlanden serieus genomen wordt, blijkt wel hieruit, dat President King van Liberia in 1927 aan de verschillende Europese hoven officieel is ontvangen.

* * *

Hoever de theorie vaak van de practijk verwijderd is, hoe een gevulgariseerd ideaal noodwendig tot de ergste degeneratie leidt, tonen ons de z.g. Christenen. Wie Hebreën II aandachtig leest, ervaart daar dat de Christelijke ideologie volkomen afwijzend staat tegenover de staats- of vaderlands-idee. Zo lezen we in de verzen 9 en 10: „Door het geloof is hij (Abraham) een inwoner geweest in het land der belofte als in een vreemd land, en heeft in tabernakelen gewoond met Izaäk en Jacob, die mede-erfgenamen waren der zelfde belofte. Want hij verwachtte de stad die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is." En in de verzen 13 v.v. lezen we: „Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebbende van verre gezien, en geloofd en omhelsd, en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op aarde waren. Want die zulke dingen zeggen, betonen klaarlijk, dat zij een vaderland zoeken. En indien zij aan dat vaderland gedacht hadden, van hetwelk zij uitgegaan waren, zij zouden tijd gehad hebben, om weder te keren.

Maar nu zijn zij begerig naar een beter, dat is, naar het hemelse. Daarom schaamt zich God hunner niet, om hun God genoemd te worden; want Hij had hun een stad bereid."

Letten we intussen op de gelovigen van de latere tijd *), dan zien we dat ze de willigste prooi zijn van de fanatiekste strijders voor de aardse vaderland-idee, die voor geen

*) Met instemming nemen wij hier over wat Hilbrandt Boschma in „De weerloze Christen in een wereld van geweld" hierover zegt:

„De volgelingen van Christus zijn volgens Hebr. 11 gast en vreemdeling in deze wereld.

In onze jeugd gingen we op een christelijke school, waar we een versje leerden, dat, naar we verwachten, tegenwoordig op de christelijke scholen in Nederland wel niet meer geleerd zal worden. Het luidde ongeveer als volgt:

satanisch middel tot verdediging dezer idee terugdeinzen.

Luisteren we tenslotte nog naar wat de Groten naar de geest ons van de vaderland-idee zeggen.

Zo verklaart Montesquieu: „Als ik iets wist dat nuttig was voor mijzelf en nadelig voor mijn gezin, zou ik het afwijzen; als ik iets wist dat nuttig was voor mijn gezin en nadelig voor mijn vaderland, zou ik trachten het te vergeten; als ik iets wist dat nuttig was voor mijn vaderland en nadelig voor het mensdom, zou ik het beschouwen als een misdaad."

Nisard noemde de vaderlandsliefde „een deugd die in de hemel niet bekend is", terwijl Lessing haar noemde: „een heroïke zwakheid, waarvan hij bevrijd wenste te blijven."

In „De wonderen des hemels" zegt Flammarion er van:

„Indien wij het bovenstaande met aandacht overwegen, dan verbaast het ons des te meer, dat het grootste gedeelte der mensheid zich omtrent de rol der aarde in de schepping aan zulke vreemde begoochelingen overgeeft.

Let slechts op die kleine bol, die zich in de oneindige ruimte voortbeweegt: op zijn oppervlakte krioelen 1400 millioen praatsmakende aardwormen dooreen, zonder te weten waar zij vandaan komen, of waar zij henen gaan; die geboren worden om weer spoedig te sterven. Die bekrompen menigte schijnt zich ten doel gesteld te hebben, niet om onder het licht der zon een gelukkig leven te leiden, maar om geestelijk en lichamelijk te lijden en lijden te veroorzaken. Zij blijft in hare oorspronkelijke bekrompenheid volharden, weet zich niet op te heffen tot de hogere genietingen van kunsten en wetenschappen, en kwelt zich voortdurend met ijdele hersenschimmen. Vreemde maatschappij! Zij heeft zich gesplitst in kleine troepen onder de leiding van enkelen, en van tijd tot tijd ziet men die troe-

---

Waar is des Christens vaderland?
Zou 't Frankrijk zijn? Of Nederland?
Is 't waar de Rijn of Donau vloeit?
Het koren ruist? De wijnstok bloeit?
O, neen, o neen, o neen,
Des Christens hart trekt elders heen!

Schrijver dezes, die ook leerling is geweest op een christelijke school, heeft dit lied eveneens geleerd.

pen, met krankzinnigheid geslagen, op elkander losstormen. Dan ziet men het gedrochtelijke monster van de oorlog zijne slachtoffers wegmaaien; dan ziet men de lijken als rijpe aren nedervallen op de met bloed doorweekte akkers; en in eene eeuw telt men 40 millioen doden, gevallen in ene strijd, die geen ander doel had, dan om de verdeling van de kleine bol in een aantal mierenhopen te handhaven.

Als de mensheid zal weten, hoe weinig de aarde betekent, en zal inzien, hoe nietig hare rol in de ruimte is; als zij de grootheid en schoonheid der natuur meer zal op prijs stellen, dan zal zij niet meer zo dwaas zijn en aan het stof gehecht, en evenmin zo lichtgelovig, maar er zal vrede zijn op aarde, men zal de Waarheid liefhebben, het Schone bewonderen, het Goede volbrengen, de Rede ontwikkelen en de hogere gaven van hoofd en hart doen samenwerken in de schoonste harmonie."

Het dwepen voor en met het Vaderland is tenslotte door en door onmannelijk. Het zijn degenen, die niet bij moeders pappot weg kunnen. Met Ovidius in zijn Fasti (1, 493) zijn wij van mening „omne solum forti patria est ut piscibus aequor", d.i. zoals de vis zich in de zee overal thuisvoelt, zo is den sterke iedere bodem een Vaderland.

De moderne arbeidersbeweging heeft in haar internationalisme stelling gekozen tegen het zuiver dierlijke nationalisme. Doch ook dit internationalisme is nog halfslachtig, omdat het bedoelt een samengaan van de onderscheidene nationaliteiten, zodat diensvolgens het nationalisme, d.w.z. het erkennen van afzonderlijke naties, aan dit internationalisme ten grondslag ligt.

Wij daarentegen belijden het boven-nationalisme, de vaderlandloosheid, die alle grenzen en rasverschillen wegdenkt om alleen te geloven in een universele mensheid, waarvan de individuen weliswaar — doch dan door omstandigheden buiten hun wil — verschillend zijn geaccentueerd, doch die allen het mens-zijn gemeen hebben.

Op één der eerste dagen van de grote Wereldoorlog — zo vermeldt de historie — verscheen de duitse keizer Wilhelm II, in eigen persoon in de Rijksdag, om de zittingen te sluiten. Hij deed dit met een korte, onder diepe be-

wogenheid aangehoorde redevoering, waarin hij verklaarde dat van nu af alle partijstrijd een eind moest nemen.

„Van dit ogenblik af", zo besloot hij, „nu onze soldaten naar de grenzen trekken en de vijand voor de poorten staat, nu kèn ik geen partijen meer, ik ken slechts.... Duitsers!"

Een ontroerd en stormachtig applaus volgde op deze woorden. Maar toen dit vervangen werd door die diepe, en eigenaardige stilte, welke daar gewoonlijk op volgt, klonk daar plotseling uit de mond van iemand het woord, dat de hele zaal tot in de uiterste hoeken doortrilde: „En ik ken geen Duitsers meer; — vanaf dit ogenblik ken ik slechts.... mensen!"

Ontzet en verschrikt keek men elkander aan en dán om zich heen en was blij, dat men door het gebouw te verlaten, de verlegenheid van zijn figuur maskeren kon *).

Er is veel veranderd sinds die, ook in Duitsland; wanneer nu iemand de moed zou hebben er onder dezelfde omstandigheden hetzelfde te roepen, zou hij onmiddellijk door de nationaal-socialistische beesten doodgeknuppeld worden, het zoveelste bewijs, dat het geprononceerde nationalisme onzer dagen, de mensen in nog hoger mate heeft verdierlijkt en, al voortschrijdende, noodwendig tot de ondergang van de laatste resten onzer al zo gehavende beschaving zal leiden.

In een bijeenkomst van het Nationaal-Socialistisch Verbond te Utrecht op 11-4-1933 beweerde de leider Mussert, „dat er geen internationale band bestaat onder het proletariaat". In haar algemeenheid is deze bewering een perfide leugen, of moeten wij bij genoemde leider een pijnlijk gemis aan werkelijkheidszin constateren; deze band bestaat wèl, doch dat ze niet inniger is komt, doordat de internationale der heersers, doordat het internationaal banditisme van munitie-fabrikanten, geheime diplomaten en geldmagnaten daartoe een belemmering is. Het zijn deze ongure individuen, deze gentlemen-struikrovers en moordenaars, die hun volgelingen ophitsen tegen de aanhangers

*) Ontleend aan „Licht en Liefde" van Hilbrandt Boschma, Jan. 1929.

van het „alle Menschen werden Brüder" *).

Nu nog zijn het de kunstmatige barrières, afscheidingen ener krankzinnige heersende klasse en mening, die beletten het vaderlandloos beginsel in alle consequenties uit te leven, maar ook de vaderlandse nachtmerrie zal verdwijnen.

Tot zolang denke de ware mens zich de vaderlandloze toestand in; hij kent alleen mensen; geen Hollanders, Duitsers, Belgen of Japanners.

Tegen het enghartig nationalistisch denken der misdadige, geestelijk onvolgroeide haatzaaiers tussen de volken, helpt alleen een consequent inter- of boven-nationaal denken, gedragen door de rotsvaste overtuiging, dat de vijand niet over, maar binnen de eigen grenzen woont. Er zijn geen nationale, er zijn slechts klasse-verschillen. Van de duitse dichter Arndt is het woord: „Vervloekt zijn allen, die het Vaderland honen; gezegend hij die er mee valt en staat!" Met een variatie op dit woord willen wij dit deel onzer beschouwing besluiten. Voor ons geldt:

„Vervloekt zijn allen, die de arbeidersklasse honen; gezegend hij, die met haar valt en staat!"

*) In zijn boek „The Bloody Traffic" geeft A. Fenner Brockway de volgende beschuldigingen tegen wapenfabrikanten, die punt voor punt met de feiten bewezen worden.

1. Wapenfabrikanten hebben een internationale onderlinge samenwerking tot stand gebracht teneinde de bewapeningswedstrijd aan te wakkeren om daardoor grote orders te krijgen.

2. Zij hebben via de bewapeningstrusts hun eigen landen uitgebuit door de kunstmatige handhaving van buitensporig hoge prijzen.

3. Onder het mom van „goede vaderlanders" hebben zij *alle* landen van wapentuig voorzien, *ook de vijandelijke landen*".

4. Zij hebben opzettelijk oorlogsstemmingen gekweekt.

5. Zij hebben de oorlogstendenzen in verschillende landen beïnvloed.

6. Zij hebben regeringsambtenaren omgekocht.

7. Zij hebben leugens verspreid omtrent de militaire- en vlootprogramma's van andere landen.

8. Zij hebben hun invloed op de pers gebruikt om de publieke opinie op te hitsen.

9. Zij hebben hun invloed op bankinstellingen gebruikt om verhoogde bewapening in andere landen te financieren.

10. Zij hebben vertegenwoordigers naar internationale conferenties gezonden om ontwapenings-pogingen te verhinderen.

Deze groothandelaars in bewapening, deze oorlogshitsers die geen ander doel hebben dan uit de massa-moord zoveel mogelijk geld te slaan, verschijnen nooit voor de rechters der heersende klasse.

Integendeel: Zij worden met adellijke titels en ridderorders beloond voor hun „opruiing" tot de gemeenste moordpartij die zich denken laat!

Wie over „nationalisme" spreekt of schrijft, betrekt hierbij onmiddellijk de taal, omdat de z.g. nationale band die een bepaalde groep mensen tot een „natie" bindt, minder nog gelegd wordt door het grondgebied waarop men woont, als wel door de taal, die men spreekt. Het grondgebied zegt betrekkelijk weinig, de taal alles. Vandaar dan ook dat een onzer leterkundigen eens heeft gezegd: „De taal is gans het volk."

Wij achten onze beschouwingen over het „nationalisme" dan ook allerminst volledig, zolang hieraan niet enige beschouwingen over de taal, over de „moedertaal" worden vastgeknoopt. Derhalve laten wij deze hier volgen.

Op de vraag, waarom men van „moedertaal" spreekt, kreeg een weetgierige zoon van zijn vader ten antwoord: „Omdat de vaders nooit kans krijgen aan het woord te komen."

Dit antwoord geeft meer geestig dan juist een definitie van het begrip „moedertaal"; waar het helaas onze taak is meer juist dan geestig te zijn, rectificeren wij deze definitie aldus, dat men onder „moedertaal" verstaat de taal van het land, binnen welks grenzen men geboren is, en moedertaal heet, omdat verondersteld wordt dat het kind, al pratenderwijs, de taal — de vertolkster der gedachten — van zijn moeder leert.

Er zit in deze kwalificatie natuurlijk een belangrijke mate van overdrijving, want indien men de taal, alsmede de kennis daarvan, werkelijk van zijn moeder — naar de gangbare opvatting de liefste vrouw ter wereld, maar buiten haar huishoudelijk doen een vaak heilig onwetend schepseltje — moest hebben, die haar baby liever in zijn gebroken brabbeltaaltje stijft dan het de „klanken fris en stoer" — zoals de Cort het zegt — te leren, kon men zijn keel wel aan de literaire kapstok hangen.

Zo was het de „Wallstreet Journal", die onlangs beweerde, dat de gemiddelde woordenschat van de vrouw slechts 500 woorden omvat, maar er ondeugend aan toevoegde: „doch zie eens, welk een rijk gebruik ze ervan weet te maken."

Intussen loopt de woordenrijkdom in verschillende tijden en bij verschillende volken en individuen nogal uiteen. Be-

stond de woordenrijkdom der oude Egyptische wijzen uit slechts 685 woorden, een welopgevoed man in Engeland gebruikt 3 à 4.000 woorden. (Volgens een engels geestelijke zijn er boeren, die een voorraad hebben van slechts 300 woorden). Streng logische denkers beschikken over meer dan 10.000 woorden. Shakespeare heeft al zijn drama's uit ongeveer 15.000 verschillende woorden opgebouwd; Milton's werken bestaan uit 8.000 verschillende woorden, terwijl het Oude Testament alles zegt in 5642 verschillende woorden.

Als we ons dan intussen in herinnering brengen, hoe door enkelen onzer taalkenners is vastgesteld, dat bijv. *onze* taal circa 80.000 woorden kent, terwijl daarnaast niet minder dan circa 60.000 „geïmporteerde" vreemde woorden in omloop zijn, dan zal men inderdaad toestemmen dat de term „moedertaal" niet van overdrijving is vrij te pleiten en het beter is te spreken van *lands*taal. Sentimentaliteit heeft ook in deze de vaak feilende *„spraakmakende gemeente"* parten gespeeld.

Het is deze moedertaal of landstaal dan, die heel wat gemoederen in beweging heeft gebracht en waar omheen een eredienst is ingesteld, die de betekenis van het wezen der zaak talloze malen overschat.

De redelijke zin van het praten is, het elkander op enigerlei wijze kenbaar maken van wat men wenst, waar men belang in stelt en wat men voor een ander van belang acht. In het zoeken naar de middelen om dit te bereiken, zijn de spraakorganen geleidelijk tot ontwikkeling gekomen en hebben deze in de loop van het wordingsproces der mensheid de huidige graad van denkbare volmaaktheid, of beter: bruikbaarheid, bereikt.*)

De practijk heeft voorts in letter- en woordkeus en -rangschikking de middelen aan de hand gedaan om met

---

*) In de ondoordringbare wouden van Oost-Bolivia heeft een ontdekkingsreiziger een Indianenstam aangetroffen, die geen taal heeft. Deze mensen, die over het algemeen op een zeer laag peil van ontwikkeling staan, kunnen zich slechts door gebaren en ongearticuleerde geluiden met elkaar onderhouden.

Of dit gemis van taal een gevolg is van hun weinige ontwikkeling, valt niet met zekerheid te zeggen, daar een jonge Indiaan van die stam, die twee jaar onder blanken had vertoefd, na die tijd nog niet in staat was een woord, dat hij van een ander hoorde, te herhalen.

name te kunnen noemen datgene, wat men kenbaar wenste te maken, zodat uit de betrekkelijk weinig klanken, die de primitieve mensen gebruikten om geluiden uit de natuur na te bootsen ter aanduiding van wat die geluiden veroorzaakte, de taal, of juister: het spreken, dat feitelijk niets anders is dan „gymnastiek met de tong", is ontstaan *).

Omtrent de gevarieerdheid in uitdrukkingswijze, waarmede men het begrip „taalverschil" kan omschrijven, wordt veel verondersteld, doch is weinig met zekerheid te zeggen, omdat uit de tijd, toen de mens nog niet in staat was het gesproken woord ook in schrift vast te leggen, alle gegevens op taalgebied ten enenmale ontbreken **).

*) Aan de nieuwe taalkundige theorie van den Russischen philoloog Ac. N. J. Marr ontlenen we het volgende: De eerste kiemen van een klanktaal houden verband met het opkomen van de religieuse cultus. De priesters bij de volken van primitieve cultuur begeleiden hun „rituele handelingen" met van oudsher stammende dansen, gezang en muziek. Aanvankelijk was het gezang zonder woorden en de muziek zonder speciale kunstinstrumenten. Deze „handelingen" werden ook begeleid door gebarentaal, waarbij in de loop van de tijd ook de eerste gesproken klanken kwamen. Marr kwam na lange onderzoekingen tot de conclusie, dat deze eerste gesproken klanken complexen waren.

Elk van hen werd, wel te verstaan, helemaal niet zo voortgebracht als wij dit nu kunnen. Pas later begonnen deze klankcomplexen, die in den beginne onafscheidbare klanken vormden, meer en meer gearticuleerd te worden, uit de keel opkomend naar het verhemelte en in de mond.

Deze aanvankelijke klankcomplexen, die in het proces van cultus en arbeid (de jacht enz.) ontstonden, hadden een godsdienstig karakter, werden totems, vertegenwoordigden het een of ander door hen gesymboliseerde verschijnsel of handeling. Dientengevolge leerde de mens de mogelijkheid kennen de klank te gebruiken om bepaalde verschijnselen en handelingen te benoemen. Toepassing van klanken begon steeds vaker voort te komen. De geboorte van de klanktaal ving aan en de verdringing van de gebarentaal daardoor.

**) Volgens een mededeling van den heer Woolley, lid van de Engels-Amerikaanse archaeologische expeditie in Iraq, zijn er overblijfselen van een tempeltje gevonden, dat de oudste tot nu toe bekende kunstwerken in metaal bevat.

Ook heeft men een marmeren tafeltje ontdekt, beschreven in de oude Sumerische taal, waarin een kroniek van koningen en dynastiën wordt gegeven, waarschijnlijk daterende van 4500 j. v. C. De heer Woolley schrijft hieromtrent:

Zelfs wanneer dit jaartal niet juist mocht zijn, hebben wij toch het oudste exemplaar van geschreven schrift gevonden en de oudstbekende triomfen van de kunst van Tubal-Kaïn.

Het marmeren tafeltje bevat een bericht over het bouwen van de tempel, gewijd aan de godin Nin, in de tijd van de derde dynastie der koningen van Ur, na de zondvloed.

De Egyptische papyri, de Runische, Etruskische en Azteekse in steen gegrifte wetenswaardigheden, zijn vrijwel de oudste bekende „handschriften". En nog zijn deze „modern", indien men hun ouderdom neemt in vergelijking met die onzer aarde met al wat daarop leeft en beweegt.

Als een vorm van uiterst primitieve denkwijze willen wij hier volledigheidshalve inlassen het sprookje van de Babylonische spraakverwarring, waarbij de onderscheidene talen zouden zijn ontstaan; de lezer beschouwe dit slechts als een anecdotische bladvulling.

In Genesis 11: 1 — 9 dan lezen we:

„En de ganse aarde was enerlei spraak *) en enerlei woorden. Maar het geschiedde als zij (n.l. de toenmalige aardebewoners) tegen het Oosten togen, dat zij ene laagte vonden in het land Sinear; en zij woonden aldaar.

En zij zeiden een ieder tot zijnen naaste: „Komaan, laat ons tichelen strijken en wel doorbranden". En de tichel was hun voor teen en het lijm was hun voor leem.

En zij zeiden: „Komaan, laat ons voor ons ene stad bouwen en ene toren, welks opperste in de hemel zij; en laat ons ene naam voor ons maken, opdat wij niet misschien over de ganse aarde verstrooid worden!"

Toen kwam de Here neder, om te bezien de stad en de toren, die de kinderen der mensen bouwden. En de Here zeide: „Ziet, zij zijn enerlei volk en hebben allen enerlei spraak, en dit is het dat zij beginnen te maken; maar nu, zoude hun niet afgesneden worden al wat zij bedacht hebben te maken? Komaan, laat ons nedervaren, en laat ons hunne spraak aldaar verwarren, opdat een iegelijk de spraak van zijn naaste niet hore!" **).

Alzo verstrooide hen de Here vandaar over de ganse aarde, en zij hielden op ene stad te bouwen. Daarom noemden men hare naam Babel ***), want aldaar verwarde de Here

---

*) Men heeft verzuimd ons mede te delen, welke deze spraak (taal) was, hetgeen toch wel van belang was te weten.

**) Het schijnt dat er later toch toestemming is gegeven torens te bouwen, althans heeft iedere kerk van enige betekenis zijn toren, welke met dezelfde bedoelingen als de Babylonische zijn gebouwd.

***) Vermoedelijk heeft de oud-testamentische schrijver bij het zien der bouwvallen van Babel deze onzin geschreven.

de spraak der ganse aarde en vandaar verstrooide de Here hen over de ganse aarde."

Tot zover het bijbelverhaal en weet men dus, dat deze Babylonische spraakverwarring de grondlegster is van het Amsterdams en het Haags, het Mongools en het Congolees, het Duits en het Latijn, en van al die verdere duizenden talen (In Brits-Indië zijn er alleen al ongeveer 900) en dialecten, die over de gehele aarde gesproken worden.

Indien de zaak zich echter werkelijk zo toegedragen had, dan zou God ook in deze zijn taak hopeloos hebben bedorven, want nu zaten en zitten honderdtallen geleerden te zwoegen om de Bijbel in deze verschillende talen over te zetten, om aldus de „blinde heidenen" om te toveren in „ziende christenen", door ze (weer) in God te doen geloven.

En hoezeer hij (god) zelf weer naar de eentaligheid terugverlangt, blijkt wel hieruit, dat hij zijn profeet Zefanja in Hoofdstuk 3:9 van diens boek laat zeggen: „Gewisselijk, dan zal ik tot de volken ene reine spraak wenden, opdat zij allen de naam des Heren aanroepen, opdat zij hem dienen met een eenparige schouder."

Tegenover het fabeltje der dusgenaamde Babylonische spraakverwarring stellen wij de feiten, zoals ze voor de hand liggen en door de natuuronderzoekers zijn aangetoond.

Men tast, voor zover men niet (meer) aan de Paradijslegende gelooft, omtrent de bakermat der oudste mensen in het duister. Wij kunnen — en hier lopen de natuurwetenschappelijke onderzoekingen parallel met het Paradijsverhaal — wel als vaststaande aannemen (wij zullen dit niet met allerlei documentaties bevestigen) dat we deze bakermat in één bepaalde landstreek hebben te zoeken. En zo moeten we dan ook wel als vaststaand aannemen, dat er oorspronkelijk slechts één *spraak* (want van *taal* kan men onder deze primaten nauwelijks gewagen) heeft bestaan.

Maar toen — door catastrophen en zucht naar avontuur, door behoefte aan nieuwe weiden, jacht- en visgebieden — de trek naar andere streken begon, nam ook de taalverscheidenheid een aanvang.

Stel u voor: één of meerderen dezer primitieven besluiten, een ander woonoord op te zoeken. In elk opzicht is hun kunnen beperkt: hun gereedschappen, hun uitdrukkingswijze, in 't algemeen: hun stoffelijke en hun geestelijke goederen, ze zijn alle even primitief, en met deze primitieve middelen trekt men de toenmalige eenzaamheid in. Hier, geïsoleerd van hun vroegere ras- en stamgenoten, vervormt zich geleidelijk de spraak; men bedenkt zelf nieuwe woorden (de „spraakmakende gemeente" is van alle tijden) voor nieuw ontdekte zaken, de oude woorden worden eens verdraaid, en zo ontstaat er na enige geslachten een volkomen nieuwe taal, die in de loop der eeuwen, dank zij de geïsoleerde staat waarin men verkeert, in elk opzicht verschilt van de oorspronkelijke.

Men kan dergelijke verschijnselen nog waarnemen in de latere geschiedenis. Het Engels, dat men in Amerika spreekt is een geheel ander dan het in Engeland gesprokene. Het Nederlands in Vlaanderen en in Zuid-Afrika verschilt in menig opzicht van het in Nederland gesprokene *). Het

*) De Vlamingen spreken veel beter Nederlands dan de Nederlanders zelf.

Op een vraag van een lezeres aan de Redactie van de Haagse Post, in welk gedeelte van ons land het zuiverst Nederlands wordt gesproken (zij meende in Arnhem) antwoordde de Redactie:

„Het is zeer moeilijk te bepalen, waar in Nederland het beste Nederlands wordt gesproken, omdat er geen norm voor de uitspraak onzer taal bestaat. Een voorstel, vijftien jaar geleden in „Neerlandia" ter sprake gebracht, om n.l. de uitspraak van het Nederlands van Koningin Wilhelmina als norm voor de uitspraak vast te stellen, is niet aangenomen. Er zijn wel regelen, maar deze regelen hebben geen gezag. Reeds Mr. B. W. Lulofs constateerde in zijn „De kunst der mondelijke voordracht" (uitgave Dr. J. v. Vloten, 1877): „Een provinciale, tegen de beschaafde, algemeen aangenomen tongval indruisende uitspraak zal voor kiese oren iets onwelluidends hebben, al moge die onwelluidendheid meer gewaand dan wezenlijk zijn; ja, al moge zulk een gewestelijke of stedelijke tongval, in het afgetrokkene of uit een louter muzikaal oogpunt beschouwd, soms meer dan minder euphonisch in vergelijking der verfijnde uitspraak genoemd kunnen worden". Wat wij tegenwoordig „beschaafde uitspraak" noemen, is ten slotte ook een gewestelijke tongval, die de meeste rechten heeft verworven, waarschijnlijk omdat de meer gegoeden haar het meest gebruiken. In enkele kringen is het nog „voornaam" van „peerd" in plaats van „paard" te spreken en de open aa een weinig als è. „Kerel" wordt vaak uitgesproken als „kèrel" (kaerel) of „karel"; „wereld" als „wèreld' (waereld). In enkele provincies spreekt men ook in beschaafde kringen de sluit-n's uit. In Noord- en Zuid-Holland laat men juist alle sluit-n's weg. Over het

huidig Nederlands verschilt weer aanmerkelijk van dat, uit de 17e en 18e eeuw, zoals ook het oud- en nieuw-Duits in

Met de dialecten is het al precies eender. Ze ontstonden

weinig meer op elkander gelijken *).

door de vroegere geïsoleerdheid der steden, en verdwijnen meer en meer, nu de bevolkingen zo sterk wisselen en van een isolement feitelijk geen sprake meer is. De kinderen van naar een stad verhuisde plattelands-ouders nemen spoedig de spraak hunner nieuwe woonstede over.

Zo zouden ook vele talen geleidelijk verdwijnen, indien de afbakening door grenzen hiertoe geen beletsel vormden en de taal niet als een soort fetisch (godheid) werd beschouwd en behandeld.

De (onverschillig in welke zin) godsdienstige mens maakt overal een god van; behalve voor de onzichtbare in de hemel, heeft hij voor zijn buik, zijn geld, zijn liefhebberijen, en — in dit verband merken wij het op — ook voor zijn vaderland en zijn moedertaal een goddelijke verering.

Maar zoals hij weinig begrip heeft van zijn God, heeft hij al even weinig begrip van al die andere zaken, welke hij vereert. Zo heeft dan de gemiddelde mens — we zeggen dit niet bij wijze van verwijt, doch stellen slechts vast — van taal, in uitgebreide zin, van zijn taal in 't bijzonder, al bitter weinig „kaas gegeten". Wij krijgen zo jaarlijks ettelijke duizenden brieven onder de ogen, doch deze zijn in 't algemeen van een taal en een stijl en een schrift, die in de verste verte het ideaal van de taalkundige niet benaderen. Wat de gemiddelde Nederlander in schriftuur

---

algemeen wordt in beschaafde kringen in onze grotere provincie-steden het beste Nederlands gesproken en dan weer door de vrouwen meer dan door de mannen, daar de vrouwen meer muzikaal zijn. Men spreekt te Arnhem zeer goed Nederlands; doch zegt er de g te gevoileerd en te week. Haarlem heeft een betere uitspraak, omdat daar de g correct is; maar waarschijnlijk wordt in beschaafde kringen te Utrecht (stad) het meest zuivere Nederlands gesproken."

Goed beschouwt is het dus eigenlijk maar een raar zaakje met „die taal, die gans het volk is".

*) Hoe stroef een taal vaak is, d.w.z. langzaam groeit en vergroeit, blijkt o.m. wel hieruit, dat onze taal bijv. wemelt van uitdrukkingen, ontleend aan de Bijbel, aan de oudere geschiedenis, aan de scheepvaart, e.d., doch nog zo goed als geen aan het automobilisme, de luchtvaart, de radio of de nieuwere geschiedenis.

voortbrengt, is, gemeten naar de taalkundige maatstaf, meer dan treurig.

„Wie geregeld de verslagen der vele examen-commissies, die ons land rijk is, moet nagaan, wordt getroffen door de steeds terugkerende en luider klinkender klacht, dat het schriftelijk werk der candidaten zo beneden peil is wat taal en stelling betreft", aldus klaagde de Nieuwe Rotterdamse Courant *).

Als men de mensen zo voor en na dan ook eens over deze zaak spreekt, hoort men al spoedig dat men van de taalregels niets meer afweet en er trouwens in zijn jonge jaren niet zo heel veel van heeft gesnapt. Men ervaart dan ook wel — we wezen er reeds op — dat de gemiddelde taal-aanbidder weinig kennis heeft van het wezen zijner verering.

Hoe weinig taalbegrip en taalgevoel de menigte heeft, — ondanks dat ze zo voor en na dapper meezingt in het koor van de verdedigers onzer kostbare, dierbare, wonderbare, enz. taal — blijkt wel uit wat de dusgenaamde „spraakmakende gemeente" op dit gebied ten beste geeft.

De taal wordt door het volk gemaakt, de taalregels danken we aan de taalgeleerden, en de taalstrijd — behalve aan de annexionistische politici — aan de taalpuristen of -zuiveraars. Wat nu deze „spraakmakende gemeente" produceert is er vaak zo vlak naast, dat men als taalvorser vaak de allergrootste moeite heeft oorsprong en betekenis der afzonderlijke woorden of complete uitdrukkingen en

*) In één der nummers van „Holland-Indië" konden we lezen:

„Menigeen heeft, met diploma's voor Frans, Duits, Engels en wat niet al, de mislukking zijner sollicitaties te wijten aan het slecht kennen der moedertaal. Door ondervinding geleerd, begint men dan de studie voor het diploma Nederlandse Handelscorrespondentie; maar voor dit examen wordt behoorlijk Nederlands gevraagd, met alle grammaticale woordverandering. Wat is thans het resultaat, zelfs bij ernstige studie der candidaten? Elk jaar zakt ± 50%. Leest u de verslagen van de examen-commissie eens: „De leestekens worden vergeten; slordig geknoei; onjuist gebruikte voorzetsels en voegwoorden, a.o.: bereid voor medewerking; de reden over het verwisselen der schepen. Germanismen: spoedigst, effectvolle reclame; voorradige goederen, enz. Taal- en spelfouten: te vreden, komiezen; het bureaux ten genoege; een colli, een reclame, wat niet duur is; hij (de firma) beweerde, enz." Zo zouden we er nog honderden kunnen noemen!"

zegswijzen terug te vinden en vast te stellen *).

Met dit alles willen we maar zeggen, dat de taal, die in en door bepaalde kringen als een wezen van hogere orde naar voren wordt geschoven, door de massa al heel slecht gekend wordt, zodat er andere factoren moeten zijn, die deze massa voor zijn taal in extase kunnen brengen.

Tot deze factoren kunnen we wel in de allereerste plaats rekenen de onder deze massa **) heersende „overgevoeligheidsziekte", die acuut wordt zodra op deze massa door de heersers een beroep gedaan wordt tot.... de lezer vulle maar in: verdediging van dit, handhaving van dat, heilige en verkregen rechten welke worden aangerand, de taal die gans het volk is, en dergelijk gebazel meer.

Waar er in dergelijke gevallen meestal te vechten valt, komen de dierlijke, primitieve en nog steeds braaf aangekweekt wordende geweldsinstincten weer boven en hakt men er op in, omdat — bijv. in dit geval — „de taal wordt aangerand". En dat wordt veelal dan gezegd of nagepraat door degenen, die geen zelfstandig van een bijvoegelijk naamwoord kunnen onderscheiden, of geen notie

*) We zullen ons hier van het geven van voorbeelden onthouden. Wie er meer van wil weten, bestudere maar eens aandachtig onze spreekwoordenboeken, of onze etymologische- en andere woordenboeken.

Om aan te tonen hoe raar het vaak met de taal- of woordvorming loopt, willen we hier een uitzondering maken voor het woord „Hoera!" Het woord is afkomstig van de kozakken, luidde oorspronkelijk „urah", is de gebiedende wijs van het Turkse werkwoord „Urmah" d.i. doden, en betekent het dus oorspronkelijk „Sla dood!" Deze oorlogskreet der Kozakken werd in 1813 door de Nederlanders overgenomen als een juichtoon. Wie dus de Koningin begroet met een „Hoera!" zegt in werkelijkheid: „Slaat ze dood!"

Een woord dat in dit verband ook nog de aandacht vraagt is het woord „automobiel" dat iedereen kent en betekent *zelf* (auto) *bewegend* (mobiel) (denk aan „autosuggestie" d.i. zelf-inbeelding, „autobiographie", d.i. zelf-beschrijving). Nu is dit woord „automobiel" in het dagelijks gebruik ingekrompen tot „auto", d.i. dus letterlijk „zelf".

Wie dus door een „auto" is aangereden is door een „zelf" aangereden. Hoewel dit natuurlijk buitengewoon gek is, stoot niemand er zich aan. Waarmede wij maar willen zeggen dat de taal vaak wel plastisch, maar allerminst heilig en eerbiedwaardig is.

**) Wanneer men van „massa" spreekt, denkt men veelal aan het proletariaat. Wanneer wij hier over de massa spreken dan denken we aan het niet-uit-de-rede-levend deel der mensheid (het geestelijk-proletariaat) dat bourgeois zowel als arbeiders omvat.

hebben van het verleden deelwoord of de stam van een werkwoord.

Zo is dan de taal al evenmin de verering- of raffiniteitsdans ontsprongen. Wij hebben doen zien hoe de spraak — en daarmede de taal — hoewel ook deze als zovele andere verschijnselen een natuurwonder is, in het kader van het evolutieproces *dezelfde taak* als elk andere levensverrichting vervult, en daarom allerminst de *bijzondere* aandacht vraagt en behoeft. Zo min als men bijv. rond het urineren of het ademhalen een soort eredienst gaat instellen (men zorgt alleen dat deze zaken regelmatig functioneren), zomin is het op zijn plaats dit te doen rond de spraak-annex-taal. Niettemin heeft men kans gezien de taal in zijn eredienst te betrekken. En het wonderlijke, d.w.z. alweer het waanzinnige van de zaak is, dat zoals er geen beter land is dan het eigene, er ook geen betere taal is dan de eigene.

Hoort hoe een Frans de Cort staat te ijlen als hij — en met hem de volgzame schare — galmt van:

Mijne moedertaal, mijne moedertaal,
Wie of haar ook kleineere,
Min ik als mijn Vaderland,
Sta ik voor met hand en tand!
O, mijn Neerlandsch! Ja mijn Neerlandsch!
Dat hou ik steeds in eere!
Mijne moedertaal is de schoonste taal! *)

Iemand van een ander land zegt — en hiermede blijkt

*) Dat een buitenlander hier soms anders over denkt, lezen we in Dr. H. Schreiber's „Die niederländische Sprache im Deutschen Urteil", waarin o.m. het volgend oordeel van den duitsen schrijver Wilhelm Busch is opgenomen:

„Wie kommt mir doch das Holländische so würdevoll und spasshaft zugleich vor. Bei den langen aa's und oo's muss ich immer an die salbungsvoll geöffneten Mundlöcher der Dominés denken. Dann die ij's, wo Kurz-i und Lang-j su hübsch einträchtig zusammenhalten, wie die Juden Isaak und Jacob, als sie den Bauer prellten. Und dann die drolligen End-je's, welche den Wörtern immer so hinten herausbummeln, wie dem Buben der Hemdzippel. Beim Zeus! Ich fürchte fast, eine holländische Tragödie könnte meine Seele nicht mürbe machen".

(Waarom komt mij het Hollands zo waardevol en tevens zo grappig voor. Bij de lange aa's en oo's moet ik altijd denken aan de zalvend geopende mond van den dominé. Dan die ij's, waar de korte-i en de lange-j steeds zo genoeglijk eendrachtig met elkander samengaan, als de

hoe intens kinderlijk dit gedoe allemaal is — van zijn taal natuurlijk hetzelfde. Zo dicht Guido Gezelle van zijn Vlaamse taal:

De Vlaamsche tale is wonderzoet
voor wie heur geen geweld en doet,
maar rusten laat in 't herte, alwaar,
z' onmondig leefde en sliep te gaar,
totdat ze, eens wakker, vrije en vrank,
te monde uit, gaat heuren vrijen gank!
Wat verruwprachtig hoortooneel,
Wat zielverrukkend zingestreel,
o Vlaamsche tale, uw' kunste ontplooit,
wanneer zij 't al vol leven strooit
en vol 't onzegbaar schoon zijn, dat
lijk wolken wierooks, welt
uit uw zoet wierookvat!

Ook de Zuid-Afrikaner beweert dat er geen betere taal is dan de zijne:

Een ieder nasie heeft zijn taal
ons praat van Kaap tot in Transvaal
wat almaal makk'lek kan verstaan,
wat gaan die andre taal ons aan.
Ons praat soo 's Pa en Oupapa
die lanstaal van Suid-Afrika.

Joden Izaäk en Jakob toen deze den boer fopten. En dan die snoezige eind-je's, die de woorden steeds nahuppelen als bij de jongelui de hemdslippen! Bij Zeus! Ik ben beslist bang, dat een Hollands treurspel mijn ziel niet beroeren kan).

Wanneer Dr. Scheiber inderdaad nagaat, wat toch wel de oorzaak kan zijn van zo menig onwelwillend Duits oordeel over onze taal. dan vindt hij hoofdzakelijk het feit, dat zoveel in het Nederlands aan Duitse dialecten herinnert. In de achttiende eeuw en in een groot deel der negentiende golden de dialecten voor een soort van minderwaardige talen. Wie wat moois of verhevens wilde zeggen, meende dit onmogelijk in dialect te kunnen doen. Het „Spasshafte" van het Hollands was nu juist, dat het zozeer herinnerde aan allerlei dialectische zegswijzen en woorden uit Duitsland en toch met zeer bijzondere plechtigheid gesproken werd. Voor tal van Duitsers waren de Hollanders deftig doende dialectsprekers.

De Fransen vinden vanzelfsprekend hun taal ook de mooiste, enz. Volgens den Hegeliaan Dr. J. Börger evenwel is deze taal ongeschikt voor de Philosophie en alleen te gebruiken om er gedichten en minnebrieven in te schrijven.

De Friese nationalist blijft in deze edele strijd om een hersenschim niet achter. En zo zingt hij dan:

Jimmer moat ik smeulend hjerre:
Fryslâns sprake moat forgean
En oan forfal fen krêften stjerre,
Hja is to 'n ein en kin net mear bistean,
Mar ik scil striide sa lang ik striide kin
For Fryslâns tael en frye Fryske sin.
Fryslâns tael! Sa fol fen krêft en prael! *)

Ook de Groningers hebben aardigheid in dit spelletje, en heet het in een „Loflied op de Groninger taal:

„Zoodrao 'k mie van mien moudertaol bedain
In woord of schrift, dan wait ook iederain
Waor of, as klaine kind, mien waige ston,
Dat 't enkel 't olle Grönnen wezen kon!
Mien taol het op de aand'ren hail wat veur!
Zai maokt het ieder duud'lek, wáór ik heur.
Mien taol, zoo eerlek en zoo rond van zin,
Dei zegt metain aan ieder, wél ik bin!
Rol slicht en richt en ron den oet mien mond,
Doe mooie taol van mien geboortegrond!" **).

Vrijwel geen enkele Engelsman leert een vreemde taal, omdat hij meent, dat zijn taal *de* taal voor het wereldver-

*) Steeds weer moet ik smalend horen:
Friesland's taal moet verdwijnen
En aan verval van krachten sterven;
Zij is haar einde nabij en kan niet meer bestaan.
Maar ik zal strijden zolang ik strijden kan
Voor Friesland's taal en vrije Friese zeden.
Friesland's taal!
Zo vol van kracht en schone zegging.

**) „Zodra 'k mij van mijn moedertaal bedien
in woord of schrift, dan weet ook iedereen
waar, in mijn kinderjaren, mijn wieg stond,
dat 't alleen 't oude Groningen wezen kan!
Mijn taal heeft op de and're heel wat voor:
ze maakt het ieder duid'lijk wáár ik hoor.
Mijn taal, zo heerlijk en zo rond van zin,
ze zegt terstond aan ieder, wié ik ben!
Rol eenvoudig, recht en rond dan uit mijn mond
jij mooie taal van mijn geboortegrond!"

keer en daarom maar door ieder, die zichzelf respecteert, gekend moet worden.

Lloyd George, die uit Zuid-Wales afkomstig is, verklaarde op een folkloristische bijeenkomst te Iverness weer: „dat de moderne Welse *) poëzie door geen enkel volk op de gehele aarde geëvenaard wordt."

Zo waant ieder „zijn eigen uil een valk te zijn".

Allereerst vraagt men zich af, hoe de makers van die versjes en die taaldemagogen weten, dat hun taal beter is dan welke andere; kennen ze al die andere talen, dat ze door vergelijkende studie tot deze conclusie zijn gekomen? Als men van zijn leven alleen Eigenheimers gegeten heeft, heeft men dan het recht te beweren dat deze beter zijn dan Malta's, Red Stars, Blauwputten en welke andere soort ook?

In de tweede plaats, wat kan het mij schelen dat „mijne moedertaal de schoonste taal is", als het er maar om gaat te zeggen wat men te zeggen heeft, en meer niet? Niet de vorm bepaalt de waarde van het gesprokene of geschrevene, maar de inhoud; niet de mooie woordenkeus, maar de geest welke er aan ten grondslag ligt.

Christenezielen, in wat voor een gekkenhuis leven we toch, in welk een zondvloed van wanbegrippen zwemmen we rond? Wij kunnen de verleiding niet weerstaan, hier nogmaals Carry van Bruggen's „Vaderlandsliefde, mensenliefde, opvoeding" te citeren, als ook zij dit gekwijl eens ter dege onder handen neemt.

„Wat verstaan we onder ons „Vaderland" in vredestijd? Is het „dat dierbaar plekje grond, daar eens onz' wieg op stond"? — ofwel „de taal die gans het volk is"?

Wat het „plekje gronds" betreft, dit is voor de Beemster boer Purmerend, maar niet Drenthe, en voor de heibewoner Hogeveen en niet Purmerend. Het betekent: „ouderlijk huis, herinneringen, gehechtheid aan bekende plekken".

Velen, zeer velen verlaten dat „dierbaar plekje gronds" vrij gemakkelijk om dáár te kunnen wonen waar meer gerief, beter vervoer of onderwijs, en lagere belasting is, ofwel, zij prefereren driekwart deel van het jaar elk mogelijk plekje

*) Wels is de taal van Zuid Wales.

in het buitenland boven het eigen „dierbaar plekje". En zouden de dwepers en dromers, die, onverschillig voor het gerief en comfort, hangen blijven aan hun plekje, de ware, de modelpatriotten wel zijn? Hoe dit alles zij, om ons „dierbaar plekje gronds" behoeven we niet te vechten, want niemand zal ons daaruit verdrijven.

Is het dan de taal?

Hebben we onze taal lief? Iedereen weet, dat onze „hogere standen" liever slecht Engels, dan goed Hollands spreken, dat onze „middenstand" geen goed Hollands van slecht Hollands kan onderscheiden, en vooral in zijn Handelstaal bij voorkeur de akeligste barbarismen gebruikt, en dat de lagere standen hier buiten beschouwing kunnen blijven *).

Die dan de taal liefhebben zijn een handvol letterkundigen. Ja, Hollandse schrijvers beminnen de Hollandse taal, doch zo de Hollandse schrijvers gelieven door te denken, dienen ze toe te geven dat geen enkele taal voor de eeuwigheid is, omdat geen enkel ding voor de eeuwigheid is, en dat het er absoluut niet toe doet of enige taal blijft voortbestaan, daar het alleen gaat om de eeuwig voortbestaande gedachte.

Geen mens, die bij zinnen is, kan zich inbeelden dat enige taal, zijn eigen taal, geschikter dan enige andere zou zijn tot het weergeven van menselijke gevoelens, gedachten, aandoeningen van alles wat tot de binnenzijde des menselijken levens behoort.

---

*) Wij verwijzen hier naar hetgeen E. Besse enige jaren geleden in „De Dietse Gedachte" schreef:

„Op de lagere school moeten de eigen taal en het eigen volk in het middelpunt staan. Aan de eigen taal moet de uiterste zorg worden besteed en de kinderen moeten goed op de hoogte komen van de gesteldheid van het eigen land. Het ideaal moet zijn, dat van elke nederlander gemaakt wordt een volwaardige Nederlander, die zich in de eerste plaats in de eigen taal behoorlijk kan bewegen. Daaraan ontbreekt thans veel. Zelfs bij de zoogenaamde beschaafde Nederlanders is de kennis van de eigen taal vaak gebrekkig; hoeveel te meer dus bij de eenvoudige volksmensen."

Hier volgt nog een kort overzicht uit 1930 van de aantallen analfabeten in verschillende landen. Dat zijn dus degenen die hun moedertaal alleen maar kennen van horen zeggen:

Frankrijk telt op het ogenblik meer analfabeten dan voor de oorlog; hun aantal wordt geschat op 40.000. Deze schatting is verricht

Elke taal is daartoe even geschikt of kan daartoe geleidelijk worden verruimd en opgevoerd, naarmate degenen, die haar spreken, zich verfijnen en onderscheiden. Wij hebben de taal lief als een mooi en bruikbaar instrument, wij ergeren ons wanneer iemand de taal misbruikt, zoals een schilder zich ergeren zou, wanneer hij met goed linnen, zuivere verf en mooie penselen zag knoeien.

Maar wij mogen niet vergeten, dat het om de geest en niet om het werktuig, om het doel en niet om het middel gaat, en evenmin als een schilder een bijzonder soort verf, doek of penselen, liefheeft, evenmin als hij zijn kinderen leert, deze verf, dat doek en die penselen lief te hebben boven andere verven, doeken en penselen, ja, voor het behoud daarvan „hun bloed te storten", evenmin behoren de schrijvers zich ten opzichte van de landstaal tot deze soort exaltatie te verleiden.

Het is moeilijk een taal aan te leren, het is bijkans ondoenlijk er meer dan één waarlijk goed te leren gebruiken en doorvoelen, die ene, onze eigene, kennen we dus het beste, zij is verweven met alle roerselen van ons gemoed en door die gewendheid ontstaat innige gehechtheid *). Maar

op grond van het aantal analfabeten onder een jaarklasse miliciens; deze miliciens behoren dus uit de aard der zaak tot een generatie, die tijdens de oorlog nog in de vroegste kinderjaren was.

Het aantal analfabeten in Spanje bedraagt gemiddeld 40 pct. en in enkele provincies zelfs 70 pct. Men zou voor de bestrijding van het analfabetisme 30.000 nieuwe scholen moeten oprichten met 70.000 leerkrachten.

In Portugal zijn ruim 550.000 kinderen van schoolonderwijs verstoken; het aantal analfabeten bedraagt 67 pct. der bevolking.

In Italië lopen de cijfers voor de verschillende provincies sterk uiteen: 11 pct. in Piemont, omstreeks 40 pct. in Midden-Italië en 70 pct. in de zuidelijke schiereilanden. Op elke 100 inwoners vindt men 8 schoolkinderen.

In Rusland heeft men geen succes met de bestrijding van het analfabetisme. Er zijn 57 millioen analfabeten; 43 pct. der mannen en 66 pct. der vrouwen kan lezen noch schrijven. Slechts 75 pct. der kinderen tussen 8 en 11 jaar geniet onder de tegenwoordige regering schoolonderricht; ongeveer 4,7 millioen kinderen van die leeftijd is van onderwijs verstoken.

In China ontvangen 56 millioen kinderen geen onderricht, in Korea 2 343.000 kinderen.

*) Hieruit blijkt dan al weer dat de aanbidding van de eigen taal haar grond vindt in het niet verstaan kunnen van wat in vreemde woorden wordt gezegd en die haar uitdrukking vindt in het wanluidende „spreek je moêrs taal!"

in de gedachte, dat er over één of twee eeuwen geen Hollands meer zal worden gesproken, ligt niets bedroevends en niets ontstellends. Er zijn ook allang geen trekschuiten en trapgevels meer. Het is niet dwaas dat we aan onze taal gehecht zijn, maar het is wel dwaas, dat we die gehechtheid opblazen tot een soort „heilige zaak", tot een wezenlijk beginsel, dat we ons gaan inbeelden dat een bepaalde taal van meer belang zou zijn dan een bepaalde huizenbouw, klederdracht of spelling.

Er is aan het begrip „taal" niets wezenlijks verhevens of heiligs *): de gehechtheid van de Nederlander aan zijn taal is van geen hogere orde dan die van de Volendammer aan zijn wijde broek. Ziet men echter de taal gebruikt als inzet van een politieke strijd — zoals in België en in Polen, en hier en daar in Duitsland — dan is het probleem al reeds vertroebeld **). De eigen taal wordt dan het symbool, de ideële samenvatting van soms geheel andere bedoelingen

---

*) „De taal is hoogstens een arm voertuig om iemands gedachten ten volle uit te drukken." M. K. Gandhi aan dominee Bart de Ligt.

In gelijke geest zegt Frederik van Eeden in zijn „Johannes Viator": „De taal der mensen, die zij spreken onder elkaar, is een slechte kaart van een groot, mooi land. Ik had deze kaart goed geleerd en ik deed of mij alles zeer bekend en vertrouwd was, bergen en rivieren en kusten. Maar ik was geheel en al onwetend waar ik was en ik begreep er niets van.

Want deze kaart is slecht. Zij maakt er maar wat van, elke rivier is maar zo een slangenlijntje, en voor grote, vreemdgevormde berglanden staat een enkel gevederd streepje. Ook zijn alle steden maar cirkeltjes, en hebben de landen nette rode of blauwe banden.

Hoe lang duurt het eer wij weten wat dit alles werkelijk verbeeldt en hoe weinig het gelijkt op de realiteit!

Heel wijs sprak ik mee over al de dingen uit het mensenleven, over liefde, en geluk, en zonde en God, — maar stil wandelend in mijn eigen groot, geheimzinnig land dacht ik bij mijzelven: „wat menen zij nu? waar ben ik dan? Hoe zal ik zó de weg vinden?"

Want het is alles anders. De steden zijn geen cirkeltjes, de stromen geen slangetjes, de bergen geen gevederde streepjes en de landen zien niet rood of blauw. Hoe oneindig veel meer is er, hoeveel mooier is het werkelijke, en hoeveel is er niet of gans verkeerd getekend. Eén groot bedrog schijnt het alles, — ik heb wel alle geloof er aan opgegeven, en in bittere berusting de moeilijke weg alleen gezocht. En later, nu nog, dag aan dag — verbaas ik mij, ziende dat het niet alles vals en bedriegelijk is."

**) Aan de N.R.Crt. van 19-7-1928 ontlenen we uit de rubriek „Polen": „Naar eerst thans bekend wordt, is Zaterdag te Bielitz een vergadering van Duitse ouders, die wilden protesteren tegen de

en geheel andere belangen. Men kan wezenlijk de liefde van de mens tot zijn eigen taal onmogelijk afmeten naar de kunstmatig opgezweepte taal-exaltatie in streken waar de taal een twistappel is geworden. Wij begaan een misdaad en spreken een leugen, wanneer we onzen kinderen wijsmaken, dat de liefde tot „onze eigen taal" ooit de heiliging kan zijn van naastenhaat en mensenmoord, dat het behouden, het voortbestaan van enige afzonderlijke taal ooit van enig wezenlijk belang kan zijn, ja, dat de „taal" tot ons levend geestelijk bezit behoort."

Tot zover Carry van Bruggen, de vrouw die de moed heeft gehad midden in de oorlogsroes (haar brochure dateert van 1916) zo radicaal stelling te nemen tegen de in haar kringen heersende meningen en conventies.

Ook op taalgebied heerst er een grenzeloze begripsverwarring, die — als alle begripsverwarringen — tot vele, vele misvattingen en onaangenaamheden aanleiding hebben gegeven.

---

schoolvoorschriften, onmogelijk gemaakt. Reeds bij het begin van de vergadering, zo wordt uit Kattowitz gemeld, werden de besprekingen verhinderd door gefluit en rumoer, dat zo hevig werd, dat de voorzitter de vergadering moest sluiten. De politie nam geen maatregelen om de orde in de zaal te handhaven. Op de terugweg werden verschillende deelnemers aan de vergadering mishandeld."

Van dergelijke incidenten wemelt de blanke „beschavings"-geschiedenis. Het eigenaardige (beter is misschien te spreken van „idiote") is overigens, dat wanneer men wegens broodsgebrek naar een ander land emigreert, men de taal van dat land zonder bedenken en met de nodige voortvarendheid leert, terwijl indien het eigen land geannexeerd wordt en de bewoners verplicht worden de taal van de veroveraar (van hun nieuwe vaderland) te leren, het gekerm hierover niet van de lucht is. Ook in dat opzicht zijn wij mensen, net als de varkens, altijd „tegen de keer in": Trekt men ze aan de staart, dan willen ze vooruit, trekt men ze aan de oren, dan willen ze met alle geweld achteruit.

Overigens verdient hier wel aanbeveling, hetgeen we lazen in het Haags Maandblad van Juli 1930:

„Onschuldige, maar niettemin gevaarlijke idealisten, die zich ook pacifisten wanen, dromen van een herziening der kaart van Europa op de grondslag der taalgeographie. Alsof die droom verwezenlijkt kan worden zonder nieuwe oorlogen en stromen van bloed! Denken zij, dat wij dan in een aards paradijs zouden leven? De vereniging van Kroatië met Servië is de verwezenlijking van een dergelijke droom der Pan-serviërs. De toestanden, die er thans heersen, bewijzen dat in een land, met taaleenheid begaafd, maar door de godsdienst, de politieke overlevering en de zeden verdeeld, soms nog meer gestreden en geleden wordt dan in een organisch samengegroeide Babelstaat".

Deze begripsverwarring blijkt in de allereerste plaats uit de gangbare opvatting, dat elke moedertaal of landstaal — hoe men ze dan ook noemen wil — een op zichzelf staande taal is, dat het Duits, het Engels, het Frans, het Japans, het Portugees, het Hebreeuws, en zo maar voort, alle op zichzelf staande talen zijn. Niets is echter minder waar dan dat. Wetenschappelijke onderzoekingen hebben — behalve dan dat ze niet konden doordringen tot de oervorm der spraak-annex-taal — aangetoond, dat de nu nog gangbare en ook de in de loop der tijden verdwenen „talen" in verschillende groeperingen voortgekomen zijn uit één oer- of grondtaal en samen een „taalstam" vormen.

Men onderscheidt tegenwoordig een tiental grote taalstammen, te weten:

1. de Indo-Chinese, 2. de Maleis-Polynesische, 3. de Dravida-talen (Zuid Voor-Indië), 4. de Oer-Altaische, 5. de Bantoe-talen (Zuid-Afrika), 6. de Hamito-Semietische, 7. de Indo-Germaanse, 8. de Amerikaanse, 9. de Australische, 10. de Mon-Annam talen in Achter-Indië.

Om nu maar bij het Nederlands te blijven kunnen wij hieraan nog het navolgende vastknopen. Het Nederlands is een Germaanse taal en als taal een zelfstandig lid van de Germaanse taalgroep, welke laatste weder een onderdeel is van de grote Indo-Germaanse (ook wel Indo-Europese) taalfamilie. Het gebied dezer taalfamilie reikt van de Himalaya (dus tot bij de Chinese grens) tot aan de Pyreneeën. Men meent al deze talen tot één oudere stamtaal terug te kunnen brengen, maar ten deze is de taalvorsing nog niet afgerond. Het Indo-Germaans is in 9 taalstammen (feitelijk vertakkingen van de grote I.-G. stam) vervloeid. Eén dier negen taalstammen, welke het meest noordwestelijk gebied bestreek, is het Germaans: maar reeds tijdens het leven van Julius Caesar was het Germaans in verschillende hoofdgroepen verdeeld. Drie hoofdgroepen vindt men in Noordelijk Europa: het Noord-Germaans, het Oost-Germaans en het West-Germaans. Tot het Noord-Germaans behoren o.a. het Zweeds, Deens, Noors en IJslands; tot het Oost-Germaans de taal van de bijbelvertaling door Wulfilas of Ulfilas geleverd en die, niet geheel juist, Gotisch wordt ge-

noemd; tot het West-Germaans behoren o.m. het Fries en de Angelsaksische talen.

Later ontwikkelde zich uit het West-Germaans een groep van Duitse talen. Tot die groep behoren: het Hoogduits, het Nederduits (ook wel plat-Duits genoemd) en de West-nederfrankische taal, uit welke taal ons tegenwoordig Nederlands is gevormd.

Bij zulk een stand van zaken kan men moeilijk meer handhaven de opvatting, dat er een Nederlands of een Duits of enige andere taal is „van vreemde smetten vrij".

„Van de 10 Turken kan er slechts één zijn moedertaal schrijven, omdat het Turks een mengsel van Arabisch en Perzisch is. Men gaat nu van regeringswege in oude geschriften echte Turkse woorden opzoeken, teneinde hierdoor de vreemde Perzische en Arabische woorden te verdrijven. Uit 100.000 zulke echt-Turkse woorden wil men een geheel nieuwe Turkse volkstaal laten groeien" *). (De libel, Mei 1935).

Overigens schreven wij in de aanhef van dit deel onzer beschouwing reeds, dat bijv. de dusgenaamde Nederlandse taal, behalve 80.000 z.g. eigen woorden, omstreeks 60.000 geïmporteerde of vreemde woorden bevat, maar die door veelvuldig gebruik burgerrecht hebben gekregen. Terecht merkte een onzer taalmensen dan ook onlangs op „dat wij nu eenmaal leven in een tijd van het wereldverkeer en een bruikbare vreemdeling — ook op taalgebied — nuttiger is dan een overbodig geworden of achterlijk inboorling. Alleen het gebruik is de wetgever der talen.

In „Bevrijding" van Aug. 1935 verscheen van de hand van Alfred Kring het volgend artikel over:

„Moedertaal en politieke demagogie".

Uitgangspolitiek. Krisis-ellende, nood van millioenen over de hele wereld. En elke staat afzonderlijk zoekt naar een oplossing door zich te wapenen en slechts bedacht te zijn op versterking en vergroting van het eigen huis, terwijl dit

*) „Benoorden de Humber over geheel Schotland is de taal van het volk merkwaardig IJslands, het Germaans heeft hier nog een eigenaardige Noorse tint." (Carlyle, Helden, heldenverering en heldengeest in de geschiedenis.)

toch, steunend en zelf gesteund, voor en achter tegen de nauw aangesloten buurhuizen leunt. Ter verdediging van dit standpunt hoort men menigmaal aanvoeren de leuze der „moedertalen”, die, naar het heet, de mensheid in zuiver nationale en op zich zelf staande, afgebakende stukken verdelen. Liefde voor de moedertaal moet de instandhouding en de uitbreiding der nationale grenzen rechtvaardigen. *Taalgemeenschap dreigt telkens weer met staatsgemeenschap gelijkgesteld te worden.*

Nu zijn weliswaar de namen der meeste talen tegelijk ook namen van volken. Maar doet de *naam* van de zonsopgang diens wezen recht wedervaren? Omdat de nu eenmaal bestaande vooroordelen, die aan oude namen kleven, zo hardnekkig zijn, mag men toch niet vanwege het grote aantal op de voorgrond tredende problemen de vraag over het hoofd zien: Zijn staats-, tol- en muntvoet grenzen inderdaad *door de natuur bepaalde* volksgrenzen, die voortvloeien uit *taalgebieden?*

Laten we allereerst eens de taalgrenzen binnen het hedendaagse europese statenstelsel onderzoeken:

Spanje. Vreemde talen naast het spaans: het katalaans, om mee te beginnen. Dit is weliswaar aan het spaans verwant, maar toch geenszins een dialekt, doch een op zich zelf staande schrijf- en omgangstaal in Katalonië en verder aan de ganse oostkust tot in de provincie Valencia toe, evenals op de Balearen. Voorts wordt het baskisch, dat met het kaukasisch-idioom verwant is, door meer dan 600.000 spaanse burgers in de provincies Alava, Guipuzcoa en Biscaya gesproken en geschreven, en evenzo, aan de andere kant der franse grens, in het departement Basses-Pyrénées. Een derde niet-spaanse taal is die van de provincie Galicia; deze vormt met Portugal tezamen een taalgemeenschap. De spaanse taal zelf is bovendien in dialekten verdeeld: het kastiliaans, waarop het klassieke spaans gebaseerd is, voorts het andalusisch, het aragons en het leonesisch.

Frankrijk. Ofschoon dit vaak als een voorbeeld van eenheid op nationaal gebied wordt afgeschilderd, is het,

wat de taal betreft, geenszins zo homogeen, als men hieruit zou concluderen. Het baskisch is de moedertaal van 125.000 fransen. Het provençaals (met 5 dialekten), dat met het katalaans tot een en dezelfde groep behoort, strekt zich over heel Zuid-Frankrijk uit, van de monding der Gironde tot in Savoye toe. Op Corsica en in de buurt van Nizza wordt italiaans gesproken. In Bretagne spreken 900.000 franse burgers het keltisch bretons, en van deze zijn er 500.000, die geen frans verstaan! Hoogduits-Alamanisch spreken de elzassers, terwijl ze duits als schrijftaal gebruiken, en in het uiterste noordwesten, in de buurt van Duinkerken, is vlaams omgangs- en schrijftaal. Het gesproken frans is zelf weer te verdelen in 7 dialekten, afgezien van de parijse schrijftaal. Het gebied van het pikardisch dialekt is dat van een voormalig bisdom, zoals in het algemeen dialekten meestal overblijfselen zijn van oude, voorbijgegane trappen van gebiedsontwikkeling.

België. De ene helft der belgische bevolking heeft de franse moedertaal van zijn zuidelijke buren, de andere het vlaams, dat met het hollands, en voorts met het fries, nederduits en engels tot de noordelijke groep van het westgermaans behoort. Op alle belgische lagere scholen worden naast elkaar vlaams en frans onderwezen.

Duitsland. Wat de gesproken volkstaal betreft, kan men dit in twee geheel verschillende taalgebieden verdelen. In het zuiden vormen de boven- en middelduitse gebieden een gemeenschappelijke taalgroep met Duits-Oostenrijk, duitssprekend Zwitserland en de Elzas. Ten noorden hiervan heerst het nederduits, dat met de hoogduitse schrijftaal niet zo nauw verwant is als met het hollands, vlaams, fries en engels. Wat betreft klank, woordenrijkdom en taalstruktuur nadert het deze laatsten meer. De grens tussen noord en zuid — de westgermaanse taalgrens — loopt als volgt: Duinkerken — Yperen — Brussel — Maastricht — Aken — Düsseldorf — Wuppertal — Göttingen — Clausthal — Maagdenburg — Potsdam — Küstrin — Landsberg — Schneidemùhl — Elbing — Heilsberg. Het wendisch is een slavische moedertaal, gesproken door 120.000 duitse

burgers in Lausitz. De slavische taal der polaben in Hannover en het oud-pruisisch, dat het litaus nabijkomt, zijn nog maar kort geleden uitgestorven. Ook heden nog spreekt men litaus in oostpruisische, deens in noord-sleeswijkse distrikten.

Zwitserland. In dit eedgenootschap, de oudste bestaande republiek, zouden vier „naties" wonen, wanneer de taalgrens tegelijkertijd de volksgrens zou uitmaken, maar nu zijn het alleen — zwitsers. Van dezen spreken er 2.599.000 duits (met Oostenrijk, Zuid-Duitsland en de Elzas één taalgemeenschap vormend), 796.000 frans, 301.000 in Tessino italiaans, 40.000 rhetoromaans (in Grauwbunden). Al deze talen vormen *bruggen* tussen het tot een eenheid samengevoegde eedgenootschap en de politieke buurstaten, want rhetoromaans wordt ook buiten Zwitserland gesproken: in het italiaanse Friaul en in een paar kleine distrikten in Oostenrijk.

Italië. De italiaanse omgangstaal, die gebaseerd is op het toskaanse dialekt, wordt zelfs door de ontwikkelden op zo verschillende wijze gesproken, dat vele romanisten aannemen, dat er in Italië 4 verschillende talen zijn! Dante maakt gewag van 14 verschillende italiaanse dialekten. Op zijn minst zijn echter de volgende onderling wezenlijk verschillend: piemonees (veel overeenkomst met het frans), lombardisch, ligurisch, emiliaans, siciliaans, tarentijns, romeins, kalabrisch, napolitaans, umbrisch, venetiaans, en ten slotte sardijns. Het laatste b.v. drukt de vraag om de deur te sluiten uit door „tanca sa jana" in plaats van „chiudi la porta". En de romaans sprekende Friauler zeggen hiervoor „siera la puarta!"

Polen. De poolse staat wordt door de volgende taalgrenzen doorsneden: 1. In het oosten die van het wit-russisch van Grodno (1.000.000 wit-russisch sprekenden); 2. ten noorden hiervan die van het groot-russisch; 3. die van het klein-russisch (ook wel rutheens of oekraans genoemd); de grenslijn hiervan loopt in het zuiden tussen Pinsk en Bialystok, in het oosten van Bialystok over Lublin naar Premysl; 4. die van het litaus in het taalgebied van Wilna;

5. die van de duitse taaleilanden; 6. oostgrens van het pools: ongeveer volgens de Grodno-Premysl, die de staat Polen bijna in tweeën verdeelt.

Tsjechoslowakije. Deze republiek omvat het tsjechisch, duits, slowaaks, roetheens, hongaars, en verder nog poolse dialekten in Silezië.

Hongarije. Hier spreekt met magyaars, duits, slowaaks, terwijl hier en daar ook nog roemeens gesproken wordt.

Roemenië. De volgende talen komen er veelvuldig voor: het roemeens, dat ondanks de barrière, die de Karpaten vormen, toch aan weerszijden hiervan gesproken wordt; voorts hongaars, duits, oekraans, en turks.

Yoegoslavië. Het koninkrijk der serviërs, kroaten en slowenen omvat het servo-kroatisch, het sloweens, het hongaars, het duits, het roemeens, verder het montenegrijns, en aan de adriatische zee het italiaans (afgezien van het hier nog maar kortgeleden uitgestorven dalmatisch).

Griekenland. De bewoners van dit land spreken nieuwgrieks, turks en albanees.

Finland. Hier vindt men zowel zweeds- als fins-sprekenden.

Sowjet-Rusland. Dit omvat als wetenschappelijk en politiek eenheidsgebied op zijn minst 30 verschillende volken en *honderden talen en dialekten.* In het rijk der tsaren was groot-russisch de uitverkoren officiële taal. Het bolsjewistisch regiem heeft nu aan al die talrijke taalgemeenschappen een ruim doorgevoerde autonomie op taalgebied toegestaan, hiermee zelfs het doel beogend om zo snel mogelijk tot een strakke politieke unie te komen in de zin van het bolsjewistische programma! Hierdoor komt het, dat men heden in Rusland, naar gelang van het gebied, groot-russisch en oekraans, wit-russisch, fins, tsjeremissisch, georgisch, armeens, usbekisch, samojeeds, duits, tartaars en nog talrijke andere idiomen als *gelijkberechtigde,* officiële talen naast elkander vindt, *zonder dat dit grote aantal taalgrenzen in het minst scheidend werkt.*

Het Britse Wereldrijk. Dit rijk moet zijn inheems taal-

gebied al met verscheidene keltische talen delen: het wels in Wales, het mans op het eiland Man, gaelisch in Schotland en Noord-Ierland (zoals ook in de Ierse Vrijstaat). En het komt zelfs bij de meest verstokte chauvinist niet op om de in het franse Bretanje levende kelten, die niet tot het Britse Rijk behoren, te gaan annexeren! En het Keizerrijk India, toch voorzeker een strakke anglo-politieke eenheid, omvat ongeveer 50 verschillende talen van arische, drawidische en mongoolse stammen.

Ook de europese vreemde talen, die in het britse wereldrijk gesproken worden, zoals het kaap-hollands in Zuid-Afrika en het frans in Canada, oefenen in het geheel geen scheidende invloed uit op de eenheid, ofschoon het gelijkberechtigde talen zijn.

Bruggen. Zo ziet men dus, dat de taalgebieden in Europa anorganisch verbrokkeld zijn door talrijke „nationale" landgrenzen. Er kan dus geen sprake zijn van een algemene, door de natuur bepaalde verwantschap tussen politieke- en taalgrenzen. Er zijn 3.000.000 europeanen, burgers van Frankrijk, Groot-Brittannië en de Ierse Vrijstaat, die een keltische moedertaal hebben. Men vindt zwitsers, fransen, corcicanen, zuidslaven, die italiaans spreken, belgen, die frans spreken en belgen, die vlaams spreken, dat men in Holland verstaat. De basken in Frankrijk en Spanje dromen evenmin van een gemeenschappelijke eigen staat, als de zuidfransen en oost-spanjaarden, die een katalaans-provençaalse tongval hebben. Elzassers en millioenen zwitsers houden er een alamannische spreektaal en een hoogduitse schrijftaal op na; en de gedachte aan een indeling bij Duitsland of aan een op zich zelf staande Alamannenstaat komt bij niemand op! In haast alle steden van Finland wordt zweeds gesproken; in Polen o.a. wit-russisch en roetheens, dit laatste ook weer in de tsjechoslowaakse republiek en in Roemenië, en beide weder in Sowjet-Rusland.

Het valt niet te loochenen, dat juist het menselijk verstand bruggen slaat van de ene staat naar de andere! En wel niet alleen dezulke, die geographisch verbindingen tot stand brengen, maar het ontbreekt ook niet aan kulturele middelen van internationale verstandhouding: het italiaans

is de alom erkende wereldtaal der muziek, het frans is de diplomatieke taal en de officiële taal voor het postwezen van staten onderling, evenals het esperanto kort geleden als internationale politietaal erkend werd. Wetenschapsmensen met de meest uiteenlopende moedertalen publiceren hun werk in het duits. Het arabisch omvat de gehele islamitische wereld van Marokko tot in Oost Azië toe. De rol der engelse taal als internationaal verkeersmiddel voor handelsmensen is voldoende bekend. En toch zijn musici, postbeambten, kooplieden, mohamedanen enz. geen „naties".

Al deze talen met een universeel karakter kan men in het internationale cultuurconcert beschouwen als afzonderlijke instrumenten, die evenmin een scheidende rol spelen als piano, viool, blaas- en slaginstrumenten in een harmonisch musicerend orkest.

Ook buiten Europa bestaan sinds lang politiek-culturele eenheden, die boven elk taalverschil uitgaan.

China. Dit land is reeds sedert duizenden jaren een voorbeeld van een dergelijke eenheid. Ook nu nog bestaat er geen gemeenschappelijke rijkstaal. Het officiële mandarijnendialekt der ambtelijke voorschriften moet zelfs door de ambtenaren buiten de provincie Petsjili als „vreemde taal" eerst geleerd worden. Over het algemeen wordt dit dialekt door niet-ambtenaren in Middel-, West-, en Zuid-China niet verstaan. Ook de ontwikkelde chinezen spreken vaak slechts de moedertaal van hun eigen gebied. Zo is b.v. het woord voor „mens" in Peking „sjen", in Foetsjou „nong", in Kanton „jan", in de hakkataal van Zuidoost-China „njin". Hierbij komt nog de aparte chinese schrijf- en letterkundige taal, die in alle provincies wederom op verschillende wijze wordt uitgesproken! Een chinees, die door het gehele middenrijk wil reizen, heeft meer tolken nodig dan de europeaan, die van Gibraltar naar Leningrad trekt! En de chinese eenheid bestaat en bloeit, sedert een paar duizend jaar geleden boven de vele vorstendommen de aaneensluiting tot stand kwam.

Japan. De japanse buurman houdt klaarblijkelijk het taalverschil ook niet voor een hindernis, die de eenheid in de weg staat. In het japanse rijk bestaat niet alleen een split-

sing tussen schrijf- en omgangstaal en sterk uiteenlopende dialekten, zoals b.v. dat der Rioe-Kioe-eilanden, maar daarnaast bestaan ook vreemde talen, b.v. die der Ainoes, voorts het koreaans (gesproken door meer dan 10.000.000 mensen), het noord-chinees en het mandsjoerijs (beide in Mandsjoekwo), een zuid-chinees dialekt en het formosaans (beide laatste op Formosa). En dat niettemin het japanse imperium een eenheid is, en wat dit imperium beduidt, kunnen we hier in Europa dagelijks niet slechts uit de kranten maar zelfs in de étalages der winkels gewaar worden!

Conclusie. Wat de taal betreft, lopen, zoals we gezien hebben, de gebieden in Europa zowel geographisch als cultureel in zo sterke mate door- en ineen, dat we juist hierin een aanduiding te zien hebben voor een in wording zijnde, boven de staten uitgroeiende ontwikkeling.

Het zijn juist de talen der mensheid, die de internationale unie voorbereid hebben, hoog boven Babel uit!

De stelling der „nationale" scheiding door de taal blijkt, zuiver beschouwd, juist een bijgeloof te zijn. We zien om ons heen een gemeenschap van klassen en volken met gelijke levensvormen en gemeenschappelijke noden, die rijp is voor een boven de staat uitgaande aaneensluiting — vooral op taalkundig gebied: nauw verbonden door gemeenschappelijke taalgebieden en een net van internationale vaktalen. Het taalverschijnsel, dat uiteraard de mensen veeleer naar elkaar toebrengt dan scheidt, is in het geheel geen beletsel voor een nauwere bovennationale eenheid.

Het ogenblik is aangebroken om dat bijgeloof uit te roeien, mede waardoor al genoeg mensenbloed is gevloeid. Laten wij bij elke voorkomende gelegenheid de valsemunterij van ophitsende volksleiders op taalgebied in het ware licht stellen!"

Naast het dwaze van de door niets gemotiveerde verering voor de een of andere taal, staat derhalve de andere dwaasheid dat men een taal om zijn zuiverheid vereert, terwijl deze taal — bezien door de nationale bril — zo onzuiver is als men maar denken kan en deze taal in geen geval een nationale apartheid is.

Wat wij hier in Nederland spreken is in abstracto niets

anders dan een dialect van de Indo-Germaanse taalstam en men moet geestelijk al van zeer kleine afmeting zijn om een zodanig dialect — of welk ander ook — als een heiligheid te bewieroken. Alleen door grensscheidingen en daarna door taalmakers en taalpuristen is dit dialect voor „vreemden" onverstaanbaar geworden en vervormd tot wat het nu is; en ditzelfde geldt dan voor alle andere dusgenaamde „talen".

Hoe hopeloos — natuurlijk — de taalstrijd, de strijd der taalpuristen tegen vreemde indringers is, wordt steeds weer op eclatante wijze ten voeten uit in al zijn belachelijkheid en hopeloosheid tentoongesteld.

Aan een taalkundig tijdschrift uit het jaar 1882 *) ontlenen we: „Jacob van Lennep heeft eens gezegd: „Het zal lichter vallen het Haarlemmer Meer leeg te malen, dan de sedert een halve eeuw bij ons ontstane onduitse woorden uit de taal te pompen, en men zal met minder moeite het Fliemeir (de Zuiderzee) afdammen en de wateren der Noordzee keren, dan een dam leggen tegen de springvloed van uitheemse woorden en wendingen, welke zich dagelijks in onze gesprekken weten te dringen." (Proeve ener verduitsing der Grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden, Amsterdam 1844, bladz. III). Aan de juistheid dier voorspelling valt niet te twijfelen. Trouwens, het eerste gedeelte ervan is reeds vervuld: het Haarlemmermeer is reeds leeggemalen, maar onze taal wemelt nog van germanismen, gallicismen, anglicismen en andere barbarismen; en het is meer dan waarschijnlijk, dat de Zuiderzee reeds lang in vruchtbaar bouwland herschapen zal zijn, eer onze moedertaal de graad van zuiverheid bereikt zal hebben, die van Lennep haar toewenste.

Ten allen tijde zijn de taalzuiveraars aan het werk geweest, maar het is hun nooit gelukt, en het zal hun nooit gelukken, ons Nederlands van vreemde smetten vrij te maken."

Zo lezen wij het in een taalkundig tijdschrift van ruim 50 jaar geleden, en zo is het juist gezegd. De Zuiderzee —

*) „Noord en Zuid", Taalkundig Tijdschrift, 5e Jrg. 1882.

een nieuwe mijlpaal in 's heren van Lennep's betoog zal daarmede bereikt zijn — wordt thans ook in vruchtbaar bouwland omgezet, maar nog wemelt onze taal enz. enz. enz. De „spraakmakende gemeente" gaat voort haar eigen taaltje samen te stellen; en in de kringen van die gemeente verstaat men elkaar opperbest, heeft daar geen taalpuristen nodig; integendeel, als deze er bij komen, begint meestal het misverstand. Ontegenzeggelijk verstaat een ras-Amsterdammer beter de uitdrukking „Je bint besodemieterd!" als de puurder term: „U vergist zich!" en de „beschaafde" Hagenaar zegt liever: „Ik derangeer U toch niet?" dan het synonieme: „Ik kom toch niet ongelegen?"

Hoe weinig een mens inderdaad om z'n moedertaal geeft, we ervaren het onophoudelijk. Niet zo heel lang geleden ontvingen we van een kennis uit Amerika een schrijven, waarin hij — na een tweejarig verblijf aldaar — mededeelde: „Ik ga uitsluitend met English-sprekende menschen om. Ik heb hier een friend die niet anders dan English spreekt. So dat vind ik wel eigenlijk prettig. Het helped mij en ik geef toch niet zooveel meer om Hollandsch te spreken. Ik ben nu in Amerika en wil Amerikaan worden, zoo dan is er heelemaal geen since om aan het Hollandsch te blijven hangen."

Ieder kent dit soort gevallen, nietwaar?

Overigens mocht men van de Overheid — die toch in alles het „goede" voorbeeld aan de onderdanen heeft te geven? — allermeest verwachten dat zij — ook waar het de taal betreft — de weg wijst en gaat die ten vaderlandsen hemel wijst. 't Mocht wat. Zo is bijv. aan het Nederlandse hof lange tijd het Frans de omgangstaal geweest. Het Nederlands was niet „beschaafd", werd zo'n beetje als een boerentaal aangemerkt *).

Zo is de Nederlandse wapenspreuk Frans (Je maintiendrai), de Engelse eveneens (Honni soi qui mal y pense), de

*) Hoe weinig het de Nederlandse regering ernst is met de behartiging van de belangen onzer „moedertaal" blijkt wel hier uit, dat — wanneer wij dit schrijven — practisch vier spellingen „in omloop zijn" n.l. die van de Vries en te Winkel, de Kollewijnse, die van Terpstra en die van Marchant. Er zijn er zelfs die de spelling-Siegenbeek nog schrijven.

Amerikaanse Latijn (E pluribus unum) de Saksische en Hannoverse eveneens Latijn, enz.

In ieder wetsontwerp wordt de landstaal opnieuw gekruisigd. De gezonde spreekwijze wordt niet meer verpest dan door degenen die in het Vaderland de eerste viool spelen. Uit een officiële circulaire halen we dit fraais: „Maar dit alles kan niet verhinderen, dat de vraag ontkennend beantwoord moet worden, omdat door niet-naleving van K.B. no. .... het geïncrimineerde feit in foro poenali volkomen irrelevant is."

In een andere officiële circulaire lezen we: „Er dient een frequente of periodieke, of een meer intensieve spontane incidentele contrôle uitgeoefend te worden."

Wij pikken deze (on)zin uit een rechterlijk vonnis: „Gelet op het middel van cassatie, door den requirant vooropgesteld bij schriftuur, zie conclusie Advocaat-Generaal." Dit is alles officieel Hollands.

In een muziek-recensie lezen we: „Brillante orkestrale effecten tonen de meesterhand die deze partituur instrumenteerde." Enz. enz. enz.

Aan een maaltijd bij gelegenheid van het jubileum ener Nederlandse vereniging van officieren (dat zijn, zoals wij reeds eerder schreven, de mensen die van de Vaderlandsliefde hun beroep maken) prijkte het volgend menu:

Salade Suédoise
Ayala

—

Potage à la Reine
Darne de Saumon
Sauce Mousseline
Graves sup.

—

Baron de Boeuf
Garni Henri IV
St. Emilion

—

Chaud-froid de riz de veau
gastronome
Nuits

Poularde rôti
Compôte Royal
—
Clace Maréchal
Piper Heidsick. Giesler.
—
Parfaits aux fromages
—
Fruits — Dessert
—
Mocca — Liqueurs

Men bezigt wel eens de uitdrukking: „Daar is geen woord Frans bij", in dit geval kan men zeggen: „Daar is geen woord Hollands bij". Ja, ja, onze moedertaal is toch maar de schoonste taal!!!

Het is dan voorzeker ook met grote instemming dat wij hier overnemen een artikel in de Haagsche Post van enige jaren geleden, waarin het o.m. heet:

„Tot de talrijke deugden, waarmee wij, van vreemde smetten vrije Nederlanders gezegend zijn, behoort de minachting voor, de onbekendheid met en de onbedrevenheid in onze Moedertaal. „De *Taal* is gans het volk", getuigde eenmaal een Nederlands dichter. En een Vlaams dichter, niemand minder dan Guido Gezelle, zong:

Die geen Taal heeft
Is geen Naam weerd.
Waar geen Taal leeft
Is geen Volk.

En ook:

Mijn Vlaanderen spreekt zijn eigen Taal,
God gaf elk land de zijne.
En, laat ze rijk zijn, laat ze kaal:
Ze is Vlaams, en ze is de mijne!

Terwijl zijn landgenoot Frans de Cort een halve eeuw geleden, minder pittig maar even goed gemeend, kweelde:

Mijne Moedertaal is de schoonste Taal;
En zou ze 't ook niet wezen,
Hààr verkiezen zou ik nog
Want ze is de mijne toch.

Zo dachten dichters boven en beneden de Moerdijk er over.

Wij, smettelozen, of smetvrijen van deze dagen, weten het echter beter. En als we uitdrukking willen geven aan wat er in ons omgaat, of als we ons „laten drukken", dan doen wij dit in 99 van de 100 gevallen *niet* in het Nederlands, maar in Platduits, Koeterwaals, of een andere levende dan wel dode taal. „In het hoofd van elk beschaafd Nederlander zitten drie woordenboeken", heeft eens een Waalse dominé gezegd. Mogelijk. Maar het „Woordenboek der Nederlandse Taal" zit er vast en zeker *niet* in! „Pourquoi dire Schwester quand c'est si simple de dire Soeur?" redeneert de Fransman. En hij heeft gelijk. „Waarom zou ik Zuster zeggen wanneer ik Schwester, Soeur, Sister, Sorella, Soror of iets anders kan zeggen?" redeneert de smetteloze, of smetvrije. En hij heeft ongelijk. Reuze-ongelijk! Maar zo zijn we nu eenmaal. Afzonderlijk en gezamenlijk. Alleen en in kudde. Een Nederlandse vereniging bijv. die een Nederlandse naam draagt is een merkwaardigheid. Richten we een Vereniging voor de Jeugd op, fluks dopen we haar: Pro Juventute. Voor de Ouderdom: Pro Senectute. Enz. enz. Hoe uitheemser hoe mooier; en hoe minder er van begrepen wordt zoveel te beter. Zo bestaat er in ons land een Vereniging voor Vogelkunde die zich liefst „Ornithologische Vereniging" noemt, welke schone naam voor 999 op de 1000 Nederlanders volslagen abracadabra is. Dat is trouwens juist het mooie er van."

In de N.R.Crt. verscheen enige jaren geleden de volgende oproep: „Avis au nationaux Hollandais à Bruxelles. Quelques Neerlandais ayant pris l'initiative de présenter une adresse de remerciement et l'hommage à leur ancien Viceconsul Monsieur M. G. L. v. d. Waarden à l'occasion de sa retraite, invitent leur compatriotes à signer cette adresse au comptoir de la maison Louis van Gelder, Boulevard du Nord 165 et chez Hulstkamp, Boulevard Anspach 74."

(Bericht aan de Hollanders te Brussel. Enkele Hollanders hebben het initiatief genomen een adres van dank en hulde aan te bieden aan hun oud Vice-consul de Heer M. G. L. v. d. Waarden bij gelegenheid van zijn vertrek, en nodigen hun landgenoten uit hun handtekening op dit adres te zetten ten kantore van enz.).

Er was toch nog een ander Nederlands blad dat zich ergerde en daarom schreef: „Dit is een oproep *door Nederlanders tot Nederlanders*, voorkomende in een *Nederlands blad*. Welk een voorbeeld geven zij aan de Vlamingen; zulke mensen die zich schamen in de vreemde (en nog wel in België) zich onder elkaar van hun moedertaal te bedienen, zijn erger dan de ergste Franskiljons! Deze „Nationaux hollandais" zijn Hollanders, die hun nationaliteit verraden!"

Wat ons natuurlijk koud kan laten; erger is dat diezelfde huichelaars op hun huldigingsbijeenkomst waarschijnlijk ook gezongen zullen hebben van „Mijne moedertaal is de schoonste taal!"

Wie dit alles tot zich laat doordringen, zal nu wel tot de conclusie zijn gekomen, dat ook de moedertaal niet waard is, er een druppel bloed voor te vergieten of er zelf voor te offeren.

* * *

Men versta ons intussen wel: wij zijn verre van onverschillig voor de dusgenaamde taal-schoonheden. Wij geven ook de voorkeur aan vlotte zinnen, beeldrijke uitdrukkingen, een bloeiende verhaaltrant, een mooi betoog. En de mens die redelijk en dus ordelijk is aangelegd, zal zichzelf zoveel mogelijk op taalverruiming en stijlvolmaking toeleggen, en zoeken en bedenken de dingen die literair boven, niet die op de taalverknoeide aarde zijn, maar hij zal zich niet aanmatigen, niet zo pedant zijn te beweren, dat alleen in zijn landstaal alles mooi te zeggen en te beschrijven is, integendeel: ieder vogeltje zingt zoals het is gebekt, en voor den waren natuurliefhebber doen ze het alle ieder in z'n soort even mooi.

„Evenals in andere gebieden hebben we ook in de taal stoutmoedige pioniers gehad, die de grenzen van het bekende voortdurend verder vooruitbrachten en doordrongen in het

onbekende. Elk woord was een mijlpaal, die aangaf hoe ver de mens op de weg van het oneindige weten was vooruitgegaan". Zo schreef onlangs de Yorkshire Observer, en zo zien we de ontwikkeling *voor alle talen.* Maar in die woorden wordt ook erkend dat primair *is het vinden van een zaak* en eerst dàn het zoeken naar de naam of de aanduiding er voor volgt, dat dus slechts de taal of de spraak middel is terwijl de vinding zelf — op wetenschappelijk, geestelijk of welk ander gebied ook — hoofdzaak blijft. En diensvolgens is een mooi betoog, een pakkende uitdrukking, niet een op zichzelf staand iets, maar ze zijn een uitvloeisel van een gezonde gedachtengang, van een rusteloze hersenwerking. Dat de taal daarbij inderdaad ondergeschikt is blijkt al wel hieruit, dat alles wat de moeite van vertalen waard is in andere talen wordt overgezet en in die nieuwe taal even uitmuntend gemeengoed blijkt te kunnen worden.

Het is — resumerende — de waanzin gekroond, te menen dat zijn eigen taal een exclusieve positie, ene uitzonderingsplaats inneemt te midden der andere talen, maar deze waanzin heeft ook al weer heel wat mensenbloed doen vergieten, mensenleed veroorzaakt.

Het is de bekende dr. Zamenhof geweest, die dit in alle omvang heeft doorleefd en doorschouwd, en in hem het plan deed rijpen en tenslotte volvoeren, om de door gemis aan talenkennis gerezen geschillen door middel ener wereldhulptaal uit de weg te ruimen.

In zijn „Vivo de Zamenhof" *) verhaalt Edmont Privat hiervan — en hiermede willen wij deze beschouwing eindigen: — „De verstandige vader wekt hem (Ludwig Zamenhof) uit zijn dromen en bracht hem terug tot de werkelijkheid, die hij rond zich zag in de straten van Bjalistok, met zijn gemengde bevolking van Russen, Polen, Duitsers en Hebreeën. Op de markt beweegt zich een bonte volksmenigte; een komen en gaan en een luid gegons van stemmen. Een kleurenschittering tussen de fruit- en groentemanden: groene shawls van lithause boerinnen, schapenvachten, grijze soldatenkleding, kemelsharen mantels, blauwe uniformen van Russische officieren, witte gordels, rode

*) Dr. Edmond Privat „Vivo de Zamenhof„, pag. 15/17.

halsdoeken, gouden arenden, zilveren uitmonstering...... Een koopster twist met een Duitsen marktkoopman. Mensen komen aangelopen en scharen zich om de twistenden. Er ontstaat een oploop. Gendarmen treden tussenbeide. Juist schreeuwt de vrouw in Lithaus dialect. De gendarmen begrijpen haar niet. „Spreek Russisch!" zegt dreigend de officier, „alleen Russisch. Geen boventaal! Je bent hier in Rusland!" *).... Een Pool uit de menigte protesteert.... Wie is het.... Hier is de onverlaat. Reeds is hij door de gendarmen ingerekend. Onwillekeurig sidderen de omstanders. Tussen gevelde bajonetten wordt de gearresteerde weggevoerd. De marktbezoekers zijn verstomd. De Polen eren den martelaar door hem te groeten, maar Duitsers en Joden nemen hunne hoeden niet af. „Wanneer zullen deze beledigingen ophouden?" mompelt een langbaardige. Woede fonkelt in Poolse ogen, een spottend lachje in de Russische.

Wat weten deze mensen van elkander?

Dat de een even goed een hart heeft als de ander, vreugde en droefheid kent, huis en vrouw en kinderen liefheeft? Zelfs de gedachte daaraan komt niet in ze op. Er bestaan alleen Joden, Russen, Polen, Duitsers.... geen mensen, alleen rassen. In zijn woning ontvangt men alleen rasgenoten. Met een vloek wordt het Poolse meisje uit de ouderlijke woning verjaagd als ze trouw heeft beloofd aan een Rus. Van Lithauers zegt men lachend, dat het maar „boerenkinkels" zijn. „Hun poëzie ene nationale opleving?" Volgens Polen: een Russische intrige. Volgens Russen: een Duitse geldbelegging. Door de moeilijke taal weet niemand er iets méér van."

Over al deze dingen heeft dr. Zamenhof nagedacht, en zo heeft hij dan kans gezien in zijne wereldhulptaal „Esperanto" (de hopende) der mensheid een middel aan te bieden, elkander buiten zijn eigen taal toch te leren verstaan en te begrijpen. Mijlen en mijlen ver is deze man door zijn werk verheven boven alle nobel-vredesprijs-winnaars, eerste rangs diplomaten en conferenciers en allen die in de wereldpolitiek de leiding hebben, doch in deze hoedanigheid nooit iets anders bereikten dan het mensdom dieper in het moeras

---

*) Dit speelt zich af in het toenmalige Russisch-Polen.

te hebben gedreven *).

Doch hoe weinig het de braaf kankerende mensheid er om te doen is van ingebeelde en werkelijke kwalen verlost te worden, de stompzinnige houding die het tegen het Esperanto aanneemt, is er al weer meer dan een doorslaand bewijs voor. Als iedereen, die nu wat steenkolen-engels, wat potjes-latijn, wat school-frans en wat verduitst-hollands kent en daarmede heeft bereikt het jargon van een Manus uit het bekende „Diner van Manus" van Justus van Maurik, zich eens op het Esperanto had toegelegd, als het werkende deel der bevolking — voor zover het (ten onrechte) meent deze taal zelf niet meer te kunnen leren — eens eiste, dat ze een vaste plaats op het schoolprogram werd toegewezen in ruil voor minder belangrijke zaken, dan viel er heel veel

*) Hoe broodnodig het is dat arbeiders en arbeidersafgevaardigden een wereldhulptaal kennen, wordt voldoende gedemonstreerd door het volgend bericht in de Haagse Post van 13 Augustus 1927:

„Als nevenverschijnsel van de twede rang is er de kwestie-Oudegeest, eindigend met diens ontslag als secretaris. Op zichzelf is dit relletje weinig meer dan een onderlinge ruzie, waarin de buitenwereld slechts matig belang stelt en waarbij opnieuw bleek hoe men ook in deze kringen er geen been in ziet, een schriftuur ettelijke jaren op te zouten, teneinde er op een gegeven ogenblik een tegenstander mee te lijf te gaan. Van meer algemeen belang is hierbij dan alleen de omstandigheid, dat weer voor de zoveelste maal blijkt, hoe fnuikend het ontbreken is van een door alle leden van een zo internationaal gezelschap als het I.V.V. gemakkelijk te hanteren wereldtaal. Begrijpen wij de zaak wel, dan heeft de heer Oudegeest enkele jaren geleden, toen de Sovjet-Heren wel tot onderhandelen omtrent toetreden bereid bleken, in een brief aan Jouhaux geschreven, dat het ogenblik aangebroken scheen om aan te va*tt*en. Bij de vertaling in het Frans zijn deze beide t's aangezien voor *l's* en heeft men er dus van gemaakt *„attaquer"* (aanvallen), wat in dit verband vrijwel het tegenovergestelde is. Hinc lacrimae. Natuurlijk zijn dergelijke vergissingen ook bij het gebruik van een wereldtaal niet met volmaakte zekerheid te vermijden, doch het behoeft wel geen betoog, dat, afgezien van steeds mogelijke onregelmatigheden als de hier geschetste, de noodzakelijkheid zelf van het vertalen een hinderpaal vormt voor elke briefwisseling.

Drukken deze bezwaren reeds sterk op het schriftelijk onderhouden van betrekkingen, bij mondelinge besprekingen en in het debat groeien zij uit tot een ware ramp. Men moet congressen als dat van het I.V.V. hebben bijgewoond als toehoorder om te beseffen wat het zeggen wil, een redevoering, zij moge ook nóg zo belangwekkend zijn, in twee of drie andere talen te horen vertalen. Voor een Nederlander, die — hij moge in het spreken nogal eens te kort schieten — de moderne talen in het algemeen wel kan verstaan, wordt een

te bereiken. Maar „men heeft wel andere dingen aan zijn hoofd" *).

Niet dat wij in het Esperanto — of in een wereldhulptaal in het algemeen — het universele geneesmiddel zien tegen alle internationale kwalen. Als het waar was dat er bij het kennen van een gemeenschappelijke taal geen misverstanden mogelijk zijn, dan zouden taalverwante mensen (dus mensen van eenzelfde land) „als broeders met elkander moeten samenwonen". De practijk leert evenwel anders. Daarvoor is n.l. ene andere geestesgesteldheid nodig. Als men de beweging van geldtellen maakt, verstaat men elkander internationaal, terwijl men in 9 van de 10 gevallen ruzie krijgt als men met taalverwante mensen over principiële onderwerpen spreekt.

Niet zonder instemming nemen wij hier nogmaals over, wat Paulus in zijn 1e Brief aan de Korinthiërs schrijft: „Al ware het dat ik de talen der mensen (en der engelen?) sprak en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal of een luidende schel geworden". (Hoofdstuk 13 : 1).

Maar dat een wereldhulptaal *absoluut onmisbaar* is om tot betere internationale en dus menselijker verstandhouding (*verstand* komt hier van: *verstaan*) te komen, is een axioma, een onaanvechtbare stelling, die door de redelijke mens wordt onderschreven, doch geloochend wordt door de massale kudde, die in deze afwijzende houding trouw terzijde wordt gestaan door al die duisterlingen die uit persoonlijk gewin belang hebben bij de handhaving van de bestaande wantoestand.

---

dergelijke bijeenkomst weinig minder dan een marteling en een geduldproef, die slechts weinigen met onverminderde opgewektheid te boven komen. De grijze verveling trekt over de gezichten der meer polyglot aangelegde bezoekers en zien zij de kans ertoe schoon, dan sluipen ze de een na de ander de zaal uit. Juist voor woordvoerders op congressen als dat van het I.V.V. is de invloed van het taalverschil noodlottig. Zij toch zijn, veel meer dan sprekers op internationale wetenschappelijke bijeenkomsten, gewend met kracht en zwier de snaren van het speeltuig der volksconsciëntie te betokkelen, hun ganse betoogtrant is daarop als het ware toegespitst. Zielig is het dan vaak te zien, hoe hier hun daverende zinnen afstuiten op een verzameling toehoorders, die daarvoor nog minder toegankelijk zijn dan een vergadering van doofstommen."

*) Als we dit schrijven horen we juist het hysterisch gekrijs der voetbalmaniakken op hun sportterrein.

Als deze kudde „het goed en het bloed, dat ze veil heeft (lees: moet hebben) in dienst van haar moedertaal", eens omzette in energie tot het aanleren ener wereldhulptaal, als ze het raffinement in haar eigen taal eens overbracht op een bredere basis, we zouden evenveel vooruitgaan in de geschiedenis der mensheid, als we nu telkenmale achteruit gaan. Hier hebben we vrede (we zijn niet dogmatisch anti-lyriek) met wat een dr. Zamenhof eenmaal dichtte:

Sur neŭtrala lingvo fundamento,
Komprenante unu la alian,
La popoloj faros en konsento:
Unu grandan rondon familian *).

Nog zijn de „Vaderlanden" daartoe een beletsel.

---

*) „Op de grondslag ener neutrale taal, waardoor de een de ander begrijpt, zullen de volken één grote familiekring vormen." (Couplet uit „La Espero", d.i. de hoop).

DE BLANKE PARASIET

„Parasieten zijn woekerplanten of -dieren, d.z. zulke planten of dieren, die op andere organische lichamen leven en aan deze haar voedsel onttrekken. Dit parasiteren kan tenslotte de dood van het geparasiteerde organisme tengevolge hebben."

(Encyclopaedie).

Neen, lezer, dit zal geen natuurkundige verhandeling worden, al stemmen wij toe, dat titel en motto van deze verhandeling het postvatten van een dergelijke gedachte rechtvaardigen.

Onder de talloos vele namen van dieren, welke in de dagelijkse wandeling en gesprekken over en tegen den medemens — in ogenblikken van zelfinkeer ook over en tegen onszelf — gebezigd worden (noemen wij bijv. namen als: ezel, rund, eend, varken, slang, e.d.), neemt die van „parasiet" een voorname plaats in.

Wanneer wij het in deze verhandeling dan ook over de „parasiet" zullen hebben, zal het zijn over de menselijke parasiet, den tot het blanke ras behorende mens, dus over u en mijzelf en al die andere millioenen Europeanen, die nog binnen de oude landsgrenzen wonen of zich genesteld hebben in de gebieden die vroeger het rechtmatig domein van onze gekleurde medemensen waren.

Om kort te gaan, wij zullen in deze verhandeling het een en ander doceren uit de „Koloniale geschiedenis". Maar zoals Domela Nieuwenhuis' „Een vergeten hoofdstuk" een aanvulling was op het historisch gedenkboek „Een halve eeuw. 1848—1898", uitgegeven door „Het Nieuws van den Dag" bij de inhuldiging van de koningin, zo zal deze onze verhandeling een aanvulling zijn op de „Koloniale Geschiedenis", zoals deze op onze onderscheidene onderwijsinrichtingen aan den man, of beter gezegd: aan het

kind wordt gebracht. Want, nietwaar, wie het kind heeft, die heeft de toekomst.

Laten wij dan beginnen bij het begin. Want wie „Koloniale Geschiedenis" zal schrijven, mag vooral dit begin niet overslaan.

Welnu, het was na de legendarische zondvloed in het bijbels legendarische begin der menselijke geschiedenis, dat de legendarische Noach met „een stuk in zijn kraag" thuiskwam, zich zeer onlegendarisch van al zijn kleding ontdeed en midden in zijn tent moedernaakt over de grond rolde. We vinden dit stichtelijke verhaal in het 9e hoofdstuk van Genesis. Het verhaal vervolgt dan hoe Cham, één van Noach's zonen, zijn vader in deze toestand aantrof en zijn broeders Sem en Japhet waarschuwde. Met welke bedoeling hij dit deed, vermeldt de geschiedenis niet. Zoals trouwens de Bijbel ons omtrent de meeste kardinale punten in het onzekere laat. We lezen wel verder, dat de liefderijke god, onze Hemelse Vader, niet alleen Cham maar ook al diens nakomelingen vervloekt over dit waarschuwen van zijn broers. Een rechtspraak, die volkomen paste in de lijn van die bij de z.g. zondeval, toen het gehele mensdom werd vervloekt door Adam's „overtreding" *).

Het is de uit zijn roes ontwaakte Noach, die zich tot tolk maakt van de Godsspraak. Op deze onverkwikkelijke geschiedenis nu beroepen de blanken zich bij hun koloniale „beschavingsarbeid". Hoewel zelfs de Bijbel niet zover gaat, wordt nu maar algemeen aangenomen, dat alle kleurlingen — negers, chinezen, japanners, australiërs, indianen, maleiers, e.d. — Cham tot hun stamvader hebben en dus tot het gevloekte ras behoren en dat voorts de gebenedijde blanken, in hun suprematie over de gekleurde rassen, zijn aangewezen om Noach's wens: „God breide Japhet uit en hij wone in Sem's tenten en Cham zij hem een knecht"

---

*) We lezen in diezelfde geschiedenis, dat o.a. Sem en diens nakomelingen gezegend werden. Wie nu weet dat de Joden de nakomelingen van Sem zijn (vandaar: Semieten) en dat het Joodse ras bijna steeds verdrukt is, kan met moeite een schaterlach onderdrukken over de waarde van dergelijke godsorakels.

Door alle eeuwen heen hebben de christelijke horden zich het recht aangematigd hun sadisme op de weerloze Joden bot te vieren. Hiervoor geldt als motief hun schuld aan de dood van Jezus.

(Genesis 9 : 27) in vervulling te doen gaan.

U ziet, lezers, het gegeven is waarlijk schitterend. Een dronken vader die — inplaats van zichzelf een reprimande te geven — zijn zoon, alsmede diens nakomelingen, vervloekt, waardoor deze al dan niet effectieve nakomelingen, vnl. in de laatste eeuwen, aan een terreur hebben blootgestaan die elke, maar dan ook letterlijk elke beschrijving tart. En onze poging om toch het een en ander te beschrijven, zal dan ook volkomen in de schaduw van de werkelijkheid blijven, een beschouwing in vogelvlucht zijn.

Alvorens daartoe over te gaan tot recht begrip nog deze opmerking. Het motief van de „beschavingsarbeid" is natuurlijk maar de vlag, die de verpestende lading der Koloniale uitbuiting dekt. De brandende hebzucht der blanken, daartoe in staat gesteld door de suprematie van het blanke ras op het gebied der technische verdelgingsmiddelen, vonden in de gebieden der gekleurde rassen een uitbuitingsterrein bij uitnemendheid, waarvan men, gedekt door de in die omstandigheden steeds voorhanden godsdienstige vrijbrief — ditmaal uit Genesis 9 — een dankbaar gebruik maakte.

Men is dan begonnen met op de kleurlingen het stempel der minderwaardigheid te drukken, ze te beschouwen en te doen beschouwen als wezens van lagere orde, die nauwelijks tot het genus „mens" gerekend kunnen worden.

Wie — als wij — de christelijke school heeft bezocht, weet hoe daar het langzaam, maar zeker werkend gif der rassenhaat wordt toegediend, de lelieblanke zielen der blanken bewierookt en de ravenzwarte zielen der zwarten verdoemd worden. In de laagste klas zijn ze nog arme, blinde heidenen, om in de hoogste klas al ontaard te zijn in opstandelingen tegen het wettig gezag en wat dies meer zij *).

---

*) In een onzer leerboekjes kwam het volgend Christelijk fraais voor: „Zoals men weet, heeft Nederland in Azië uitgestrekte bezittingen, bekend onder de naam van Nederlands-Indië. Deze bezittingen hebben voor ons land een onschatbare waarde. In 't rustig bezit dezer rijke eilanden te blijven, is het voortdurend streven der Nederlandse Regering. Daartoe is nodig een leger en een vloot. Niet zelden toch gebeurt het, dat opstanden uitbreken onder de inlanders, die zonder een leger in 't geheel niet en met een leger vaak niet dan met grote opoffering kunnen gedempt worden."

Dat dit gif tot de gemeenste onder zijn soortgenoten behoort, blijkt dan wel hieruit, dat men zich na jaren- en jarenlang worstelen en toedienen van tegengif soms nòg moet betrappen op de gedachte dat de blanken toch wel van een enigszins beter hout gesneden zijn dan de kleurlingen.

Is het zo gesteld met den ernstig zoekenden, den serieuzen mens, vraagt dan niet hoe het gaat met „den man in de straat". Voor hem zijn de Javanen nog „bruine sloebers", de Japanners „gele duivels", en behoren scheldwoorden als „rare chinees", „kaffer", „grasneger" en meer van dat fraais tot zijn dagelijks vocabulair.

Maar niet alleen de blanke „man in de straat" is van zijn superioriteit over de gekleurde rassen meer dan overtuigd, ook bij den blanken „man in de salons" demonstreert zich de werking van het toegediende rassengif in alle afgrijselijke christelijkheid. Konden we, nog niet zo lang geleden, lezen hoe in de europese concessies in de chinese stad Shanghai borden geplaatst waren met het opschrift: „chinezen en honden worden niet toegelaten", hoe een Londense hotelhouder een neger-professor de toegang tot zijn hotel weigerde, de nationaal-socialisten een hevig tumult veroorzaakten omdat een gekleurde domine ergens in Duitsland een kerkdienst zou leiden, en zo maar voort?

Onder het opschrift: „De dolle honden van de Beobachter" nam de Haagse Post enige tijd geleden het volgend bericht uit de „Völkische Beobachter" op:

„Een neger maakt deel uit van het nieuwe Franse kabinet-Laval. Door dit nieuwe verraad aan het blanke ras toont Frankrijk andermaal zijn onvermogen om te spreken uit naam van Europa. Misschien moet Curtius binnenkort wel met dien neger onderhandelen om verlichting van het Young-plan te krijgen."

De Joodse perscommissie schreef Juni 1935:

„De Franciskaner pater Heribertus uit het klooster te Keulen heeft dezer dagen in de katholieke kerk te Grosz Königsdorf een drietal toespraken gehouden. In zijn laatste toespraak heeft hij zich bezig gehouden met het vraagstuk van bloed en ras in verband met de huidige positie der

katholieken in Duitsland.

Onder het opschrift „Juda, Heil!" geeft de West-Deutscher Beobachter een overzicht en beoordeling van deze rede. Niet bloed en ras zijn toonaangevend — aldus pater Heribertus — doch alleen de liefde. Ons is een neger en mulat met een zuivere ziel liever dan de zondige ariër, omdat hij ook Gode liever is. Christus, gelijktijdig mens en God, is als mens uit Semitische stam gesproten en daarom moeten wij het Semitische ras achten. Wij geven den keizer wat des keizers is en den kanselier wat des kanseliers is; doch wij zijn burgers van een Tweede Rijk, het Hemelrijk, en Christus is onze leider. Christus uit de stam Juda, Heil.

Volgens de Westdeutscher Beobachter betekent het hoger achten van negers en mulatten laster en beschimping van het eigen bloed, die getuigen van een karakter- en zedelijke verwildering zonder weerga, waarop wij pater Heribertus en zijn volgelingen slechts één ding te zeggen hebben: „Ga dan maar liever naar de negers en mulatten. Wellicht gevoelt hij zich beter onder de kannibalen dan onder beschaafde mensen". Indien pater Heribertus gelooft, voor de Joden, de aartsvijanden van Duitsland en van alle Christelijke volken en staten, te moeten opkomen, neemt hij plaats in het front van Juda; hij is het, die den tegenstanders van de Kerk gelijk geeft, die Juda en Rome op één lijn stellen."

In een interview met een verslaggever van de „Echo de Paris" vroeg Mussolini: „Is de Volkenbond soms de rechtbank waarvoor de negers de achterlijke volken, de wilden, de grote volken kunnen slepen?"

In een bespreking van E. K. Klötzel's boek: „Brits-Indië in de smeltkroes" zegt Stokvis in het Volk van 23 Jan. 1931:

„Uitstekend is het hoofdstuk over de Engelsen in India. Hij, die het koloniale leven kent, voelt, dit lezende, weer alle misère en ergernis daarvan. Een kenmerkend staaltje van blanke hooghartigheid en onwetendheid vertelt de schrijver. In de stad Poona is het hoofdkwartier van de door den patriot Gokhale gestichte vereniging „De dienaren

van India" gevestigd. Deze vereniging bezit een prachtige bibliotheek, die vooral op staathuishoudkundig gebied uitstekend voorzien is. Welnu, juist in Poona klaagde een hoge ambtenaar, wiens persoonlijke liefhebberij de studie der staathuishoudkunde was, bij den schrijver er over, dat hij zozeer het gemis voelde van een goede bibliotheek. De man, die vier jaren ter plaatse woonde, wist absoluut niets af van het bestaan der vereniging en haar mooie boekerij! Dat herinnert mij aan wat ik zelf in Semarang ondervonden heb. Daar sprak een dame mij haar verwondering er over uit, dat er al „inlanders" waren, die zo goed Hollands spraken.. terwijl er in Semarang een Nederlandse H.B.S. was, waarvan de schoolbevolking voor 14 pCt. uit Indonesiërs bestond. Zij woonde zeven jaar in die stad."

In zijn „History of civilisation" schrijft Henry Thomas Buckle:

„We kunnen met evenveel recht verwachten, dat het zaad op kale rotsen ontkiemt, als dat een wilde, philosophische godsdienst onder onwetenden en ruwe wilden(?) ingevoerd kan worden."

Over „het Abessijnse probleem in de Italiaanse Kamer" lezen we in Het Vaderland van 8-5-1935 o.m.:

„De pers bevat een verslag van een conferentie van zekeren Henry de Monfreyd te Parijs, waarin deze uiteenzette, dat het in het belang van Europa en vooral van Frankrijk zijn zal, wanneer Italië, dat zich reeds enorme offers heeft getroost voor zijn koloniën in Oost-Afrika, eindelijk een einde te maken aan die middeleeuwse feudale staat Abessynië. In dat land toch zouden 15 millioen mensen onder de dwingelandij leven van enkele tyrannen. En Italië zou in staat zijn deze mensen te bevrijden en dit slavenvolk te zamen *met de zegeningen der beschaving een menswaardig bestaan te geven*" *)

Het is tegenover deze superioriteitswaan dat wij met

*) Cursivering van ons. Bepaald „grappig" is het als men bedenkt dat ook in Italië „millioenen mensen leven onder de dwingelandij van enkele tyrannen." Voorts realisere men zich deze zaak goed als men in de bladen van 26-2-1935 een foto aantreft van „Generaal Rodolfo Graziani, de opperbevelhebber der Italiaanse troepen in Oost-Afrika, *bijgenaamd de Zwarte Duivel.*

enkele voorbeelden zullen trachten aan te tonen, welke beschavingstendenzen er bij de gekleurde rassen worden aangetroffen.

Zo lezen we dan — om maar te beginnen — in de „New York Churchman" van de hand van Herbert W. Peet een artikel, waaruit we deze passage lichten: „Toen ik een dame, werkzaam in het bureau van een organisatie, welke zich bezighoudt met opvoedingswerk onder de negers, vertelde, dat ik had gelogeerd bij negervrienden, van wie mijn vrouw en ik ook enkelen in onze woning te Londen hadden ontvangen, riep ze uit: „U wilt toch niet zeggen, dat U bij hen thuis hebt geslapen en met hen hebt gegeten? Zoiets kan ik niet begrijpen." Maar ik kon háár niet begrijpen! Ik vond in die negerwoningen dezelfde boeken (of betere), dezelfde gesprekken (of betere), dezelfde belangstelling (of een ruimere) als in vele woningen van blanke Europeanen."

De gelukkigste mensen — zegt men — zijn degenen, die de minste wensen hebben. Volgens den engelsen wereldreiziger Seton Karr vindt men in de afgelegenste streken, o.m. onder de stammen in Midden-Afrika, die nog niet onder de invloed der „beschaving" zijn gekomen. Ze bestaan uit de schoonste en krachtigste mensen; de zwakken zijn ten ondergegaan, de sterken hebben zich voortgeplant. „Tegenover dit forse geslacht — aldus Karr — maakt de gemiddelde stadsbewoner een povere figuur, en Karr is dan ook tot de overtuiging gekomen, dat de voorwaarden om gelukkig te zijn, onder hen onvergelijkelijk veel beter zijn dan bij ons. Neemt men de mate van geluk als maatstaf, dan zouden zij dus op een hogere trap staan dan wij, die dagelijks door honderden zorgen en zorgjes worden gekweld."

De volgende passage in Prof. Schweitzer's „Bouwen in het Oerwoud" is al evenzeer ruimschoots de overdenking waard: „Het schijnt me onbegrijpelijk, dat ik de negers voor maanden verlaten ga. Hoe ben ik van ze gaan houden, ondanks de moeite, die ze ons veroorzaken. Hoeveel goede trekken ontdekt men in ze, als men zich door allerlei dwaasheden dezer natuurkinderen niet laat verhinderen, om den mens in hen te zien. Hoe stellen zij hun hart

voor ons open, als wij hen met geduld en liefde tegemoet komen."

Een reisbeschrijving van een zekere William Cotton Oswell leert ons de mensen uit de Afrikaanse binnenlanden weer van een andere zijde kennen. De eigenaardigste ontmoeting van den schrijver was die met een stam van enkel vrouwen. Hierover schrijft hij: „Verscheidene dier vrouwen hadden aan haar geelachtige of donkere huid een aantrekkelijke, roodbruine kleur weten te geven. Op een gegeven ogenblik traden twee jonge meisjes buiten de kring van oude vrouwen en kinderen en begonnen een dans uit te voeren. Bevallig draaiden zij in het rond of beschreven verschillende figuren en wel met zulk een buitengewoon kunstgevoel, dat zij alle vurige bewonderaars van Diaghileff en het Russische Ballet in vervoering zouden hebben gebracht."

In een bespreking van prof. dr. A. Burssens „Negerwoordkunst" schrijft het Handelsblad: „Wij weten thans met zekerheid, dat de negerplastiek in vele gevallen tot de zuiverste kunstuiting behoort, ook de negerwoordkunst doet bij de similaire volkskunst niet onder".

In een artikel van E. Beekman in de Haagse Post van 15 Juli 1933 over „Pygmeeën" heet het:

„Zelfs de zo scherp kijkende Schebesta schreef, nadat hij twee maanden met de Itury-pygmeën had samengewoond, aan een vriend: Nu ben ik in staat om over een „volk zonder god" mededeling te doen. Tot hij opeens de eerste sporen ontdekte, die hem tot de kennis der dwergenreligie zou brengen. Hun godsdienstige gebruiken zijn n.l. zo echt levend, zo natuurlijk, zo zonder ceremonie of pose, zo innig versmolten met het gewone profane leven, dat leven en godsdienst als het ware één zijn en het dus voor een buitenstaander moeilijk wordt de godsdienstige gebruiken te onderscheiden. Als de dwerg op jacht gaat, stoot hij geluiden uit, die Schebesta in de beginne niet begreep, maar die betekenen: Vader (Bapapé) („geef mij wild"). Bij het honingzoeken: O, wa, wa, „Vader laat mij vinden", en zo meer."

Schrijvend over Abessynië, het land dat thans in de

worgende greep van de blanke beschaving zit, zegt een Amerikaanse dokter, die vele jaren in Abessynië is geweest, in de Manchester Guardian:

„Met betrekking tot de strooptochten die zouden hebben plaats gehad, kan ik opmerken, dat wij zes jaar lang, alvorens naar Abessynië te gaan, geleefd hebben op de westelijke grens van dit land in het gezicht van de grenspalen en ook in die periode 1912—1919 hadden er geen strooptochten plaats. Wij herinneren ons wel dat grensstammen uit Kenya en Soedan strooptochten in Abessynië hebben verricht, doch het enige verschil is, dat men hiervan nooit iets heeft vernomen. Abessijnse strooppartijen kwamen slechts weinig voor en zeker nooit met instemming of medeweten der regering van Addis Abeba.

Wanneer men het ruwe en ongezonde grensgebied kent, is het een wonder, dat de Abessiniërs in staat zijn geweest de orde aan de grens te handhaven en strooptochten te verhinderen. Het aanleggen van wegen zal dit alles veel veranderen en de strooptochten helemaal verhinderen.

Wat de grensincidenten betreft, kan men de vraag stellen of zij belangrijker zijn dan die voorkomen in vele andere plaatsen in andere delen der wereld. Elk jaar gaan een of twee grote karavanen muilezels, met vijftig tot enige honderden ladingen zilverdollars van Addis Abeba naar Gorei in West-Abessynië. De bewaking telt niet meer dan vijftien man. Hebben er ooit tijdens deze maandenlange reis aanvallen plaats gehad of is het geld geroofd? Nimmer! Zou zoveel geld op dezelfde wijze in de Verenigde Staten of in vele delen van Europa zo veilig vervoerd kunnen worden? In Chicago bijvoorbeeld? Ik geloof het niet. Mijn vrouw en ik dragen nimmer wapens noch genieten wij bewaking, doch tijdens de lange tochten, die wij in de grensprovincies en aan de grenzen hebben afgelegd, heeft men ons in totaal drie muilezels gestolen. Tijdens geen enkele tocht werden wij gemolesteerd of zijn onze goederen gestolen. Wij voelden ons in Abessynië even veilig als in Engels-Egyptisch Soedan of waar dan ook."

Zo zouden wij nog tientallen voorbeelden kunnen aanhalen om den lezer een kijkje te geven op het cultuurpeil

der Afrikanen. Maar wie aan deze weinige niet genoeg heeft, is ook niet te overtuigen door tienmaal zoveel aanhalingen. Wij zullen daarom Afrika vaarwel zeggen, en ons naar Australië begeven. Beginnen we met een citaat uit een reisbeschrijving van Mr. van Rossem.

„Het eiland Warekaurie ligt nog in de koude zône en mist de charme van het tropische koraal-eiland. Maar het heeft een geschiedenis te vertellen, een cultuur-geschiedenis van christelijke principes, die iedere Europese christen met verbazing moet slaan. Hier werd het pacifisme geboren, hier werd het pacifisme practisch doorgevoerd tot in de zelfmoord; en dat alles in een tijd dat dit begrip in Europa zo goed als door niemand nog werd omhelsd. Hier woonde een Polynesische stam, de Moriori genaamd. En de mondelinge tradities van dit volk gaan tot in de grijze oudheid terug. De grote chef Tamahiwaki (pl.m. 1850) had een genealogische lijst van 180 generaties, die een tijdsduur van 4500 jaar omvatte. Maar de enige belangrijke persoonlijkheid van al deze voorvaderen — belangrijk tenminste voor ons — was het hoofd de profeet Kunuku. Nooit had hij van Christus gehoord, want nimmer had een blanke de voet nog op het afgelegen eiland gezet. En toch leeraarde hij zijn volk gelijk Jezus het in zijn omgeving had gedaan: „Gij zult niet doden!" En de Moriori leefden gelukkig en vreedzaam, zonder bloedvete, zonder oorlog, ja zelfs zonder wapenen."

In een bespreking van de film „Taboe", welke opgenomen is op Bora-Bora in de Stille Zuidzee, vinden we deze passage, die onze aandacht vraagt:

„Hebt ge ooit den 100 pct. gelukkigen mens gezien, innerlijk één met de natuur, in welker aanwezigheid het woord „complex" en „symptoom" tot een bespotting wordt? Zo niet, ga dan eens naar „Taboe" kijken. En daarom is het zo jammer, dat Murnau (de film-operateur) niet op dit unieke motief heeft voortgeborduurd. Wij snakken naar de film van het geluk — een leven, voortglijdend in één harmonie met de diepere natuurwetten. De primitieven kennen nog de sleutel tot dat geheim. Maar Murnau heeft gemeend een conflict te moeten verwerken, dat typisch

in het avondland (het Westen) thuis hoort en in het Morgenland (het Oosten) vrijwel ondenkbaar is. En afgescheiden van dit: deze gelukkige mensen hadden ons een uur lang kunnen doen genieten van hun geluk — en hun prachtige lichamen. Zijn wij er dan eeuwig op aangewezen, op het witte doek levens te zien verschijnen, die door allerlei onwezenlijke tragedieën uit hun evenwicht worden geslagen, tenslotte minzaam en met een sentimentele traan worden begraven?"

In deze film „acteren" als hoofdpersonen drie Australische inboorlingen: Reri, Malahi en Hitu. Van dezen vertelde Murnau, dat hij hun in zijn kajuit ontbood om af te rekenen. Op de vraag hoeveel hij ze schuldig was, antwoordde de woordvoerder — na even te hebben nagedacht — „Vijf en dertig francs — vijftien voor mij omdat ik de baas ben en tien voor de beide anderen." Murnau gaf hun een biljet van honderd francs. Toen zei de woordvoerder: „Wij vroegen om drie stukken geld en gij geeft ons maar één stuk. Maar als dit alles is wat ge kunt missen, zijn we tevreden, mijn vriend." De film-recensent eindigt zijn beschouwing dan: „Het is deze sfeer van onbedorvenheid, van natuur-menselijkheid, die deze film tot zoiets bijzonders maakt."

Eindigen wij ons bezoek aan Australië met dit berichtje van „Mixer" in de Arbeiderspers van 10-12-'31:

„Er is een volk ontdekt, dat zich buitengewoon gelukkig mag achten, want het heeft nog nimmer een blanke gezien. De Australische Anthropoloog Herbert Basedow is deze bijzondere mensen op het spoor gekomen in de Noordelijke binnenlanden van Australië en hij gelooft, dat er nog meer van deze volken zijn. Toen hij en zijn begeleider door de „wilden" werden gezien, vluchtten deze verbaasd naar hun kampen en klauterden daarna als apen in de bomen om zich op deze wijze beter tegen de blanke monsters te kunnen beschermen. De cultuur van dit volk is nog zeer primitief: geweren en kanonnen kennen zij nog niet. Verder lopen ze geheel naakt en leven van de jacht. De mannen zijn flink en lang, sterk en handig. Basedow zag hoe zij langs steile heuvels opklauterden op een wijze en

met een snelheid, die geen blanke hen zou kunnen nadoen. De geleerde stond versteld van de kunstzinnige praestaties, die zij in hun holen hadden geleverd. De muren zijn bedekt met voortreffelijke, met oker geverfde tekeningen van goden en dieren." „Gelukkig", eindigt onze sarcastische Mixer, „zal het nu spoedig uit zijn met de wanbeschaving van dit volk. Wij, blanken, zullen er voor zorgen, dat zij spoedig een borrel weten te waarderen en het hanteren van kanonnen en tanks als kinderspel gaan beschouwen."

Steken we nu over naar Amerika, dan doen we ook daar verrassende ervaringen op.

Uit een bespreking over Lewis Spence's „Mythen en legenden der Noord-Amerikaanse Indianen" lichten we de volgende passage:

„De Indiaan heeft in zijn mythen en legenden zijn gehele moraal neergelegd, en acht het nog steeds zijn plicht, ze op zijn kinderen over te dragen. Daardoor is men in de gelegenheid geweest, veel van wat er van de mondelinge overleveringen bij de eertijds zo talrijke stammen is overgebleven, op te tekenen en voor het nageslacht te bewaren. De fantastische Indianenboeken hebben wel het volle licht doen vallen op de moed en de krijgsmansdeugden van den Indiaan, maar zij hebben hem, in zijn strijd tegen den blanke, bijna onveranderlijk voorgesteld als een gevoelloze wreedaard, die in naam der „beschaving" verdelgd moest worden. Hoe meer echter ernstige onderzoekers in zijn ziel hebben trachten door te dringen, des te duidelijker bleek, dat de Indiaan moreel oneindig hoger staat, dan vele der Indianenromans het hebben doen voorkomen. Zelfs hebben de beste Indianenkenners verzekerd, dat men in de zogenaamde beschaafde wereld goed zou doen, een voorbeeld te nemen aan de moraal van den Indiaan."

In zijn schitterend werk „De vrouw in het Paradijs" laat Curwood den hoofdpersoon zeggen:

„Wil je wel geloven, dat er onder de wilde Indianen veel meer goede, edele mensen te vinden zijn dan onder de bezoekers van een bal in New-York?"

Tijdens een bijeenkomst naar aanleiding van het Congresbesluit om alle Indianen tot burgers der Verenigde

Staten te verklaren — waarmede de hun nog resterende zelfstandigheid ophield — sprak onlangs het Irokezen Opperhoofd Deskeah deze gedenkwaardige woorden:

„De beschaving is een geweldige machine, maar als zij beloften in de wind strooit, als zij trouwbreuk pleegt, dan bewijst zij dat zij geen ziel heeft." En hij vervolgde: „Maar noch Groot-Brittannië, noch de beschaving, kan bewijzen, dat *ik* geen ziel heb. Ieder loyaal Irokees heeft een ziel, en die kan niet veroverd worden."

Bij het om ons heen verspreid materiaal bevindt zich o.a. v.d. Bergh van Eysinga's „De ziel der mensheid". In het hoofdstuk „Bij de Indianen" vinden we enige voorbeelden van Indiaanse poëzie. De schrijver eindigt zijn overzicht met deze woorden: „Op deze wijze heeft een volk gedicht, dat wij onbeschaafd noemen en dat zeker onze mindere is in industrie en weten. Maar toch borrelt hier reeds hoog de bron die niet verzandt, het menselijke is er, en voor de drift der dieren, zijn hier de stille, tere liefden, die zo vredig rijpen, en zulke woorden zijn als zoete vruchten, die men van de zuivere planting oogst en nu, na euwen, nog geniet".

Van Noord- naar Zuid-Amerika is niet zulk een grote stap; wij verzoeken daarom den lezer ons daarheen te volgen. We horen dan allereerst van Dr. Baessler, den man die in opdracht van de Terra United Artist een grote expeditie naar Zuid-Amerika ondernam, de volgende wetenswaardigheid:

„De Chuhupi Indianen leven in een communistische heilstaat. Ze hechten niet aan eigen bezit; als de een bijv. een goede visvangst heeft gehad, terwijl een ander niet genoeg heeft voor zijn gezin, staat de eerste een deel van zijn vangst af. Dat is geen goedheid, maar een plicht."

Tegenover het barbaars kastijdings-element in de opvoeding bij ons, blanken, doet weldadig aan wat we van een andere Indianenstam horen. Wanneer daar bijv. een kind ongehoorzaam is geweest, brengt de moeder het kind in de slaap met een visgraat een klein schrammetje aan op het gezicht en vertelt het kind de volgende dag, dat een geest dit gedaan heeft ter waarschuwing.

Na deze symptomische aanhalingen uit het leven der Zuid-Amerikaanse Indianen rest nu een bespreking van de Inca's en hun rijk. Wanneer wij deze Inca's hier volle recht laten wedervaren, zouden daartoe vele bladzijden nodig zijn. En dat gaat niet; wij moeten ons ook in deze de nodige beperking opleggen. Wie over dit volk meer wil weten, bevelen wij ten zeerste de lezing aan van Mr. W. J. W. van Balen's „Het Leven der Oude Inca's". Toch willen we enkele opmerkingen ten beste geven.

Om te beginnen zijn alle schrijvers, die zich met dit onderwerp hebben bezig gehouden, het er over eens, dat de samenleving der Inca's — die het tegenwoordige Peru en Bolivia bewoonden — een voorbeeldige was, waartegen de latere wanorde onder de Spaanse veroveraars scherp afstak. De wetgeving bij de Inca's was een mengsel van communisme en imperialisme. Persoonlijke eigendommen bestonden niet. Alles was van de gemeenschap. Als belasting was iedereen verplicht te werken, doch hiertegenover stond dan ook een strenge contrôle op de uitreiking van levensmiddelen aan ieder. De organisatie in dat uitgebreide land was, ondanks de vaak primitieve hulpmiddelen, beter geregeld dan zelfs in het om zijn organisatietalent befaamde Duitsland. Al het bruikbare land werd in drie delen verdeeld, die ten naastebij even groot waren. Een dezer delen werd het volk toegewezen en per hoofd onder de inwoners verdeeld. Voor ieder persoon werd een ruim voldoende stuk maisland beschikbaar gesteld. Tweederde van het land was dus staatseigendom. Hieruit werden de kosten voor de priesters, ambtenaren en den vorst bestreden. Het overige werd in grote magazijnen opgeslagen om als reserve te dienen voor oorlog of hongersnood. De gehele opbrengst van het „volksland" echter strekte tot dagelijks levensonderhoud, zodat niemand zorg voor de toekomst behoefde te hebben. Gebrek was een ongekend iets in deze samenleving.

Hoewel we gaarne meer van dit interessante rijk — dat eveneens door de blanke beschaving is verwoest — willen vertellen, wacht ons thans nog Azië, en zullen wij ons daarom derwaarts begeven.

Waar zullen wij in dat grote Azië beginnen? Vinden we daar niet het z.g. Nederlandse en het Britse Indië, Siam en Indo-China, Japan en China, Tibet en andere rijken, met oppervlakten en inwoners-aantallen, waarvan wij westerlingen, ons geen denkbeeld kunnen vormen? En wij herhalen daarom onze vraag: Waar zullen wij in dat grote werelddeel Azië beginnen?

Wat het cultuurpeil der bewoners van de Indische archipel betreft, dit leren we niet kennen uit wat ons de officiële publicaties omtrent land en volk van deze archipel mededelen en wat repratiërende planters ons in het algemeen willen doen geloven. Om dat te leren kennen, moeten wij te rade gaan bij de weinige waarheidslievenden, die uit Nederlands Indië met een ervaring rijker en met een illusie minder in het „moederland" terugkeren, n.l. deze ervaring, dat de Maleier niet de luie, vadsige, cultuurloze inlander is, zoals ons die door de koloniale uitbuiters getekend wordt, en deze illusie dat de blanken er de brengers ener cultuur zijn geweest en nog zijn. Multatuli heeft er ons wel zoveel van verteld, dat wij ons niet van de domme kunnen houden met het bekende smoesje: „Ik heb het niet geweten!" Het is overigens nog niet zo heel lang geleden, dat we van onzen kameraad Roestan Effendi op onze bijeenkomsten een uiteenzetting kregen van land en volk van Minangkabau, die ons maar al te duidelijk deed zien, hoe bijv. ons Hollands familieleven maar een caricatuur is van wat men er bij de Minangkabauers en andere Indische rassen onder verstaat.

In „De Telegraaf" van 20 Juni 1925 schrijft prof. W. Storm van Leeuwen een artikel over Vegetarisme. In dat artikel haalt hij prof. Nieuwenhuis aan die in een tijdschrift verschillende bijzonderheden heeft geschreven over een primitief volk, n.l. de Koeboe's, die nog in sommige delen van Sumatra voorkomen.

Omtrent die Koeboe's lezen we o.m. in genoemd artikel:
„De Koeboe's wonen in de laagvlakte van Palembang, tussen de grote rivieren, Djambi en Moesi en in een gebied zó onherbergzaam en moerassig en zó bevolkt met wilde dieren, giftige slangen, schorpioenen, bloedzuigers en

ander ongedierte, dat geen enkel ander volk lust heeft zich daar te vestigen. Aan die omstandigheid danken de Koeboe's het, dat ze, hoewel omringd door stammen die een vrij hoge beschaving bezitten, gedurende duizenden en wellicht tienduizenden jaren zich hebben kunnen staande houden, hoewel het peil van hun beschaving *zo laag is als het nergens anders voorkomt* .

Deze mensen leven in familie's van 20 à 30 personen en komen haast nooit met andere mensen in aanraking. Elke familie bewoont een vrij groot gebied, dat door hen nooit verlaten wordt en door omringende families niet betreden wordt. Ze hebben geen huizen, lopen de ganse dag rond om hun voedsel bijeen te brengen. Hun enige wapen is een puntige stok. Ze vlechten een soort netten van rotan voor de visvangst, m.a.w. zij zijn nog niet aan het stenen tijdperk toe. De Koeboe's hebben geen godsdienst, ook geen spoor er van. Alles wat naar het bovennatuurlijke, naar een „geest" of een „ziel" zweemt, is hun vreemd. *Het merkwaardigste bewijs voor hun gebrek aan beschaving is misschien wel, dat de Koeboe's de leugen en de diefstal niet kennen.*"

De laatste zin van dit aangehaald gedeelte hebben wij gecursiveerd .

Dat de Koeboe's de leugen en de diefstal niet kennen, wordt hun hier als een gebrek aan beschaving aangerekend. Beschaafd kunnen dus slechts die mensen heten, waaronder leugen en diefstal inheems zijn.

Eigenaardige beschaving! En .... gelukkige Koeboe's, die nog wel zóver van onze „beschaving" afstaan, dat zij niet weten wat leugen en diefstal is.

Is er intussen scherper veroordeling onzer huidige beschaving mogelijk, wanneer erkend moet worden, dat leugen en diefstal daaraan onafscheidelijk verbonden zijn?
En overigens steekt de bescheidenheid van den gemiddelden Maleier scherp af tegen de ploertige arrogantie van den gemiddelden Europeaan.

Van den bekenden hygiënist en onderzoeker H. F. Tillema, die langdurig onder de Dajaks, de beruchte „koppen-

snellers" verbleef, lezen we in Het Vaderland van 22 Juni 1933:

„Op twee punten vestigde hij in het bijzonder de aandacht. Vooreerst op de naar zijn overtuiging totaal verkeerde mening, die hier te lande omtrent de Kenja's, de Dajaks, gangbaar is. Men pleegt de Dajaks als een wreed volk te beschouwen. Deze mening heeft vooral ingang gevonden door de verhalen over 't koppensnellen, dat bij de Kenja's en Poenans in zwang was, totdat het Nederlands-Indische gouvernement hieraan een einde maakte. De heer Tillema nu heeft een in vrede levend, rustig volk aangetroffen, samenlevend in grote huizen, die soms wel een paar honderd mensen onderdak verschaffen. Het zijn mensen, die geen geschillen, geen processen hebben; een zachtaardig volk, dat zeker niet verdient, wegens het met hun godsdienst samenhangend gebruik van het koppensnellen als het tegendeel te worden voorgesteld."

Wat van Nederlands Indië gezegd kan worden, geldt in niet mindere mate van Brits-Indië. Het zou ons veel te ver voeren met allerlei voorbeelden en aanhalingen te bewijzen, dat ook de cultuur en de moraal der Brits-Indiërs minstens even hoog, in de meeste gevallen hoger staan dan die der bleekgezichten. Wij hebben hier o.m. voor ons liggen een door den bekenden Felix Ortt vertaald werk van den Engelschen schrijver A. Fielding, getiteld: „De ziel van een volk", dat v.n.l. handelt over de Burmanen, één der Brits Indische volken. De geest, welke uit dit boek spreekt doet ons — die leven in de verpestende walm ener schijn-cultuur — verruimder ademen.

Naast dit werk van Fielding is niet minder belangwekkend dat van den Brits-Indiër Dhan Gopal Mukerji „Het gelaat van mijn broeder", een boek over de ziel van Indië.

En overigens is de naam van Ghandi voldoende om ons een blik te doen slaan in het cultuur- en zieleleven van den Brits-Indiër.

Begeven we ons naar China, dan ontdekken we ook daar dat het er wel eenigszins anders gesteld is dan de beruchte „officiële communiqué's" ons in het algemeen willen doen

geloven. Dat zeden en gewoonten der Chinezen in belangrijke mate afwijken van de onze, wil daarom nog niet zeggen, dat de onze perfect en de chinese „idioot" zijn. Integendeel. Voor mij liggen hier o.a. een werk van Booms „De Chinezen; hun godsdienst, jaartelling en feestdagen". Daarnaast Henri Borel's bekende „De geest van China". Ook uit deze werken zullen we geen aanhalingen doen (elk zichzelf respecterende Europeaan behoort eigenlijk met dergelijke lectuur tenminste enigszins op de hoogte te zijn), maar het is ons uit 't hart gegrepen als we in Klaver's „Harmonische en onharmonische levens" (pag. 94) lezen: „Het is zo begrijpelijk dat bijv. Borel, sprekend over het verfijnde schoonheidsvoelen zelfs in den armsten Chinees, zich met dégoût afwendt van den Europeaan, op zijn paasbest uitgedost, zeer voldaan, maar in werkelijkheid een lelijke vlek te midden der harmonische natuur."

In een bespreking in de Haagse Post van J. Moerman's „In en om de Chinese kamp" heet het:

„Wij weten door Borel en Duivendak, de meer ingewijden, ook nog door een gehele bibliotheek door minder populaire vakgeleerden geschreven, wel iets van China af. Maar er is nog heel veel, dat wij niet van China weten. Wij weten zo goed als niets van het familieleven van den Chinees, niets van zijn dagelijks gewoon leven, niets van zijn opstaan en naar bed gaan, zijn eten en drinken, zijn werken en zijn rusten, zijn handel en zijn wandel. En nu is er door een opleider aan de Hollands-Chinese kweekschool te Batavia, een kloek, rijk geïllustreerd, goedgezind, ja bijna eerbiedig werk over den Chinees in Nederlands-Indië en zijn mentaliteit, zijn dagelijks denken en doen geschreven. Als gij dit goed gedocumenteerde boek leest, zult gij China, en de moderne beweging in China en in den Chinees beter kennen."

Nemen wij afscheid van de Chinezen met deze uitspraak van den bekenden duitsen schrijver Hermann Keyserling: „De Chinezen vormen het beschaafdste volk ter wereld."

Van het land van den Dalaï Lama, het tot voor enkele jaren nog hermetisch gesloten Tibet, is ons in de laatste tijd het een en ander bekend geworden door de verschil-

lende expedities naar de hoogste berg op onze aardbol, de Mount Everest. Ook deze kennismaking valt in velerlei opzicht, naar de maatstaf die wij in redelijk opzicht voor cultuur en moraal aanleggen, hoopjes mee.

Wat zullen wij tenslotte van Japan zeggen. Het is het enige gekleurde volk, dat zijn zelfstandigheid tegenover de blanken heeft weten te handhaven, en treed nu op als diens felle concurrent, met alle degenererende gevolgen van dien. Toch gebied ook hier de eerlijkheid te erkennen, dat ook het Japanse volk een cultuurgeschiedenis heeft, die in elk geval niet voor de onze behoeft onder te doen. Dat leert ons wel een werk als „Japan door Japanners", uitgegeven onder leiding van den engelsen journalist Alfred Stead en in het hollands vertaald door prof. Kern.*)

Hoewel wij in het voorgaande alle „uithoeken" der aarde, welke door gekleurde rassen worden bewoond, de revue hebben doen passeren, zijn er nog enkele landen, waarvan de blanke „Christenheid" met houtaine minachting beweert, dat ze ook „heidenlanden" en derhalve eveneens onbeschaafd, minderwaardig zijn. Tot deze behoren o.a. de Turken en de Eskimo's.

Tegenover alle slechte eigenschappen, welke Farizese blanke huichelaars deze volken terecht of ten onrechte in hun nationaal schoeisel trachten te schuiven, is het niet meer

*) In de Arbeiderspers van 11-12-1934 lezen we:
„Wil men, ook van het huidige Japan, iets begrijpen, dan moet men steeds in 't oog houden, hoe jong het kapitalisme er nog is, en hoe Japan, door het buitenland gedwongen, het te aanvaarden, daarmee de Duivel en het Verderf heeft binnengehaald. Gedwongen het te aanvaarden. Ja, want, toen de vreemde barbaren — dat waren de Amerikanen en Europeanen — nu zeventig jaar geleden aan de Japanse deur klopten en die met geweld opentrapten, leefde Japan, erfgenaam van een cultuur en een traditie van meer dan tweeduizend jaar, nog altijd in een maatschappij, die, schoon verouderd, niets van de euvelen kende, die sindsdien ook daar zo kwistig zijn verspreid. Een in hoofdzaak harmonische en schone maatschappij, zonder monsterachtige fabrieken en monsterachtige oorlogstoerusting. En toen keizer Mutsukito, na 19 November 1867, datum van afstand van het Shogunaat, dat twee en een halve eeuw had geheerst, de opperste macht weer in handen nam, en een Constitutie beloofde, die in 1889 werd uitgevaardigd, geschiedde dit alleen om Japan in staat te stellen met dezelfde wapens tegen de „vreemde barbaren" te strijden als waarover deze beschikten."

dan billijk te verklaren, dat bijv. in Constantinopel alle straatvertoningen met gedresseerde dieren verboden zijn *).

Verder worden in het oude Turkije tal van moderne hervormingen in snel tempo doorgevoerd. Zoo is bijv. blijkens een mededeling van Dr. M. H. v. Herwerden in het Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde het geneeskundig onderzoek vóór het huwelijk wettelijk voorgeschreven door de wet op de volksgezondheid van 24-4-1930 no. 1593. De betreffende wetsartikelen zijn de volgende:

Art. 122. Mannen en vrouwen die voornemens zijn te huwen, worden onderworpen aan een geneeskundig onderzoek.

Artikel 123. Het huwelijk is verboden aan personen, lijdend aan syphilis, gonorrhoe, lepra of aan een geestesafwijking. Het huwelijk dezer personen wordt niet voltrokken, zolang zij geen behandeling hebben ondergaan en geen geneeskundig certificaat hebben overgelegd, bewijzend dat de ziekte naar behoren behandeld is en dus het besmettingsgevaar geweken of dat de ziekte genezen is.

Art. 124. Het huwelijk van personen, aangetast door tuberculose, wordt zes maanden uitgesteld. Indien in dit interval geen verbetering is waargenomen, wordt dit uitstel met zes maanden verlengd. Na afloop van die termijn zijn de behandelende geneesheren verplicht aan beide partijen de gevaren der ziekte en het risico voor het huwelijk te doen kennen.

Ook de Eskimo's blijken in de practijk geen „ingevroren wilden, verzadigd van walvisspek" te zijn, maar het is Richard Tinnie, de officiële archivaris en fotograaf van het Poolgebied, die integendeel verklaart, dat het een „gelukkig, intelligent en gastvrij volk is, het mooiste, edelmoedigste en aantrekkelijkste van alle rassen, die nog geen kennis hebben gemaakt met de moderne beschaving".

Ook Dr. F. S. v. d. Bij brengt in zijn werk: „Ontstaan en eerste ontwikkeling van de oorlog" de Eskimo's ter sprake. Een nauwgezet onderzoek heeft hem geleerd, dat de Eskimo's en andere Poolvolken op een hoge trap van beschaving staan. Het is hem o.m. gebleken, dat de Groen-

---

*) Jack London, April 1928.

landers zelfs geen woord voor „oorlog" hebben, en scheldwoorden er onbekend zijn.

Nansen — de beroemde Noordpoolreiziger — zegt van hen: „Het enige wat den Groenlander werkelijk ongelukkig maakt, is te zien dat anderen gebrek lijden; daarom deelt hij met hen, zolang er nog iets te delen valt."

Ook bij de Eskimo's is de groepsstrijd vrijwel onbekend.

Wij vertrouwen met dit overzicht — dat bedoeld is als een inleiding tot ons eigenlijk onderwerp — onze gekleurde medemensen volle recht te hebben doen wedervaren, hoewel er nog veel, zeer veel van te zeggen valt. Zo is het een niet te loochenen feit, dat er bij verschillende gekleurde rassen reeds een eeuwenoude cultuur bestond toen die van de blanken nog in de windsels lag.

Een ander opmerkenswaardig verschijnsel ontlenen we aan het werk: „Gij, mannen!" van de schrijfster Joan Lowell, waaruit we dit citeren:

„Wat is het verschil tussen het leven in een beschaafd land en onder (z.g.) wilden?" vroeg mij eens een dame, die wist, dat ik de zeventien eerste jaren van mijn leven heb doorgebracht op een schip en onder de „onbeschaafde" volkeren.

„Het fundamentele verschil is.... het geslachtsleven," antwoordde ik.

Zij zuchtte: „Wat moet het heerlijk zijn voor een moderne vrouw, om zulk een primitief leven te kunnen leiden."

Doch ik lachte. „U zoudt het er raar afbrengen," zeide ik.

„Hoe bedoelt U?" vroeg zij.

„Wel, de eerste keer de beste, dat U zoudt proberen om met een primitief mens te spreken over geslachtelijke dingen, zou hij U waarschijnlijk in het gezicht slaan. Wanneer hij dit niet deed, zou hij U de rug toedraaien en U aan uw lot overlaten, want de primitieve mens wenst zijn vrouw uit te kiezen en niet door haar achtervolgd te worden. Primitieve mensen leven hun geslachtsleven, maar zij praten er niet over."

Mijn ondervinding aan de wal heeft mij tot de overtuiging gebracht, dat de wereld heel wat gelukkiger zou zijn,

als de mensen het geslachtsleven wilden nemen zoals het is, er meer naar leven en er minder over praten...."

* * *

Wij zouden nu gaarne tot de kern van ons betoog willen overgaan, maar intuïtief voelen wij dat sommige à priori critische lezers zich — en daarmede ons — zullen afvragen, of dan werkelijk alle kleurlingen de culturele en morele eigenschappen bezitten die de blanken voor zich opeisen, engelrein en lelieblank zijn.

Wij zullen daarom ook nog op deze vraag enigszins uitvoerig ingaan.

De eerlijke lezer zal moeten erkennen, dat wij ons in het voorgaande niet in die zin hebben uitgelaten, en wij zullen er ook wel heilig voor oppassen zoiets te beweren. Maar wij zullen nu eens beginnen met enkele in de dagelijkse levenspractijk scheefgezakte dingen recht te zetten. Zo moeten wij het dan eerst eens hebben over het begrip „beschaving", het over dat begrip één̈s worden.

De werkelijke beschaving is een complex van zedelijke, van morele opvattingen, die de menselijkheid in wijsgerige en logische zin tot ideaal stellen, benaderen of trachten te benaderen; overigens doet het er niet toe of men dit beredeneerd, dan wel spontaan, vanzelfsprekend, gehoorzamend aan een natuurwet, doet.

Deze beschaving bezit het merendeel der kleurlingen, mist het merendeel der blanken. De blanken hebben evenwel voor de innerlijke beschaving, die ze missen, een surrogaat, dat de kleurlingen (nog) vrijwel vreemd is en dat we zonder meer kunnen aanduiden als een uiterlijke beschaving. Deze (uiterlijke) beschaving is niets dan een geperfectionneerde techniek, die de uiterlijke levensomstandigheden min of meer kunnen (wij zeggen: kunnen) vergemakkelijken en veraangenamen. Deze geperfectionneerde techniek paradeert dan bij ons met de weidse, maar misplaatste naam van „beschaving".

Men verlieze hierbij dan overigens vooral niet uit het oog, dat de overgrote massa der blanke techniek-aanbidders parasiteert op de kunde van den enkeling, den uitvinder. Ze slikken eenvoudig (inderdaad is dit zeer eenvoudig) wat

anderen ze technisch hebben voorgekauwd. En voorlopig is onze hooggeroemde techniek meer een vloek dan een zegen voor ons, omdat ze alleen dient om ons massaal werkloos te maken of de dood in te jagen.

Betekent bij verschillende volkeren in Indonesië „werken" hetzelfde als „feestvieren" (de woorden zijn door beide begrippen gelijk) voor den Europeaan is werken synoniem met zuchten, klagen en kankeren. De Europeaan moet van de ene sensatie in de andere vallen om op de been te blijven.

Ook met de wetenschappelijke beschaving der blanken is het maar zo-zo. Het is nog steeds slechts een zeer gering deel der blanken dat hunkert naar vermeerdering en verdieping zijner intellectuële inventaris. Wij beweren niet teveel — de droeve ervaring heeft ons dat geleerd — wanneer wij zeggen, dat nog geen vierde deel der Nederlandse vlowassen bevolking in staat is een enigszins behoorlijke zakelijke brief te schrijven, in 't algemeen zijn gedachten in woord of geschrift in een enigszins behoorlijke vorm tot uiting te brengen. De rest van hun weten en kennen is naar verhouding, zowel hier als elders.

En overigens parasiteert ook hier de blanke massa op de wetenschappelijke pioniersarbeid der enkelingen, in tegenstelling met het oude Griekenland, het merendeel der Aziatische volken, waar vrijwel ieder volwassen mens een wijsgeer, een philisooph uit eigen denken was of is.

De ontwikkeling van vele kleurlingen stond stil door hun geïsoleerdheid. Het parasiteren zit trouwens den blanke in het bloed. Het hele zaken- en bedrijfsleven, ja zelfs het verenigingsleven is bij de blanken gebaseerd op het parasiteren van den een op den ander.

Het blanke mensdom bestaat voor het overgrote deel uit cultuurloze proleten, die sjouwen naar voetbal-, boks-, wieler- en andere matches en sensatie-processen, maar die geen musea, concerten, ontwikkelingscursussen e.d. bezoeken.

Over de morele begrippen der blanken zullen we tenslotte dan maar een diep, diep stilzwijgen bewaren *), tenzij de noodzakelijkheid gebiedt daarop straks nog terug

*) De woorden van den Abessijnsen afgevaardigde in de Volkenbond waren vrij wat beschaafder dan die van de daar verzamelde blanke bedriegers en huichelaars.

te komen. Wel kunnen we hier constateren dat het goud der christelijke liefdeleer in de handen der blanken tot vulgair koper is geworden; is verworden tot haar meest decoutante carricatuur.

Een verder misverstand is dan, dat de kleurlingen diep ongelukkig zouden zijn met hun cultuur, waar deze naar onze begrippen primitief is, terwijl wij, blanken, zo blij als een kind, zo gelukkig als een bruid, met onze dusgenaamde superioriteit op „elk" gebied zouden zijn. Eer is het tegendeel waar *).

Er moeten hier eenvoudig andere maatstaven worden aangelegd; waarin wij den kleurling beklagen, prijzen zij zichzelf misschien vaak overgelukkig, en omgekeerd. En tenslotte, zelfs al zouden de kleurlingen de door blanke zedelijkheidsphilisters en officiële geschiedschrijvers tot wilde horden, barbaren, onbeschaafden, blinde heidenen gedegradeerden zijn, dan menen wij in alle bescheidenheid te mogen opmerken, dat ook zij onderworpen zijn aan wetten van biologie, erfelijkheid, opvoeding, feitenkennis en wat niet al, en daarom al evenmin persoonlijk aansprakelijk zijn voor hun inzichten en gedragingen als elk ander mens. Daarover zijn denkende mensen het nu toch zeker wel eens!

En wanneer we dan hier de aprioristische stelling verkondigen dat de gemiddelde kleurling cultureel en moreel hoger staat dan de gemiddelde blanke, dan willen we ondanks dat erkennen dat ook het optreden van sommige gekleurde rassen of bevolkingsgroepen lang niet altijd even menswaardig, cultureel, moreel is geweest. Maar dan zullen we hier toch eens even de balans opmaken.

We behoeven dan enerzijds niet te vergoelijken het scalperen der Indianen, het koppensnellen der Dajaks, het kannibalisme der Australiërs, het levend verbranden van Brits-Indische weduwen, het massaal te vondeling leggen van chinese meisjes — overigens vrijwel alle handelingen, die in

*) In een bespreking van Hans Fallada's „Kleiner Mann, was nun?" zegt F. M. Huebner in het Vaderland van 9 April 1933:

„Toch beveel ik U aan het boek te lezen. Het is geen vriendelijk boek, zoals Thomas Mann meent, het is bitter en zonder hoop. Het toont waar de Europeaan met zijn befaamde Westerse cultuur toegekomen is, tot het niets."

rechtstreeks of zijdelings verband tot de cultus dezer volken behoren —, maar in wezen zijn deze min of meer als „gruwelen" gequalificeerde gewoonten niet gruwelijker dan de kettervervolgingen en de heksenprocessen in de middeleeuwen, de stierengevechten in Spanje, de hanengevechten in Ierland, het „Katzenwürgen" in Duitsland, het vroegere palingtrekken en gansknuppelen, de beestachtige communisten-vervolgingen in Hongarije en de Balkan (de laatste executies in Hongarije „mochten" bijgewoond worden door de beste leerlingen der lagere school ter plaatse), de lynchpartijen in Amerika, de Jodenpogroms, de slavernij op plantages en in mijnen, de drama's die zich afspelen in Duitse en andere gevangenissen en concentratiekampen, de economische uitbuiting, het permanente militarisme, dat nog pas millioenen slachtoffers eiste en practisch neerkwam op het elkaar massaal uitroeien. Werden tijdens de oorlog 1914—1918 de werelddelen niet aangeduid als: Azië, Australië, Afrika, Amerika en Abattoir, dit laatste voor Europa? Overigens is de omkoopbaarheid der blanken minstens even erg, zo niet erger, dan die der kleurlingen *).

---

*) In een bespreking van de film: „I'm a Fugitive from a Chaingang" (de film van een kettingganger) lezen we in het Vaderland van 1 April 1933:

Het Amerikaanse kettinggangerschap is — volgens deze film — iets, dat alle beschrijving tart. Iets, waarbij de toeschouwer zich beschaamd voelt en zich afvraagt, of hij werkelijk in de twintigste eeuw leeft. Hoe is het mogelijk, dat Amerika er voor uit durft komen, dat zulke toestanden bestaan? Of, indien deze film leugen en laster verspreidt, hoe is het mogelijk, dat Amerika zich deze smaad laat aanwrijven? „*Dante n'avait rien vu*" schreef Albert Londres na een bezoek aan het bagno van Frans Guyana en de verzoeking is groot, om thans te schrijven: „Albert Londres heeft niets gezien!"....

Het gaat natuurlijk niet aan, hier in bijzonderheden te treden. Wat deze film verhaalt is vreselijk. Maar niet alleen ten opzichte van hevige mishandeling en verregaande ontaarding, maar evenzeer om de methoden van leugen en bedrog, waarmee men zich niet ontziet, den ontsnapten kettingganger weer in zijn bagno te krijgen en den ketting weer om zijn been te kunnen smeden.

Wat deze film ons over deze zijde van het Amerikaanse leven verhaalt, is zó infaam, dat het klaarheid en waarheid eist. Indertijd heeft Jack London al eens iets verteld over Amerikaanse gevangenissen, dat haast ongelooflijk is. Maar nimmer werd het weerlegd. Doch dat wat hij neerschreef in zijn „Jacket" is pure zachtzinnigheid, vergeleken bij het verhaal van dezen kettingganger."

Wie zich een goed denkbeeld van de blanke beschaving wil vormen,

Bij dit alles verbleken de „gruwelen" dezer kleurlingen. Het bijgeloof onder sommige gekleurde rassen is kinderlijk, dat der „geciviliseerde" blanken kinderachtig. De misdadigheid is bij de kleurlingen naar verhouding veel geringer dan bij de blanken, en dat terwijl deze laatsten steeds durven beweren dat de kleurlingen geen stimulans hebben in zedelijke begrippen.

Men lacht wel eens om de liefde der kleurlingen voor al wat schittert en kakelbont is, maar de Europeanen zijn er veel verzotter op; om de uniform heerst bij dezen een volmaakte eredienst.

De arbeidsverhoudingen zijn bij het blanke proletariaat vooral niet beter dan bij het gekleurde.

Overigens heeft de geschiedenis nu wel geleerd, dat de blanke overheersers in oude culturen hebben huisgehouden als een troep buffels in een rijstveld, als een stier in een porceleinkast. Het schieten door Napoleontische soldaten op Egyptische pyramiden, die ze als schijf gebruikten, het vandalisme, door blanke touristen gepleegd op de prachtige

---

zie overigens de voorbeelden in zijn directe nabijheid. Lees deze twee berichten uit „Het Vaderland" van 15-5-1935 (die vlak onder elkaar stonden) maar eens aandachtig:

(De opschriften zijn van de Redactie).

Ons barbarisme.

Het Schoolblad klaagt over de schandelijke toestand, waarin het plein dat het Museum voor het Onderwijs begrenst aan de achterzijde, verkeert. De rommel die daar lag deed denken aan de Bloemstraat. Het is een bedroevend maar niet te loochenen feit, dat geen openbaar gebouw veilig is voor de baldadigheid en vernielzucht van onze spes patriae. In het schoolgebouw aan de Van Swindenstraat mocht men daarvan dezer dagen weer de meest doorslaande bewijzen constateren. De pas geschilderde deur van de speelplaats werd zodanig bekrast met kalk en vuil, dat het hoofd der school een spoedboodschap naar de Werf zond om de ontsiering over te laten verven. Wat geschiedde echter. De volgende morgen was alles opnieuw grondig bedorven. Aan de onderzijde was een vuurtje gestookt en de deur was voor de zoveelste maal ontoonbaar. En ook elke morgen vindt het personeel oude fietsbanden, kapotte manden, couranten, gevuld met overblijfselen van vis en andere maaltijden op het speelplein gedeponeerd.

Wij vragen het dier vergeving voor een mens.

Vermoedelijk hebben velen — en met recht — wel eens de katten verwenst, zelfs wraak genomen, die door hun gekrijs de nachtrust verstoorden, vogels vingen en de tuin vernielden.

Vergeeflijke menselijke woede.

Javaanse Boroboedoer-tempel,*) het stukslaan van offerschalen in andere Indische tempels, het zijn alle slechts symptomatische verschijnselen naast de georganiseerde uitroeiïng van volken die zich niet voor koeliediensten leenden (Indianen e.a.) en het georganiseerd onderdrukken van de anderen. En waar de kleurlingen wreedheden pleegden tegenover de blanken, daar was de maat meer dan vol. In het reeds geciteerde boek van Dr. v. d. Bij lezen we nog: „Dat de Tasmaniërs al spoedig scherp vijandig tegenover de blanken stonden, is waarlijk geen wonder. In 1803 kwamen de eerste Europese „settlers" en reeds op de 3de November 1804 had een slachting

Maar een onvergeeflijk, onmenselijk verweer tegen het katteneuvel is ons ter ore gekomen. Het is zó intens gemeen, zo beneden-dierlijk, dat we het moeten oververtellen, opdat men nog eens wete hoe dringend nodig het is, Dierenbescherming te steunen met woord en daad.

Een inwoner van Scheveningen dan had overlast van katten in zijn tuin, we nemen aan: grote overlast. Hij zette derhalve een kattenklem in zijn tuin en bereikte zijn doel. Want een poes liep in de val en openbaarde door erbarmelijk geschreeuw, dat de klem haar werk zéér pijnlijk had volbracht. Had de eigenaar van de klem nu snel een einde gemaakt aan het leven van het beest, wie zou hem een verwijt mogen doen?

De eigenaar van de klem deed echter wat anders; hij gaf bevel, een emmer kokend water over de gevangene uit te storten, dat helaas het dier niet doodde, maar zijn lijden tot een toppunt deed stijgen. De hartverscheurende kreten alarmeerden de buurt, de politie kwam er bij, verloste het zieltogende dier en bracht het bij dr. Monné, die het uit zijn lijden verlost heeft, daar de brandwonden ongeneeslijk waren.

En hoewel wij het dier vergeving vragen voor dezen mens, hopen we toch, dat de menselijke rechter — er is proces-verbaal opgemaakt doch er is helaas maar één officiële getuige — dezen onmens voorgoed zal afleren om het menselijk geslacht in het oog van het Dier zó ontzettend te verlagen.

*) „De Amerikaanse toeristen, die ons Indië met karavanen bezoeken, geven volgens het „Soer. Hbl." niet steeds blijk tot die lieden te behoren, welke de ordentelijkheid, om niet te spreken van piëteit, in acht nemen. Op het mooie Bali moet het soms ergerlijk toegaan. Men vernielt of beschadigt monumenten, trapt er brokken af, om die als souvenirs mee te nemen en bedrijft er allerlei ongepastheden en kwaadwillige streken. Hierover te klagen heeft niet veel zin, zouden wij zeggen, er moet voor gewaakt worden, dat het niet meer gebeuren kan; met woorden en vermaningen alleen komt men er niet! Strenge bepalingen, in de verschillende talen aangekondigd, bedreiging niet alleen met geldboeten doch ook met hechtenis, zullen wel preventief werken. Ten slotte zullen de Amerikanen wel niet erger blijken dan de overige toeristen, die immers overal moeten worden opgevoed.... tot eerbiediging van het schone en merkwaardige!"

(„Haagsche Post" 31-12-27)

plaats onder een grote groep inboorlingen, die blijkbaar met vriendschappelijke bedoelingen naderbij gekomen waren."

In het reeds geciteerde werk van Curwood: „De vrouw in het Paradijs", zegt een van de hoofdpersonen:

„Je weet dat ze (n.l. de Indianen) meer dan tweehonderd jaar gebrek lijden — deze mannen en vrouwen en de kleine kinderen — ze hebben honger geleden! Je hebt zeker wel opgemerkt hoe teer hun lichaamsbouw is. Dat is de uitkomst van bijna twee eeuwen lang honger lijden. De Big Company gaf hen nèt voldoende om het leven te behouden. Ik heb gezien hoe die maatschappij hen voor een zwarten vos, die minstens duizend dollar waard was, een zakje meel, wat suiker, thee en tabak gaf, hetgeen men in Montreal voor dertig dollars kan kopen. Ik geef toe, dat was een uitzondering. Doch het is al erg genoeg wanneer ze voor een lynx, die veertig dollars waard is, vijf dollar geven en voor zes pond suiker vier dollars rekenen".

En in het eveneens reeds geciteerde werk „De ziel der mensheid" van v. d. Bergh van Eysinga vinden we nog dit vernietigende requisitoir aan het adres der blanken: „Hier (d.i. bij de Indianen)zijn hutten van klei, hier zijn om U zonderlinge mensen met tooi van veren en kleurig felle doeken. Men zegt dat zij wreed zijn, voor zichzelven hard, voor anderen vaak bloeddorstig, maar zijn zij niet geprikkeld door de blanken tot radeloos verzet?"

Zo lezen we dan tenslotte nog in een encyclopaedie bij de behandeling van China: „Het christendom, sinds de 7e eeuw in China ingevoerd, werd herhaaldelijk bloedig vervolgd .... meestal tengevolge van het onverstandig optreden der zendelingen: de Chinezen zijn uiteraard niet onverdraagzaam."

En zo is het dan inderdaad.

De koloniale geschiedenis is de geschiedenis van gewelddenarij en trouwbreuk, door blanken gepleegd. Het z.g. verraad van den Kafferkoning Dingaan, toen talloze — waarschijnlijk niets kwaads vermoedende — Transvaalse boeren om het leven werden gebracht, hetgeen door de Zuid-Afrikaners op Dingaansdag wordt herdacht, was in wezen niets dan een bloedige wraakneming op de permanente

trouwbreuk der blanke indringers, die overal en ten allen tijde misbruik maakten van de goedgelovigheid, de vaak kinderlijke naïviteit en het goed vertrouwen der gekleurde rassen.*)

Indien het contact der blanken met deze gekleurde rassen zich beperkt had tot het drijven van wederzijdse koop- en ruilhandel, welk redelijk mens zou daartegen enig bezwaar hebben ingebracht en nog inbrengen? Maar beetje voor beetje heeft men vrijwel alle door kleurlingen bewoonde gebieden met alle mogelijke, maar vooral onmogelijke en gemene middelen ingepalmd, ze als een struikrover weggegrist, en spreekt het blanke ploertendom van „Moederland en Koloniën".

Reeds herhaaldelijk is er op gewezen, dat de Eskimo's op de duur wel eens konden uitsterven. De aanraking met de *beschaafde* volken heeft het volk uit het koude land geen goed gedaan blijkbaar.

De Canadees kapitein Henry Take Munn heeft geruime tijd in de streken, waar de Eskimo's zich ophouden, doorgebracht. Hij komt voor dit volk op en bevestigt de berichten, die zeggen, dat het uitsterft. Hij bepleit speciale maatregelen om de Eskimo's te beschermen.

De kapitein bedoelt het heel goed. Alleen is het jammer, dat hij een wel practisch maar nu juist geen menselijk motief daarvoor aanvoert.

De Eskimo's zijn alleen in staat de rendiercultuur in stand te houden, dus moeten we hen beschermen. Aldus de kapitein. Dus zou hij bedoelen, dat als ze geen verstand van rendieren hadden, dat ze dan maar aan hun lot overgelaten moesten worden. We geloven het niet, maar in elk geval heeft de Canadees zich wat onbeholpen uitgedrukt.

---

*) In een artikel „Lawrence of Arabia" schrijft dr. P. A. v. d. Hoogt in „Het Vaderland" van 23-5-'35 o.m.:

„Geld speelde in de oorlogsjaren voor Engeland geen rol, maar de Arabieren wilde het ten koste van alles voor zich winnen. Dus werd Arabië met goud en toekomstbeloften overstelpt. Voor de uitdeling van dat goud kreeg Lawrence de vrije hand en het is dus niet te verwonderen, dat hij bij de Arabieren de „grote man" werd.

Om die toekomstbeloften later niet na te komen was voor Engeland een kleine moeite."

De door hem gegeven cijfers zijn belangwekkend. Op de delta van de Mackenzierivier waren in 1896 nog 2000 Eskimo's, thans is hun aantal verminderd tot 200. In 1870 woonden in Baffinland 5000 Eskimo's en thans... 1800.

Dat zijn een paar cijfers, die meer zeggen dan een groot aantal woorden.

Als jakhalzen hebben de verschillende blanke naties — onder het aanroepen van de „Naam des Heren" — om de buit gevochten en de betrekkelijke huidige „rust" in de koloniale concurrentiestrijd is niet meer dan schijn, een Godsvrede. In de oorlog 1914—1918 heeft men nog net even kans gezien Duitsland van zijn koloniën te „ontdoen" en de buit — onder biddend opzien tot god — onder de overwinnaars opnieuw te verdelen.*)

* * *

Zoals we vroeger reeds opmerkten — en als wij dit niet nadrukkelijk genoeg deden willen wij dat hier nog eens bijzonder accentueren — is de blanke er heilig van overtuigd dat hij alleen mens, de kleurling weinig meer dan een beest is.

Volgens deze redenering moeten er voor de principes en ideologiën der blanken dus andere maatstaven worden aangelegd dan voor die der kleurlingen, of juister, houdt — waar de kleurling naar het oordeel der blanken geen zedelijke normen bezit — deze er helemaal geen principes op na. Beweert hij ze er wel op na te houden, dan worden ze door de blanken zonder meer genegeerd, hetgeen men doen kan als men iemand het pistool of de knie op de borst gezet heeft.

Het zou ons te ver voeren indien wij bij deze acte in het

---

*) In het boek van den duitser R. H. Fransé, „Heelal, aarde en menschheid" komt op bladz. 213 deze passage voor: „Op de duur zal men aan Duitsland geen kolonie kunnen onthouden, zomin als aan andere cultuurstaten. Duitsland komt hier niet alleen op voor zijn goed recht, maar ook voor de ontwikkeling der Europese cultuur is Duitse geest en Duitse energie van groot belang".

In „Het Vaderland" van 2 Mrt. 1933 lezen we een bericht uit Polen, dat ook dit land de beschikking wil hebben over koloniale gebieden. Bij de eerstvolgende mandatenveredling wenst het mede te delen.

koloniale drama te lang stil stonden. Wij willen er echter toch dit van zeggen.

Van elke rechtgeaarde blanke wordt verwacht — in elk geval geëist — dat hij de nodige eerbied zal koesteren (of voorwenden) en betonen voor zijn vaderland. Voor dat land mag geen offer te groot zijn en is men verplicht zich periodiek — d.w.z. wanneer de verschillende landen weer voldoende financiël en militair op adem en krachten zijn gekomen — op het veld van eer er voor te laten versplinteren of vergassen. Hetgeen men dan ook met een bewonderenswaardige cadaverdiscipline doet of laat doen.

Maar terecht zegt het spreekwoord dat, als twee hetzelfde doen, dit nog niet hetzelfde is. Want wat op dit gebied voor den blanke plicht is, wordt den kleurling als misdaad aangerekend. Een kleurling, die voor zijn vaderland vecht, is een rebel, een opstandeling, een oproerling, of — zoals het van de Chinese vaderlandsverdedigers heet — zijn het bandieten.

Onlangs konden we in een onzer geïllustreerde bladen een afbeelding zien van een wagenkamp van Amerikaanse „voortrekkers" in een strategische opstelling vanwege — aldus het onderschrift — „de velerlei gevaren die toen nog van de *oorlogszuchtige* Indianen dreigden", d.w.z. vanwege de Indianen, die een wanhopige strijd voerden voor hun zelfstandigheid. Den hemel zij dank dreigen deze gevaren nu niet meer, want vrijwel alle Indianen zijn uitgeroeid en leven de nieuwe bewoners in vrede en vriendschap en gelukzaligheid samen voort.

Naar aanleiding van het neerleggen van een kapitein en vijf marechaussees in Atjeh, schreef de Telegraaf van 6-4-1926 een „In memoriam". Wij pikken er deze zinsnede uit: „Telkens opnieuw beroering in dat zo moeilijk bedwongen gewest; nu een onverhoedse overval, dan een verraderlijke moordaanslag. Een land van voortdurende strijd, waar menig drager van het nederlandse gezag zijn roem vond — en menigeen ook zijn roemrijke dood".

Een dergelijke kannibalen- en koppensnellersmoraal vindt men in 1926 — en ook thans nog — in „beschaafde" bladen van „beschaafde" blanken. Zo spreekt en schrijft men over

indringers; de slachtingen onder de inheemse bevolking, die zich tegen deze indringers verdedigt, zijn van den here verordineerd. De één wordt met pracht en praal begraven en in „Memoria" herdacht, de ander als bemesting benut.

In die geest kon dan ook de indische medewerker in de Haagse Post van 4-1-1930 schrijven: „De Indische (bedoeld wordt de nederlandse) regering schijnt eindelijk tot het besef te zijn gekomen, dat het streven van de „Perserikattan Nationaal Indonesia" toch minder toelaatbaar en begrijpelijk is dan een ontstellende naïviteit het zich had voorgespiegeld." Het blad verheugt er zich ten zeerste over, dat de „regering" tot het nemen van doortastende maatregelen is overgegaan.

Op een soortgelijke wijze wordt er door de „patriottische" blanken in alle koloniale gebieden gedacht over en omgesprongen met het patriottisme der kleurlingen.

Redelijke, eerlijke mensen weten, op welke waarde men de vaderlandse cultus in eigen kring te schatten heeft; zij weten tevens dat de kapitalistisch-imperialistische hyena's zich in de koloniën het masker van het „patriottisme als principe" volkomen hebben afgerukt; daar bestaat alleen een winst- en dividendencultus.

Natuurlijk wordt deze zaak in het „Moederland" (of „Vaderland", wat is het nu eigenlijk?) anders voorgesteld. Daar spreekt men van een „edele roeping", een „schone taak" welke men als bevoorrecht ras onder de gekleurde rassen te vervullen heeft, van de „culturele zending" die men aan cultuurlozen te brengen heeft.

De slome achterhoede in „patria" eet dit alles voor zoete koek op. Maar in werkelijkheid zijn bijv. de Indianen successievelijk met behulp van jenever en doeltreffende kogels naar de zalige jachtvelden gedirigeerd. Het zielige overschot heeft de laatste resten van zijn eigen cultuur grondig ingeboet.

Ook elders heeft de jenever-zending der blanken op doeltreffende wijze haar roeping vervuld. Aan één der Bulletins van het (Brits-Indische) Bombay Congres (15-8-'30) ontlenen we o.a.:

„Bhailalbhai Dhajilhai, een vrijwilliger van 38 jaar, is

aan de bekomen verwondingen overleden. Het moment is te plechtig om hetgeen wij hem verschuldigd zijn met woorden af te doen. In onze gestaalde harten leeft de onsterfelijke wil, dat het niet lang meer zal duren, voor wij Indië zullen bevrijden en daarmede zullen wij onze verplichtingen tegenover onze helden hebben ingelost.

De geschiedenis der militaire excessen heeft reeds vermeld, hoe gewonde vrijwilligers werden geslagen, hoe de dorpelingen werden gekweld en hoe Untadi is veranderd in een woestijn. Maar niet algemeen bekend is het feit, dat Jamnadas Gandhi ons heeft medegedeeld, n.i. dat er slechts zeer weinig geregelde politie is gebruikt in de charges met bamboestokken. Een bonte troep woestelingen was door het gouvernement gehuurd en van allerhande dikke stokken voorzien. Aan deze bende, bestaande uit het uitvaagsel der omringende dorpen, werden gedurende de nacht grote hoeveelheden sterke drank verstrekt en des ochtends werden zij op de vreedzame vrijwilligers losgelaten. Geen wonder, dat een van de vrijwilligers de heilige doodstraf moest ondergaan. Bhailalbhai heeft vlak voor zijn dood, in tegenwoordigheid van een burgerlijk geneesheer, aan Dr. Harilal verhaald, hetgeen er was gepasseerd, waardoor het moorddadig optreden van het gouvernement te Dharasana in al zijn gruwelijke bijzonderheden bekend zal worden."

In de laatste jaren wordt door de Brits-Indiërs een wanhopige strijd tegen dit cultuurproduct gevoerd; ze zijn teveel mens dan om zich langer door deze door de blanken vereerde vloeibare duivel te laten ontmenselijken.

Dezelfde strijd moeten de Chinezen voeren tegen de op last van de Engelsen geïmporteerde of verbouwde opium.

Syphilis en betaalde prostitutie, bij de meeste gekleurde rassen vroeger onbekende verschijnselen, zijn al evenzeer producten van de blanke aanminnigheid.

Volgens den ontdekkingsreiziger dr. Baessler, kennen de half „beschaafde" Indianen wel prostitutie en diefstal, in tegenstelling met de nog „wilde" stammen die in de Grand Chaco en in de andere nog slecht bereikbare gebieden wonen.

Op Samoa (en ook elders) kende men aanvankelijk geen

privaat-bezit. Blanke zendelingen hebben er voor gezorgd, dat ze dit leerden kennen, en sindsdien slaan ze elkander dood omdat ze geen onderscheid meer kennen tussen „mijn en dijn".

In Minangkabau zijn — dank zij de blanke invasie — de vroegere familiegemeenschappen verworden tot geldhuwelijken.

Wie op Java het Christendom aannam, kreeg van de vreemde heersers (het is immers goed riemen snijden van andermans leer?) een stuk land, om dit met rijst te beplanten; de enkelen die daarop ingegaan zijn, werden door hun landgenoten „rijst-christenen" genoemd.

Uit een studie van dr. Van Boetzelaer in „De gereformeerde kerken in Nederland en de Zending in Indië" citeren wij:

„Het behoeft wel geen betoog, dat de bedoelingen van de Compagnie hierbij niet zuiver waren. Er zijn Gouverneurs-Generaal en lagere ambtenaren geweest, die oog en hart hadden voor de christianisatie in Indië. Meestal echter was het eigenbelang. Zodra een hoofd christen was, stond hij onder de Compagnie en verbond zich de producten van zijn land alleen aan de Compagnie te leveren. Waar de bevolking het christendom aannam, had de Compagnie het minste moeite en het meeste voordeel."

(Om misverstand over dit citaat weg te nemen: de tijden der Compagnie zijn lang voorbij.)

Deze lijst is voor een phenomenale uitbreiding vatbaar, we zullen het er evenwel bij laten; 't komt alles op hetzelfde neer. 't Is alles even cultuur-vijandig en te verwachten van een ras van huichelaars en pharizeeërs.

En wie waren het overigens, die de blanke „cultuur" onder de gekleurde „cultuurlozen" brachten? Er bestaat een Franse zegswijze, die ze meer dan raak typeert: „La canaille de l'Europe c'est l'aristocratie des Indes", d.w.z. het schuim van Europa is de aristocratie van Indië.

„Ik las ergens", aldus J. Verkade in een artikel in Het Volk over de Congo, „dat de negers, „ondanks hun contact met de blanken", er „zelfs" niet op verbeterd zijn. Gut nog

toe en dan te bedenken wat voor soort blanken dat waren. De eerste, waarmee ze in aanraking kwamen, waren rovers en slavenjagers en later — en dat is nog niet zo heel lang geleden — werden slechts die jongelui op Centraal-Afrika losgelaten, die in hun eigen land nergens voor deugden en in dezen tijd tot de S.A. of W.A. zouden behoren. En dan klagen de geleerden dat de negers meer de slechte dan de goede eigenschappen der blanken overnamen. Maar, waar waren die goede eigenschappen der laatsten dan? Het is het verwaande superioriteitsgevoel der blanken, dat die als vanzelfsprekend vooronderstelt.

De balans is zeer in ons nadeel. We hebben in de laatste eeuwen in ruil voor millioenen zwarte levens en milliarden aan producten en delfstoffen slechts een geringe hoeveelheid derde-rangs gebruiksvoorwerpen en een grote massa slechte gewoonten ingevoerd. Dat noemt men dan: het brengen van beschaving".

Zo is het inderdaad. Het waren de avonturiers, de gelukzoekers, het uitvaagsel uit Patria, die de eerste schreden gezet hebben op het pad der Koloniale „ontkerstening". Wie voor „koloniaal" tekende, was gebrandmerkt als een mislukkeling in de gewone samenleving; in de Franse en Spaanse legioenen had en heeft men bij voorkeur degenen, die in hun eigen land iets op hun kerfstok hadden — die deserteren niet zo licht — en de Amerikaanse „onderwereld" is een waardige nazate van de vroegere invasie van uitgeweken misdadigers, wien in eigen land de grond wat te warm onder de voeten werd.

Deze, voor het merendeel a-sociale individuen, vormden en vormen de grondleggers der blanke „beschaving" in „donkere" werelddelen.

Zo wordt, volgens de engelse liberale „Manch. Guardian" in Br.-Indië het „gezag" hooggehouden door „jonge bloedjes van de Public Schools, de Universiteiten en Aldershot, die tegen een oer-oude beschaving allures aannemen en een verwatenheid aan de dag leggen, die alle perken te buiten gaat en steeds tot verzet prikkelt".

Natuurlijk, men heeft er — naar onze maatstaf gemeten — ook wel eens iets goeds gebracht. Maar nooit heeft men

het gedaan uitsluitend ten gerieve van inlanders en inboorlingen, en zeker niet wanneer het gegevene niet honderdvoudig in andere vorm werd terugontvangen. De exploitatie der koloniale gebieden geschiedde steeds uit persoonlijk winstbejag.

Of is de lezer soms zo naïef te geloven, dat de in 1902 door de Engelsen in de Nijl bij Assoean gebouwde stuwdam is aangelegd ten gerieve der Egyptische boeren?

Onlangs verscheen van den Surinamer A. de Kom een boek: „Wij slaven van Suriname".

Het is een merkwaardig boek: hier vertelt een koloniale proletariër de geschiedenis van zijn eigen volk. Een geschiedenis die lijkt op de geschiedenis van ieder proletariaat in het algemeen en ieder proletariaat in het bizonder. Een geschiedenis van uitbuiting en bruut geweld. Zoals de Hollanders of de Engelsen of de Portugezen, van de tropenkolder bezeten, hebben huisgehouden en de beest gespeeld in Indonesië of in Afrika of in China, zo hebben ze 't in Suriname gedaan. Hier kan men lezen hoe.

Niet zo lang geleden is ook een boek van zekeren Richard Katz verschenen onder de titel: „Ik boemel de wereld rond".

Katz vertelt hierin verbluffende staaltjes van koloniale achterlijkheid en hij spaart den Britten de roede niet. Maar als hij op Tahiti komt, biedt hij den Engelsen zijn verontschuldiging aan voor menig hard oordeel. Want wat de Fransen van dit prachtige land gemaakt hebben, gaat werkelijk alle beschrijving te boven. Een groot deel van dit boek is een aanklacht tegen ieder koloniaal bewind, één voortdurende bevestiging van de eenvoudige waarheid, dat een blanke in de tropen niet thuis hoort en er alleen de boel bederven kan.

Zie hier nog een citaat uit een bespreking van J. W. in Het Volk van 25 October 1934 over Ludwig Bauer's: „Leopold der ungeliebte, König der Belgier und der Geldes":

„Leopold van België?.... Neen, *juister* zou hij moeten heten: Leopold van de *Congo*. Want deze koning van een klein land, stelde zich niet tevreden met de bescheiden rol, die de geschiedenis koningen van kleine landen toebedeelt, hij was méér: de grootste speculant, de brutaalste zakenman,

de meedogenlooste kolonisator van zijn tijd. Leopold van de Congo.

Als hij aan de regering komt is het Congogebied — viermaal zo groot als Frankrijk — nog slechts een witte plek op de kaart van Afrika: natuurparadijs, onbekend, onontdekt land. Als hij sterft, heeft datzelfde land hem aan millioenenwinsten geholpen, is de witte plek in kaart gebracht, maar is tegelijkertijd het natuurparadijs in een hel verkeerd en deszelfs bevolking door moord en wrede uitbuiting tot omtrent de helft „teruggebracht".

En zo zouden we nog lang voort kunnen gaan.

Dat de spoorwegen in Afrika een persentje zijn aan zwarte pleizierreizigers? Dat de kleurlingen tot het Christelijk geloof „bekeerd" worden voor hun eigen zieleheil? Het zou meer dan beledigend zijn een dergelijke naïviteit bij onze lezers te veronderstellen.

Over de zegeningen der techniek op het gebied van fabricage e.d. zullen wij dan verder maar zwijgen. Of liever: de daardoor ontstane wantoestanden en wanverhoudingen zijn zo mogelijk nog erger en ergerlijker dan onder het blanke fabrieksproletariaat.

Wie denkt hierbij niet in de allereerste plaats aan de Japanse katoenspinnerijen, waar zelfs de 10-urige arbeidsdag nog niet bestaat en kinderen van 8 jaar moeten medeploeteren.

Van Polynesië wordt verhaald, dat na het binnendringen van de Europese handel de grote autochtone kunstvaardigheid geheel wegkwijnde, omdat de inboorlingen alles, wat zij aan gerief en klederen nodig hadden, in ruil ontvingen voor hun onverwerkte ruwe stof, zodat zij niet meer in de noodzakelijkheid verkeerden zelf de ruwe stof te bewerken.

Wat de zendelingen onder de kleurlingen gebracht hebben, is niet alles even slecht; de medische hulp die ze verleenden en een zekere mate van intellectuele ontwikkeling welke ze hier en daar brachten, behoeven niet te worden verzwegen. Maar als men dan weer ziet, hoe zendelingen de mooigevormde mannen en vrouwen van Samoa (en ook elders) bijbrachten dat naaktlopen „onzedelijk" is, en men ze nu heeft opgescheept met een potsierlijke kleding en een vals schaamtegevoel, hoe ze in 't algemeen de onderdanigheid aan de

blanke overheersers prediken, hoe ze een voor kleurlingen volkomen onbegrijpelijke en onverteerbare godsdienst brachten en brengen, en zo maar voort, dan moet ieder onbevooroordeeld mens wel erkennen, dat ook de taak van de zendelingen in belangrijker mate cultuurvijandig dan cultiverend is.

In een artikel over de Congo zegt J. Verkade in Het Volk:

„Achter elke negerhut en tien meter er van verwijderd is een klein scherm van bladeren opgetrokken om de vrouw des huizes in de gelegenheid te stellen, zich tijdens het bad, dat ze elke avond gewoon is te nemen, aan de eventuele spiedende blikken van vreemden te onttrekken. We spreken hier natuurlijk van negers, wien reeds met enig succes door blanke zendelingen is medegedeeld, dat zekere delen van het lichaam onzedelijk, dus bedekt moeten zijn, want er zijn nog vele stammen, die, op een snoer kralen om hun middel na, geheel naakt lopen. Bij deze is de onzedelijkheid minder groot".

In een reisbeschrijving over Algiers van J. de Vries in het Handelsblad lezen we: „In de dorpen en stadjes ziet men natuurlijk inboorlingen, maar zij missen de onbedorven schilderachtigheid van de veel korter onder de beschaving geleefd hebbende Marokanen".

In een artikel: „Op de vlucht voor de beschaving", schrijft B. B. in Het Volk van 13 Mei 1933 over den Hollandsen reiziger van Hamme:

„Helaas, er was in Papeete de laatste jaren veel veranderd. De gehate beschaving, die hem zo ver van Australië had gedreven, stond hem in Papeete al weer op te wachten. De Franse kolonisten hadden haar er gebracht en nu waren er kroegen en danshuizen en een bank en winkels met opzichtige prullen. De mannen dronken en de vrouwen hoereerden en er was veel syphilis en andere ziekten onder de inboorlingen. De stad zag er zo op het eerste gezicht wel aardig uit met haar prachtige palmen en schilderachtige houten huizen (er was nog maar één stenen gebouw), maar het degeneratieproces was in volle gang. En niemand liep meer rond zoals vóór de zondeval".

Overal, waar de cultuurloze blanken voet aan wal hebben gezet, is hun invloed funest geweest. Reeds enkele malen illus-

treerden wij deze bewering, nogmaals citeren wij het boek van Dr. v. d. B. als hij schrijft „vóór de komst der Europeanen waren de verhoudingen bij de Tasmaniërs onderling vreedzaam. De meer voortdurende en bloedige oorlogjes kwamen na en door de invasie der blanken".

Onder inspiratie van Moana heeft de Metro-Goldwin-Maijer enige jaren geleden een expeditie gezonden naar het eiland Tahiti, om er door een harer regisseurs naar de roman van Frederick O'Brien „White shadows in the South-Seas" (Witte schaduwen in de Zuidzeeën) een film te gaan bouwen, waarin de verderfelijke invloed van onze „beschaving" op het geluksleven van onbedorven, primitieve natuurmensen geschilderd werd.

Zo is de blanke dan vrijwel overal opgetreden als breker: als spelbreker, als inbreker, als woordbreker, als trouwbreker, enz. enz.

Hoe weinig de blanke heersers zich werkelijk aan hun gekleurde „onderdanen" gelegen laten liggen, bewijst — om ons maar bij Indonesië te beperken — wel het feit, dat na een nederlands bewind van enkele eeuwen, het merendeel der inlanders nog analphabeet is en dat in Nederland ongeveer veertigmaal zoveel doctoren gevestigd zijn als in Indonesië.

Ter illustratie konden we in het Algemeen Handelsblad van 25 Maart 1934 het volgende bericht lezen:

„Naar het „Nieuws" verneemt, zal de personeelsformatie van de Arbeids-Inspectie, welke thans nog bestaat uit twee hoofdinspecteurs, veertien inspecteurs en vijf adjunct-inspecteurs, het volgende jaar worden ingekrompen tot één hoofdinspecteur en zeven inspecteurs voor geheel Indië.

Vier inspecteurs zijn of gaan spoedig met verlof naar Europa, en zullen niet meer bij de Arbeids-Inspectie terugkeren. Doch behalve dit viertal, zullen er nog negen ambtenaren moeten afvloeien om aan de zware eisen der nieuwe formatie-inkrimping te kunnen voldoen.

Reeds nu is de toestand echter zodanig, dat er op Java practisch niets aan arbeidsinspectie wordt gedaan: de drie inspecteurs, die ieder een gehele provincie onder zich hebben, zijn zo overkropt met administratief werk, dat zij

slechts zelden op reis kunnen gaan, en van de plaatselijke controle in rijstpellerijen en andere onder ongunstige omstandigheden werkende bedrijven komt derhalve vrijwel niets meer terecht. De omvangrijke taak der arbeidsinspectie wordt meer en meer afgewenteld op het bestuur, dat echter zelf reeds veel te zwaar is belast om zich ook hiermee nog te kunnen occuperen."

Koloniale gebieden zijn alleen winstobjecten, derhalve staat er alles in het teken van de winst. Vandaar dan ook dat men onder de aller-christelijkste mogendheden het zeer verheffende schouwspel kan gadeslaan van het verkopen of ruilen van weinig winstopleverende koloniale gebieden. Dat wil zeggen, dat men een eenmaal gestolen grondgebied met levende en dode have voor een gefixeerd geldbedrag van de hand doet, waarbij dan de enige moeilijkheid is de inwoners bij te brengen dat ze bij de gratie Gods van Overheerser zijn veranderd.

Er zijn talloze voorbeelden van koloniënkwansel. We zullen ze niet opsommen. De verkoop van Deens West-Indië is nog niet zo heel oud. Dolgraag zou de Nederlandse regering ook haar West-Indië — dat weinig rendabel is — van de hand doen (nog onlangs gingen daarover van officieuze zijde stemmen op) maar men vreest toch blijkbaar de publieke opinie — die nog geen bezwaar heeft tegen het hebben van koloniën maar wel tegen het verkopen er van — nog wel enigszins. *)

Een ander geval van koloniën-kwansel vinden we in Het

---

*) In een bespreking van A. de Kom „Wij slaven van Suriname", schrijft „de Fakkel" van 13 Mrt. 1934:

„Suriname. In de wereld: een vergeten uithoek die er op geen enkele manier iets toe doet.

Voor de nederlandse bourgeoisie?

Ja, dat is een vreemde geschiedenis. Voor de nederlandse bourgeoisie moet dit Suriname toch wel een bijzondere betekenis hebben. Hebben we hier soms niet te doen met een stuk van Groot-Nederland, wapperen de schitterende kleuren van Nederlands vlag hier niet fier langs de vloed? En zo moet toch zeker de klank „Suriname" het hart van ieder rechtgeaard Nederlander sneller doen kloppen....

Nietwaar, wanneer men het zo druk pleegt te hebben over Rijkseenheid en zo, dan is het toch te verwachten, dat die nederlandse bourgeoisie zich altans iets aan dit stuk vaderlandse bodem gelegen zou laten liggen. En dat ze zou helpen als er hulp nodig was.

Vaderland van 21 Dec. 1932. Daar lezen we: „In verband met het schuldenprobleem herinnert men aan de publicatie van een frans diplomaat, waarin wordt medegedeeld, dat Amerika in 1926 via hem het voorstel heeft gedaan aan Poincaré om Tahiti en de in de nabijheid daarvan liggende eilanden in de Stille Oceaan aan de Verenigde Staten te verkopen. Als prijs zou „een enorm bedrag" betaald worden.

Poincaré had bij deze gelegenheid echter geantwoord, dat het voorstel, ongeacht zijn materiële voordelen, uit morele overwegingen onaanvaardbaar was. De Franse diplomaat — het was de Gezantschapsraad Allard de Chateauneuf — antwoordde daarop, dat met het oog op de grote moeilijkheden, waarin Frankrijk door de financiële eisen van de Ver. Staten zou kunnen komen, men misschien later op dit plan terug zou moeten komen.

Een Parijs blad herinnert aan deze zaak en vraagt, of thans niet de tijd gekomen is, om er ernst mede te maken.

Dat Amerika wel voor dergelijke transacties voelt, ligt, gezien zijn brandend heet verlangen naar strategische punten, naar bases voor zijn vloot, tamelijk voor de hand.

* * *

Wij willen nu met een enkel woord stilstaan bij de blanke terreur over de gekleurde rassen.

In één van de nieuw-testamentische bijbelboeken wordt ergens de — overigens vrij naieve — opmerking gemaakt, dat er geen papier genoeg op de wereld was om alles hetgeen

Maar van die belangstelling komt een treurig schijntje terecht. De nederlandse bourgeoisie wordt door dit Suriname merkwaardig weinig geïnspireerd tot uitbarstingen van nationaal gevoel. Naar Suriname geen Pelikaanvluchten. Voor Suriname geen dure vlootwetten. Niets van wat al zo de nationale glorie pleegt gaande te maken. Suriname: dat is voor de nederlandse bourgeoisie nauwelijks meer dan ieder jaar een lastig gat in de begroting van een paar miljoen. Een land waar behalve apen ook nog luie rekels van negers wonen, en verder indianen die de onbeschaamdheid hebben uit te sterven als je ze op de plantages laat werken. Een land waar de bananen niet goed willen groeien, en de koffie, en waar de cacao ziek wordt. En petroleum vindt je er niet eens.... Nee, voor de nederlandse bourgeoisie is dit Suriname alleen maar een treurige strop. En ze zou dit „erfstuk van ons roemrijk voorgeslacht" heel erg graag verkwanselen aan de eerste de beste liefhebber — als die er maar was...."

Jezus tijdens zijn leven gesproken en gedaan had, op te tekenen.

Wij kunnen dit niet controleren — al moet ons van het hart dat Jezus ook maar één mond en één lichaam had en voor hem een etmaal ook maar 24 uur had, zodat een beschrijving van zijn 3-jarig leven in het openbaar niet zo bar lijvig zou worden — maar wel kunnen wij naar analogie zeggen, dat de wereld thans geen papier genoeg bevat om een opsomming te geven van elk massaal en individueel geval, waarbij de blanke zijn „beschaving" en zijn „christendom" op den kleurling heeft botgevierd.

Wat wij er dan ook van zullen schrijven is maar een druppel uit de zee van jammer. Wij zouden daarbij kunnen volstaan met een opsomming te geven van verschillende boeken die over dit onderwerp zo voor en na zijn verschenen en even zovele zwakke pogingen zijn om de koloniale terreur te signaleren.

Wie kent niet het beroemd geworden boek van Beecher Stowe „De negerhut van Oom Tom", een boek dat ontegenzeggelijk is ingeslagen. Maar dat het leven van de voormalige negerslaven in Amerika nog alles behalve een pretje is, bewijst wel het boek van Madeleine Paz „Omdat ik zwart ben", dat onlangs is verschenen.

Eenzelfde verschijnsel ziet men bij de geschiedenis van Indonesië. Het is de onsterfelijke roem van Multatuli, dat hij het Nederlandse schrikbewind in Indonesië zonder omslag aan de kaak heeft gesteld. Ook zijn publicaties hebben veel beroering gewekt, maar ook daarvan zijn de resultaten tot op heden zeer pover, gezien de nieuwste publicaties van de schrijfster Székely-Lulofs „Rubber" en „Koelie". *)

Naast deze en dergelijke boeken, waarin de blanke terreur over de kleurlingen min of meer in roman-vorm wordt opgediend, veelal omdat het onderwerp in deze vorm meer op het gevoel van de doorsnee lezer (die dergelijke lectuur nodig schijnt te hebben en over weinig eigen voorstellings-

---

*) In een bespreking van deze laatste boeken in de Arbeiderspers zegt A. M. de Jong:

„ „Koelie" beschrijft het leven van Roeki, een Javaanse jongen, die zich door een ronselaar laat verleiden als contractkoelie naar de

vermogen blijkt te beschikken) ingewerkt, vinden we dan verder talloze publicaties in andere vormen. Wie bijv. een beknopt overzicht wenst van het bloedregiem der Hollanders in het Indonesië van het begin onzer koloniale geschiedenis, raden wij eens aan nauwkeurig kennis te nemen van het gedocumenteerde artikel over dit onderwerp in „Kerk en Vrede" van Sept. 1930 (pag. 69).

Wij willen aan deze verkorte opsomming enkele losse opmerkingen toevoegen.

In een zijner brieven aan Bewindvoerders der O.I. Compagnie (d.d. 29-9-1618) schrijft de christen Jan Pieterszoon Coen — tot wiens waardige nazaten wij weigeren te behoren —: „Dispereert (wanhoop) niet, ontsiet Uwe vijanden niet, daer en is ter wereld niet dat ons kan hinderen." De briefschrijver begaat hier de kapitale fout — die overigens bij dergelijke warhoofden te verklaren is — de inlanders voor vijanden aan te zien, terwijl juist de blanke indringers de vijanden waren. Desniettemin hebben H.H. Bewindvoerders de raad van Coen, dit kind van God, zeer stipt opgevolgd en zijn heel wat inlandse „vijanden" zo voor en na „over de kling gejaagd". En dit bloed-regiem heeft zich weten te handhaven tot op deze dag.

In een artikelenserie over „Het koloniale vraagstuk" schrijft Jacob N. in „De Arbeider":

„Hoe de Hollanders hun gezag bevestigden? De Heren XVII (bestuur der Oost-Indische Compagnie) waren van mening, dat er niet te veel specerijen aan de markt moesten komen, om te voorkomen, dat de prijzen (en de winsten)

Sumatraanse rubberplantages te gaan. Er is veel geschreeuwd en gehoond, als socialisten deze contractkoelies slaven noemden en spraken over de onmenselijke behandeling dezer door de poenale sanktie dubbel gebonden werkkrachten. Het boek van Mevr. Szekely—Lulofs openbaart een leed en verwording, waaraan wij zelfs niet durven denken. Dit boek is een kreet van afschuw over de mensonterende toestanden, die nu weliswaar iets verzacht zijn, maar daarom nog volstrekt niet veranderd in een ideale of zelfs maar rechtvaardige behandeling van het mensenmateriaal op de plantages. Het spreekt van een zwart hoofdstuk in de koloniale geschiedenis, de beestachtigheid der „beschaafde" overheersers, die de zachtmoedigheid, de zwakheid, de onbewustheid van het Indische volk misbruikten op zo ongekend wrede, dierlijk gemene manier, dat de verontwaardiging er over eenvoudig geen woorden vindt om zijn afkeer uit te drukken."

te laag werden. Daarom besloten ze dat de oogst op de Molukken vernietigd moest worden. Het spreekt, dat de inlanders daar weinig voor voelden. Toen hield de christelijke Jan Pieterszoon Coen een expeditie tegen Banda, waarbij er van de 15000 Bandanezen geen 1000 overbleven (volgens de officiële rapporten) en dit overblijfsel werd in ketenen geklonken naar Jacatra gevoerd. Dit is slechts een greep uit de misdaden door onze vrome voorvaderen bedreven. Als we de vaderlandse geschiedenis lezen, dan lezen we van Noormannen en Spanjaarden, die rondwaarden als beesten. Welnu, de Noormannen en Spanjaarden waren nog zachtmoedige engeltjes vergeleken bij onze brave voorvaderen. De opsomming der misdaden zou boekdelen in beslag nemen."

Nog onlangs konden we van een onzer inlandse kameraden vernemen hoe de hollandse schobbejakken niet zo heel lang geleden na een verzetpoging in het Minangkabause hebben huis gehouden.

Waar statistieken niet liegen, kunnen we aan de hand daarvan nagaan hoeveel veroordelingen (meestal bestaande in lage boeten) er ieder jaar worden uitgesproken over z.g. „klapzaken" (mishandeling van koeli-arbeiders door blank personeel) waarbij dan vastgesteld wordt, dat slechts een gering percentage van het aantal dezer „klapzaken" berecht wordt.

Terecht(?) kon de tegenwoordige Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië in een rede te Saigon tot de gouverneur-generaal van Indo-China (Frans-Indië) dan ook zeggen: „Als wij er niet in slagen de communistische vloedgolf op beslissende wijze te bestrijden, zal geheel onze koloniale arbeid, die in wezen een beschavingsarbeid is, tevergeefs zijn geweest. Maar wij zullen slagen. Ik twijfel er niet aan, aangezien de communistische beweging, in strijd als zij is met de menselijke natuur en ontkennende de verheven beginselen van naastenliefde, nooit duurzaam zal zijn." (Het Vaderland, 11-11-1930).

Tot zover deze zotternij. Overigens werden deze woorden gesproken in hetzelfde Indo-China, waar geen enkele inboorling ook maar iets in het koloniaal bestuur te zeggen

heeft. Een gegradueerde Frans-Indiër heeft minder burgerrechten dan een fabrieksproletariër hier te lande.

In Belgisch-Afrika is enige tijd geleden een ernstige opstand onder de negers ontstaan. In het begin van de opstand werd zekere Ballot, districtsbestuurder van Kandole, door negers gedood. Mevrouw Ballot, de weduwe van de gedode bestuurder, heeft zich in een persgesprek uitgelaten over de oorzaak van de opstand. Het was — aldus de Haagsche Post van 29-8-31 waarin we dit lezen — zeer merkwaardig wat zij te zeggen had. De inheemsen waren ontevreden, verklaarde zij, en zij waren dit met recht. Haar man, die kort tevoren in het district was aangekomen, wist er alles van. De beambten der particuliere maatschappijen hadden de negers uitgebuit en mishandeld, en zich een gezag toegekend dat — althans naar haar opvattingen — alleen het bestuur toekwam. Haar man had die fouten van anderen met de dood moeten bekopen. Hij had vroeger nooit last met negers gehad, want de negers zijn zacht als men hen goed behandelt. Met klem wees zij er tenslotte op dat ten spoedigste een eind gemaakt moest worden aan uitbuiting der inheemsen door particuliere maatschappijen, anders zou de opstand in de koloniën algemeen worden.

Dit humaner worden der behandeling is natuurlijk een vrome wens, omdat elke koloniale exploitatie gefundeerd is op onderdrukking.

Dat elk opkomend verzet onder de kleurlingen tegen hun onderdrukkers vroeger, nu en voorlopig nog in de naaste toekomst, in bloed werd, wordt en zal worden gesmoord, is een zo algemeen voorkomend verschijnsel, dat het de blanke slavenzieltjes haast niet meer beroerd dan de arrestatie van de een of andere kruimeldief. En nog is dan veelal de beroering niet meer dan een schommeling tussen hoop en vrees; hoop dat het verzet kan worden neergeslagen, vrees dat het niet lukken zal; de laatste blanke prestatie op dit gebied is de kindermoord, gepleegd op jeugdige muiters aan boord van het onsterfelijk geworden muiterschip „De Zeven Provinciën”.

Toch geven wij hierbij nog eens zulk een verzetberichtje ter ernstige overdenking en ter psychische ontleding: „Vol-

gens de laatste berichten door het Engelse departement van Koloniën uit Nigeria, waar onlangs onlusten voorkwamen, ontvangen, is de algemene toestand op het ogenblik bevredigend. In de provincie Calabar wordt de toestand steeds beter. Het is alleen te Aro en Uman aan de linkeroever van de Cross-rivier onrustig, maar alle wegen in de provincies zijn veilig. Ook in Oweri is het nog onrustig. Nguzu is zonder tegenstand ingenomen. De troepen zijn uit Aba teruggetrokken, dat weer gewoon door politie bezet is. Daar het te Port Harcourt rustig is, zijn de troepen daar weggetrokken en te Ahoada geconcentreerd om de beweging in het Zuiden te stuiten."

Enige jaren geleden heeft „De Arbeider" een brief opgenomen van een Hollandse matroos, verzonden uit Zuid-Afrika, waarin o.m. te lezen is: „De eerste indruk, welke ik van het leven der zwarte mensen kreeg, was, dat zij niet alleen geen voeding krijgen, maar dat men hen nog niet als een beest het leven gunt." Schrijver deelt dan verder mede, hoe ze in de stikdonkere scheepsruimte van 's morgens 7 tot 's avonds 12 uur moeten zwoegen tegen een loon van 1 shilling (*f* 0.60), inferieur, onvoldoende voedsel krijgen en in vodden gekleed gaan, terwijl elke poging om het ontbrekende zelf aan te vullen, op de meest weerzinwekkende wijze gestraft wordt door de blanke beschavingbrengers.

Het als beesten be- en mishandelen van de oorspronkelijke Afrikaanse bevolking door de vreemde indringers en heersers is een zo algemeen voorkomend verschijnsel, dat het vervelend wordt als de geschiedenis van de buffeldiefstal alle gevallen afzonderlijk in herinnering te brengen. Maar waar wij blanken ons nog dagelijks aan allerlei bestialiteiten tegenover onze gekleurde medemensen schuldig maken, zullen wij toch nog maar even doorgaan met onze opsomming.

Zo ontlenen wij dan aan een artikel in de Haagsche Post van 23 November 1929 het volgende:

„Terwijl deze Kafferdans (n.l. de Oo-sa-la) zijn intrede staat te doen in Blankenland, verzoeken de Kaffers in Zwartenland de daar aanwezige blanken met aandrang en voor de zoveelste keer hun uittrede te doen uit het werelddeel waarheen niemand hen heeft geroepen, waarin zij niets

te maken hebben, en waar ze zich desniettemin gedragen als heren en meesters — altijd volgens de redenering der Kaffers, die, gelijk men weet, zeer onbeschaafde mensen zijn, al beweren zij zelf bij kris en kras dat wij blanken veel groter kaffers zijn dan zij. Deze redenering die, mutatis mutandis, sedert de wereldoorlog de redenering is van alle oorspronkelijke bewoners of, gelijk wij hogerstaanden het gaarne uitdrukken, inboorlingen of inlanders, van Afrika en Azië, is, naar wij weten, de grote zorg, vrees, angst of hoe men het noemen wil, van alle denkende mensen in Blankenland, vooral voor zover ze meer onmiddellijk bij het geval betrokken zijn. In Zuid-Afrika is de kwestie in de laatste tijd wederom zeer accuut geworden. Daar, met name in Natal, zijn de Kaffers voor een gedeelte onrustig geworden en moet door de blanke autoriteiten herhaaldelijk met geweld zijn ingegrepen om de orde te herstellen — het juiste weten we er eigenlijk niet van, de zaak wordt enigszins geheimzinnig behandeld.

Wel weten we, dat het kabinet-Herzog, hetwelk er inzake de „inboorlingenkwestie" denkbeelden van vóór de oorlog op na houdt en gaarne de wijzers op dit uurwerk achteruit — althans vastzet, de toestand bedenkelijk acht. Zo heeft de Minister van Justitie Pirow in een rede verklaard, dat de regering staat voor een ernstige gisting op grote schaal onder de inlanders, welke wordt aangewakkerd door talrijke organisaties, die in vele gevallen verbonden zijn of in elk geval voeling hebben met de communistische partij en rechtstreeks mitsgaders duidelijk handelen volgens lastgeving der Derde — dus communistische — Internationale. Hij voegde er aan toe, dat de gisting zich niet slechts voordoet in de Zuid-Afrikaanse Unie, maar zich reeds heeft uitgebreid tot Zuid-Rhodesia, en dat, tenzij radicale maatregelen worden genomen, binnen afzienbare tijd zware opstanden zullen uitbreken. Volgens de correspondent te Johannisburg van de liberale „Manchester Guardian" draagt de regering goeddeels de schuld van de toestand door haar uit-de-tijdse denkbeelden en maatregelen en heeft zij vooral door het gebruik maken tegen de inlanders van bajonetten, machinegeweren en gasbommen veel onheil aangericht in

geheel Zuid-Afrika en veroorzaakt dat de gematigde leiders overal hebben moeten plaats maken voor leiders van uiterst links."

„La Tribune de l'Orient" (de Tribune van het Oosten) geeft ons weer een bericht uit een ander deel van Afrika. Daarin lezen we:

„De arabische pers in verschillende landen gaat voort over de wreedheden te spreken, die de laatste tijd door het italiaanse leger zijn begaan. Van alle kanten protesteert men verontwaardigd tegen dit optreden. Verschillende protesten hebben zelfs Genève bereikt, waar men hoopt dat de verontwaardiging, die door de arabische wereld siddert, de Volkenbond niet onverschillig zal laten. Maar wat kan deze Volkenbond doen in een zaak, die aan zijn competentie te buiten gaat, dan — uiterst bescheiden! — de aandacht vestigen op de morele schade, die aan Italië en de tegenwoordige tijd een dergelijk weerzinwekkend en wreed gedrag berokkent? We geloven zelfs niet, dat de Volkenbond zulk een uiterst delicate en nog niet voorgekomen demarche zal kunnen doen....

Het blad „En-Nadjah" schrijft: „De muzelmannen hebben met verschillende kruistochten kennis gemaakt, zij leerden o.a. de inname van Jeruzalem kennen, waarbij de kruisvaarders 70.000 mohammedanen, die in de Moskee van Omar gevlucht waren, ombrachten. Maar de geschiedenis heeft nog nooit vermeld, dat een volk zulke schandelijke wreedheden en barbaarsheden heeft verricht en waar de soldaten en vertegenwoordigers van Italië zich thans aan hebben schuldig gemaakt.

Wij hebben reeds de daden van generaal Graziani vermeld, die zich er op beroemt, heel Djebel-Lakhdar te hebben ontruimd en de 80.000 inwoners er van gevangen te hebben genomen en hun met hun vee een te bekrompen woonplaats heeft aangewezen, waar zij gedoemd zijn om te sterven. Thans is de Oase van Koufra, die nog nimmer besmeurd werd doch een plaats was van gebed en devotie, gebombardeerd door de vliegtuigen der moderne beschaving en door de Kampioenen van cultuur en wetenschap.

Ze werd veranderd in een ruïne en na een algemene moordpartij bezet.

De italiaanse vlag was boven deze oase nog niet gehesen, of de commanderende generaal gaf zijn mannen vrij kwartier. Welke pen kan het schouwspel beschrijven, dat volgde? Drie dagen lang werden kinderen en grijsaards gedood, zwangere vrouwen opengesneden — menselijke foetussen gingen als speelgoed door de handen der soldaten — werden arabische maagden elk door reeksen soldaten geschonden en in liederlijke huizen ondergebracht. De jongens, die nog overbleven, werden naar Italië gezonden om tot christen gemaakt te worden.

De Zaouïa van Koufra diende als stal voor de italiaanse cavallerie. De paarden lagen op waardevolle rollen en exemplaren van de Koran. Zulke feiten gebeuren in de eeuw van de Volkenbond, in de eeuw van arbitrage rechtbanken om de permanente vrede te verzekeren. . . ."

Tot zover het arabisch blad „En-Nadjah".

Hoe het met Australië gesteld is, lezen we in een paar regels uit Colin Ross' „Der Unvollendete Kontinent":

„Nadat men de inboorlingen had doodgeslagen, en de Chinezen samen met de geimporteerde negers weer uit het land gebannen had, konden de blanken in Australië het zich makkelijk maken".

Dit is „geschiedenis in een notedop" van de meest vreselijke soort.

Wenden we ons naar Amerika, dan is het beeld van volkomen gelijke aard. Van de talloze Mohikanen, Delawaren, Irokezen, Sioux, Omaha, Ponka, Chippeway, Apachen, Massachusets, Odsjibwe's, Hurons, Cheroken, Seminolen, Appalachen, Dakota's en al die andere Indianen zijn er nog slechts een paar honderdduizend over, wier bestaan nog slechts een kwestie van tijd is. De rest is in handen der „beschaving" gevallen en er niet meer levend uitgekomen.

In de historische roman „Guatamozin" van Lewis Wallace kan men lezen, hoe het op hoog cultureel peil staand volk der Inca's door het Spaanse barbarendom is vernietigd. Aan een artikel van Mr. W. J. van Balen in „Het Vader-

land" ontlenen we het volgende over Santo-Domingo, het Amerikaanse „Paradijs-eiland":

„De opgetogenste verhalen, welke Columbus van zijn eerste ontdekkingsreis heeft meegebracht, golden het verrukkelijke eiland, dat hij La Espanola had gedoopt, — het tegenwoordige Haïti, waarvan de Oost-helft Santo Domingo heet. Reeds in 1496 is de stad van die naam gesticht. De hoofdstad der huidige Dominikaanse Republiek is dus de oudste Europese vestiging in geheel Amerika, gesticht door Columbus zelf. „De oudste stad van Amerika verwoest", — (gedoeld wordt hier op de natuurramp welke S. D. in 1931 heeft geteisterd), welk een pakkende bijtitel! Maar de allervroegste verwoestingen, welke dit eiland heeft doorgemaakt, zijn er juist door de Spanjaarden aangericht. Het was het schuim der Spaanse natie, dat met Columbus was meegestuurd. En later was het ook evenmin de elite van Spanje, die naar de Nieuwe Wereld trok om er met gouddelven (d.w.z. làten delven) en slavenhouden snel fortuin te maken. Een inheemse Indiaanse bevolking, die tussen de 1 en 3 millioen geschat werd, is er in omtreeks 30 jaar tijds volkomen uitgeroeid. Daarbij vergeleken waren de strooftochten van de Cariben kinderspel. Tegen deze laatste invallen konden de bewoners zich ten minste beveiligen door de binnenlanden in te vluchten. Maar tegen de wreedheid en hebzucht der Spanjaarden was niets bestand".

Slaan we onze blik naar Brits-Indië, dan behoeven we slechts terug te denken aan het bloedbad van Amritsar, waar generaal Dyer op een demonstratie van enige duizenden ongewapende mannen en vrouwen liet schieten alsof het een schietwedstrijd betrof. En in die zin begrijpen we dan ook wat het zeggen wil, toen een der burgerlijke bladen onlangs schreef: „Zodra Indië gewapend tegen Engeland opstaat, ontstaat er wanorde, die het reuzenrijk in ellende zou storten. 400.000 man Indische troepen heeft Engeland vast in de hand. Zelfs indien een groot gedeelte dier troepen zou muiten, staan toch nog 60.000 Engelse soldaten klaar met het modernste geschut, met een luchtvloot, met een geweldige hoeveelheid auto's en een sterke gordel van forten".

De overmacht van de blanken op de kleurlingen is geen gevolg van hun numerieke meerderheid. Van de ruim 2000 millioen aardbewoners zijn er circa 603 millioen, d.i. dus nog geen 1/3, blanken.

Op 52 millioen Indonesiërs wonen in Indië slechts 171.000 Europeanen.

Hun overmacht is ook niet gebaseerd op hun cultureel overwicht. Wij toonden reeds aan dat de cultuur der blanken staat beneden die der meeste kleurlingen.

Hun overmacht danken ze aan het ploertig deel hunner technische hulpmiddelen.

Hun overmacht is gebaseerd op het meest brute geweld.

In een hoofdartikel over „Het Oosten" in Het Volk van 26 Oct. 1932 lezen we deze juiste woorden:

„Een rechtschapen Europeaan is overtuigd, dat zijn ras de bloem en de kracht van de wereld is; — hoe zou hij zich anders gerechtigd achten, de andere rassen te knechten en uit te buiten? Een rechtschapen Europeaan woont in het westen. De volken van de Balkan, en een groot deel van de bevolking der randstaten, erkent hij maar half als zijn soortgenoten. Zo krimpt het aristocratische deel van de mensheid ineen tot een paar honderd millioen, tot een tiende deel van de schepselen die met rede zijn begaafd.

Het is een strelend besef, tot de bloem van de mensheid te behoren. Wij danken het aan de techniek. Filosofen en dichters zijn bij de Chinezen en de Indiërs stellig niet zeldzamer dan bij ons. Wij hebben uit China en Indië heel wat schoonheid ons eigen gemaakt; als vergoeding hebben wij hen overtsroomd met de karakterloze producten van onze confectie-industrie. Europa kan op geen enkelen stichter van een wereldgodsdienst wijzen; wij hebben het niet verder gebracht dan tot stichten van sekten. Maar in de techniek zijn wij van alle rassen verreweg de baas en de techniek heeft ons niet alleen geleerd oceaanstomers en vliegmachines te bouwen, maar ook machinegeweren, snelvuurkanonnen en gifgasbommen te fabriceren en op de laatste berust in hoofdzaak onze Europese superioriteit."

Van het kamerlid Cramer citeren we deze woorden uit een kamerrede van 23 Febr. 1933:

„De tegenwoordige gouverneur-generaal heeft zijn taak in een zeer moeilijke tijd aanvaard. Diens optreden kenmerkt zich echter door een reactionaire geest, welke de indruk wekt, dat deze landvoogd Indië beschouwt als een naamloze vennootschap. Voorts schijnt iedere belangstelling voor de inheemse bevolking hem te ontbreken. In de openingsrede werd met geen woord gerept over de inheemse volksbeweging. De gouverneur-generaal heeft geen oog voor hetgeen in de bevolking leeft en evenmin voor de gevoelens der ambtenaren.

Hij overlegt niet, doch decreteert. Wie recalcitrant is gaat er uit. Boven-Digoel en de gevangenissen wachten eventuële opstandigen. Op alles is bezuinigd, behalve op het machtsapparaat. Ons gezag berust niet op eerbied, doch op geweld."

Ten slotte behandelt spreker de onrust onder de bevolking, waarvan de regering de hoofdschuldige is. Zij voert een politiek, die de mensen tot razernij brengt. Nog vóór de ongeregeldheden bij de marine waarschuwde de Indische correspondent van „De Maasbode" voor het gevaar van instorting der gezagsorganen. En in hetzelfde artikel schreef deze journalist: „de regering tergt het zachtzinnigste volk ter wereld tot razende opstandigheid."

Om een goed beeld te krijgen van de Europese beschaving kan ook het volgend bericht dienen, dat we aantroffen in de Telegraaf van 19-9-1925 onder het hoofd: *Koppensnellers in Tetoean; afschuwelijke triumftocht van het Spaanse vreemdelingenlegioen*", en dat afkomstig was van de Times Service. We lezen daar:

„Na de bevrijding van Koedia Tahar en de successen bij Ben Karrich op het einde der vorige week, zijn de zegevierende troepen bij hun terugkeer in Tetoean officieel in de versierde stad ontvangen.

Hierbij deed zich iets gruwelijks voor. De troepen van het Spaanse vreemdelingenlegioen, *bestaande uit Europeanen*, bracht naar Tetoean mede een groot aantal hoofden van Moren, die na het gevecht met messen waren afgesneden. De hoofden mochten echter niet binnen de stad worden gebracht, maar moesten buiten de poort worden weggeworpen.

Het bleek echter later, dat deze afzichtelijke zegetekenen hun niet ontnomen waren, want bij het defilé voor Primo de Rivera, droegen zij op hun bajonetten verminkte fragmenten van de hoofden hunner dode vijanden. (?. A. H. v. K.)

Dit barbaarse vertoon door Europese soldaten is op zichzelf erg genoeg, maar wat kan de Spaanse regering na zo'n afschuwelijke provocatie nu wel verwachten van het lot der honderden Spaanse gevangenen, die zich nog in handen van de Riffi bevinden?"

En zo zouden we verder kunnen gaan met de „roemruchte" daden van de blanke beesten te vermelden. Wij zullen het echter bij deze enkele grepen uit de geschiedenis laten. Maar dit moet voor de menselijke mens nu toch wel ongeveer duidelijk zijn en vaststaan, dat wij, blanken, de strijd tegen de gekleurde rassen nooit of te nimmer met ideëele, culturele, doch enkel met onze geperfectionneerde, allerchristelijkste vernietigings- en verdelgingsmiddelen, met de wapenen der barbaren, hebben kunnen volhouden en winnen. Zonder deze hadden wij het nooit klaargespeeld. Daarom is de „blanke" invasie in de koloniale gebieden wezenlijk niet te onderscheiden van die der Vandalen, Hunnen, Noormannen, e.d., is een Van Heutz geen haar beter dan een Pizarro en een Atilla, en staan wij nog op dezelfde trap van „beschaving" waarop deze barbarenvolken stonden.

Tot welk een liederlijk krankzinnige bende onze allerbeschaafdste blanke maatschappij verworden is herinneren we hier aan een bericht in de bladen van 13 Juni 1935, waarin het heet: „Kort geleden richtte een vroeger lid van de gemeenteraad van Budapest tot den Burgemeester het verzoek te willen bemiddelen, dat een aantal soldaten uit de wereldoorlog aan Italiaanse kant zouden kunnen deelnemen aan de militaire operaties in Abessinië. Er was sprake van enige honderden personen, waaronder een belangrijk percentage werklozen.

Het denkbeeld bleek in zo vruchtbare aarde te zijn gevallen, dat het een ware mode werd. Tot op 13-7-'35 hadden zich 4000 oorlogsdeelnemers aangemeld, om naar Afrika te gaan. De meesten van hen die zich opgaven,

wezen in hun verzoek op de ellende waarin zij in Hongarije (een Calvinistisch geregeerd land) leefden.

We zien hier dus hoe een aantal werklozen emplooi zoeken en dit menen te kunnen vinden in de Italiaans-imperialistische oorlog tegen de niets misdreven hebbende Abessyniërs.

En laten we nu toch in godsnaam niet komen aandragen met het praatje der „zelfverdediging". Wij hebben de kleurlingen opgezocht (met minder eerbare bedoelingen), zij ons niet. Ja, de geschiedenis kent een inval van „heidenen" in de z.g. christenlanden. Dat was die der Saracenen, in het begin onzer jaartelling, in Spanje. Maar het Spanje onder de Saraceense overheersing was een lustoord (denk aan de schitterende Moorse bouwwerken uit en de welvaart in die tijd) vergeleken bij het arme, achterlijke Spanje uit de tijd der Inquisitie en in latere eeuwen.

Het meest pijnlijk wordt men bij dit alles getroffen door het feit, dat kleurlingen er zich voor lenen, als soldaat te dienen in de legers der overheersers en daarmede de belagers te worden van hun eigen volk. Maar men verlieze bij dit alles niet uit het oog dat, zoals de sluwe machthebbers in het eigen land voor hun bewakingsdiensten steeds hun huurlingen betrekken uit andere steden, ook in de koloniën steeds kleurlingen van de ene stam of van het ene ras dienst laten doen bij een ander, een hun vreemd volk of ras, zodat er van geen gemeenschappelijke band gesproken kan worden. En wie tenslotte wil weten hoe men de afgedankte blanke huurlingen uit de koloniale legers behandelt, luistere maar eens naar het geweeklaag van al die „gepasporteerden". Wij hebben hier voor ons liggen een drietal artikelen, waarvan er 2 uit De Telegraaf en 1 uit Het Volk, die daaromtrent boekdelen spreken. Wij behoeven ons dáárover evenwel niet warm te maken, omdat steeds aldus het loon is van degenen die „onschuldig bloed hebben verraden" (Matth. 27 : 4).

* * *

De meest consequente parasieten in het dierenrijk zijn

de „sluipwespen". Van deze diersoort vertelt de natuurlijke historie ons het volgende:

De sluipwespen leggen hunne eitjes in de levende rupsen van het koolwitje, wier zachte, weke lichamen niet bestand zijn tegen de scherpe legapparaten hunner belagers. De larven, die na verloop van korte tijd uit deze eitjes te voorschijn treden, bewonen in groten getale het door hun moeder veroverde terrein, in casu het rupsenlichaam. Uiterlijk maakt het niet de indruk alsof inwendige rovers zich te goed doen aan het malse rupsenvlees; de rups gebruikt haar voedsel en vervelt als haar gezonde familieleden. Zodra ze echter volwassen is, wordt ze loom, vreet niet meer, maar kan zich nog naar een plek voortslepen, waar ze verpoppen kan, zodat men dus de gevolgtrekking kan maken, dat haar gedaanteverwisseling tot vlinder op handen is.

Zover komt het echter niet; uit alle delen van haar lichaam banen zich de mede opgegroeide parasiterende maden een weg, beginnen dadelijk bij hun uittrede uit het rupsenlichaam te spinnen, zodat ze, als ze hun kosthuis geheel hebben verlaten, hieraan kleven blijven. Om de nog overgebleven rupsenhuid, waarvan de inhoud geheel is weggevreten, verdicht zich het spinsel spoedig tot een eivormige cocon, welke ringvormig omsloten wordt door de gele of witte cocons der sluipwesplarven, hetgeen aanleiding geeft tot de dwaze veronderstelling, dat de rups eitjes heeft gelegd.

Als de winter voorbij is en de nieuwe rupsen voorhanden zijn, verlaten de larven de cocons als volgroeide sluipwespen, en het moordend geparasiteer, de roofpolitiek, begint van voren af aan....

Den lezer die zin heeft voor de realiteit, den lezer die met aandacht het voorgaande heeft gelezen, zal het weinig moeite kosten, de frappante overeenkomst te ontdekken tussen het parasiterend sluipwespengeslacht en dat der blanke imperialisten met hun trawanten en huurlingen. De sluipwespenmoeder is dan het „moederland", de scherpe legapparaten de bommen van meer of minder licht geweld, enz. enz.

Letten we bijv. eens op China (voor alle „gekleurde" ge-

bieden geldt trouwens hetzelfde) en wat onze Engelse medestrijder Brailsford er enige jaren geleden in de „New Leader" over schreef, dan blijkt het volgende:

„Shanghai zal altijd een gedenkwaardige naam blijven in de geschiedenis van het Engelse kapitalisme. Nu 85 jaar geleden verschafte de vloot er vaste voet aan de Engelse handel, toen zij de Chinese regering met wapengeweld noopte haar verzet tegen de invoer van opium, een zeer winstgevend bedrijf, op te geven. Daarna werd een andere stad, n.l. Hongkong, veroverd en ingelijfd. Met de vestiging van Engelse en andere vreemde handelaars, beschermd door militaire bezettingen en een eigen administratie in een reeks van plaatsen aan of dicht bij zee, was hiermede een begin gemaakt. Zo heeft zich in de loop der tijden een internationale staat op Chinees grondgebied gevestigd, die krachtens allerlei verdragen zijn rechten tegenover de Chinese regering kunnen laten gelden.

Deze nederzettingen hebben de gewone en bekende kapitalistische ontwikkeling gevolgd: voor de handel begonnen, gingen zij over tot de industrie; na de uitbuiting van de verbruikers, kwam de uitbuiting van de areidskracht. In plaats van voor de export katoenen goederen in de Engelse fabrieken te produceren, waar zij met arbeidsinspectie en vakverenigingen hadden te rekenen, zagen de kapitalisten er veel meer voordeel in de goedkope en volmaakt weerloze inlandse werkers te gebruiken."

En verder: „Wij gebruiken onze gewapende macht, zoals ons voorgeslacht dat deed, tegen alle eisen van zedelijkheid en menselijkheid. Wij hebben geen recht op het gezag dat wij ons aanmatigen in die Chinese steden. Er is geen rechtvaardigheid in de verdragen, door onze kanonnen afgedwongen om winst te kunnen maken in een „vloekbaar bedrijf".

Zo is het gesteld met de rups-China (een beeld dat ook al weer opgaat omdat China het land is van de zijderupsenteelt) en zo is het gesteld met alle andere koloniale gebieden. Gevangen zijn ze in de greep van het blanke sluipwespen-barbarisme.

Dat de blanke parasiet slechts leven kan door middel van zijn koloniale gebieden, vinden we telkens bevestigd.

Wij willen deze bewering dan ook met slechts enkele bewijzen staven.

Zo lezen we in een bespreking in de Haagsche Post van het boek „Soldatenleven in de Indische wildernis" van den officier J. C. Brasser, o.a.:

„Het zal u eerbied leren voor heldendom. Het heldendom, waaraan men ginds in de tropen en in de gehele wereld de welvaart en de overvloed van producten dankt, zonder welke ontzegging en nood het deel van de mensheid zou zijn."

Dit alles geldt natuurlijk slechts voor de blanke mensheid en dan nog slechts in het bijzonder voor die Indischgasten, die zich aan de koloniën hebben volgezogen *).

In een artikel in de Haagsche Post van 18 Jan. 1930 lezen we over „Het eeuwfeest van Algerië":

„Frankrijk zal op luisterrijke wijze het „Eeuwfeest van Algerië" vieren. De herdenking van het feit dat honderd jaar geleden deze grote landstreek onder Frans bestuur werd gebracht, heeft heel wat wijdere betekenis dan voor Frankrijk alleen. De ontwikkeling van deze landen kan aan het oude Europa, daarvan alleen maar door een uitgestrekte binnenzee gescheiden, nieuwe krachten en nieuwe bronnen toevoeren."

* * *

Elke eerlijke, redelijke, weldenkende blanke bekruipt bij dit alles een gevoel van mateloos diepe schaamte voor zijn

*) „Geestdrift van het Volk? Het volk kàn 't Vaderland niet liefhebben, dat alle genot weelderig wegschonk aan de weinig oudere broeders, die gewetenloos misbruik maakten van een gestolen of gehuicheld recht van eerstgeboorte. Wat geniet het volk van de Indische baten? Wij gaan nu voorbij hoe die baten worden verkregen, maar poogt men de onedele bron te adelen door goed gebruik, door broederlijk delen van de buit? Geenszins. Elke gulden, die Indië afwerpt, wordt tweemaal gestolen, eens ginder, andermaal hier. Daar stroopt men den Javaan en hier bedriegt men de arme drommels, die evengoed nazaten zijn van Houtman en Koen, als de aandeelhouders der Nederlandse Handelmaatschappij en de heren in 't Willemspark, om ze te laten zwoegen en slaven alsof zij zelf Javanen waren. Het is een leugen dat de door Nederland uit Indië verkregen welvaart afdruipt op den mindere; de geringe man geniet er niets van. Geen knecht, pakdrager of ander arbeider ontvangt een cent hoger loon, omdat zijn heer rijk werd door 't schacheren in gestolen koffie."

(Multatuli, Ideen, 3e Bundel Over Vaderlandsliefde)

ras, voor zo'n ras, voor het bloedhonden-regiem der christenvolken.

Men gebruikt wel eens de uitdrukking: „Aan de heidenen overgeleverd zijn". Wat dit precies zeggen wil weet eigenlijk niemand. Maar wat het zeggen wil „aan de christenen overgeleverd te zijn", vraag dat maar eens aan de „heidenen".

Overal waar de blanke komt, laat hij een woestenij achter, tenzij het in zijn persoonlijk belang is er iets anders van te maken. De naam, die de A.V.R.O. eens aan zijn politieke tegenstanders gaf, geldt voor vrijwel alle blanken: „bleek, gluiperig gewas".

Wij beginnen nu zo zoetjes-aan te begrijpen waarom de Mohamedanen — als ze het over den Christen hebben — met een diep afgrijzen spreken van „Giaur", van ongelovige en christenhond, waarom de Joden ons uitschelden voor „Gojim" *) en waarom de Chinezen ons betitelen met „Tan Kwei", d.i. vreemde duivels. We beginnen er nu achter te komen dat Nero een toonbeeld van zachtmoedigheid moet zijn geweest vergeleken bij de voorwerpen van zijn haat, de christenen, en waarom keizer Constantijn — die inzag dat er in imperialistische zin wel wat mee te bereiken viel — tot het christendom overging.

De voornaamste indruk, die de kleurling van den blanke heeft gekregen, moet wel die zijn van een pedante, hebzuchtige, maar bovenal onbetrouwbare en kwaadaardige aap. Deze gedachte wordt bevestigd door enkele uitspraken. die we hier zullen laten volgen.

Hoe denken de kleurlingen over ons, blanken? Willen we op deze vraag een antwoord geven, dan moeten wij afgaan op uitspraken, die we zo hier en daar eens in boeken of tijdschriftartikelen ontmoeten. Wij willen den lezer hierbij dan een kleine bloemlezing van deze uitspraken aanbieden.

Een Engels gezant in Japan nam naar zijn land een Japanese secretaris mede. Toen hij enkele weken in Londen woonde, vroeg de gezant hem, welke indruk hij van de Engelsen had gekregen. Zijn antwoord luidde: vuil, lui en bijgelovig. Vuil, omdat ze bijna nooit baden (de Japanners

*) Niet voor niemendal had Shylock een ingekankerde haat tegen de Christenen.

doen dit twee- of driemaal 's daags), lui, omdat ze maar acht uur of minder per dag willen werken, (de Japanners werken wel zestien uur) en bijgelovig, want daarvan had hij het nodige in hun kerkdiensten gezien.

Van de hand van den Chinesen Dr. Hu Shin is deze uitspraak: „Voor de Chinese volksgeest is het zeer moeilijk de Westerse beschaving te onderscheiden van de imperialistische militaire macht, die er achter schuilt. Erkenning van de superioriteit dier beschaving wordt vaak geacht gelijk te staan met een onderwerping aan zijn imperialistische zucht tot aanvallen."

Een golf van vreemdelingenhaat, in China?

Men leze, na de belangrijke telegrammen uit Hankau, die Chinezen tegenover Engelsen plaatsen, ook eens wat er onlangs te Londen bij een internationale bespreking van het filmvraagstuk gezegd is. Er was daar een Chinees afgevaardigde, die kalm en lichtelijk spottend het woord nam, toen de „zedelijkheid" van scenario's ter tafel kwam. Hij vroeg bescheidenlijk:

„Maar hebt gij in uw beschaafde landen dan geen filmcensuur?"

Het antwoord was bevestigend, maar met de toevoeging dat die censuur niet zo héél streng is.

„Hetgeen wil zeggen", vervolgde de Chinees, „dat alleen de heel erg onzedelijke films verboden worden?"

„Uiteraard!"

„En weet u dan wel", hield hij zachtjes aan, „wat er met de aldus verboden films gebeurt?"

Niemand wist het — of wilde het weten.

„Kijk eens", hernam de zoon van het Hemelse Rijk toen, „ik zal 't u zeggen. Die gaan eenvoudig naar China, en naar die levendige voorstellingen beoordeelt men in mijn land uw beschaving."

Een détail. Maar dat heel wat verklaart.

In het Indologenblad van 1-4-1935 publiceerde zekere v. B. een gemene rijmelarij onder de titel „Het gele gevaar?" en voorzien van het volgende motto uit prof. dr. A. Forel's „Het sexuele vraagstuk":

„Overigens staat het reeds in hoge mate te vrezen, dat

de Chinezen, zodra zij voldoende beschaafd zullen zijn om zich met andere volken te vermengen, zonder onze hulp de wereldbol in een menselijke konijnenstal zullen veranderen, als wij niet bijtijds daartegen maatregelen nemen".

Naar aanleiding daarvan schreef Tjan Tjoe Siem in „Chung Hwa Hui Tsa Chih", het orgaan van de Chinese vereniging „Chung Hwa Hui" het volgende:

„Met dit gedicht, dat onder de titel staat van: „Het Gele Gevaar" heeft v. B. in het Indologenblad van 1 April 1935 zijn grieven tegen de Chinezen de wereld ingestuurd. Als dit grieven-hebben slechts het enigste motief is, dat v. B. al zijn dichterskwaliteiten tot het einde toe heeft verzameld, om deze grieven in zulke gloeiende bewoordingen te uiten, dan is dit motief op zijn minst reeds minderwaardig te noemen en de manier, waarop hij zijn hart heeft gelucht, al zeer misplaatst. Als hij met zijn gedicht slechts een April-grapje wilde uithalen en zich op die wijze in de Indologen-wereld om zijn dichtersgave wilde laten bewonderen, dan is het woord „grof" niet eens toepasselijk meer voor zulk een grap en zijn gedachte om bijval te oogsten al zeer krank-zinnig naief. Valt deze grap bij de heren bestuursambtenaren in goede aarde, dan dient men maar verder te zwijgen over de mentaliteit, die in deze kringen heerst.

Men zou denken, dat de tijden van de Kaninefaten, waarin men rücksichtslos ieder kon beledigen, in het beschaafde Holland reeds lang achter de rug waren. Het blijkt niet zo te zijn. Men zou ook denken, dat de gelegenheid om dit te doen in een beschaafde wereld, waar men zo trots op zijn cultuurschatten, waaronder men ook fijne manieren behoort te rekenen, pleegt te zijn, niet meer zo maar zou worden gegeven. De opneming van v. B.'s gedicht bewijst weer, dat men zulk een gedachte maar moet laten varen. De redactie van het Indologenblad zat blijkbaar al te zeer om bijdragen verlegen, dat ze liever zo'n dichtwerk als dat van v. B. opnam dan haar blad met een paar regels minder te publiceren.

Nu kan men zich afvragen, of het de moeite waard is, één regel in ons tijdschrift te besteden aan dit minderwaardige gebazel van v. B., of het aux sérieus nemen van een

rijmelarij, die beter afkomstig kan zijn uit de Bouwelouwesteeg dan uit de hersenen van een aanstaande bestuursambtenaar, op zijn plaats is. We hadden eerst gedacht van niet. Ons op te winden om een gedicht, dat, al is het nog zo versierd met uitspraken als die van Forel, die niet minder minderwaardig zijn, meer in de prullemand dan in een blad als het Indologenblad thuis hoort, zou een overbodig tijdverspillen zijn.

„Niet zwijgen!"

Door te zwijgen zouden we echter de schijn kunnen opwekken, dat wij ons alles lieten welgevallen. Nu mag het papier nog zo geduldig zijn, de Compagnie-tijden, waarin we met ons lieten sollen, zijn reeds lang voorbij. Het is dan ook uit deze overweging, dat we niet willen volstaan met een eenvoudig de schouders ophalen, al is het maar voor een gedicht, een rijmelarij, die zelfs om de litteraire dichtvorm alleen reeds in de kachel gegooid dient te worden. Ons hierin verder te verdiepen, is ons te min. De Hollanders, Germanen (sic!) en Europeanen (sic!), een verdeling van volksgroepen die niet bepaald origineel klinkt, maar al zeer belachelijk slaafs aandoet — we vragen ons af, of niet de hedendaagse Duitse Nazi-geest v. B. als muze heeft gediend tot het stellen van zijn dichtwerk — deze Hollanders, Germanen en Europeanen, voor wie bovenstaande regelen als waarschuwing bestemd zijn, moeten er het hunne maar van denken. Misschien dat zij bij het lezen daarvan ook één van de antwoorden vinden op de vraag, waarom toch ondanks de vele moeite, die de Westerlingen zich getroosten om maar met de Oosterlingen in contact te komen, deze poging tot vertrouwelijke omgang telkens mislukt. En andere lezers, die niet tot de door v. B. ingedeelde groepen behoren, kunnen zich nu ook overtuigen van die lofwaardige zang, die pretendeert een uiting te zijn van een hedendaagse intellectuele student. Inderdaad, het zijn niet alle studenten, die het zo goedkoop geworden studentenbrevet dragen.

Dat de Indologen-vereniging een lid huisvest als v. B., for shame! Dat de Leidse Universiteit, waar niemand minder dan prof. Huizinga de gedachte uitspreekt, dat tot de anti-culturele middelen van het bestrijden van de crisis ook

het afweren van vreemde studenten van Hollandse universiteiten behoort, dat de Leidse Universiteit tot haar adepten iemand telt, die juist — als aanstaande ambtenaar n.b. — zulk een haatzaaiend artikel publiceert als bovenstaand prul-dichtwerk, waar het „pinda pinda" geroep van de straatjongens nog fatsoenlijk bij vergeleken is, kunnen we niet minder zeggen: For shame, Holland!

We zullen zien, welk gevaar de maatschappij, een beschaafde maatschappij althans, het meest te duchten heeft, het gele gevaar of een gevaar, dat komt van de kant van iemand als v. B." *)

In een artikel in „De Aarde en hare Volken" over „Omzwervingen door de eilandenwereld van de Grote Oceaan" lezen we: „Het lagere ras (dat der inboorlingen van Tonga) zal worden overvleugeld en verdrongen, om in het eind te verdwijnen. Gevoelen zij zelven hiervan iets? Ik weet het niet, maar dit is zeker, dat de inlanders, in spijt van hun vriendelijkheid en voorkomendheid, ons innerlijk verachten en met zekere trots, de trots der natuurkinderen op hun nog ongebroken kracht, op ons neerzien".

Het volgende diepen we op uit „Naar de hoogste top der aarde; de beklimming van de Mount Everest". We lezen

---

*) In een supplement d.d. 1 Mei schreef het bestuur van de Indologen Vereniging te Leiden het volgende:

„Naar aanleiding van 't gedicht: „Het gele gevaar" in het Indologenblad van 1 April is het 't bestuur van de Indologen Vereniging een behoefte hier te verklaren, dat de indruk, die het betreffende gedicht in verschillende kringen heeft gemaakt, niet in de bedoeling van den schrijver heeft gelegen.

Het betreurt het echter ten zeerste, dat deze mogelijkheid aan de aandacht van de redactie is ontsnapt en daardoor op de Indologen Vereniging een smet is geworpen, die zeer zeker niet met de geesteshouding en moraal van de vereniging overeenkomt. Het grijpt tevens deze gelegenheid aan om namens de Indologen Vereniging den betrokken personen haar verontschuldigingen aan te bieden voor de verbijsterende indruk, die het gedicht heeft vermogen te wekken en het vertrouwt, dat de loyale houding van de Indologen Vereniging ten aanzien van het rassenvraagstuk in het algemeen en van de Chinezen in het bijzonder, niet in twijfel zal worden getrokken."

Dit is inderdaad een excuus. Maar men verlieze niet uit het oog dat dit excuus is afgeperst door de verontwaardiging van verschillende zijden, terwijl overigens de redactie tevoren tegen de strekking van de gewraakte rijmelarij toch maar geen bezwaar had, getuige het zonder meer opnemen ervan.

daar (pag. 146): „Er lag een grote bekoring in, dit land (n.l. Tibet), waar nog nooit een Europeaan geweest was, te doorkruisen. Het volk had eigenaardige denkbeelden omtrent ons en was vol vrees voor wat wij zouden blijken te zijn en wat wij zouden doen. In deze afgelegen streken had men vaag iets gehoord van de oorlog 1914—1918 en nu vreesden zij, dat ons bezoek een soortgelijk doel had. Zij verbeeldden zich ook, dat alle Europeanen wreed waren en zonder betaling alles namen wat zij nodig hadden."

Uit een door den Oostenrijksen hooglereer in de geneeskunde, Dr. C. Jung, gehouden rede, lichten we deze opmerking: „De bewoner van het Avondland (de Westerling) is door zijn verleden zwaarder belast dan enig ander ras". Een Indiaanse vriend verklaarde mij eens: „Jullie bleekgezichten hebt zulke scherpe neuzen, zulke dunne wrede lippen; wij, roodgezichten, krijgen de indruk, dat jullie allemaal niet goed bij het hoofd zijt".

In het werk van den Duitser Seume „Der Wilde", waarin verhaald wordt van een „onbeschaafden" bewoner van Canada, die beter bleek te zijn dan de „beschaafde" blanken in zijn omgeving, heeft deze Canadese Indiaan het over „Europens übertünchte Höflichkeit", d.i. Europa's beschilderde (geblankette, valse) beleefdheid (eig.: beschaving)".

In zijn boek „Wereldproblemen van nu", zegt J. N. Gedat, sprekende over een onderhoud hetwelk hij met een Indiaan had: „Joë — een oude Roodhuid — was 15 jaar oud, toen hij de eerste blanke zag. Hij haat de blanken, maar moet zich desondanks er bij neerleggen, dat ze tegenwoordig heer en meester zijn in zijn land. In zijn hele lengte rekt hij zich uit, als ik hem naar zijn mening over de verhouding van rood en blank vraag. Zijn door de drank anders steeds moede ogen vlammen op, wanneer hij van zijn haat tegen de „blanke duivels" spreekt.

Welk antwoord moet ik hem geven? Kan ik die Spanjaarden en die Engelsen en die Fransen verdedigen? De man heeft gelijk, want toen men de roden in eerlijke strijd niet de baas kon worden, ofschoon men over betere wapens beschikte dan zij, toen de tegenstand van het gezonde natuur-

volk niet te breken was, kwam men op het duivelachtige denkbeeld, het volk te bedwelmen met „vuurwater". Was dat een heldendaad, om dronken kerels te verslaan, zoals men een schurftige hond doodslaat?"

In een onderhoud met de bekende Brits-Indische dichter Rabindranath Tagore zegt dezelfde schrijver: „We spreken over problemen der culturen en der politiek. Tagore is in alles de grote mensenvriend, wiens leven door goedheid wordt bepaald. Des te groter is de tegenstelling, die in zijn houding tot openbaring komt, wanneer we komen te spreken over Engeland. Zijn ogen beginnen te schitteren en zijn stem beeft, als hij woordelijk zegt: „Vroeger heeft het volk van Indië zijn vorsten moeten onderhouden, nu onderhoudt het een geheel volk. Engeland is de parasiet, die aan Indië vreet".

In „Every Man" schreef Tagore: „In geheel Azië is er niemand, die Europa niet met angst en wantrouwen gadeslaat".

In „Young India" schreef de niet minder bekende Brits-Indiër Ghandi: „Mijn afkeurend oordeel gaat niet uit tegen de Engelsen als mensen, doch als regerende kaste. Als zodanig hebben zij ons geen goed gedaan: zij hebben onze ondeugden in de hand gewerkt en geaccentueerd en het contact met hen demoraliseert ons."

Een andere Brits-Indiër, n.l. Dhan Gopal Mukerji, in zijn „Het gelaat van mijn broeder" belicht deze zaak aldus: Een Heilige, als kluizenaar levend, dien Mukerji opzocht, zegt tot hem over het probleem Oost en West, „dat er noch Oost, noch West bestaat, dat er enkel zijn geest-zoekers en stof-vergoders. Tussen hen gaat de strijd".

„Wij in Indië bestrijden niet Groot-Brittannië, maar de vraatzucht van de ganse Westerse beschaving", zegt Mukerji's broeder. En verder: „De materialist is gedwongen om schoonheid en heiligheid te vernietigen". „De strijd gaat voor de Indische nationalisten niet om Oost tegen West, maar om heiligheid en schoonheid tegen materialisme en hebzucht."

In een Reutertelegram in de bladen van 23 Jan. 1933 heet het:

„Onder de dienst in de Hoesseinmoskee te Caïro (Egypte) riepen de gelovigen op verzoek van den oud-premier Nahas

Pasja in koor: „God bevrijde ons van de imperialistische Britten”.

Bij het einde der gebeden stond Nahas Pasja, die voorzitter is van de Wafd-partij, op, en riep met luide stem: „Gij, die gelooft in god, herhaalt met mij op deze laatste dag van Ramadan de verzuchting, dat god ons van de Engelsen moge bevrijden.”

Welk redelijk mens stemt tenslotte niet in met de woorden van dien Abessijnsen legeraanvoerder die na een gasaanval door de Italianen uitriep: „En diezelfde mensen noemen ons wilden”.

Wij stemmen dan ook volkomen in met wat in een Japans vlugschrift geschreven stond:

„Wij, Japanners, die tot een ras behoren, dat tot de gekleurde gerekend wordt, kunnen niet toestaan, dat Italiaanse troepen Abessijnse grond betreden terwille van de onrechtvaardige zaak der blanken.”

Wij zullen deze reeks uitspraken — die ook al weer voor aanmerkelijke uitbreiding vatbaar is — besluiten met enkele verzen uit de vloekzang van Alibassa Prawiro Dirdjo, legerhoofd onder Diepo Negoro en meer bekend onder het pseudoniem Sentot.

Deze zang begint aldus:

„Zult gij nog langer ons vertrappen,
Uw hart vereelten door het geld,
En, doof voor de eis van recht en rede,
De zachtheid tergen tot geweld?”

om aldus te eindigen:

„En als de zon in ’t Oosten opdaagt,
Knielt elk Javaan voor Mohamed,
Wijl hij het zachtste volk der aarde
Van Christenhonden heeft gered!”

Dat ook blanken soms de beschaving hunner rasgenoten op de juiste waarde weten te schatten blijkt wel uit de woorden van een vooraanstaand Katholiek geestelijke:

„Er zijn in Afrika maar twee beesten die aanvallen: de neushoorn en . . . . de Europeaan”.

Ellen Wilkinson, lid ener commissie tot onderzoek der toestanden in Brits-Indië, vertelt ons:

„Het pijnlijkste is echter te zien, hoe elke constructieve poging tot geestelijke en maatschappelijke zelfbevrijding door het engelse bewind vertrapt wordt. Zoals men weet ontstonden er in (Brits) Indië steeds meer „Ashrams", d.z. centra van maatschappelijk en cultureel werk, van moderne hygiëne enz. — in menig opzicht voorbeelden van middelen tot vrije volksopvoeding. Met schaamte heb ik gezien, hoe in verschillende plaatsen de gebouwen, op last van de overheid, geheel waren vernield. Alle leermiddelen e.d. waren in beslag genomen, alle documenten verbrand, en wat er van deze schone ondernemingen nog restte, was door politietroepen bezet. De Indiërs moeten een merkwaardige indruk krijgen van de christelijke beschaving."

Sprekend over „China en de opium", zeide de bekende opiumbestrijder A. E. Blanco, verbonden aan het Secretariaat van de Volkenbondscommissie voor de opiumbestrijding:

„Men heeft de gewoonte China als de grootste misdadiger op dit gebied te beschouwen. Inderdaad is het het grootste slachtoffer. Terwijl men in China zelf van ouds poogde het opiumgebruik te bestrijden, forceerden de blanken de Chinezen de invoer van opium toe te laten. Niet slechts betaalden zij zijde en thee met opium, doch in 1842 noodzaakte Engeland China door de opiumoorlog geregelde invoer ervan toe te staan, waardoor de Chinezen bij millioenen steeds meer zouden worden vergiftigd."

* * *

Dat de kleurling braakt van onze „beschaving" zullen wij thans met enkele voorbeelden aantonen.

Welnu: Uit Shangai schreef nu enkele jaren geleden een correspondent van de Kölnische Zeitung: „De regering van Nanking heeft onlangs het godsdienstonderwijs op de Chinese scholen verboden. Dit is een gevolg van de jongste ontwikkeling van de strijd tussen het nationale China met de regering van Nanking enerzijds, en de buitenlandse missies anderzijds. De strijd heeft in de laatste tijd verscherpte

vormen aangenomen. De zendeling in China kwam niet alleen met bijbel en kerk, maar hij bracht ook hospitalen, scholen en werkplaatsen mede, die vooral de laatste tien jaren in aantal en invloed toenamen. Men begrijpt, dat de missie — niet uitsluitend door haar kerkelijke invloed — een geweldige macht in China vertegenwoordigt. Vandaar dat de zendingscorporaties, aan wier hoofd immers vreemdelingen staan, door de regering als een vijandig buitenlands bolwerk beschouwd worden. Afgezien van staatkundige verwikkelingen waartoe de arrestaties van of aanvallen op missionarissen aanleiding gaven, zodat de regering steeds moest ingrijpen, diende men rekening te houden met een belangrijk psychologisch moment. De buitenlandse missionarissen verdelen de mensheid in christenen en heidenen, hetgeen de trots en het zelfbewustzijn van het oudste beschaafde land ter wereld prikkelt. Voor de nationalistische Chinezen is de arbeid van het „christendom", waartegenover zij in wezen vreemd staan, een bron van voortdurende ergernis".

In een critiek op het werk van Dr. J. W. Schotman „Een Hollandse dokter in China", zegt de bekwame China-kenner Henri Borel: „De ontreddering der Chinese bestuursorganisaties heb ik nooit trachten te weerleggen; er moet hier nog zeer veel georganiseerd worden eer het corrupte Mandsjoesysteem verdwenen is; (maar) het onvermogen om Westerse cultuur te adopteren is juist een goed teken. China zal alleen groot worden als het vasthoudt aan de oude Confucianistische cultuur. Westerse maatschappelijke instellingen mislukken in China juist omdat ze Westers zijn. In China behoren Chinese instellingen."

In Djebel-Seguar, een smalle landstrook tussen Irak en Syrië wonen de laatste Yeseiden, een volk, dat de duivel aanbidt. Slechts 300.000 zielen telt deze Koerdenstam, welks Heilige Stad aan de rand van een afgrond ligt. De Yeseiden beschouwen zich als afstammelingen van Adam en een geheimzinnige negerin, die de duivel zelf hun had gezonden. Ook van deze stam lezen we, dat ze niets van onze „beschaving" moet hebben.

Ook de Miloten, een stam in Afrika aan de mond van de

Nijl heeft tot dusverre hardnekkig geweigerd de blanke „beschaving" over te nemen.

In Juni 1929 meldde de Times nadere bijzonderheden omtrent een uitgebreide opstand in Perzië. Reeds in het midden van April begonnen er ongeregeldheden onder de Arabische stam der Baharloes ten Oosten van Sjiraz, in de districten Fasadorab en Jahroem. De 3de Mei bood Ali Khan, het waarnemend hoofd, den gouverneur-generaal een document met eisen der verenigde stammen aan, neerkomende op vermindering van de belastingen en inning ervan door hoofden, opheffing van de militaire gouverneurschappen, staking van de ontwapening der stamleden, en afschaffing van de dienstplicht en de Europese klederdracht. „Ook hier — aldus de correspondent van de Times — is de oorzaak en het verzet dus gelegen in de poging van de regering om de centrale macht te versterken en Europese gewoonten in te voeren".

„Aan het overladen verkiezingsmenu van de afgelopen week — aldus de Haagse Post van 22-6-1929 — ging het bekende Oosterse hors d'oeuvre vooraf. Opstand in het monarchistische Perzië tegen Shah Riza, opstand in het republikeinse Anatolië tegen Moestafa Kemal. In beide rijken, hoewel antipoden wat staatsvorm betreft, leidden dezelfde oorzaken tot gelijke gevolgen. Niet tegen de staatsvorm, wel echter tegen de opdringing van Westerse nieuwigheden door de huidige machthebbers aan de massa. Die machthebbers menen hun eigen positie steviger te maken door land en volk in een overhaast tempo technisch en geestelijk zo volledig mogelijk Westers toe te rusten. Het Oosten is conservatief, een eigenschap, welke wortelt in de hartewens van dit Oosten: met rust gelaten te worden".

Besluiten we dit deel van onze beschouwingen met het Afgaanse „drama", waarin de bekende koning Aman Oellah zulk een tragi-komische rol heeft vervuld. Zoals eens de half-Aziatische Czaar Peter, zo wilde de vol Aziatische Aman Oellah in bliksemtempo alles zien, meemaken, onderzoeken, in een luchtschip varen, der fabrieken hun geheimen, der techniek haar wonderen afkijken, de musea doorkruisen, kunsten en wetenschappen leren kennen, zelf werk-

tuigkundige worden, fietsen, chaufferen, om kort te gaan: czaar en timmerman worden. En daarna bestond hij het, thuisgekomen, zijn Afghanen op te dringen, alles wat op de reis hem bevallen en hem geïmponeerd had. Hij beval niet aan; hij beval: vrouwenemancipatie, monogamie, verandering van klederdracht, buiten werking stellen van oude wetten, gebruiken en zeden.

Hij (nl. Aman Oellah, in Afghanistan) schiep een Parlement, maar dat Parlement had met de Europese — die zelfs geen voorbeeld meer zijn — niets gemeen dan de naam; het was niets anders dan een huis met ja-broers, als de Emir dit toestond, en van nee-zeggers, als de Emir dat beval. En bij de opening van dit Parlement, in September 1928, liet de koning, die zelf de poort bewaakte, elke afgevaardigde, die de zaal van het „Medsjlis" in nationale klederdracht en nog met een baard aan de kin, wilde betreden in hechtenis nemen door de parlementswacht en naar de kleermaker en de kapper slepen. Zij werden niet eerder vrijgelaten en kregen niet eerder hun waardigheid als volksvertegenwoordiger terug, voor zij in Europees costuum-jaquet met hoge hoed, maar bovenal glad geschoren, verschenen.

Toen men zich niet snel genoeg aan de Europese „beschaving" aanpaste, ging Aman Oellah tot drastische maatregelen over en liet enkele vooraanstaande Afghanen — tot afschrikwekkend voorbeeld — onthoofden. Daarmee was tevens echter de maat vol, kwam het volk in opstand en joeg Aman Oellah met z'n Europese fratsen weg. Deze laatste nam — na op echt Europese wijze een flinke greep in de staatskas te hebben gedaan en zijn gestolen millioenen (zoals ook Europese vorsten dit hebben gedaan) bij verschillende Europese banken onderdak te hebben bezorgd — de wijk naar Italië, waar hij nu een stil en gerust leven leidt. En aldus was het roemloze eind van de Europese beschaving in Afghanistan. De Afghaanse courant „Amaniafghan" van 2 Jan. 1929 publiceerde een proclamatie, waarbij nagenoeg het gehele hervormingsplan werd ingetrokken.

Het opmerkenswaardige feit is, dat het bij alle heersers naar Westers model (we zagen het bij de Perzische Shah Riza, bij de Turkse president Moestafa Kemal, en bij de

Afghaanse koning Aman Oellah) er om te doen was of is om hun persoonlijke macht te bevestigen door het invoeren van Westerse begrippen, zeden en gewoonten, we zagen echter tevens, dat de onderdanen — intuïtief aanvoelend of wetend dat Westerse beschaving hetzelfde betekent als overheersing — stichtelijk voor het Europese fraais bedankten of bedanken.

En overigens, voor zover vele kleurlingen zich al met het Europese „christendom" encanailleerden, zetten ze dit christendom toch veelal om in hun eigen begrippen en doen ze veel denken aan de geschiedenis van de „heidense" Rachel, die, met de jood Jacob gehuwd, en dus verplicht tot het Joodse geloof over te gaan, vanuit de ouderlijke woning clandestien een afgodsbeeldje medeneemt en in het kemelszadeltuig verstopt (Genesis 31 : 30 en volg.). Trouwens ons z.g. „christendom" is in wezen niet anders dan de oude Germaanse Wodandienst (die nu in Duitsland onder Hitler weer volkomen in ere wordt hersteld) vermengd met enige christelijk-humanitaire theorieën.

In alle werkelijkheid staan de „primitieve", onbedorven kleurlingen vrijwel algemeen niet alleen vreemd, maar ook — en terecht — vijandig tegenover de culturele zegeningen van het „gare", kleurloze blankendom.

* * *

Intussen krijgen wij, blanken, onze trekken thuis. Een der laatsten liederen van Lothario, de harpspeler in Goethe's „Wilhelm Meister's Lehrjahre" (II, 13) eindigt met de gedenkwaardige woorden „Denn alle Schuld rächt sich auf Erden", d.w.z. want alle schuld wordt hier op aarde gewroken. En in Schiller's „Die Piccolomini" (V, 1), waarin Octavio aan zijn zoon Max verklaart, dat men in de strijd tegen de boosheid, zelf ook boze dingen doet, komen deze niet minder gedenkwaardige woorden voor:

„Das eben ist der Fluch der bösen That,

Das sie fortzeugend immer Böse muss gebären", d.w.z. het kwaad moet noodzakelijk altijd kwaad voortbrengen; dàt is de vloek der slechte daad. Dit alles zien we volkomen bevestigd in koloniserend Europa. Hoewel het geloof in een wrekend en vergeldend God volkomen bij ons heeft af-

gedaan, leert de ervaring ons toch dagelijks een wisselwerking tussen begaan en gewroken onrecht, vooral in de verhouding van blanken en kleurlingen.

Niet alleen zijn wij, blanken, beladen met de vloek en de haat van alle gekleurde rassen, maar ondanks alle technische voorrechten is er geen ongelukkiger ras dan het blanke, geen ras dat zich ongelukkiger voelt. Er is geen ras, waar zo gegrepen wordt naar verdovingsmiddelen van allerlei aard, geen waar zo veel aan de „zenuwen" gelaboreerd wordt, geen waar zoveel zelfmoorden gepleegd worden, geen waar de geestelijke, politieke en economische toestand zo door en door rot is, geen waar zoveel onrust heerst (de wroeging, die de moordenaar en de dief voelt) als bij het blanke. Nog onlangs schreef de Kölnische Zeitung:

„Eén ding blijft ongetwijfeld velen verontrusten: de angst voor het onzekere, het gevoel zich tegen een naderende catastrofe te moeten beschermen." Het bekende „gestolen goed gedijt niet" demonstreert zich op verbluffende wijze aan het blanke ras, dat zich massaal in hoge mate onbehaaglijk en ongelukkig voelt, in tegenstelling met de gekleurde rassen, die voor het merendeel wel gebukt gaan onder de slavernij van de blanken (die slavernij bestaat trouwens onder de blanken ook) maar in de meeste gevallen een vrij wat zuiverder geweten hebben. Het is nog altijd beter onrecht te lijden dan onrecht te doen.

De koloniën worden ons noodlot! De koloniale politiek der blanken uit de laatste eeuwen gaat zich wreken! Niet zo bedoeld maar wel zo geschreven zegt de Haagse Post van 14-9-35 in verband met het Italiaans—Abessyns conflict bijv. letterlijk:

„O zeker, Noorwegen heeft niet veel te vrezen van de gevaren, die zouden kunnen dreigen. Dat ligt veilig terzijde. Maar ons land? Zijn ligging is gevaarlijk en zijn bezittingen trekken het gevaar nog aan!"

Reeds wezen wij er op, dat er zoiets is als een wrekende gerechtigheid. Waar deze haar rechtzittingen houdt, weten wij niet en doet er ook niet toe. Ze is er en dat is voldoende.

In dit verband willen we wijzen op een paar gebeurtenissen van recente datum.

Ongetwijfeld herinneren onze lezers zich nog het vergaan van het Engelse luchtschip de R. 101, op zijn weg naar Brits-Indië in September 1930.

„Het Vaderland" van 1-10-1930 schreef over deze gebeurtenis: „Een nationale ramp" noemt de Daily Telegraph het verlies van de R. 101. En zo schijnt het Engelse volk het in zijn geheel gevoeld te hebben. Heel sterk was men onder de indruk. Een buitenlands correspondent in Londen zag het volk „bijna geheel verdoofd door de slag, die het getroffen heeft".

Zaterdagavond had men het schip in zijn majestueuze kracht zien vertrekken voor de grote reis over land en zee naar Egypte en Indië. *Daar zou het getuigenis afleggen van de macht van Engelands technische ontwikkeling, daar zou het als symbool van het geweldige Empire de opstandige volken imponeren en den blanken landgenoten nieuw vertrouwen geven.* *) Weinige uren na het vertrek lag het door storm en regen neergeslagen als een brandende wrakhoop op een eenzame heuvel in Noord-Frankrijk. En in zijn ondergang had het een aantal der beste leiders van Engeland's vliegtuigindustrie meegesleept".

Een andere uitspraak van de wrekende gerechtigheid is de brand op de koloniale tentoonstelling te Parijs in Juni 1931. Onder het opschrift „Vlammend teken" schreef „Het Volk" van 29 Juni 1931 over deze gebeurtenis:

„Een zeer droevige, maar daarnaast ook buitengewoon merkwaardige gebeurtenis, deze brand, die de Nederlandse inzending der Parijse tentoonstelling in vlammen deed opgaan!

Men kent het doel, waarmede deze tentoonstelling werd opgezet.

Zij beoogde een uitdaging te zijn aan hen, die menen, dat het tijdperk van de koloniale overheersing voorbij is, zij wilde aan de wereld laten zien, wat Frankrijk op koloniaal gebied gepresteerd heeft en wat het in dit opzicht nog voor de toekomst kan betekenen". *)

Ook behoorde het tot haar doelstellingen de belangstelling van 't Franse volk te prikkelen voor zijn koloniaal bezit,

*) Cursivering van ons.

met het oogmerk daardoor tevens een grotere bereidwilligheid aan te kweken tot het brengen van geldelijke offers ten behoeve van leger en vloot, die nu eenmaal onontbeerlijke hulpmiddelen zijn van de imperialistische politiek van iedere grote mogendheid. Daarvoor heeft men van deze zomer in het bos van Vincennes deze geweldige vertoning aangericht, waaraan Frankrijk 30 millioen gulden ten koste legde, ongerekend de 8 millioen gulden, die de Franse koloniën bijdroegen.

Ten einde het nationalistische element in deze demonstratie niet te opvallend te doen uitkomen, heeft men echter aan de tentoonstelling een internationaal karakter gegeven. Het is evenwel met die internationale deelneming niet zo bijster medegevallen. Engeland, de grootste koloniale mogendheid ter wereld, deed niet mede, hetzij uit ongenegenheid om mede te helpen reclame te maken voor den Fransen nabuur en mededinger, hetzij omdat men te Londen het verstandiger achtte om in Indië geen gevoeligheden te wekken door deze overzese gebiedsdelen op eenzelfde tentoonstelling en in gelijke positie te doen uitkomen met allerlei negerstammen uit Afrika.

De Verenigde Staten kwamen wél, doch bepaalden zich tot een bescheiden inzending, zodat van het internationaal karakter der tentoonstelling bitter weinig terecht zou zijn gekomen, indien niet de Nederlandse regering deze gelegenheid te baat had genomen om eens bijzonder fors voor de dag te komen. Het Nederlandse hoofdgebouw trok, zowel door zijn architectuur, als door zijn inhoud geweldige belangstelling en herinnerde er de bezoekers aan, dat daar in Indonesië niet minder dan zestig millioen onderdanen onder Nederlands staatsgezag staan. Zo hielp onze inzending het wankele internationale evenwicht stutten en verleende zij aan de tentoonstelling juist nog een schijn van internationalisme, die de eigenlijke bedoelingen der Franse koloniale staatkunde althans enigszins verhulde.

Het is dan ook wel zeer merkwaardig, dat juist deze Nederlandse inzending, die een zo bijzondere rol vervulde, in vlammen moest opgaan. Men kan er, als men wil, een vingerwijzing in zien, dat Nederland op koloniaal gebied

maar liever niet moet proberen met andere reactionaire koloniale mogendheden één lijn te trekken. Men weet, dat er juist in de laatste tijd zich een streven openbaart naar toenadering tot Frankrijk op het terrein van de koloniale werkzaamheid. De brand ter Parijse koloniale tentoonstelling moge beschouwd worden als een vlammend teken van de gevaren, die een dergelijke diplomatie met zich brengt."

Er zijn nog andere verschijningsvormen van de wrekende gerechtigheid.

Zo is het een feit, dat de negerbevolkingen in Zuid-Afrika zowel als in Amerika dank zij hun grotere vitaliteit dan het degenererende blanke ras, dermate in dichtheid toenemen, dat ze een zeer ernstig probleem voor de omringende blanke bevolking worden, waarbij het moeilijk te voorspellen valt hoe de toestanden zich verder zullen ontwikkelen.

Ook het volgende, dat wij overnemen uit het Engelse tijdschrift „My Magazine", is waard met aandacht gelezen en overdacht te worden: „Jazz is een van de straffen, welke Engeland betaalt voor het feit, dat ze een natie tot slavernij heeft gebracht en misschien hebben we ons verdiende loon. Twee eeuwen lang hebben we mannen, vrouwen en kinderen van de kusten van Afrika gestolen en ze in slavernij naar Amerika gebracht, om daar de last der blanken te dragen in de hete zuidelijke landen en op de halftropische eilanden. Maar in hun droeve harten was muziek. De barbaarse negerliederen, begeleid door speergekletter en trommelslag, leven voort in de uitvoeringen der blanken, die onder de bekoring zijn gekomen van dat oude lied van de wildernis. Het afschuwelijk gekrijs, jazz genaamd, heeft tien jaar en langer in Europa en Amerika geheerst en de Neger is bitter gewroken".

De wrekende gerechtigheid oefent haar wraak uit op velerlei wijzen. Naast de reeds door ons gesignaleerde doemt de volgende voor ons op. We ontlenen haar aan de Haagsche Post van 3-1-1931: „Kerstmis en de kortste dag hebben we nu ook achter de rug en we gaan weder naar het licht toe. Over het algemeen is het een schrale Kerstmis geweest, dit jaar, vooral voor de handeldrijvende midden-

stand. Het was trouwens niet anders te verwachten. In ons land wordt, naar wij uit handelskringen vernemen, zeer geklaagd over de omzet, zowel tegen Sinterklaas als in de Kerstweek. En uit de meeste andere landen kwamen soortgelijke berichten. *Eigenaardig, dat we de minste klachten lazen uit de Scandinavische landen en uit Zwitserland, vier landen zonder koloniën,* *) gelijk men weet, vier landen ook waar men weinig grote fortuinen vindt, daarentegen veel algemene welvaart, zij het vaak bescheiden, zoals bijv. in Noorwegen; vier landen voorts, waar men in verhouding tot talrijke andere landen weinig uitgeeft voor legers en vloten; vier landen tenslotte, waar men sedert mensengeslachten buitengewoon veel zorg heeft besteed aan de geestelijke en lichamelijke volksopvoeding". In dit verband willen wij er dan verder op wijzen — en dat geldt dan speciaal voor ons land — dat de Indonesische Staathuishouding zichzelf niet meer bedruipen kan, en de begroting er dit jaar voor het eerst een tekort aanwijst, dat gedekt moet worden — behalve door interne drastische bezuiniging — door de Nederlandse Staatsbegroting **). Dat wil dus zeggen, dat de Nederlandse belasting-betalers — voor het overgrote deel arbeiders en kleine burgers — moeten bijdragen voor de tekorten in Indonesië. Hetgeen trouwens al

*) Cursivering van ons.

**) In een hoofdartikel in het Handelsblad van 11 Dec. 1933 over „Indië's lasten" lezen we:

„Indië is er financieel treurig aan toe. En Nederland staat daarvan niet los. Na hetgeen wij hierboven uit dr. Colijn's rede hebben aangehaald, behoeft dat hier geen nadere toelichting. Het zou bedenkelijk zijn, indien in ons volk, dat in zijn geheel zo veelzijdige verplichtingen aan Indië heeft — wij zullen de „ereschuld" hier niet verder ophalen — niet velen bereid waren tot dit offer."

De Indische schuld bedroeg aan het eind van het jaar ongeveer 1500 millioen gulden, d.i. dus gemiddeld *f* 30.— per Indonesiër, die van enige centen per dag moet leven en niet schuldig is aan deze schuld.

In de Arbeiderspers van 11-2-'35 schreef J. E. Stokvis:

„Indonesië leeft aan de rand van het faillissement en het moederland doet met zijn veelbezongen hulp niet méér dan het faillissement te voorkomen. Dat moet, want een financieel bankroet van de kolonie kan het moederland niet verdragen. Als er hier dan ook Indische conversie-leningen worden verzorgd en gegarandeerd, als er tien millioen voor de vloot wordt uitgegeven — want anders is het niet — als er rentende kasvoorschotten worden verschaft, dan is dat, nuchter Nederlands-nationaal bezien, onvermijdelijk en heel niet prijzenswaard."

jaren het geval is ten opzichte van de tekorten in West-Indië, die echter niet zo opvallend groot zijn. Overigens blijven de in Indië behaalde winsten, die altijd nog enige honderden millioenen jaarlijks bedragen, voor het merendeel toevloeien aan de particuliere bezitters. De zoveelste demonstratie van de bekende wetenschap, dat het maar verduiveld raar verdeeld is in deze wereld.

Als laatste, maar vooral niet de minste straf voor de blanke politiek onder de gekleurde rassen memoreren wij het volgende:

In de eerste dagen van de dienstweigeringsbeweging hier te lande heeft de — vrijwel reeds vergeten — anti-revolutionnaire staatsman dr. A. Kuyper ook zijn mening als „Christen" over het vraagstuk der dienstweigering ten beste gegeven. Zo konden wij dan in een artikel van zijn hand in de Standaard o.m. het volgende lezen:

„Hierbij komt, dat dienstweigering zich zelve veroordeelt, zolang het tussen de natiën op aarde nog altijd zó staat, dat, gaf het Christenland de Defensie op, het Heidenland, dat veel talrijker en machtiger is, eer we een halve eeuw verder waren, heel het Christenland zou overrompelen".

Het gaat ons begrip te boven hoe het mogelijk is dat een „staatsman" als Dr. Kuyper — zonder een zweem van zelfbeschuldiging — iets dergelijks heeft kunnen schrijven. Wij, als leek, in hoofdzaak toegerust met een dosis sterk partijdige schoolkennis, weten het hoe eeuwenlang het „Christenland" niet anders heeft gedaan dan het „Heidenland" te overrompelen. Overweldigers, dat waren en zijn de mensen uit het „Christenland". Ze hebben het „Heidenland" overrompeld in de meest volstrekte zin van het woord overromp-eld. Geslacht hebben ze de weerlozen om der wille van koloniaal bezit. Vermoord hebben ze die slecht- of ongewapenden met de moderne wapenen hunner z.g. beschaving vele, vele eeuwen lang. Dat heeft het „Christenland" gedaan of goedgekeurd. Dat weten wij, die onze wetenschap in de schoolbanken en uit de nieuwsbladen hebben opgedaan, dat weten de staatslieden bij ervaring, dat wist ook de staatsman Kuyper bij ervaring. En overigens, wat heeft „Christenland" anders gedaan dan vele, vele jaren

„Heidenland" het wapenbedrijf te leren?

Van wie hebben China, Japan, Turkije e.d. — de gevreesde heidenlanden bij uitnemendheid — de moderne wijze van oorlogvoeren anders geleerd dan van de „Christenlanden"? Wat was de Chinese, de Japanse, de Turkse legermacht zonder de voorlichting van Duitse, Engelse en andere militaire specialiteiten, wat zouden ze zijn zonder de materialen, uit „Christenland" geleverd? Aan „Christenland" hebben ze hun paraatheid te danken. Wat zullen wij, bewoners van „Christenland", ons dan beklagen, wanneer straks „Heidenland" ons met de van ons ontvangen militaire opleiding en materialen verpletteren zal, duizendvoudig zal wreken het onrecht van eeuwen?

En ziehier dan deze onze laatste straf — voor zover wij althans deze boedel onzer failliete beschaving en christelijkheid wensen te aanvaarden — dat wij ons steeds zwaarder zullen moeten bewapenen om ons de vertoornde kleurlingen van het lijf te houden, en tevens met de verheffende gedachte, dat wijzelf het zijn geweest, die den kleurlingen hebben geleerd *hoe* zij ons te lijf moeten gaan *).

Dat alles grenst niet meer aan het krankzinnige, dat alles is krankzinnigheid zonder meer. En het is deze krankzinnige bende, die durft te beweren, dat alles wat gekleurd is, niet rijp is zichzelf te regeren. Alsof wij rijp zijn?!.... behalve dan voor Merenberg!

---

*) Hoe het blanke imperialistische ploertendom toch nog weer tracht aan dit noodlot te ontkomen, vinden we zeer juist uitgedrukt in een artikel van A.B.K.(leerekoper) in de Arbeiderspers van 5-7-'35, getiteld „Negatief bondgenootschap".

„Italië wil Abessinië éérst neerslaan en dan beroven. Engeland, onbaatzuchtig en sportief als immer, opperde het idee, direct bij het roven te beginnen. Maar Mussolini, de korendorsende landman, wil daar niets van horen. Laat alle dingen in goede orde geschieden. Eérst de moord. Dan de roof. Zo behoort het.

Wij berusten, als degenen die geen verbazing hebben. Wij hebben van het fascisme nooit anders verwacht en voorspeld dan dat het in wanhoop naar de wapenen zou grijpen. Ook wie in de vredesverklaringen van de Nazi's zegt te geloven, is een comediant of een idioot. Derde mogelijkheid is er niet. Ook Duitsland trouwens kromt zich tot de sprong naar Koloniaal bezit. Het roert zich reeds in onze Oost, met veel geld en gekochte kranten. En men weet, dat het zich ook van zijn handlanger hier verzekerd heeft. De publieke opinie zegt dat reeds hardop. Zij is alleen nog wat schuw om het kind bij de ware

Wat men in vorige eeuwen nimmer te horen heeft gekregen en zelfs in het begin dezer 20ste eeuw nog tot de onmogelijkheden scheen te behoren, begint in de na-oorlogse jaren tastbare werkelijkheid te worden. Namelijk dat de bleke overheersers hunne bereidheid laten doorschemeren om de overheerste rassen hunne zelfstandigheid terug te geven. Naïevelijk zou men zo menen, dat het geweten der bleekgezichten begint te spreken, maar dat is niet het geval. Want hoewel ze vrij regelmatig hoog opgeven van, en te koop lopen met hun engelrein geweten, mist het doorsneebleekgezicht dat, wat men in de ethiek een geweten pleegt te noemen.

Vooral ten opzichte van de gekleurde rassen treedt dit gemis door de gehele geschiedenis op verbluffend duidelijke wijze aan de dag.

Als er hier en daar eens sprake is van onderdrukking, dan wil men nog wel eens in de bres springen, vaak minder omdat men het zo erg vindt voor die anderen als wel, omdat het zo dicht bij huis plaats heeft. Zo hebben wij bijv. hier voor ons liggen een prijscourant van de Centrale Bond voor Inwendige Zending te Amsterdam, waarin een uitgebreide collectie geschriften tegen het bolsjewisme en vóór de al dan niet door de bolsjewisten vervolgde „Christenen", te koop wordt aangeboden. In de laatste weken zien we een sympathie-beweging opkomen voor de slacht-

---

naam aan te wijzen. Maar dat komt óók nog wel!

Fascisme is oorlog. Een volk zal *denken* òf *vechten*. Een derde mogelijkheid is er niet.

Toch, als je dat allemaal goed voor ogen en dus geen plaats voor enige verbazing hebt, kom je toch nog voor verrassingen te staan. Tegen Abessynië vechten, is geen kleinigheid, want het grondgebied is bijna ontoegankelijk voor wie er niet geboren en getogen is. Italië heeft het al nog eens beproefd, en heeft toen ongenadig op zijn gezicht gehad. Zulk een oorlog zal ongekende schatten verslinden. Maar geld kan Mussolini niets schelen, als het voor leger en vloot is, en het stervensarme volk heeft immers generlei zeggenschap. En daar verschijnt plotseling een onverwachte hulp: De landen, waar Abessinië munitie kopen wil, saboteren de levering en de uitvoer. Ziedaar een bondgenootschap in het negatieve, ten voordele van den vreemden rover, en met nog een wierookluchtje van vredelievendheid eraan. Het geweigerde wapentuig, niet als anti-oorlogs-daad, maar ten gerieve van den rover. Maak dáár nu verdragen tegen. Onuitputtelijk, voorwaar, is het imperialisme in zijn listen en lagen."

offers van de Hitler-Christenen, de Duitse Joden. Maar hoevelen zijn het die het inderdaad, d.w.z. daadwerkelijk opnemen voor de uit duizenden wonden bloedende slachtoffers van het koloniaal imperialisme? Waar blijven de comité's, waar de massa-bewegingen om de kleurlingen te verlossen uit de klauwen van de imperialistische vampyren?

Men zoekt ze vrijwel tevergeefs. Voor zover men niet rechtstreeks aan de uitbuiting der kleurlingen meedoet, doet men dit zijdelings door een volkomen passieve houding aan te nemen.

Mitsdien zijn dus de kleurlingen op zichzelf, op hun eigen vrijmaking aangewezen. En daar houden ze zich in de laatste jaren dan naarstig mede bezig; en niet geheel zonder resultaat.

Dat laatste nu is iets dat de blanke overheersers met angst gadeslaan. En om nu de gekleurde „nationalisten" (lees: revolutionnairen) de wind uit de zeilen te vangen, wordt er door deze overheersers druk over zelfstandigheid gedacht en gesproken en mede geschermd.

Het is alzo — zoals wij hierboven schreven — niet het knagend geweten (waar niet is heeft ook het knagen zijn recht verloren) maar de angst die het overheersersdom wat toeschietelijker maakt.

Wij kennen datzelfde angst-verschijnsel nog uit den jare 1918, nietwaar lezer? Toen zijn de blanken zo stom geweest zich weer te verzoenen met hun overheersers — omdat die nog zo kwaad niet bleken te zijn — maar of de kleurlingen zich op een dergelijke wijze in de luren zullen laten leggen?....

Wij komen er straks nog op terug.

Wat intussen de beangste — maar onder alle omstandigheden voorzichtige — blanke overheersers doen is zelfstandigheid beloven.... op lange termijn of onder „protectoraat", d.i. onder voogdij.

Het hoofdargument is daarbij.... dat de kleurlingen nog niet rijp zijn voor hun volledige zelfstandigheid. Ai mij! alsof wij „im groszen und ganzen" rijp zijn onszelf of anderen te besturen. Wat zijn wij, bleekgezichten, toch verstokte en vervloekte Farizeeërs.

Men behoeft niet een jaar lang, niet een maand, zelfs niet een week zijn courant te lezen — één dag is voldoende om zelfs den meest volslagen leek bij te brengen, dat de wereld der blanken een chaos biedt, waarbij vergeleken een uitdragerswinkel, een toonbeeld van orde en netheid is.

In die zin schreef Hendrik de Mann enige jaren geleden — dus vóór de vestiging van Hitler's befaamde „Derde Rijk" — in de „Europäische revue": „Men moet eens geruimen tijd buiten Europa hebben geleefd om in te zien welk een belachelijke indruk het pandemonium van de vlaggen zwaaiende nationale ijdelheden maakt op dit vastelandje met zijn 35 natietjes, die alle overtuigd zijn van haar eigen grootheid".

Deze blinde idioten willen de vaak angstwekkend scherp zienden kleurling leiding geven en leren, ze willen hem rijp maken voor zijn zelfstandigheid; zolang echter dit rijpwordingsproces nog voortduurt is er natuurlijk van zelfstandigheid nog geen sprake.

Wat er overigens onder rijpheid verstaan wordt, vermeldt de geschiedenis niet en hoogstwaarschijnlijk zullen de heersers elkaar binnenskamers wel verzekeren, dat de koloniale volken nooit of te nimmer rijp zullen worden, d.w.z. voor zover het van hun afhangt nooit hun zelfstandigheid zullen herkrijgen.

Dat de kleurlingen zelf deze beloften van zelfstandigheid niet bijster hoog aanslaan en daarmede — we herhalen — tonen vrij wat uitgeslapener te zijn dan hun blanke lotgenoten in de verdrukking, en de in een paniek-stemming afgelegde beloften op de juiste waarde weten te schatten, is de laatste jaren verschillende malen gebleken. Nemen we slechts één voorbeeld, ontleend aan de H.P. van 4-1-'30:

„Lord Irwin, de conservatieve en door een conservatieve regering benoemde onderkoning van Brits-Indië, verzocht een tweetal maanden geleden de arbeiders-regering toe te stemmen in het uitvaardigen van een proklamatie, waarin hij aan Brits-Indië de dominion-status beloofde, zonder echter daarin te vermelden wanneer deze status zou intreden. Het kabinet-MacDonald verleende die toestemming en zo verscheen de proklamatie. Deswege grote beweging

in Engeland. Waarom die proklamatie, waarom *nu*, nog vóór het rapport der commissie-Simon in zake een nieuwe bestuursregeling voor Brits-Indië was verschenen? Zo ongeveer de vrij algemene vraag. En vrij algemeen werd die vraag aldus beantwoord: de onderkoning hoopt met die proklamatie den radikalen Brits-Indischen nationalisten de wind uit de zeilen te nemen. Dit doel nu is, als het bestaan heeft, volkomen mislukt. Dat bewijst wel de loop die het algemeen-Indische congres neemt, dat in deze dagen te Lahore bijeen is. Ten overvloede had lord Irwin ook nog medegedeeld, dat hij voornemens was om na de verschijning van het rapport der commissie-Simon een algemene vergadering van vertegenwoordigers van alle partijen en alle andere soorten belangstellenden in Indië bijeen te roepen om dit rapport te bespreken, teneinde, mocht men tot overeenstemming komen, haar aanbevelingen en raadgevingen te gebruiken als grondslagen voor desbetreffende voorstellen aan het Engelse parlement.

Loyaler en eerlijker kon het niet, zou men zo zeggen. Edoch, het heeft allemaal niets geholpen, het is op een grote teleurstelling uitgelopen; het nationalisme heeft klaarblijkelijk reeds te diep wortel geschoten — vermoedelijk mede door vroegere tegenwerking en averechtse maatregelen — de Brits-Indische nationalisten kunnen en willen niet langer wachten,geen dag en geen nacht."

Wij hergeven den kleurlingen hunne zelfstandigheid niet vrijwillig, nu niet en nooit. Daarvoor zijn wij, blanken, te veel parasiet, d.w.z. wij vegeteren in hoge mate op de arbeid van onze gekleurde mede-proletariërs en op de producten uit die koloniale gebieden.

De — niet te ontkennen — betrekkelijk hoge levensstandaard in landen met koloniaal bezit is een gevolg van dit koloniaal bezit. Want geloof maar niet, dat in een zo dicht bevolkt land als bijv. Nederland of België de levensstandaard zo hoog zou zijn als „wij" geen Indië of de Belgen geen Congo hadden. Al valt dan natuurlijk de goudregen spaarzamer naarmate hij „lagere" volksklassen bereikt.

Dit alles is niet in tegenspraak met hetgeen wij tevoren

schreven over de depressie in landen mèt koloniale gebieden. Want dit laatste komt, omdat de crisis in deze koloniale gebieden zo mogelijk nog feller woedt dan elders en dit zijn noodwendige terugslag heeft op de economische toestand in het „moederland", een terugslag, die eenvoudig catastrophaal wordt zodra de band tussen „moederland" en „koloniën" geheel verbroken is. In die zin wreekt zich evenzeer het bezit van koloniale gebieden.

Het is dan ook alleszins verklaarbaar dat de kapitalistische vogelaar, wanneer hij wil trachten den argelozen arbeider-vogel in zijn netten te vangen, wanneer het om de koloniën gaat, in zijn zoet gefluit het liedje van het „algemeen belang" doet weerklinken.

Letterlijk lezen we dit bijv. in een bedelbrief van de „zes samenwerkende zendingscorporaties", die aldus begint: *„Het koloniaal belang is een algemeen Nederlands belang"* *).

In een verkiezingspamflet voor de laatstgehouden Kamerverkiezingen van de liberale „Vrijheids(?)bond" lezen we in gelijke geest: *„Indië verloren — rampspoed geboren. Dus nooit"* *). Verder heet het daar: „Onder de directe belanghebbenden bij de Indische winsten zijn ook te rekenen de duizenden middenstanders en arbeiders, die hun bestaan voor een groot deel juist aan die winsten te danken hebben! Zonder onze Indische cultures zouden vele Nederlanders niet voldoende koopkracht bezitten om aan de middenstand een behoorlijk bestaan te kunnen verschaffen; zonder ons Indisch bedrijfsleven zou het loonpeil van de arbeiders in Nederland belangrijk moeten zakken en zou van een sociale wetgeving in het geheel geen sprake kunnen zijn" **).

Deze beide geluiden komen uit kringen, waar men voor onbeperkte koloniale exploitatie is, en waaruit men enerzijds ervaart, dat van een loslaten van het koloniaal gebied onder dit regiem nooit sprake zal zijn, anderzijds dat

---

*) Cursivering van ons.

**) Dit laatste is natuurlijk het smerigste argument dat zich denken laat. Waarom zegt men bijv. niet, dat de kosten van „defensie" er mee gedekt worden. De sociale verzekering zou dan bijv. gedekt kunnen worden met de gelden, die nu voor defensie besteed worden.

ook de arbeidersklasse belang heeft bij de koloniale exploitatie en vinden we er tenslotte in bevestigd, dat wij allemaal parasiteren op onze gekleurde medemensen, die, om ons aan een hoger weekloon te helpen, zelf voor *f* 0,10 of weinig meer per dag moeten werken.

Maar wij — de blanken — hebben zo alle schaamte afgelegd ondanks — of hoogstwaarschijnlijker dank zij — onze hooggeroemde ethische begrippen, dat ons dat allemaal niet hindert. We vinden dat zelfs dik in orde. Daarom hebben zij, die het principe „Indonesië los van Holland", „Brits-Indië los van het Britse rijk", „de Congo los van België", „Indo-China los van Frankrijk" enz. enz. hebben aanvaard, zich dan ook wel te realiseren *wat* zij voorstaan, en dat dit practisch neerkomt op de daad van een Simson, die met inspanning zijner laatste krachten de zuilen van de tempel van Dagon omver trok en daarmede, behalve al zijn belagers, ook zichzelf de dood in joeg (Richteren 16). Men beseffe dan echter tevens, dat het mogelijk zal zijn op de puinhopen een samenleving van oneindig beter gehalte te stichten.

Bevreemdend is het intussen zelfs in een blad als „De Vrije Socialist" (in een nummer van enkele jaren geleden) te moeten lezen: „Wij voelen er niet voor om helemaal op te gaan in de beweging der Indonesiërs. „Indië los van Holland" laat ons tamelijk koud, omdat wij weten, dat na die losmaking de bruine sloebers weer ogenblikkelijk vastzitten aan wat anders." Het zal inderdaad voor de Indonesiërs wel hetzelfde zijn of ze door de Hollandse kat dan wel door de Engelse kater gebeten worden. Maar deze vraag geeft in deze kwestie niet de doorslag, wel die of wij het zedelijk recht hebben er koloniale gebieden op na te houden. Voor wie deze zedelijke motieven geen waarde (meer) hebben, knope zich maar op, want er is al bar weinig aardigheid aan om uitsluitend uit de materiele motieven te leven. En overigens, indien wij onze koloniën loslieten, zou het gevecht er om een ongetwijfeld zeer verheffend schouwspel te zien geven. Want wanneer bijv. de Engelse en Amerikaanse honden om het Indische been zouden vechten, zou Japan als nummer drie er stellig mee weg-

lopen en die zou het na zijn expansies in China en Mandsjoerije wel zeer zwaar op de maag liggen.

Intussen is dit alles geschiedkundige theorie; het proces zal zich ongetwijfeld wel op een andere wijze voltrekken. Er zal zeer veel buiten ons, blanken, om beslist worden.

Wij hebben het tenslotte met onze koloniale politiek zover gebracht, dat wij aardig op weg zijn de kleurlingen op een hoop te drijven en ze daardoor tot een macht te maken, waartegen wij, blanken, die numeriek sterk in de minderheid zijn, op de lange duur weinig meer zullen vermogen, dat het eenheidsfront, waartoe de blanke proletariërs geen kans zien, door de kleurlingen wordt gevormd.

Verschillende symptomen wijzen er reeds op, dat het in die richting gaat. In de zomer van 1925 had een Brits commissaris van politie te Shanghai laten schieten op een demonstratie van Chinese studenten. Dit feit was aanleiding voor meer dan 70.000 Chinese arbeiders in de Engels geregeerde havenstad Hongkong om zich naar Kanton te begeven en daar een boycot te organiseren en te handhaven tegen alle Engelse handel en scheepvaart.

Aan een vertegenwoordiger van de „Neue Züricher Zeitung” verklaarde een vrijwilliger in het Brits-Indische hoofdkwartier der nationalisten, dat zijn vader een rijk koopman was. „Nog geen zes maanden geleden zou mij de gedachte, om met lieden van een andere „kaste” in één ruimte te slapen en zelfs van dezelfde borden met hen te eten, van streek gebracht hebben”, zeide hij, „maar ik heb inmiddels geleerd, dat wij terwille van de vrijheid van ons land alle kasten-onderscheidingen moeten laten varen en ik heb ontdekt, dat de omgang met mijn Indische broeders uit andere kasten mij in het geheel geen schade heeft gedaan. Wij jongere, ontwikkelde mensen menen, dat de kasten een onzinnig instituut zijn en zullen alles doen om ze door ons voorbeeld uit te roeien”.

In Syrië poogde Frankrijk het volk arm te maken, dwarsboomde de inlandse handel en liet bij het aanleggen van spoor- en tramwegen, waterwerken enz. slechts Franse ondernemingen arbeiden. Wie tegen de tegenwerking van de ontwikkeling der inlandse ondernemingen protesteerde werd

— zoals gebruikelijk — in de gevangenis gesmeten. Totdat eindelijk deze onverdragelijke druk een geweldige tegendruk en tenslotte een ontploffing veroorzaakte. De geheele Syrische bevolking in Damascus, Beiroet en Aleppo stond op en het verkeer in alle steden lag verscheidene dagen stil. Dank zij deze actie werden vele belastingen afgeschaft en aan de inlandse industrie zekere ontwikkelingsmogelijkheden gegeven.

De kleurlingen beginnen na eeuwen hun zelfvertrouwen te herkrijgen en daarmede hun moed om de blanke overheersing te breken. Sinds de verbazingwekkende overwinning van Japan over Rusland is de gekleurde invloed gestegen. Vanaf de dag waarop Rusland op zijn knieën geslagen was, lag de fetisj der blanke onoverwinnelijkheid als Dagon in het stof.

Een nieuwe deuk kreeg de blanke suprematie tijdens de oorlog 1914—1918, toen de kleurlingen eerst recht bemerkten, welk een gedegenereerd zaakje die blanke beschaving was. „Wij, een handvol blanken — aldus de Zuid-Afr. generaal Smuts — zijn bezig onszelf op te sluiten, ten eerste binnen de kring van zwarte haat en bovendien binnen de haat van geheel Azië".

In een rede van Henri Borel (18-5-1933) wees deze er o.m. met nadruk op, „dat hetgeen thans in de Oostelijke 3 provincies van China gebeurt, niet een locale Chinees-Japanse strijd is, maar dat dit gebeuren de gehele wereld aangaat, vooral het gehele Oosten, Engels-Indië en onze Nederlandse koloniën inbegrepen. Het tegenwoordige doel: gewelddadig in bezit nemen dier 3 Oostelijke provincies, is slechts een voorlopig; de hoofdzaak waar het om gaat is het doel: geheel Azië voor de Aziaten (onze Nederl. koloniën incluis) onder de hegemonie van Japan. De gebeurtenissen in het Oosten, die zich thans afspelen, overtreffen — zoals de Temps terecht schreef — in belangrijkheid alles wat wij sinds het eind van de wereldoorlog hebben beleefd, en zij zullen het aanzien der gehele wereld veranderen." Wij, blanken, hebben onszelf de strop om de hals gelegd, en met elke uittarting van de kleurlingen halen wij die nauwer aan. Reeds eerder wezen wij er op hoe

de blanken den kleurlingen de moderne wijze van oorlogvoeren hebben geleerd, wat ze t.z.t. duur zal komen te staan. Tegenover 60.000 man blanke troepen staan in Brits-Indië 400.000 gekleurde troepen die, wanneer ze tot volledig nationaliteitsbesef komen, zich zullen keren tegen de onderdrukkers van hun volk. Ook een onlangs uit Ned.-Indië teruggekeerd officier wees op dit grote gevaar van alle koloniale mogendheden. „De koloniale legers bestaan voor het grootste deel uit inheemsen, de blanken vormen overal een minderheid, vaak een naar verhouding kleine minderheid. Bij de tegenwoordige stromingen in de wereld, in de gekleurde wereld, komt mogelijk eenmaal de dag, dat die gekleurde troepen zeggen: wij strijden niet langer tegen ons eigen vlees en bloed, doch er vóór. En dan kan een koloniale mogendheid in minder dan geen tijd als zodanig àf zijn. Het zou wonderlijk snel kunnen gaan."

In die zin sprak deze deskundige zegsman.

In dit verband willen we hier nog aanhalen hetgeen de Haagse Post schreef in haar nummer van 31-8-29:

„Wij wezen er reeds verleden week op dat Engeland zich los gaat maken van de Entente en van de Continentale politiek die het sedert de dagen van Eduard VII heeft gevoerd. Deze hervatting van een traditionele koers behoeft niet noodzakelijk een bedreiging voor Europa te zijn. Het is zelfs denkbaar dat Engeland en Noord-Amerika straks te zamen met het Continentale Europa een *bloc* gaan vormen dat een behoorlijk tegenwicht geeft tegen de achthonderd millioen Chinezen en de verdere honderden millioenen „ontwaakte" Aziaten waarmede de Westerse wereld lang vóór het einde dezer twintigste eeuw rekening zal hebben te houden. De staatkunde moet ver kijken, en men mag veilig aannemen dat onze staatslieden reeds nu hun oog richten op deze mogelijkheden en waarschijnlijkheden."

Tenslotte nemen we dit over uit een Buitenlands Overzicht in ditzelfde blad van 4 Januari 1930:

„Ongeveer terzelfder tijd dat uitvoerige telegrammen uit Batavia melding maakten van een plotselinge, totaal onverwachte, grootscheepse actie der Nederlands-Indische politie- en justitie-autoriteiten, op hetzelfde uur in geheel

Indië ondernomen tegen de P.N.I., de Partai Nasional Indonesia, met als gevolg arrestaties en inbeslagnemingen op reusachtige schaal, zodat niet slechts hier te lande, maar in de gehele wereld de indruk is gewekt, dat de toestand in dat geweldige rijk zeer ernstig of minstens zeer onbevredigend is — immers anders gaat men toch niet over tot het nemen van zulke opzienbarende en volstrekt niet steeds en overal ongevaarlijke maatregelen? — kwamen uit Egypte, uit Palestina en uit China — om ons hiertoe te beperken — berichten die er op wijzen dat het nationalisme, de zucht naar volkomen onafhankelijkheid van de blanken, levendiger, sterker is dan ooit onder de volken van Azië en Afrika en vermoedelijk in de naaste toekomst nog veel sterker zal worden. Sterker en gevaarlijker, en op de duur zeker niet met geweld te bedwingen — hoe meer dit laatste doordringt in de ziel en geest der blanken, des te groter is de kans dat een catastrophe zonder weerga, waarbij blank gevaar loopt àlles te verliezen, bloed en goed, wordt vermeden. En dit laatste moet toch het streven zijn van ieder weldenkende en ieder niet-bolsjewiek, onverschillig welke zijn huidskleur is."

Ruim 5 jaar later (20-4-'35) tekent de toestand zich af zoals in een overzicht in „Het Vaderland" wordt weergegeven:

„En zo is dan het algemene vraagstuk van de wapeningen der staten aan de Stille Oceaan en de toekomst weer eens in zijn geheel aan de orde gesteld, evenals het toch veertien jaar geleden het geval was te Washington. China is op het ogenblik al even machteloos als toentertijd. De Westerse mogendheden zijn tenminste in het Verre Oosten door de lange oeconomische crisis en door allerlei moeilijkheden in Amerika en in Europa zelf verzwakt.

Japan echter is, zij het ook onder het doorstaan van ontzaglijke, ja gevaarlijke krachtsinspanningen, op dit moment in ieder geval sterker dan ooit. Het wil in China zijn (Japans) gewin aan kracht consolideren en het wil met en door China het gevaar van een geweldige duw achteruit, verminderen.

En vele Chinezen zijn dan ook — in herinnering aan de

theorieën van den groten Chinesen republikein Soen Jat-sen — na alle ontgoochelingen, die de Westerse beschaving de laatste 20 jaar aan de mensheid heeft berokkend, gewonnen voor het parool van Japan: Azië voor de Aziaten.

In „Tijd en Taak" van 22-6-'35 eindigt B. W. Schaper een beschouwing over Azië aldus:

Maar in dit Verre Oosten, waar de aarde zich plotseling openen kan, waar rivieren hun loop ineens verplaatsen, waar in windstille streken soms verwoestende cyclonen hun aanloop nemen — daar kunnen zich ook andere, door mensen ontketende, catastofe's voordoen. En het is nog de vraag of de burgeroorlogen in China en de kei-harde Japanse politiek ons de ogen voldoende zullen openen, voor de gevaren die ons allen in deze stormhoek bedreigen, en die slechts met inspanning van alle krachten en prijsgave van alle voorrechten en vooroordelen bezworen kunnen worden.

Uit „Handelsbelangen" van 27 Juni 1925, finantiele rubriek, (beursjournaal), nemen we het volgende over:

„Er is te dezer plaatse al eens op gewezen, hoe merkwaardig het is, dat de beurs al tijden lang zich zo weinig gelegen laat liggen aan buitenlandse aangelegenheden. Een deel is zulks ongetwijfeld verheugend. Men weet, hoe een halve eeuw geleden de derde Napoleon op zijn eigen aanstaande wenkbrauwfronsen of glimlachjes speculeerde, zeker als hij was, dat de goegemeente zowel op het een als op het ander zou reageren. Napoleon III heeft evenzeer bekende voorgangers als genoemde navolgers gehad. Thans heeft het echter de schijn, alsof zulk soort operatiën zouden afstuiten op de apathie der beurzen. Wanneer men zulks overdenkt dan is men geneigd naar een verklaring te zoeken. En dan schijnt vrijwel met de feiten te stroken, dat het publiek de mening is toegedaan, dat er naast de politieke andere krachten staan, welke wèl van zoveel betekenis zijn. Men heeft waargenomen, dat wat de politici hier of daar deden of bedachten tenslotte op de economische gang der dingen niet zo heel veel invloed konden uitoefenen. De wereldconjunctuur, zoals die in niet geringe mate thans door Amerika wordt gemaakt, staat grotendeels buiten de politiek. Al

kan niet ontkend worden, dat er in deze, vermoedelijk initiatieve redenering van het publiek veel waars is, ik geloof toch dat men goed doet, dit niet als de enige wijsheid te aanvaarden.

Er werken op het ogenblik in de wereld krachten, politieke krachten, welke zo diep dringen in het leven der volkeren, dat het dwaas zou zijn ze met een vage beweging van zich af te schuiven. Men geeft zeer veel, en zeker wel gepaste aandacht aan Genève, maar men is geneigd te vergeten, dat er van Genève onafhankelijke krachten zijn, welker invloed diep inwerkt. Het staat wel vast dat het bolsjewisme, welker golfslag in bedwang gehouden is door de cultuur van het westen, zich om de beschaving, zoals wij die erkennen, heen, breed maakt.

De kracht van het bolsjewisme ver achter in het Oosten is moeilijk te schatten, en moet, voor aller veiligheid, stellig niet onderschat worden. De beweging in China, de wapenfeiten der Riffmannen, zij zijn uitvloeisels der Moskouse denkbeelden, althans der Moskouse opstand-propaganda. Wiegt men zich niet in slaap door te menen, dat ook daar in de verte even zo goed als zoveel dichter bij huis, het bolsjewistische gevaar slechts even de maatschappelijke atmosfeer storen zal? Men mag het hopen, maar men mag er niet zeker op gaan. Wie wel eens met Indisch-gasten spreekt, die het land en zijn bewoners ook anders hebben waargenomen dan als objecten, die voor goede arbeid ook na dien, een gesecureerd bestaan konden geven, wordt getroffen door de ernst, waarmee zij de gebeurtenissen in Indië bespreken, door de ernst vooral, waarmede zij U willen doordringen van de krachten, die onder de oppervlakte woelen.

Zolang het bij gisten blijft, zal de conjunctuur er niet veel invloed van ondervinden, maar wanneer, als in China, de brand oplaait?

Ik hoop natuurlijk, dat de toekomst deze bezwaren en gevaren als ijle rook zal doen vervliegen, maar is het dwaas er op te wijzen, dat het ook anders komen kan?"

In het boek van den duitsen missionaris W. G. A. Gedat

„Wereldproblemen van Nu" vinden we deze gedenkwaardige woorden:

„Het economische en politiek onbekwame en doodmoede Westen kan het tegen den concurrent in het Verre Oosten niet langer bolwerken. De beslissingen in de economische worsteling vallen hoe langer hoe meer ten gunste van den gelen concurrent uit. En terwijl de tegenstanders in hun doelstelling eensgezind zijn, kent men in Europa en Amerika slechts een strijd van allen tegen allen. Natie staat tegenover natie, klasse tegenover klasse, belijdenis tegenover belijdenis.

Tegenover dat onenige Westen stelt zich, naast de Oost-Aziatische cultuurkring, een tweede in het streven van de Islam, die aanspraak maakt op macht en wereldgeschiedenis wil maken. Dat deze eis op religieuze gronden steunt en het fanatisme der Mohammedanen tot drager heeft, maakt hem alleen maar nog gevaarlijker. En dit gebeurt een Europa, dat in religieus opzicht alles behalve vast staat in zijn schoenen. De kerken en belijdenissen beoorlogen elkaar. Uit zijn voegen gelicht en innerlijk verscheurd bezit het „Christelijk Westen" niet de geringste religieuze kracht tot verweer en aanval. Men verliest zich al meer en meer in speculaties en experimenten op het gebied van wereld- en levensbeschouwing en juist zo gelijk de tegenstanders op het terrein van economie en politiek in een gesloten front met één en dezelfde doelstelling elkander vinden, sluiten ook de tegenstanders in de strijd der religies zich aan elkaar aan. Is het Christelijk Europa in staat weerstand te bieden aan een stormloop van den Islam, die met zijn leer van de eeuwige lichamelijke zaligheid en met de weinige eisen die hij stelt, een zoveel gemakkelijker religie is?"

Het Vaderland van 25-8-'35 geeft, naar aanleiding van het Italiaans-Abessyns conflict, nog deze bloemlezing:

„Het ontbreekt niet aan voorspellingen en waarschuwingen, dat een oorlog in Abessinië van grote invloed zal zijn op de houding der gekleurde volken.

Dr. Laurence Hackock Seelye, de president van St. Lawrence University te New York, die dertien jaar lang verbonden geweest aan de Amerikaanse universiteit te

Beiroeth, heeft gezegd, dat het zijn vaste overtuiging is, dat een eventuele oorlog tusschen Italië en Abessinië ernstige reacties zou wekken onder de gekleurde rassen.

Martin, de Abessynse gezant te Londen, heeft onlangs gezegd, dat een oorlog in Abessinië het signaal zou zijn voor een aaneensluiten van alle gekleurde volken tegen de koloniserende volken.

Generaal Smuts verklaarde aan Reuter: „Er bestaat voor mij niet de geringste twijfel, dat een bezetting van Abessynië door Italië in geheel Afrika gevoelens van onrust tussen kleurlingen en blanken zal opwekken."

Een maand geleden reeds gaf Brinon (die vaak Lavals opvattingen verkondigt) in de Information te verstaan, dat Laval zeer onder de indruk was van het Britse argument, dat een Italiaanse oorlog tegen Abessinië grote onrust zou verwekken onder de gekleurde volken van Afrika en Azië.

In de Temps heeft onlangs een verslag gestaan van een correspondent, die een maand lang in Dzjiboeti had gezeten. Hij vertelde, hoe de Abessynse propagandisten in Somaliland, Kenya, Oeganda, Egypte en Soedan met succes werkzaam waren om stemming te maken niet alleen tegen de Italianen, doch tegen de witmens. Zij zeiden: „Het laatste onafhankelijke zwarte land in Afrika wordt ernstig bedreigd door de ferenghi's (blanken). Wanneer de Keizer van Abessinië de oorlog waagt tegen hen, dan kun jullie allen in je eigen kring meehelpen tegen de blanke, die het Keizerrijk wil vernietigen, omdat het de kampioen is voor de vrijheid van het Afrikaanse volk." De schrijver in de Temps waarschuwde de blanken, dat zij voor een „uiterst kritieke toestand" zouden komen te staan, als er een oorlog uitbrak om Abessinië. In de cafés in Dzjiboeti sprak men een maand geleden al over de aanstaande oorlog tussen de blanken en de kleurlingen.

De onrust, die reeds 30 jaar onder de gekleurde volken woont, het stil of openlijk verzet tegen de Westerling, zal door de oorlog tussen Italië en Abessinië versterkt worden. Dat zeggen de deskundigen."

* * *

Ook op economisch gebied zijn wij bezig ons de strop

steeds steviger om de hals te halen. In de „Round table" konden we enige jaren geleden lezen: „Als Japan's toekomst alleen afhing van het karakter van zijn eigen volk, zou het er rooskleurig genoeg uitzien. Maar zijn lot zal in hoge mate worden beheerst door gebeurtenissen op de continenten aan weerszijden van Japan. Intussen, al kan het niet worden beschouwd als een agressieve mogendheid in politiek opzicht*), het moet des te meer worden beschouwd als een gevaarlijk mededinger op handelsterrein."

Dit laatste is thans bezig letterlijk in vervulling te gaan. Volgens de(Soc.- Dem.) Vooruit van 13-5-1933 liet de Directie ener stoomweverij te Nijverdal de fabriekscommissie bij zich komen en deelde mede, dat men zich genoodzaakt zag een massa-ontslag te geven. Niet minder dan ruim 200 arbeiders zouden in de komende week ontslag krijgen. *De concurrentie van Japan was hiervan de oorzaak. „Wij hebben de slag tegen Japan verloren, wij moeten de strijd opgeven", aldus de Directie"* **).

Enkele dagen later kon men lezen dat de bevolking tot de regering een smeekbede heeft gericht om iets tegen deze ramp te doen ***).

---

*) De geschiedenis der laatste jaren logenstraft deze woorden. (A. H. v. K.)

**) Cursivering van ons.

***) In „Het Vaderland" van 27 Mei 1933 vinden we het volgend „Ingezonden stuk":

Contingentering van Japanse katoentjes in Indië?

Mijnheer de Redacteur,

Met deernis heb ik gelezen van de ellende, die over duizendtallen gezinnen in Twente is gekomen wegens het verlopen der katoenindustrie.

Hoe hoog deze nood gestegen is, toont wel de volkspetitie, die vorige week in Nijverdal heeft plaats gevonden.

Zeer heeft het mij getroffen, dat in tegenstelling met vele bijeenkomsten in de tegenwoordige tijd, op deze niet uitsluitend afbrekend werk gedaan is, maar men middelen aangeeft om misschien die ellende te verlichten.

Het is nu over één dezer middelen, dat ik slechts voor een kort woord plaats verzoek in Uw kolommen, omdat ik weet, dat velen in den lande, die niet op de hoogte zijn met andere toestanden, het daarmede zo roerend eens zijn, n.l. het verzoek om contingentering van Japanse katoentjes in ons Indië.

Dit vraagstuk lijkt zo eenvoudig. Holland en Indië zijn toch één, zo redeneert men, waarom zal de Regering de Hollandse katoentjes door invoerrechten of verboden niet een voorrecht geven boven dezelfde producten van andere naties?

Dit alles is ongetwijfeld het begin van het eind. „Het bloed van den kleurling kome over ons en over onze kinderen". Iets in die geest hebben wij, blanken, tot dusverre laten doorschemeren.

Vanwege de concurrentie en de goedkope arbeidskrachten heeft de blanke bourgeoisie haar fabrieken geplaatst in Japan, in China, in Ned.-Indië, in Egypte en elders, en deze bedrijven zijn het, die de eigen industrie bezig zijn te nekken. Het verval in Twente voltrekt zich ook in de Engelse textielgebieden. Met dit verschijnsel gaat dan ge-

---

Maar zij, die zo denken, tonen niet het minste begrip te hebben van Indische toestanden. In Indië leeft een volk en wel een volk van 60 millioen mensen, in hoge nood. Voor allen, die daar, hetzij in eigen bedrijf werken, hetzij op de uitgestrekte ondernemingen der Europeanen hun brood verdienen, zijn de verdiensten uiterst gering. De Indische Regering tracht nu de eerste categorie te helpen, terwijl honderden ondernemingen, die met verlies werken, en economisch gesproken feitelijk zouden moeten sluiten, doorwerken om hun arbeiders, waarvan er reeds velen in het vierde geslacht bij hen werken, voor nameloze ellende te behoeden.

Eén der factoren, die maken dat het in Indië nog doorrolt, is de prijs van de levensbehoeften der Inlandse bevolking, waaronder de katoentjes een voorname plaats innemen.

Wanneer nu de Regering voor deze goederen een preferentie zou scheppen voor het Hollandse product, worden deze artikelen veel duurder en is het voor de bevolking onmogelijk om te leven van het loon, dat nu nog te verdienen is.

De regeringskas, die berooid is kan niet meer helpen en de ondernemingen, die grotere verliezen dan de tegenwoordige niet meer kunnen dragen, moeten sluiten. En wat gaat er dan gebeuren?

Maar er is nog een factor, die men niet mag vergeten. Japan zal dadelijk begrijpen, dat deze contingentering tegen haar gericht is. Reeds nu leest men over de acties aldaar, die tegen Engeland gaande zijn, wegens het sluiten der grenzen in Brits-Indië. De stemming loopt zeer hoog en dat tegen een mogendheid, die men toch wel in staat zal achten zich als het moet te verdedigen. Maar wat zal deze actie worden, als zij tegen Holland begint, tegen Holland, dat een zo enorm, totaal onbeschermd gebied vlak in de onmiddellijke nabijheid heeft liggen?

Niet alleen, dat dan in eerste instantie de belangrijke export van ons Indië naar Japan zeer zeker de dupe zal worden, maar gelooft dan nog één mens, die enigszins de internationale toestand in het Verre Oosten volgt, dat wij nog lang een koloniale mogendheid zullen blijven?

En wat zal dan de ellende worden voor ons land; niet alleen Twente, maar ons gehele land zal dan om hulp smeken, die dan in het geheel niet gelenigd meer kan worden.

Laat men in Twente helpen. Maar laat men niet naar middelen grijpen, die oneindig erger zijn dan de kwaal.

U dankend voor de plaatsruimte, S.

paard de boycot-actie, het wapen bij uitnemendheid van de gekleurde rassen tegen de moordwapenen der blanke beschavelingen. Een Brits ambtenaar verklaarde aan Ellen Wilkinson, lid ener particuliere Engelse commissie tot onderzoek van de toestanden in Brits-Indië: „Wij mogen de geweldloosheid niet. Het is veel te moeilijk er tegen te vechten. Ging het Indische volk tot gewelddadige weerstand over, dan zouden wij de beweging in één maand in elkaar kunnen stampen, want dan wisten wij hoe er tegen op te treden."

Ja, dat weten de blanke duivels, die zich ook wel christenen noemen, inderdaad uitstekend.

Ondanks politie-verbod, mishandelingen en gevangennemingen, kwam onlangs het Congres van Brits-Indische nationalisten bijeen. Het werd na 20 minuten uit elkander geslagen, doch zag niettemin kans resoluties aan te nemen, waarin het opkwam voor Indië's volkomen onafhankelijkheid. Het verklaarde de burgerlijke ongehoorzaamheid tot een volkomen geoorloofd strijdmiddel voor ongewapende mensen, die hun vrijheid willen veroveren, en wekte de massa op tot algemene non-coöperatie, dienstweigering voor politie en leger, boycot van alle Britse waren, en niet-betaling van belasting, onder de leuze: „De strijd duurt voort!"

En tegen een gesloten Indisch front van non-coöperatie, een boycotfront, staat Engeland machteloos. En datzelfde geldt voor elke koloniale regering.

Uit het gedocumenteerde boek van B. de Ligt „Vrede als daad" II 1933, citeren we tenslotte nog deze belangwekkende beschouwingen:

„Onder de titel „Het moderne wapen der zwakke volken" schreef in het protestants-christelijk „Aufwärts", gepubliceerd te Bielefeld, 3 Maart 1932, Abdal Karim al Rifi:

„Tot na de wereldoorlog hebben de west-europese volken, die technisch machtig zijn, andere onderdrukt, en het arme volk moest zich aan hun machtig geweld onderwerpen. Zijn vrijheidshelden werden gedood, en als een volk voor zijn slachtoffers ook maar de mond opendeed, werd het beantwoord met vuur. Zelfs op ongewapend, vreedzaam volk, dat zijn recht en vrijheid geweldloos verlangde, werd

geschoten: vuur tegen vlees! Hoe vaak werden steden verwoest, en talloze onschuldigen door misdadige handen vermoord, waarbij men kind noch grijsaard ontzag.

Men herinnere zich het bombardement van Damascus door Frankrijk en dat van Oesila (bij Aden) door de Engelsen. Wellicht is van Engeland's gruwelen minder bekend, want het weet, handig, geen slechte indruk te maken, en oefent zijn gruwelen vooral in verlaten hoeken uit. Zó willen Engeland en Frankrijk beschaving en cultuur verbreiden.

Tegenover deze gewelddadige macht bleef men tijdenlang hulpeloos. Nu echter heeft men ook voor zwakke en weerloze volken een wapen ontdekt, dat grote uitwerking heeft, en waartegenover het best uitgeruste leger machteloos blijft. Dit wapen is boycot, dat zich langzamerhand verspreidt onder alle zwakkere volken, die voor hun vrijheid en onafhankelijkheid opkomen. De tijd zal weldra nu voorbij zijn, waarin men vreemde volken onderdrukt en tot slaaf maakt.

Als voorbeeld van de doeltreffendheid van dit middel heeft ieder thans van Indië's strijd tegen Engeland gehoord, tengevolge waarvan het laatste zich genoodzaakt zag, min of meer toe te geven. Het arabische volk streeft óók naar vrijheid, en de dag, waarop het indische volk en het arabische volk zich bevrijden, zal de dag zijn, waarop de koloniale heerschappij uit de wereld verdwijnt. Want in de geschiedenis der internationale politiek spelen Indië en Arabië een beslissende rol.

Engeland legt aan de ontwikkeling van het arabische volk allerlei moeilijkheden in de weg. Het heerst aan het Suezkanaal, in Palestina, in Irak. Doch het zionisme en Frankrijk dwarsbomen zijn plannen om het ganse arabische Oosten, en daarmede zijn weg naar Indië, veilig te stellen. Vandaar de onophoudelijke strijd tussen Frankrijk en Engeland, wie het arabische Oosten beheersen zal.

Midden Arabië is thans vrij. Doch zijn vrijheid is met een muur omgeven. Het arabische volk is echter stelselmatig bezig, de vreemde heerschappij van zich af te werpen. Men beproeft thans door middel van de passieve weerstand

het volk in de strijd voor een gemeenschappelijk doel te verenigen.

Frankrijk poogt in Syrië het volk arm te maken, dwarsboomt de inlandse handel, en laat bij het aanleggen van spoorwegen, tramwegen, waterwerken enz. slechts franse ondernemingen arbeiden. Wie tegen de tegenwerking van de ontwikkeling der inlandse ondernemingen protesteert, wordt in de kerker geworpen.

Totdat eindelijk deze onverdragelijke druk een geweldige tegendruk, en tenslotte een ontploffing veroorzaakte! De gehele Syrische bevolking in Damascus, Beiroet en Aleppo stond op, en het verkeer in alle steden lag verscheidene dagen stil. Het is niet genoeg te waarderen, dat ondanks alle pogingen om de eenheid des volks te breken, dit in staat bleek, gemene zaak te maken. Men weigerde ook belasting te betalen. De gevanenissen werden steeds voller, maar dat hielp niets. Want tegenwoordig wordt in het Oosten de gevangenis als de enige school voor de strijders der vrijheid beschouwd, en als een propaganda-middel voor de eenheid des volks. Hoe voller de gevangenis werd, des te sterker ontwikkelde zich de strijd, en ten slotte zag Frankrijk zich genoodzaakt, met de gevangenen te onderhandelen. Is dat voor het zo zwaar bewapende Frankrijk niet de grootst denkbare nederlaag? De gevangenen verklaarden zich bereid, een Comité te vormen, dat tot taak had op te komen voor de rechten des volks. De onderhandelingen werden ten gunste des volks beslist. Vele onnodige belastingen werden afgeschaft, en aan de inlandse industrie zekere ontwikkelingsmogelijkheden gegeven. Na een proclamatie van het Comité onder leiding van Al Marasjli, werden in N. Syrië de zaken weer geopend, en de overwinning des volks met een groot feest gevierd.

Dit is voor ons een klein bewijs voor de macht van een volk, zo het slechts eensgezind is.

Het Oosten is nooit tegen betrekkingen met Europa, maar dan volgens de stelling: „Vrij in ons land, en vriendelijk tegen de gasten”.

Abdal Karim al Rifi meent, dat de heerszucht der westerse imperialisten zo groot is, dat zij de koloniale en

half-koloniale gebieden zelfs niet zouden verlaten, als ze er oeconomisch geen voordeel meer van trokken. Hij vreest ook, dat de geweldloze methoden alleen niet in staat zullen zijn, de onderdrukte volken geheel te bevrijden. Doch hij verwacht geweldige botsingen tussen de europese machten onderling, die elkaar hun buit misgunnen. Dan zullen alle onderdrukte rassen, „van Tanger tot Australië", zich als één man bevrijden.

De beste elementen in het Oosten verkiezen echter, dat de wereldgeschiedenis zich op vreedzamer wijze ontwikkelt. Dit ligt in de handen der europeanen zelf: voorzover dezen zich tegen de gewelddadige methoden hunner eigen regeringen keren, worden zij in het Oosten niet als vijanden, doch als medestrijders voor een nieuwe mensheid beschouwd. Ameen Rihanis schreef in „Al Ahrar" (Beiroet) van 5 April 1928, dat er thans in Europa twee stromingen zijn, die tot het Oosten van „samenwerking" spreken: politici en imperialisten, die willen, dat de gekleurde volken onderdanig hun doeleinden dienen, en maar niet begrijpen dat tussen bewapende sterke, en uitgebuite zwakke volken geen werkelijke samenwerking mogelijk is, — en een nieuwe, diep menselijk voelende generatie, belichaamd tot in de geniaalste dichters en geleerden, die ondanks alle verschil van huidskleur en wereldbeschouwing ook in de gekleurden hun medemensen herkennen. Dezen zijn tegelijkertijd oorlogsbestrijders, en men begrijpt dus, hoe zij door de officiële machten worden vervolgd. Zij zijn het echter, die in het Oosten het geloof aan de eenheid der mensheid levend houden, en arbeiden voor een nieuwe, hogere, wereldomvattende cultuur. Den secretaris der WRI verklaarde Ameen Rihanis zijn volle sympathie voor de internationale dienstweigeringbeweging, en bereid te zijn alles te doen, opdat ook de jeugd van Arabië en van het ganse Oosten in deze geest arbeidde, „zich daarbij vrijhoudend van alle instellingen, die een min of meer officieel karakter dragen."

Kortom — en als nog nader zal blijken — de geweldloze strijdwijzen zijn niet aan bepaalde levensbeschouwingen of enkele „rassen" gebonden. Zij bevorderen overal het

zedelijk bewustzijn, het zelfrespect, de solidariteit en de onafhankelijkheidszin van hen, die ze bewust toepassen. „Met dit wapen in de hand — concludeerde dan ook „Indonesia Merdeka" — zullen de onderdrukte volken in Azië zegevieren".

* * *

Wij zullen het hierbij laten en onze beschouwingen met enkele slotopmerkingen afsluiten.

Wij hebben de schande, de laaghartigheid, de perversiteit, de schijnheiligheid van het uiterlijk blanke, maar innerlijk smerige ras in vrijwel al zijn geledingen (wie gezwegen heeft waar de kleurlingen geterroriseerd worden heeft er in toegestemd dat het geschiedde) voldoende aangetoond om van den lezer, die nog enig begrip van fatsoen, van werkelijke beschaving, van rechtvaardigheid, van schuldbesef heeft, instemming te verwachten als wij verklaren dat, indien er zoiets als een reïncarnatie is, het onze inige wens is als kleurling terug te keren. Want onder deze omstandigheden zeggen wij: „Liever met de gekleurde rassen kwalijk behandeld te worden dan in alle onrecht voor een tijdlang de genietingen der blanke schijn-beschaving te hebben". Nóg is het altijd beter onrecht te lijden dan onrecht te doen.

Wanneer wij het mochten beleven, dat ook de kleurlingen nog eens hun kans kregen, zouden wij met Simeon, toen deze den jonggeborene Jezus aanschouwde, uitroepen: „Heer, laat nu Uw dienstknecht gaan in vrede, want zijne ogen hebben Uwe zaligheid aanschouwd".

Van de bezittende klasse verwachten wij deze instemming niet; haar bezit is geperst uit het bloed en het zweet der kleurlingen, gefundeerd op de lijken van haar gekleurde slachtoffers, en zo min als zij medelijden kent voor de blanke proletariërs, zo min kent ze deze voor de gekleurde slaven. Zonder dit terrorisme zou zij trouwens geen bezittende klasse zijn.

Aan Rudyard Kipling's „The Ballad of East and West" zijn ontleend deze bekende gevleugelde woorden:

For East is East and West is West
And never that twain shall meet at lest

d.i. want Oost blijft Oost en West blijft West, en nimmer zullen die twee elkander benaderen.

Wij bestrijden deze bewering ten stelligste. Als de gekleurde rassen vijandig tegenover de blanken staan — we toonden dat reeds aan — dan komt dat omdat de eersten nimmer anders dan gemeenheid van de laatsten hebben ondervonden; als de blanken vijandig staan tegenover de kleurlingen, komt dat omdat de blanke heersers op kwistige wijze met het gif der blanke superioriteit hebben gewerkt.

Maar in werkelijkheid (zo behoort het althans te zijn) staan niet de rassen, wel de klassen vijandig tegenover elkander. Onze proletarische strijd is de strijd onzer gekleurde mede-proletariërs, tegen den gemeenschappelijken vijand: **de uitbuiter.**

En daarom, willen wij (overigens volkomen verdiend) enerzijds uit welbegrepen eigenbelang niet mede ondergaan in de strijd tussen blanke onderdrukkers en gekleurde „opstandelingen", willen wij anderzijds aan deze laatsten enigermate vergoeden wat ons edel(?) voorgeslacht en ook ons eigen geslacht aan hen heeft misdreven, dan zullen wij ons met de kleurlingen solidair moeten verklaren en met hen een ander contact moeten zoeken dan tot dusverre gebruikelijk was.

De belangrijke boodschap aan de gekleurde „heidenen" moet niet zijn, dat Christus voor hun „zonden" (die ze niet hebben) gestorven is, maar dat Sacco en Vanzetti en duizenden andere vrijheidshelden hun leven lieten of hun vrijheid en gezondheid en krachten gaven ook voor de geknechte kleurlingen.

Als Madeleine Paz in haar ontroerend en tegelijk afschuwwekkend boek „Omdat ik zwart ben", de veronderstelling uit, dat de huidige rassenverhoudingen in Amerika tot een verschrikkelijke revolutie kunnen leiden, voegt zij hieraan toe: „Een enkel ding staat vast, zo vast, o zwarte broeder, dat ik, deze woorden schrijvende, die beven en op bloed gelijken, even ophoud en je aankijk; jij die twee plichten hebt en twee wegen voor je, elk in de vorm van een kruisweg — twee kettingen aan je voe-

ten en twee zielen in je blik, het is omdat jou bloed gaat vloeien....

En dan zou ik je nog iets anders willen aanbieden dan woorden, ook iets anders dan tranen. Zeg mij broeder, wil je deze beide handen hier hebben om je van dienst te zijn....?"

Met deze woorden, die we tot de onze maken, willen wij eindigen.

Leve de solidariteit met onze gekleurde kameraden!

BIJLAGEN

Wij willen deze onze beschouwingen aanvullen met enkele artikelen, welke zich niet leenden om in onze beschouwingen te worden opgenomen, doch welke belangrijk genoeg zijn ze er aan toe te voegen en ze een plaatsje in dit werk in te ruimen, omdat ze in zo nauw verband tot ons onderwerp staan.

Hier volgt dan allereerst een artikel, ontleend aan de Persdienst van de I.A.K. (Internationale Antimilitaristische Kommissie) No. 123 van 8 Mei 1933:

DE FRANSE TERREUR IN INDO-CHINA.

„Alweer heerst de terreur over Indochina, de terreur die sedert enige jaren onophoudelijk drukt op dit ongelukkige land. Wanneer ik terug denk aan de winter 1927/1928, herinner ik mij de nodeloze plagerijen der politie, waarvan men het slachtoffer kon worden, wanneer men in Indochina kwam om de annamieten te leren kennen en hun ellende te delen. Sedert 1928 evenwel — wat al daden van terreur hebben Indochina met bloed bezoedeld. In 1929 de ernstige gebeurtenissen te Yen-Bay en sindsdien, welk een onderdrukking, toen de plantage-koelies minder onmenselijke voorwaarden wilden vragen, hoeveel arrestaties, hoeveel verbanningen! 10.000 politieke gevangenen verdeeld over de gevangenissen en de bagno's!

Ik had daarginds oude annamietische patriotten gekend, die zich verzetten tegen de vreemde overheersing en naast hen mannen van middelbare leeftijd, die geloofd hadden in de frans-annamietische samenwerking, anderen die zich aan het stelsel hadden aangepast, weer anderen, die er voordeel uit trokken. Maar toen ik weer terug was in Frankrijk, heb ik hun zoons en kleinzoons leren kennen, de generatie die niet meer gelooft in de leuzen der samenwerking onder het koloniale stelsel en die zich vol toewijding gegeven heeft aan de zaak der onafhankelijkheid

van Indochina. Die jonge mannen van 20 tot 30 jaar, wetende dat de onderdrukking van hun land slechts één der aspecten is van het kapitalistische stelsel van onderdrukking, hebben hun indochinese problemen weten te verbreden tot internationale afmetingen en hun zuiver politieke worsteling laten varen voor de grote sociale strijd. Ik heb niet alleen de zo eenvoudige toewijding, het zo natuurlijke heroïsme van die jonge mensen gepeild, maar ook de broederlijke solidariteit, die hen nauw verbindt, onverschillig of het zoons waren van bevoorrechte families, plantage-koelies of mijnarbeiders. In Juli 1930 werden mijn jonge vrienden uitgewezen. Nu bedreigt hen in Saigon een proces. Wat zal men doen met de 180 communistische en 50 trotzkistische beklaagden? Hun leven is in gevaar, zullen wij hen laten veroordelen evenals de twee anamieten, die men in Februari l.l. na een vonnis naar hun eigen dorp vervoerd heeft om daar te worden doodgeschoten? Zullen wij hen laten verbannen naar het bagno van Poulo-Condor of naar dat van Cayenne? Wat zal er worden van die dappere jonge vrouwen, die gevangen zitten in Saigon en Vinh, die strijdvaardigen, die niet alleen een voedingsstaking begonnen, maar die ook in Juni l.l. van uit hun kerker een oproep richtten tot de massa en die daardoor hun straf met enige jaren zagen verlengd?

Weet het franse volk werkelijk niets van deze officiele misdaden of wil het er niets van weten? Het openbare geweten in Frankrijk en elders verontwaardigt zich terecht over de barbaarse misdaden van het fascisme, maar wanneer zal het eens energiek optreden tegen de officiele misdaden van het koloniale stelsel? Alleen die in de gelegenheid geweest zijn in Indochina te leven of in Frankrijk te midden van de annamieten, zijn verontwaardigd over het martelen van een beschaafd en zachtzinnig volk, wiens enige schuld is: verzet tegen de koloniale onderdrukking. Het is niet voldoende, verontwaardigd te zijn over een dergelijk stelsel. Nodig is: protesteren, handelen, opkomen tegen de terreur, tot elke prijs verdere misdaden te voorkomen.

Het Comité voor Amnestie en verdediging der Indochinezen, dat zich te Parijs gevormd heeft onder voorzit-

terschap van Romain Rolland, Henri Barbusse en prof. Langevin, wil een grote protestmeting organiseren. Maar men moet protesteren in alle steden, in alle dorpen van Frankrijk. Mannen en vrouwen van alle partijen moeten zich verenigen om resoluut het volk van Annam zowel als dat van Madagascar en van Marokko te verdedigen tegen de misdaden, die het koloniale stelsel wreder dan ooit opeenstapelt."

(Mevrouw Camille Drevet, lid van het Franse Comité voor amnestie en verdediging der annamieten.)

Het volgende artikel is ontleend aan de Persdienst van de I.A.K. no. 129:

DE ENGELSE TERREUR IN INDIE.

„Dat de engelse regering haar gezag in Indië alleen nog maar kan handhaven door middel van een nietsontziende terreur, blijkt officieel en duidelijk uit de draconische verordeningen, die de onderkoning, lord Willingdon, reeds meer dan een jaar geleden heeft uitgevaardigd. Hieronder volgt een beknopt overzicht van de voornaamste inhoud dier verordeningen, waarin is vastgelegd:

De mogelijkheid van plotselinge arrestatie, zonder bevel daartoe, van verdachte personen en gevangenzetting zonder onderzoek voor onbepaalde tijd.

Het instellen van standgerechten voor politieke misdrijven bestaande uit drie rechters, die met een meerderheid van twee derde, dus met twee stemmen, beslissen. Deze rechtbanken behandelen de zaken niet in het openbaar en de beklaagden hebben geen recht op getuigen, advocaten of andere verdedigingsmiddelen.

Ook wanneer de beklaagden niet aanwezig zijn kan hun proces behandeld worden.

Deze rechtbanken zijn bevoegd de beklaagden ter dood of tot levenslange verbanning te veroordelen. Hoger beroep bestaat niet.

De behandeling is mondeling en geheim; er worden geen stukken van bewaard; het is niet toegestaan schriftelijke

notities te maken; dit is om te verhinderen, dat uit de zitting iets naar buiten bekend wordt.

De regering kan ieder bezit aan roerende of onroerende goederen voor haar doeleinden in beslag nemen — dus grondbezit, huizen, meubels, voertuigen enz. en kan ze zolang houden als ze nodig vindt en ook voor goed. De ambtenaar van het district kan volgens schatting schadevergoeding voor die eigendommen verlenen of niet. De vorm en de hoegrootheid dier schadevergoeding zijn aan hem overgelaten.

Een of meer personen kunnen door een regeringsambtenaar uit hun woonplaats uitgewezen worden en bevel krijgen in een bepaalde plaats of in een bepaald gebied verblijf te houden. De ambtenaar kan hen ook bevelen, zich op een bepaalde manier te gedragen of door hem aan te wijzen bezigheden, resp. gedragingen na te laten.

Personen met bepaalde beroepen, zoals leraren e.d., kunnen voor de regeringsdienst gerequireerd en gedwongen worden zoveel tijd en arbeid ter beschikking van de overheid te stellen als deze nodig oordeelt om „Orde en Wet" te handhaven, „regeringsbezit te beschermen" enz.

Het gebruik van particuliere en openbare verkeersmiddelen, spoorwegen, trams, autobussen, auto's enz. kan aan een of meer personen verboden worden.

In geval van overtreding door enkelingen kunnen aan hele dorpen of andere woongemeenschappen geldboeten worden opgelegd.

Wanneer dorpsbewoners ervan verdacht worden, aan beschuldigden onderdak verleend te hebben, kunnen gehele dorpen worden gestraft.

Een boycot, die verband houdt met het zakenleven, wordt, ook als ze zonder geweld plaats vindt, als misdrijf beschouwd, en kan met zes maanden gestraft worden. Iedere poging iemand, zonder geweld, van het kopen van alcoholische dranken af te houden, wordt als misdrijf beschouwd en kan met dwangarbeid van twee jaar gestraft worden.

Het Nationale Congres, voorts plaatselijke congressen, commissies en organisaties, die op een of andere manier met

het Congres in verbinding staan, worden als onwettig beschouwd en zijn opgeheven.

Hetzelfde geldt voor een groot aantal andere organisaties en verenigingen van verschillende soort, die ervan verdacht worden verband te houden met het „lijdelijk verzet"; hiertoe behoren gemeentelijke verenigingen, politieke verenigingen, clubs, arbeidersorganisaties, ontspanningsclubs, jeugdbonden, studentenverenigingen, vrouwenbonden, ja zelfs „breikransjes" en liefdadigheidsverenigingen.

Gelden, effecten of credieten, waarvan de regering meent, dat zij aan onwettige organisaties (Nationaal Congres enz.) toebehoren of voor doeleinden dezer organisaties bestemd zijn, kunnen in beslag genomen worden en vervallen dan aan de staatskas.

Ook indien de in beslag genomen gelden, effecten enz. in geen enkele betrekking staan tot onwettige organisaties, is den vroegeren eigenaar geen beroep of andere verdediging toegestaan.

Postzendingen, telegrammen en radio-uitzendingen, brieven en berichten aan engelse en amerikaanse kranten zijn aan een strenge censuur onderworpen, zoals verscheidene betrouwbare dagbladcorrespondenten vaststellen. De britse regering wil daarmee beletten, dat berichten die voor haar schadelijk kunnen zijn, het land uitgaan, zelfs wanneer ze voor Engeland bestemd zijn. Er zijn gevallen bekend, dat telegrafische berichten aan leden van het parlement achtergehouden werden. Ook de pers staat onder strenge censuur: er staan hoge straffen op het verspreiden van berichten, die de regering op de een of andere manier „oproerig" voorkomen of die geschikt zijn „de regering in discrediet te brengen of haar aanzien te verminderen". Sir Samuel Hoare heeft dit wel ontkend, maar een aantal verklaringen, waaraan niet getwijfeld kan worden, hebben het bevestigd.

Om dergelijke draconische verordeningen door te voeren zijn honderdduizenden politie-organen en een sterke met moderne wapens uitgeruste weermacht tegen een ongewapend en vredelievend volk onmisbaar, waarvan ontzettende

gruweldaden het gevolg zijn. De engelsen zeggen, dat zij deze verordeningen hebben ingevoerd om het terrorisme uit het land te verdrijven. Pandit Motilal Nehru gaf daarop kort voor zijn dood het volgende antwoord: **„De britse regering is de grootste terroristische organisatie, die Indië ooit beleefd heeft.”**

Het bovenstaande is ontleend aan een artikel van den engelsen geestelijke dr. I. T. Sunderland, een der beste kenners van het indische vraagstuk, die in Engeland en Amerika in hoog aanzien staat. Het artikel werd gepubliceerd in Unity (Chicago) en later overgenomen door Die Frau im Staat.

Wij maken er de lezers attent op, dat de terreur, die reeds jaren in Indië woedt, niet minder erg is dan de Naziterreur in Duitsland en dat het hier niet een land geldt in europese zin, maar een *werelddeel,* waarin 400 millioen mensen wonen of 20 pct. van de bevolking der aarde.

Een internationale actie tegen deze terreur, vooral ook van de engelse arbeiders, is dringend geboden!

* * *

Het volgende artikel is ontleend aan een Propagandablad „Neem dienst tegen militaire aanwerving”.

INDONESIE — HONGERLAND.

„In de „goede jaren” voor de crisis kon een gezinshoofd op Java gemiddeld 161 gulden per jaar maken. Daar ging voor belasting af *f* 22.50, zodat er aan netto-inkomen overbleef *f* 138.50 in de twaalf maanden; dat is nog geen twaalf gulden in de maand, nog geen 40 cent per dag! Als dan vrouw en kinderen ook nog de hele dag hard meewerkten konden ze **op z'n best** met z'n allen 70—80 cent per dag halen.

Het volledig **gevangenisrantsoen**, kosten van huisvesting, kleding, belasting enz. niet meegerekend zou een gezin op *f* 1.47 per dag komen te staan. Met andere woorden: in de „goede jaren” kon een gezin op Java net de **helft** verdienen van wat nodig was om het **gevangenisrantsoen** te verschaffen. **Maar:** in diezelfde „goede jaren” — die voor

het kapitalisme inderdaad goede jaren waren — werd uit Indonesië per jaar 500—600 millioen gulden winst gepompt, waarvan bijv. in 1925, 370 millioen gulden alleen naar Nederland ging. Er werd in die tijd gemiddeld voor een 700 millioen meer uitgevoerd dan er werd ingevoerd.

Zo werd en wordt nog Indonesië leeggeplunderd ten koste van de vijftig millioen Indonesiërs, en ten bate van de nederlandse kapitalisten.

Want nietwaar, wij weten nu toch zo langzamerhand wel dat het bij de koloniale overheersing niet gaat om „beschaving", „vrede" en dergelijk fraais meer. Het is, godbetert, een mooi stuk „beschaving" dat wij Westerlingen het Oosten zouden kunnen brengen!

Laten wij het er over eens zijn, dat het overal op de wereld hetzelfde liedje is; dat het kapitaal overal en te allen tijde de plaats heeft gezocht waar het tegen de kleinste kosten de grootste winsten kon behalen, al was het ten koste van al wat menselijk is!

En de koloniën zijn daarvoor bij uitstek geschikt; wat daar aan lonen wordt betaald, spreekt bij de post „kosten" bijna niet mee, want er wordt eenvoudig zo goed als niets betaald.

Het is niemand minder geweest dan de grote man Colijn zelf die geschreven heeft dat het Westers kapitaal Indonesië beschouwen moest „als de mieren de suikerpot"!

„Maar die mensen hebben ook zo goed als niets nodig", zeggen ze dan! Ga dan eens even na wat er boven gezegd is over die gevangenisrantsoenen, die een gemiddelde Indonesiër in de „goede jaren" nog niet voor de helft betalen kan! Als dit zo was in de jaren voor 1929, hoe is 't dan wel daarna geworden?

Het voorlopig verslag van de Koloniale Begroting van dat jaar zegt het nog heel tam: „de bezuiniging, de verlaging van lonen en salarissen, het stopzetten van ongeveer alle openbare werken, heeft de draag- en koopkracht tot een minimum gereduceerd."

Alsof het al niet ver beneden het minimum was voor de crisis begon!

Men heeft van regeringswege onderzocht van hoeveel de

Inlandse bevolking minimaal zou kunnen leven en men heeft gevonden dat zij zich van 2 à 3 cent per dag zou kunnen voeden zonder dat van ondervoeding zou mogen worden gesproken, al was de voeding dan ook niet voldoende!

Welnu, het staat vast dat er duizenden en duizenden Indonesiërs zijn die een bedrag van 2 tot 3 cent nog niet eens kunnen besteden! Ondervoeding en hongersnood zijn in het schatrijke Indonesië aan de orde van de dag. Bij schoolkinderen werd honger geconstateerd omdat zij sedert de voorgaande middag niet hadden gegeten.

Duizenden koelies die in de „goede jaren" door ronselaars naar Sumatra zijn gehaald zijn nu weer naar Java getransporteerd en men schrijft roerende verhalen over het „schier onbeperkte opnemingsvermogen van de Indische dessa". Want van werklozensteun is natuurlijk geen sprake! Dus de Javaanse minimum-lijder moet nu ook nog de Sumatraanse koelie onderhouden! Het gevolg is dat ze samen kreperen. Iedere dag lees je berichten in de krant over: „volksverplaatsingen omdat de ontbering ondragelijk is geworden", houtdiefstallen, voedseldiefstallen, clandestiene slacht, omdat de mensen honger hebben; hele streken waar de toestand zo geworden is dat de regering aan de ondervoede bevolking rijst moet verstrekken; enzovoorts, enzovoorts.

Men heeft verzuimd om in de vette jaren voor 1929 reserves te vormen, en men heeft dat opzettelijk verzuimd. Omdat de winst, de heilige winst van 500—600 millioen per jaar onaantastbaar was! Daar was het immers om begonnen!

Het gevolg is dat de koloniale begroting die in 1929 nog 515 millioen groot was nu tot op 300 millioen naar beneden is gedrukt. En nog zit men met grote tekorten. Hoe worden deze aangevuld?

Door het volk, het uitgemergelde Indische volk nog meer te laten bloeden!

Er bestaat in Indonesië een zoutmonopolie van regeringswege; welnu, de prijs van het zout is onlangs verhoogd met 25%, zodat de inlanders practisch geen zout meer kunnen

kopen. Er bestaat in Indonesië een gouvernements-pandhuisdienst. Dit edele bedrijf werpt ook nog winst af. Al is die winst van 12½ millioen in 1926 teruggelopen tot 1½ millioen in 1933; waaruit blijkt dat de bevolking niets meer heeft om naar de staatslommerd te brengen.

Het beetje onderwijs dat er voor de Inlandse bevolking was (waarvan na 3 eeuwen Nederlandse „beschaving" nog meer dan 95% analphabeet is), is nagenoeg geheel afgebroken.

Hetzelfde is gebeurd met de dienst van de volksgezondheid. Voor woningverbetering, tot nog toe het beste middel om de pest te bestrijden was geen geld meer beschikbaar; met het gevolg, dat bij de toch al ondervoede Javaanse bevolking de sterftecijfers tengevolge van pest onrustbarend gestegen zijn; van een kleine vier duizend in 1930 tot 16.681 in 1933.

Ondertussen weigert de regering-Colijn een uitvoerrecht te leggen op petroleum, Deli tabak en ondernemingsrubber, hoewel deze producten nog altijd winst afwerpen. Eigenlijk kan niemand zich daarover verbazen, want wie is eigenlijk deze mijnheer Colijn? Hij is z'n carrière begonnen als militair en heeft als zodanig geholpen Atjeh te veroveren. In 1908 wordt hij adviseur voor de bestuurszaken der buitenbezittingen, tractement *f* 15.000.— per jaar.

Vervolgens vinden we hem terug als respectievelijk directeur van het Ned. Ind. Landb. Syndicaat, Kamerlid, Minister van Oorlog, directeur van de Bataafse Petroleum Mij., directeur van de Koninklijke Shell, als hoedanig hij in 1920 samen met zijn drie mede-directeuren alleen aan tantièmes een bedrag van drie millioen negen honderd duizend gulden opstrijkt.

Zo wisselen de Nederlandse imperialisten — want de tegenwoordige G.G. van Indonesië is ook gewezen petroleumdirecteur — elkaar af in de baantjes van minister, gouverneur-generaal en petroleumdirecteur.

Het is dus niet te verwonderen als deze heren op hun dierbare olie geen uitvoerrecht willen leggen. En het is dus evenmin te verwonderen als ze er niet op gesteld zijn dat anderen uit hun suikerpot snoepen!

Het is dus te begrijpen dat de enige begrotingspost waarop in deze tijd niet bezuinigd wordt die van Defensie is!

Er is wel geld als het er maar om gaat om Japan er uit en de koelies van Indonesië eronder te houden.

Voor de weermacht is in 1935, *f* 60 millioen uitgetrokken en voor de politie *f* 18 millioen.

En zo juist is in de Volksraad een voorstel aangenomen tot uitbreiding van de verdedigingswerken van de petroleumhaven Balik-Papan op Borneo; natuurlijk stemde de nationale fractie tegen.

Een aanvullende marinebegroting 1935 spendeert ruim 2 millioen extra voor de vloot en voor vliegtuigen driekwart millioen.

„Laat het Indonesische volk hongeren; als ze zich verzetten slaan we ze neer", ziedaar de moraal!

Jullie werklozen van Nederland die nu door de regering geronseld worden om dienst te nemen in het Indische leger!

Kameraden, niemand van jullie kan nu meer zeggen dat hij niet geweten heeft wat hij deed als hij zou tekenen. Wij weten het allen: de werkloosheid ondermijnt op de duur je zelfrespect. Maar gooi jezelf niet weg voor dit beulswerk, weiger dit bloedloon, neem geen dienst in het Hollandse Vreemdelingenlegioen!

* * *

Hier volgt een artikel van B. in „De Arbeider" van 19 en 26 Jan. 1935:

„AZIE VOOR DE AZIATEN".

Dit is de nieuwste leus, waarmee Japan zijn steeds voortschrijdende expansie wil rechtvaardigen. Het is een variant op de bekende Amerikaanse Monroeleer en heeft, evenals deze, de bedoeling, de vreemde blanke indringers uit Azië te verdrijven (ten bate van het Japanse imperialisme, maar dat wordt er natuurlijk niet bij gezegd!).

Voor een goed begrip van achter- en ondergrond van deze belangrijke nieuwe beweging (ten onrechte door Loo-

huis in zijn „het kol. vraagstuk in Z.O. Azië" niet au sérieux genomen), is een algemene kenschetsing van de

ontwikkeling van Japan

nodig. De Keizer of Mikado bekleedt sinds de 6e E. v. C. de hoogste macht, zowel wereldlijk als geestelijk is hij het hoofd. Zijn geestelijke macht heeft hij de eeuwen door behouden; zijn wereldlijke werd van de 10e E. v. C. tot 1867 uitgeoefend door een lange rij van Shogoens (kroonveldheren), leden van de adel, die in zijn naam regeerden. De Japanse maatschappij was vóór de algehele omwenteling in 1868 verdeeld in verschillende categoriën: naast de hofadel stond de landadel, die met zijn vazallen de militaire adel vormde. De boeren waren horigen van de landadel, die van de keizer via de Shogoen, het land in leen ontving. Ieder feodaal heer — er waren er 260 — onderhield een zeker aantal Samoeri, de militaire kaste bij uitnemendheid. Uit hun rangen komen de tegenwoordige staatslieden voort, hun geest leeft nu nog in de Japanse soldaat: trouw aan het eens gegeven woord en aan de keizer, is in alle eeuwen de eerste en hoogste deugd geweest en gebleven voor de Japanse krijgsman; de eer gaat boven het leven. Het is te betreuren, dat deze hoge opvatting in onze dagen tot eng nationalisme leidt.

De bloeitijd van het oude Japan ligt in de 17e en 18e E., na de afsluiting voor vreemde invloeden, die onrust stookten in het land, en zo een rustige harmonische ontwikkeling in de weg stonden. De leenheren voerden onderling menige strijd en verzetten zich tegen de Shogoen; de Christenen, (sinds 1540 in Japan) mengden zich in hun twisten en stookten tegen de regering. Tenslotte werd hieraan in 1638 een eind gemaakt door de bepaling, dat het beoefenen van de Christ. godsdienst, het lezen van vreemde boeken of het leren van vreemde talen, zich bemoeien met vreemdelingen, een zeeschip bouwen, en uit Japan gaan, met de dood zou worden gestraft. Japan sloot zich hermetisch af van de buitenwereld, en kon toen pas de innerlijke rust verkrijgen, waaraan het land behoefte had. Dat het tegelijkertijd moest blijven buiten de culturele en technische

ontwikkeling van de rest van de wereld, was o.i. minder nadelig, dan dat Japan, gelijk China en de koloniale gebieden, door de westerse overheersing zou zijn overweldigd.

In de loop der 18e eeuw werd de inwendige rust echter ondermijnd door ontevreden schrijvers, die de val van het Shonoegaat aldus geestelijk mede voorbereidden. De studie van de Japanse geschiedenis, kunst, literatuur, en archaeologie bracht de ontdekking, dat de Shogoens hun macht op onrechtmatige wijze hadden verkregen; men ging zich richten tegen hen, en tevens tegen de vreemde godsdiensten: Boeddhisme (sinds 6e eeuw n. C.), Confoecianisme (id.), en streefde naar een wedergeboorte van de nationale Shintô-religie. Tenslotte gaf

het Westen de doorslag.

In het begin der vorige eeuw, na de Napoleontische oorlogen, begint zich in Europa, en iets later ook in Amerika, de moderne industrie snel te ontwikkelen. De behoefte aan regelmatige aanvoer van grondstoffen en aan afzetmogelijkheden voor de heel- en halffabrikaten, leidde de handel naar de weinig of niet ontsloten gebieden in O.-Azië: Rusland in Siberië, en Alaska, Amerika langs de Pacifickusten, Engeland in Voor- en Achter-Indië oefenen steeds meer druk uit op China en Japan, die nog hermetisch gesloten waren. In de opiumoorlog werd China door Engeland geheel overwonnen (1842) en aan de willekeur van het Westen overgeleverd. Hierdoor schrok Japan op. In 1853 komt een Amer. eskader onder comm. Perry met een schriftelijk verzoek om toelating voor de handel, dat in 1854 wordt ingewilligd; Engelsen, Russen en Hollanders volgen. Zij eisen verdragen, die de Shogoen geeft, doch tegen de wil van de Mikado. En nu breekt in Japan het verzet los tegen een zodanige majesteitsschennis: in 1867 moet de Shogoen aftreden. De Mikado wordt in zijn macht hersteld; in Japan worden talrijke hervormingen doorgevoerd — o.a. wordt de feodaliteit geheel afgeschaft — waardoor de feodale landbouwstaat steeds meer een moderne Westerse industriestaat wordt.

Het moderne Japan

karakteriseert zich door: opkomst der moderne industrie,

buitengewoon snelle bevolkingsgroei, inschakeling in de wereldeconomie; de Mikado blijft echter het centrum van het staatkundig en maatschappelijk leven. Met deze ontwikkeling gaat gepaard een snelle territoriale en economische expansie; in één woord de groei van Japan tot een imperialistische grote mogendheid, gelijk Engeland, Frankrijk, Amerika, België, Nederland en Duitsland vóór de oorlog.

De territoriale expansie is aldus kort samen te vatten: 1875 Koerilen, 1876 Bonineil., 1879 Rioekioe-eil. 1891 Vulkaaneil., 1895 Formosa en de Pescadores, 1905 Z. Sachalin, Port Arthur, Kwantoen, Liaotoeng, protectoraat over Korea, Z. Mantsjoerije wordt invloedssfeer; 1910 annexatie van Korea, 1911 territoriale rechten in de Z. Mantsj. spoorwegzône. Na de wereldoorlog zet Japan zich vast in Shantoeng (Kiautsjiau) en breidt zijn invloed in de Pacific uit: het wordt mandataris van de Volkenbond over de Carolinen, Marianen, Palau-eil., Yap. Het bevestigt zijn invloed in Mantsjoerije, verkrijgt uitgebreide vis- en scheepvaartrechten op de Russische rivieren in Siberië en rechten in Foe-kien (tegenover Formosa). Japan is er nu in geslaagd, met eilandenbogen de Gele Zee, de Japanse Zee, de Zee van Ochotsk, en de O. Chinese Zee af te sluiten. Doch nog is zijn expansiehonger niet gestild: in 1933 sticht het de „onafhankelijke" staat Mantsjoekwo en bedreigt nu rechtstreeks Rusland en China op het vasteland.

De achtergrond van deze gebiedsuitbreiding vormen

gebrek aan grondstoffen en daaruit voortkomend, angst voor eigen veiligheid.

Zoals reeds werd aangeduid, is Japan een landbouwstaat. Doch onder welke omstandigheden! De kern van het Jap. rijk wordt gevormd door de drie eilanden Kioesjioe, Honde en Hokaido, welke voor 85 pct. uit onbebouwbare gronden bestaan; op de overige 15 pct. wordt zeer intensief landbouw bedreven, hoofdzakelijk rijst. Deze gronden liggen vnl. in het Z., op Kioesjioe en Z. Hondo; Hokaido is woest en koud. In het Z. ligt trouwens het zwaartepunt van het gehele leven van Japan: de grote steden, de

handels- verkeers- en industriecentra liggen daar, evenals de zetel der regering. Met de uitgroei der oorspronkelijke, militaire industrie kwam de vraag naar grondstoffen. Japan beschikt zelf over te weinig delfstoffen, om ook maar in de verte aan eigen behoefte te kunnen voldoen. Van de delfstoffen in eigen bodem zijn kolen, koper en ijzer het belangrijkste. IJzer en petroleum komen in geringe hoeveelheden verspreid voor. De industrie is dus afhankelijk van import: ijzerertsen 86 pct., petroleum 77 pct. (uit Indonesië!!), koper 18 pct. Alleen kolen brengt het zelf voldoende voort. Ook de rijstvoorraad moet door import worden aangevuld. Naast de import van grondstoffen en voedsel heeft Japan zeer belangrijke export van afgewerkte goederen naar alle delen van de wereld.

Bevolkingsgroei.

Na de openstelling voor het Westen groeide de bevolking, die in de laatste honderd jaar ongeveer stationnair was gebleven, snel aan. Aanvankelijk kon het overschot geplaatst worden in de nieuwe takken van het economisch leven: verkeer, handel, industrie en in leger en marine die de nieuw verworven gebieden in O. Azië moesten verdedigen tegen event. aanvallen en tevens het Japanse rijk nog verder moesten uitbreiden. Toen deze mogelijkheden echter uitgeput raakten, en de emigratie zowel door de ongeschiktheid daartoe van het Japanse volk als door tegenwerking van de regering der in aanmerking komende gebieden (Californië, Australië, Canada) geen oplossing kon geven (vgl. art. Bevrijding. April, Juni '33), moest men zijn toevlucht nemen tot steeds sterker industrialisatie. Voor het voortdurend groeiende getal producten en de steeds stijgende hoeveelheden exportgoederen moesten nieuwe afzetmarkten worden gevonden (vgl. Nieuwe Weg, Nov. '34, p. 324 v.). Overal, tot in het hart van Europa, Afrika en Amerika, dringen de Japanse waren door. Over deze nieuwe markten tracht Japan, voorzover ze buiten Europa, dus vnl. in koloniale gebieden van het Westen, gelegen zijn, contrôle te krijgen, wat telkens tot wrijvingen aanleiding dreigt te geven. Het merkwaardige daarbij

is, dat Japan in de verschillende landen juist de specialiteit vàn die landen op de markt brengt, en dat tegen voor ons begrip, fabelachtig lage prijzen, b.v. in Zwitserland horloges, in Zweden lucifers, in Tsjecho Slowakije glaswerk.

De Japanse bevolking intussen verarmt met de dag. Het aantal werklozen is hoog, zowel onder intellectuelen als onder arbeiders, de armoede onder de boeren is verschrikkelijk. Na iedere typhoon worden in de industrie de rationalisatie en de mechanisatie weer sterker doorgevoerd, daar de verwoeste fabrieken naar de laatste uitvindingen worden opgebouwd. De ontevredenheid neemt dan ook hand over hand toe, en deze tracht de regering af te leiden door militaire avonturen, zoals de expeditie in Mantsjoerije en laatstelijk de opmars in Jehol en Mongolië.

Japan eist andere kolonisatiegebieden, dan het barbaarse en overbevolkte Formosa, dan het onvruchtbare en ijskoude Sachalin, dan de economisch geheel onbelangrijke Koerilen; het moet bezitten het achterland van Shantoeng, rijk aan kolen, ijzer, metalen en landbouwproducten, het binnenland van Korea met wouden en mijnen; de Siberische visserijen; de uitgestrekte vruchtbare vlakten van Mantsjoerije; de onmetelijke bronnen van O. Siberië, die Japan de grondstoffen zullen leveren, onmisbaar voor zijn industrie; meer nog: het moet het onuitputtelijke China beheersen, door de Westerse mogendheden omstreden, en dat alles kan geven, wat Japan ontbreekt, ook afzetmarkten voor zijn producten (Hovelaque, p. 286). Het heet deze gebieden met hun onmetelijke rijkdommen nodig te hebben voor de voorziening met grondstoffen en voedsel, dank zij welke talrijken arbeid vinden in eigen land; voor de emigratie van boeren en arbeiders naar de nog vrijwel onontgonnen streken. Oppervlakkig beschouwd, is deze verontschuldiging voor zijn vraatzucht juist: Mantsjoerije en China zijn inderdaad belangrijk en onmisbaar voor de voeding van de Japanse bevolking; de mijnen aldaar zijn inderdaad de belangrijke en onmisbare leveranciers van de benodigde grondstoffen; maar.... de emigratie daarheen is nul, in vergelijking tot de aantallen dergenen, die zouden moeten emigreren, wilde het nijpende agrarische probleem

inderdaad opgelost worden. Overtuigend werd het falen van deze „reden" het vorig jaar aangetoond in „the geographical Review". De Japanse boer is niet geschikt voor emigratie, het klimaat in Mantsjoerije bovendien anders, dan hij gewend is. Ook de gewassen, die in M. geteeld kunnen worden, verschillen van wat de Japanse boer in eigen bedrijf gewend is. Wel zendt de regering van tijd tot tijd boeren als kolonisten uit; doch, gelijk gezegd, in generlei verhouding tot wat werkelijk nodig zou zijn ter leniging van de nood onder de landbouwbevolking.

Het gaat dus ook hier weer om de beheersing van grondstoffen en de mogelijkheid van nieuwe afzetmarkten, tevens om afleiding van de ontevredenheid in eigen land, door telkens andere militaire avonturen, die door de militaire kliek aan de regering worden opgelegd.

Botsingen

zijn in het gehele Pacificgebied trouwens aan de orde van de dag. Waarheen Japan zich ook richt, overal stuit het op de Westerse imperialismen, waarmee het aan alle zijden is omgeven: in het N. op Rusland, in het O. op Amerika, in het Z. op Nederland, Amerika en Engeland, in het W. op Engeland en Frankrijk en in China op alle mogendheden tezamen. Het wordt daardoor hun tegenstander in Azië, al zal het om redenen van politiek en economie hen niet openlijk als vijanden behandelen. Het wenst de blanke concurrenten te verjagen uit de gebieden in Azië, die het voor zichzelf verlangt; en dat is ongeveer alles behalve de Karakorum e.d.! Met verschillende nog onafhankelijke staten in Azië en Amerika sluit het handelsverdragen of knoopt diplomatieke verbindingen aan: Siam, Afghanistan, Perzië, Abessinië, Cuba, Mexico, San Salvador, Brazilië, Chili en andere Z. en Centraal-Amerikaanse staten; dit zijn evenzoveel slagen tegen de Westerse mogendheden.

Maar trots zijn macht en het ontzag, dat het al aan zijn mededingers weet in te boezemen, heeft Japan toch nog de erkenning van de zijde der blanken nodig, dat het hun gelijke is en bizondere rechten heeft in (en op!) Azië. Het streeft gelijk duidelijk bleek uit het beruchte Tanaka-

memorandum (16-7-'27), naar het leiderschap over Azië. In dat licht moeten zijn politieke veroveringen en economische werkzaamheden dan ook worden gezien. Het werpt zich daarbij meteen op als

kampioen voor de verdrukte rassen,

onder de leus: „Azië voor de Aziaten!" In de Japanse pers verschijnen telkens artikelen over Philippijnen, Indo-China, Indonesië, die spreken van misstanden, armoe en ellende onder de inheemse bevolking tengevolge van het Westerse wanbestuur. In Japan is een beweging, die het Panaziatisme propageert, en daaraan anti-westerse propaganda verbindt. Want naast zuiver imperialisme streeft deze panaziatische beweging ook ideële doeleinden na: het bevorderen van eigen, nationale, inheemse cultuur, en de terugkeer tot de oude Japanse tradities die door Westers materialisme en Westerse wetenschap overwoekerd dreigen te worden. Wat natuurlijk niet wil zeggen, dat men terug wil of kan keren naar het oude Japan der 17e eeuw! Het aanvankelijk doel: „Monroeleer voor het Verre Oosten onder de leiding van Japan", werd geformuleerd door burggraaf Isjii, in 1917. Voorlopig had de beweging alleen betrekking op China, waar Japan zich in zijn vrijheid gebonden en beperkt voelde door de Westerse mogendheden, doch sedertdien heeft de Monroeleer zich uitgebreid tot: „Azië voor de Aziaten!" Door deze wijziging, afkomstig van Gen. Araki, de oud-minister van oorlog, wil men een pan-aziatische beweging verwekken, die de macht van het Westen volkomen moet ondermijnen. Eind Aug. '34 schreef de Corriere della Sera: alle Japanse staatslieden inspireren zich onveranderlijk aan de goddelijke en bovennatuurlijke macht van de Keizer, die van de goden voor Japan een wereldomvattende opdracht heeft ontvangen. Japan moet een Aziatische Bond scheppen, waarvan alle landen op het vaste land lid zijn; om te beginnen China, Mandsjoerije en Japan, een geel blok van 500 miljoen mensen! Daaruit zullen de krachten ontspruiten om het gehele Aziatische vasteland te omvatten. De communisten onder de Japanse intellectuelen willen daartoe de hulp van Rusland inroepen, daar

h.i. een bolsjewistisch Japan, bondgenoot van Rusland, meer kansen zal hebben, Azië te beheersen. Moskou kan dat standpunt slechts toejuichen. Het zou uitstekend aansluiten bij de werkzaamheden der 3e Internationale in Z.-China, Indonesië e.a. Door verschuivingen in de internationale politieke verhoudingen is Japan geisoleerd, en het streeft nu naar een definitieve vriendschap met China, tegen het gehele Westen, Rusland incluis. Daartoe moet China los gemaakt worden van de Volkenbond, dus van de Westerse mogendheden (vgl. Ph. Mechanicus, „Tussen twee werelden" VI, in Handelsblad Febr.—Mrt. '33). Tsjang Kai Sjek, China's dictator, schijnt veel te voelen voor toenadering tot Japan.

Enige voorbeelden uit de ontwikkeling van de panaziatische beweging mogen hier volgen:

Half Sept. '33 werd te Tokyo een jong-aziatische conferentie bijeengeroepen door het jeugdcorps der Seyoekaipartij, met afgevaardigden uit Afghanistan, Annam, Burma, China, Centraal-Azië, India, Indonesië, Mandsjoerije, Mongolië, Perzië, Philippijnen, Siam en Turkije. Tal van Japanse autoriteiten, o.a. gen. Araki, waren aanwezig. In een resolutie werd verklaard, dat „Azië" bestemd moet blijven voor de Aziaten, dat men zich moet bevrijden van de verblindende materialistische vooruitgang van het Westen, die plaats had ten koste van verdrukking en uitbuiting van de Aziatische volken en hun ontwikkeling tegenhield; dat Azië de ereplaats inneemt, zijnde de bakermat der mensheid en der menselijke beschaving." Sterk kwam tot uiting de coöperatie-gedachte onder leiding van Japan. Bijna alle sprekers op het congres spraken.... vloeiend Japans! (Osaka Mainichi Nichi, 10-9-'33).

Op 10 Mei '34 werd in Colombo een Aziatisch Arbeiderscongres gesticht door afgevaardigden uit Japan, Ceylon en India; China had adhaesie betuigd. Doel is o.a.: 1. eenheid te brengen onder de arbeidersklassen van Azië door nauwe banden tussen de V.V. in de verwante landen; 4. gelijkheid van behandeling te verkrijgen in arbeidsvoorwaarden voor alle Aziatische arbeiders in alle gebieden; 5. de exploitatie van arbeiders in Aziatische landen onder

vreemde overheersing te doen ophouden (zelfde bron).

Tijdens het panaziatisch studentencongres in Rome (Dec. '33), waar meer dan 500 Chinezen, Hindoes, Perzen, enz. van alle Europese universiteiten aanwezig waren, werd daar een centrum gesticht voor de intellectuele jeugd uit de Oosterse landen. Wellicht ook een symptoom van nauwere aaneensluiting der Aziatische intellectuelen.

In Febr. '34 werd in Dairen een Aziatisch cultureel congres gehouden met vertegenwoordigers uit Afghanistan, China, Japan, Mandsjoerije, Perzië, Siam en Turkije. De permanente panaziatische commissie, die een intensieve propaganda zal voeren voor een grote Aziatische conferentie, in '35 in Dairen te houden, bestaat, met uitzondering van één vertegenwoordiger uit India, uitsluitend uit Japanners. Enige gedelegeerden betoogden, dat de Aziaten zich, onder bescherming van de enige sterke mogendheid in het Oosten, moeten bevrijden van de heerschappij die het Westen uitoefent. (N.R.Ct. 13-2-'34).

Ook aan de toekomstige

vereniging met de koloniale gebieden in Z.O.-Azië

werkt Japan al ernstig. Uit de Japanse pers blijk maar al te duidelijk de grote belangstelling van Japan voor deze streken, waar steeds meer opstandigheid komt tegen de vreemde overheersers. De economische oorlog tegen deze laatsten is in volle gang. De inboorlingen zijn gebaat door de uiterst lage prijzen der Japanse goederen, die alleen mogelijk zijn door de intense samenwerking van de grote handelshuizen, door de lage, om niet te zeggen hongerlonen, die de arbeiders er verdienen, door de grote steun van de regering aan de export, door de zeer moderne inrichting van de fabrieken, en tenslotte — en niet het minst! — door de val van de yen. De Europese en Amerikaanse goederen kunnen door deze factoren niet meer concureren. De pogingen tot contingentering en afbreken van de handelsrelaties lijden schipbreuk op de gewiekstheid, waarmee Japan langs omwegen zijn waren tóch weer aan de man weet te brengen.

De opstandige bewegingen worden door Japan goedkeurend aangezien, om niet te zeggen: gesteund.

Uit de Japanse pers volgen hier enige voorbeelden van de belangstelling voor die koloniale gebieden van anderen en van de tendentieuze berichtgeving daarover.

De Philippijnen, direct ten Z. van het Japanse Rijk, verbinden Formosa met Indonesië. Slechts zeer node gaat Amerika ertoe over, aan deze gebieden een begin van zelfbestuur toe te kennen, op weg naar onafhankelijkheid. Zij zullen weldra de republiek zijn in het Verre Oosten, doch blijven nog onder controle van Amerika. In een reeks art. (Sept. '34, in Osaka Mainichi Nichi and Tokyo Nichi Nichi) betoogde een rechtsgeleerde van de Philippijnen o.a. het volgende: „Japan, de beschermer van de Phil. Samengaan met de Japanse broeders uit het N. en Azië helpen behouden voor de Aziaten, gezien als een vaste stap naar Phil. onafhankelijkheid. Verbond met Japan een gezonde politiek. Japans acties alleen ingegeven om vrede te bewaren in het Verre Oosten, in duidelijk contrast tot de sinistere Westerse oogmerken. Jap. en Phil. leiders moeten het als hun dure plicht zien, de grondslag te leggen voor toekomstig verbond tussen beide landen," dat zijn zo de belangrijkste headlines over de verschillende artikelen. Ze spreken voor zichzelf. Reeds een korte samenvatting van zijn betoog tekent de mentaliteit van deze (door Japan geïnspireerde?) schrijver. „De Phil. kunnen nooit zichzelf verdedigen, daarvoor zijn ze te zwak en te klein. Ze moeten dus als ze eenmaal (over 10 jaar) onafhankelijk zullen zijn, een bondgenoot zoeken voor de defensie en de samenwerking. De Westerse machten komen daarvoor niet in aanmerking; die zijn onbetrouwbaar en kijken alleen naar eigen voordeel, zie China. Ook van de Volkenbond is niets te verwacten; want geen der Westerse machten zal eventueel de aangetaste onafhankelijkheid der Phil. de moeite van een gewapend ingrijpen waard achten. Oosterse machten daarentegen houden altijd hun beloften, zijn edel en groot van geest; daar moeten we ons aan toevertrouwen: aan wie dus beter dan aan Japan. Want, zich toevertrouwen aan het Westen zou de positie der Westerlingen in Azië versterken, en bevoorrechting van Japan, dat in alle opzichten zo dicht bij de Phil. staat, zou ten enen-

male onmogelijk worden, „dank zij" de open-deur-verdragen. Neen, de onafhankelijke Phil. moeten het militante en gezonde leiderschap van Japan in het Verre Oosten versterken, strijdend voor de erkenning van Oosterse superioriteit aldaar, en voor Oosterse gelijkheid elders; een verbond zou de banden van broederschap tussen de Aziatische rassen versterken. Japan is geografisch en strategisch aan de Phil. verbonden; anti-Japanse propaganda op de Phil. is afkomstig uit het Westerse brein (verdeel- en heerspolitiek!). De z.g. inpalming van Korea en Mandsjoerije was nodig voor de vrede in het Verre Oosten en voor de veiligheid van het Japanse rijk. Het economisch motief is echter het sterkst: de handel tussen beide landen is zeer belangrijk en heeft Amerika al veel afbreuk gedaan; textiel-, industrie-artikelen, hennep: ,al deze feiten zijn aanwijzingen voor de a.s. Japanse overheersing over de Phil. handel. De suikerindustrie is gedoemd tot ondergang door de strenger restricties van de zijde van Amerika; de Phil. moeten zich dus wenden tot nieuwe culturen, rubber en katoen: *„gelukkig* (curs. v. schr.) zijn dit juist twee van de belangrijkste grondstoffen, die Japan nodig heeft." Deze kunnen dan prachtig worden uitgewisseld tegen de industrie-artikelen van Japan. Om de Westerse concurrentie uit te schakelen, moet er een apart handelsverdrag gesloten worden tussen beide landen, een bewijs te meer voor de erkende leiding van Japan over Aziatische naties en rassen." Enz. enz.

Annam (vgl. Bevrijding, Juni '33): Een van de nationalistische leiders verklaarde in een interview (Osaka M.N. and Tokyo 16-11-'34): het Franse gouvernement onderdrukt de 40 miljoen Annamezen op verschrikkelijke wijze. Gedurende en na de Russisch-Japanse oorlog was ieder in grote bewondering voor Japan, dat de grootste der Europese machten had verslagen. Zij werden zich ervan bewust, dat zij door opvoeding en organisatie ook in staat zouden worden, het juk van Frankrijk af te schudden. Zo gingen enkelen naar Japan om daar hun opleiding te voltooien (10—14 jaar lang bleven ze). Daarna begaven ze zich in het echte revolutionnaire werk. Tijdens de revolutionnaire woelingen van '29—'31 bezochten de G.G. van Indonesië

en Indochina elkaar, om één lijn te trekken bij de opstanden tegen hun resp. wanbeheer. Vlak voor de aankomst van de Hollandse G.G. werden erepoorten in de Annamese hoofdstad Hue vernield. De huidige koning tracht zoveel mogelijk alle rechten van Frankrijk te vernietigen, die niet bij verdrag zijn vastgesteld. Het volk heeft geen vrijheid. Spreken of schrijven over economische, politieke of sociale vraagstukken is verboden; als meer dan 3 inboorlingen samen komen, worden zij gevangen genomen wegens verraad. Enz. Enz. Annam is een landbouwstaat, de depressie veroorzaakte ook daar grote ellende onder de boeren. Het aantal Fransen in de kolonie vermindert voortdurend, alweer door de depressie. Hun plaatsen worden ingenomen door Annamezen, die in Frankrijk hebben gestudeerd. Zij zijn ontevreden. Frankrijk moet hun concessies doen. Iedere onafhankelijkheidspoging in India of op Phil. vindt weerklank onder de Annamezen. De inheemse soldaten rebelleren en roepen anti-Franse bewegingen op. Deze worden „overwonnen" met machinegeweren en bommen uit de lucht.... De oproerige geest wordt gevoed uit de omliggende landen: de Chinese provincie Kwantoeng beschermt Annamese vluchtelingen. De intelligentsia daar en in Kiangsi sympathiseert met hen. Ook in Goennan vinden ze onderkomen." Wij herinneren eraan, dat Annam een aandeel heeft in de rijstimport in Japan, terwijl er nog vele mogelijkheden van uitbreiding zijn.

Indonesië's economisch en strategisch belang voor Japan (delfstoffen, handel; vooral petroleum ! !) is alom bekend. Van Japanse zijde wordt sinds de wereldoorlog telkens geschreven, dat Japan Indonesië moet *bezitten.* Wij kunnen niet trots zijn op het bezit van enkele Zuidzee-eilanden, voor we Java en Sumatra hebben.... Daarom stel ik voor, deze eilanden weldra op strategische gronden in bezit te nemen.... hun toestand is onder Nederlands bestuur werkelijk ellendig.... Is het nu niet onze plicht, deze eilanden van onze voorouders uit de administratie van Holland te redden?" aldus schreef een oudminister in een artikel (vlak na de oorlog). Talrijk zijn de betrekkingen tussen Japan en de inheemse bevolking van Indonesië; talrijk zijn ook

de Japanners, die met een of ander voorwendsel in Indonesië rondreizen of er werken (vgl. Bevrijding, Juni '33). In The Japan Times and Mail (11-9-'33) verscheen een artikel onder de opzienbarende titel „Falen de blanken in Oost-Indië?", ditmaal van een Amerikaanse correspondent: „de depressie heeft ook Indonesië zwaar getroffen: de warenen pakhuizen zijn vol onverkoopbare goederen, welker waarde daalt met de dag. Produktierestrictie, hoezeer ook internationaal nagestreeft, helpt niets. Velen, waaronder ook Chinezen verlaten Indonesië, waar niets meer is te verdienen. Talrijke employé's worden ontslagen, enz. enz. De rijkdommen van Ned. Oost-Indië wachten op nieuwe avonturiers om verder geëxploiteerd te worden. Reeds heeft Japan zijn verlangen kenbaar gemaakt om er binnen te stappen als de blanke man er uit stapt. Voorstellen kwamen al van Japanse zijde voor samenwerking in het verre Oosten, ja zelfs voor Japanse kolonisatie op één der eilanden (Nieuw-Guinea? schr.). Japan zoekt nieuwe markten in Indonesië, en wilde al vliegbases aanleggen rondom N.-Guinea, ter verbinding met de bestaande luchthavens op de mandaateilanden!

De inheemse nationalistische beweging voelt zich ook al sterk aangetrokken tot Japan; velen gaan erheen, z.g. om economische relaties aan te knopen. Ir. Soekarno, de nu geinterneerde leider, verklaarde herhaaldelijk, dat het nut kan hebben, zich rekenschap te geven van de ontwikkeling der „anti-imperialistische" krachten in het moderne Japan. Men gaat zich meer en meer oriënteren op Japan, zowel economisch als politiek. (Telegraaf, 28-1-'34); dit is hoog nodig, als de Inlander niet achter en in de verdrukking wil komen (P. Harahap na bezoek in Japan, N.R.C. 29-1-'34). In Japan studeren enkele inheemse nationalisten, die evenals de Annamezen en de Philippijners, een grote bewondering hebben voor Japan (Osaka M.N. and Tokyo N.N. 15-9-'34). Terecht merkt Sneevliet op in „De Nieuwe Weg" (Nov. '33 p. 327 v.): Japan „heeft onmiskenbare imperialistische trekken, zoals met name China door de jaren heen zeer sterk heeft ondervonden. Maar het neemt daarbij de allures aan van de macht, die sterk genoeg is

om de onderdrukking van de gekleurde rassen door het blanke ras te vernietigen. Het speelt zijn dubbele rol voortreffelijk".

De diplomaten, militairen, propagandisten van Groot-Japan maken aan alle zijden gebruik van de moeilijkheden der Westerse kapitalistische landen, thuis en in hun koloniën. Sneevliet waarschuwt terecht tegen de verlokkingen van het Japanse imperialisme, dat een bres wil schieten in de revolutionnaire beweging van Indonesië — hij had hetzelfde behoren te doen ten opzichte van de Sowjetpropaganda! — waardoor het wèrkelijk belang van Indonesië niet kàn worden gediend. Evenmin trouwens dat van Japan, nóch van Azië in zijn geheel.

Want nooit zal een *werkelijke samenwerking* tussen de Oosterse landen onderling en tussen Oost en West tot stand kunnen komen, zolang het nog bij één van de partijen gaat om roof. Het is te hopen voor de gehele mensheid, dat de oude wijsheid van een herboren China in staat zal blijken, de nog bestaande kloof tussen een Japans Oosten en een Amerikaans-Europees Westen te overbruggen, en aldus een algemeen-menselijke samenwerking over de gehele aarde te verkrijgen!

Litteratuur:

Pacific-nr. *Nieuwe Weg* Nov. '34.

A. Zischka: le Japon dans le monde. Ed. Payot, Paris '34.

E. Hovelaque: le Japon. 3d. Flammarion. Paris. 1928.

André Viollis: le Japon et son Empire. Ed. Grasset. Paris. 1933.

* * *

Tenslotte volgt een artikel van onze eigen hand, opgenomen in de „Arbeider" van 13 Januari 1934 onder de titel: „De Indonesische bevrijdingsstrijd".

Voor ons, die principieel afwijzend staan tegenover elk koloniaal bezit, staat Indonesië niet nader dan welk ander land ook, staat het ons even na als Duitsland, Rusland, China of Patagonië.

Maar waar de Middeleeuwse geweldenaren Indonesië nu

eenmaal met gouden- en slavenketenen aan ons land hebben gekoppeld en de huidige geweldenaren zich tot het uiterste inspannen deze banden intact te laten, waar het wel en wee van Indonesië een deel van het onze is geworden en omgekeerd, is het goed dat wij ook dat land in onze actie betrekken en nauwkeurig op de hoogte blijven van hetgeen daar gebeurd.

Het kwam ons daarom wenselijk voor hier enkele woorden te wijden aan het geval-Soekarno, dat nogal enige beroering heeft gewekt in pers, politieke- en regeringskringen.

Ter inleiding het volgende. Hoewel in staatkundige zin Nederland en Indonesië één geheel heten en men dus zou mogen verwachten dat in Indonesië dezelfde staatkunde wordt bedreven als in Nederland, is er een nogal diepe kloof tussen de schone theorie en de grauwe werkelijkheid. Hoewel ook de vrijheid van den Nederlander geleidelijk tot het rijk der legenden gaat behoren — men is reeds bezig de laatste restjes onzer politieke en geestelijke vrijheden op te ruimen — en ook Nederland als dwangstaat naam gaat maken, zijn de toestanden hier nog „heilig" vergeleken bij die in Indonesië waar het betreft de „inlanders". Deze hebben het vrijwel steeds zonder politieke rechten moeten stellen en wat hij ervan bezit, heeft hij moeizaam zijn overheersers moeten afdwingen, zoals het blanke proletariaat elke lotsverbetering van zijn overheersers heeft moeten afpersen.

Overigens zijn deze politieke rechten zeer onbeduidend. In naam bestaat er bijv. een recht van vergadering, maar in werkelijkheid worden vergaderingen, die maar enigszins een nationalistisch karakter dragen, om de haverklap geweigerd of ontbonden terwijl de leiders worden vervolgd.

Het bekende „haatzaai"-artikel in de Indonesische strafwet waakt er voor, dat de Indonesiërs zich niet verstouten in hun pers en op hun vergaderingen onaangenaamheden te schrijven of te zeggen aan het adres hunner overheersers. Groot is het aantal vervolgingen wegens overtreding van dit artikel.

In ergere mate nog dan ons land wordt Indonesië door de crisis geteisterd. Lonen varierend tussen 1 en 10 cent

per dag zijn voor den inlander regel geworden en reeds denkt de regering er over muntstukken te vervaardigen van nog geringer waarde dan ½ cent.

Waar tenslotte — als een natuurlijke reactie bij elk mens — ook bij de Indonesiërs het geduld ten einde loopt, spreekt het vanzelf dat er min of meer revolutionnaire massabewegingen ontstaan en tot bemoediging van onze Nederlandse mede-proletariërs kunnen we er op wijzen, dat het latente verzet in Indonesië grotere omvang heeft aangenomen dan hier vaak vermoed wordt en dat er goede grond bestaat voor het vertrouwen dat ook het openlijk verzet min of meer een kwestie van tijd wordt en zeker beïnvloed wordt door het verloop der crisis en de ontwikkeling der gebeurtenissen in de z.g. Pacific.

De revolutionnaire stromingen in Indonesië zijn geconsolideerd in verschillende organisaties, die nog uiteraard een nationalistisch karakter dragen, al zijn ze dan nationalistisch minder uit liefde tot hun land dan wel uit haat tegen de vreemde heersers.

Tot de belangrijkste dezer organisaties behoort de Partai Indonesia, de „Indonesische partij", bij afkorting de P.I. geheten, waarvan tot voor kort de voornaamste leider was de ingenieur Soekarno.

Het streven der P.I. is gericht op het voeren van massaactie, met als einddoel een vrij Indonesië. Men wil daarbij de legale (wettelijke) weg volgen, d.w.z. zich houden aan de wettelijke voorschriften en oekases en alleen door middel ener gematigde oppositie trachten langs evolutionaire weg het beoogde doel te bereiken. Dus op de wijze zoals hier en elders de sociaal-democratie tracht het socialisme te verwezenlijken.

Het spreekt natuurlijk vanzelf dat evenals voor velen hier de S.D.A.P. veel te gematigd, veel te veel in de verdedigende en daardoor thans in verliezende positie is, in Indonesië velen de P.I. te gematigd vinden en zich daarom in meer extremistische bonden hebben georganiseerd.

Maar gematigd of niet, vervolgd worden ze alle en zo zien we de Indische Regering dan ook als wijlen de ridder van de droevige figuur optreden tegen alles wat zelfs maar

in de verte zweemt naar Indonesische zelfstandigheids-aspiraties. Wat van den Nederlander wordt geëist, n.l. vechten voor de zelfstandigheid van zijn land, wordt — o dubbele moraal! — in den Indonesiër gestraft.

Nadat het der regering reeds éénmaal behaagd had strafrechterlijk tegen Soekarno op te treden, heeft zij zich op 1 Augustus 1935 voor de tweede maal op haar prooi geworpen. Omdat hiertoe geen bijzondere aanleiding bestond, d.w.z. Soekarno zich niet op een in 't oog lopende wijze tegenover „het wettig gezag" had misdragen, heeft deze nieuwe arrestatie nogal beroering gewekt in kringen die nog iets voor de rechten van de mens voelen en bevreemding bij degenen, die nog niet tot volstrekte onmenselijkheid zijn versteend.

Waren het zijn woorden „onze taal is de uiting van onze vlammende ziel" die de regering mishaagden? Of is het een der duizend en zoveel kleingeestige pesterijen waartoe regeerders zich met wellust tegenover de strijders voor de vrijheid verlagen?

Genoeg zij dat Soekarno zich nog steeds in arrest bevindt in afwachting van hetgeen de despoten voor hem hebben weggelegd, en dat wel zal neerkomen op internering in Boven Digoel of ander verbanningsoord*).

Min of meer bevreemdend intussen is het te vernemen, dat Soekarno, hangend dit proces, zijn functies bij de P.I. heeft neergelegd. Hier staan we voor het raadselachtige „waarom?" Is het omdat hij de strijd beu is of omdat hij hoopt op clementie van de zijde zijner rechters? Tot een van zijn vrienden heeft hij in Mei van dit jaar gezegd: „Ik zou de morele moed hebben coöperator te worden, indien ik van het nut ervan overtuigd kon worden!"

Wij geloven dan ook niet, dat het Soekarno aan moed ontbreekt. Er zijn hier andere factoren in het spel. Als we dan ook lezen, dat Soekarno op aandrang van zijn vrouw zijn functies heeft neergelegd en hij tijdens de verhoren in huilbuien uitbarst, dan kunnen wij aannemen, dat nerveuze stoornissen hem physiek hebben gebroken en hier het zoveelste slachtoffer staat van de christelijke imperialisten, die zich niet ontzagen hem te verhoren in tegenwoordig-

heid van den man, die hem steeds hardnekkig op de hielen zat en niet rustte voor hij hem grijpen kon, n.l. de Bandoengse politie-chef.

Laten wij onze aandacht daarom ook met het verloop in Indonesië voortdurend bezighouden. En overigens de Indonesiërs sterkte toewensen in hun strijd om de vrijheid. Ze kunnen op onze steun rekenen.

---

[3]) Intussen is besloten tot zijn internering op het eiland Flores.

INHOUD

Vertegenwoordigers V.A.U.:

Alkmaar: Niek Blankman, Julianastraat 16.
Almelo: Wed. Hammink, Rietstraat 256.
Amsterdam C.: H. Eikeboom, Hortusplantsoen 9.
„ N.: T. v. Duinen, Castorplein 17.
„ J. Boonekamp, Kamperfoelieweg 78.
„ O.: M. te Slaa, 1e Boerhaavestraat 30 II.
„ W.: H. Lodewijks, Marco Polostraat 71.
Antwerpen: Uitg. De Jongh, Postbus 299.
Apeldoorn: Sisco Wensveen, Fluitersweg 3.
Appelsga: Jan Veenstra, 3de wijk.
Assendelft: G. v. 't Veer, Zaandammerpad 238.
Blaricum: G. v. Houten, Schapendrift 6.
Deventer: Bertus Lenting, Bergpoortstraat 24.
Dordrecht: Harm Scheepbouwer, Jos. Israëlsstraat 52.
Den Haag: W. Dorst, Ribesstraat 6.
Emmer Compascuum: Harm Poelman, 2e Woningbouw 602.
Enschede: Jan Schoonebeek, Bultsweg 5 B 115, Glanerbrug.
Greup: Arie Weeda.
Groningen: J. Cornelis, Boterdiep 31.
Haarlem: Jurjen Hoogeveen, Harmenjansweg 62.
Hengelo: Henk de Groot, Anthoniusstraat 77.
Hoogezand: Egbert Bijlstra, Kalkwijk O 38.
Hoorn: D. Ottens, Kuil 15.
Knollendam: Kees Lakeman.
Leeuwarden: G. v. d. Wal, Willem Lorestraat 138.
Musselkanaal: Henk Appeldoorn, Schoolstraat 96.
Nw. Niedorp: Cor Kossen.
Nw. Pekela: L. Siepel, woonschip Langewijk.
Nd. Scharwoude: Engel v. Loenen, 2e Lage Hoekstraat 3.
Nijehorne: K. Betten.
Rotterdam: Thijs den Hertog, Stampioenstraat 4a.
Utrecht: Henk Austman, v. Hoornekade 57 bis.
Velzen: A. v. Vuuren, Lithstraat 17.
Westzaan: P. Meijer, A 66.
Wieringen: P. Schat, Noorderlaan, Hyppolitushoef.
Woldendorp: G. de Groot, Zwaagweg C 203.

Programma 1936

Voor verdere uitgaven in 1936 zal een keus gedaan worden uit de volgende werken:

EMILE ARMAND: *Het individualistisch Anarchisme.*

RUDOLF ROCKER: *Achter Prikkeldraad en Tralies.*

MAX NETLAU: *Geschiedenis van het Anarchisme I.*

ALEXAN: *Zondvloed over ons.*

B. JASIENSKI: *Pest over Parijs.*

J. BECHER: *Lewisiet.*

Dr. M. HODANN: *Raad in Sexuele Nood.*

A. H. v. KAMPEN: *De Jacht op de Diktators.*

Leden der V.A.U. krijgen de verschijnende boeken zonder verdere kosten thuis (zie de voorwaarden op blz. 266/267). Geef u *nu* op als lid!

